[332.1 (47.71)]

К.П.У.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „УКРАЇНБАНКУ“

№ 2 ВИДАННЯ НЕПЕРІОДИЧНЕ № 2

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖ. БІБЛІОТЕКА ім. В. І. Леніна

ЗМІСТ:

П. ХРИСТЮК.—В момент переведення грошевої реформи.

Загальні збори пайщиків Украïнбанку:

Відкриття і промова т. Затонського.
Вшанування пам'яти Леніна.
Порядок денний зборів.
Приняття шефства.
Доклад Правління.
Доклад Ревізійної Комісії.
Дебати по докладу Правління.
Останнє слово т. Полоцького.
Затвердження плану діяльности банку і заключення Ради.
Росподіл прибутків.
Постанова про зміни й доповнення статуту.
Видатковий кошторис.
Вибуття коопер. організацій з числа пайщиків банку.
Біжучі справи.
Вибори.

П'ята сесія Ради Украïнбанку.

Перша сесія нової Ради Украïнбанку.

Постанови Правління по переведенню плану діяльности.

Стан балансів, касової готівки і вкладок по філіялах Украïнбанку.

Баланс на 1 лютого 1924 року.

33000

БЕРЕЗЕНЬ

ХАРКІВ 1924

Д.У.Д.
Харків, № 6709.
Друкарня-літографія
«КНИГОСПІЛКИ»
Харків, Нетеченська наб., 14.
Зам. № 3063. ——— Т. 500.

В момент переведення грошевої реформи.

Оздоровлення наших фінансів почалось з введення в грошевий обіг банкнот-червінців. Червінці ввійшли в обіг, завоювали собі певне місце й являються більш-менш твердою валютою, стійкість якої має тенденцію дорівнюватись до стійкости американського долара, англійського фунта стерлінгів і инших інтернаціонального значіння валют. Одначе, випущена в обіг кількість банкнот не могла задовольнити потреб в грошевих знаках; радзнаки ж, що все ще відогравали велике значіння в товарообороті, продовжували далі знецінюватись надзвичайно швидким темпом. В результаті—нерв нашого господарства почав виявляти ознаки хвороби, паралічу,—а в звязку з цим виявилися й симптоми дезорганізації товарообороту, недуги всього господарства.

Повстала конечна потреба повести далі роботу по оздоровленню фінансів, встановити тверду валюту (хоч би це далось дуже нелегко), вилучити з обороту радзнаки (що найбільш шкодливо впливали на дрібні підприємства і, зокрема, на селянське господарство, що мало до діла головним чином з радзнаками) і ввести, замісць них, тверді грошеві знаки.

14-го лютого біжучого року було ухвалено постанову Центрального Виконавчого Комітету й Ради Народніх Комісарів у справі переведення грошевої реформи. Вищі органи Союзу Радянських Республік, санкціонуючи випуск в обіг скарбничих білетів (в 5, 3 і 1 карб. зол.) і срібної розмінної монети, ухвалили припинити з 15-го лютого 1924 року дальше друкування радзнаків, припинити з цього ж часу випуск їх в обіг (з Валютного Управління НКФ) і, нарешті, знищити існуючі запаси їх (у Валютному Управлінню та в запасному фонді).

19-го лютого біжучого року ухвалено декрет про випуск срібної монети (в 10, 15, 20, 50 коп. і в 1 карб.), з одночасним підтвердженням заборони приймати в оплату старі срібні гроші, карбовані до революції.

Скарбничі знаки й срібна монета вже випущено в обіг в головних економичних центрах Союзу Республік. Питання

про вилучення з обороту радзнаків (шляхом викупу їх) поставлено на чергу дня й буде вирішено в близчий час. Планується, що до викупу буде приступлено в середині березня. На цей час буде оголошено твердий викупний курс радзнаків; радзнаки мають обмінюватися на скарбничі білети і дзвінку монету. Одночасно випускаються (поруч з срібними грішми) бони в 5, 3 і 1 коп.

Транспортні сертифікати перших п'ятьох серій, строком по 1-е березня цього року, залишаються в обігу й будуть прийматись скарбницями Наркомфіну й Держбанку по 30-е квітня 1924 року включно.

Такий фактичний стан переведення реформи. В перспективі, по успішнім закінченню її, наше народнє господарство матиме величезні позитивні наслідки від цієї реформи.

Але нині всіх турбує питання: що несе нам реформа в ближчі дні, тижні, місяці? Яких заходів маємо вжити ми по кооперативно-фінансовій лінії, щоб можливо легше перенести всі недогоди переходового часу? Які підстави є для певности в успіхові реформи?

Важна справа в переведенню грошевої реформи—викуп радзнаків. Головне тут—випустити на день викупу радзнаків таку кількість скарбничих білетів і срібної монети, яка могла би цілком заступити вартість радзнаків, що будуть вилучені з обігу. В цей мент радзнаки становлять біля 10% загальної грошевої маси, доволі успішно виконуючи функцію розмінних грошей. Одначе, коли ми порівняємо цей відсоток з дореволюційним відношенням, то побачимо, що він замалий: до війни дрібні гроші (в 3 крб. і дрібніші) становили біля 20% грошевої маси.

Наркомфін все це бере на увагу; отже можна сподіватись, що *потребу в розмінних знаках буде задоволено*, кризи на цім грунті не виникне, і банковським установам (в тім і кооперації) не доведеться турбуватись про забезпечення себе необхідним мінімумом розмінних знаків.

Слідуючий важний момент—досягти того, щоб між банкнотами (червінцями), скарбничими знаками й срібними грішми (що будуть мати пробу), не виникло курсової ріжниці. Насамперед, необхідно досягти того, щоб скарбничі знаки ходили нарівні з червінцями. В цім напрямі й вживається певних заходів. Скарбничі знаки (і срібні гроші) випускаються, в першу чергу й головним чином, не для бюджетових потреб (не для покриття дефіциту), а для *потреб товарообміну*. Вже це одне може служити одною з серйозних запорук того, що нові гроші будуть стійкою валютою. Далі, державні органи вживають енергійних заходів довстановлення певного

сталого відношення між валютою (як товаром) і иншими головнішими риночними товарами. З цією метою ведеться планова робота в напрямі фіксації твердих цін на фабрикати й на головніші продукти сільського господарства (в першу чергу на хліб)—для початку в головніших центрах Союзу Республік.

Коли ці заходи будуть переведені успішно, грошева реформа зведе «ножиці», зменшить до мінімума ріжницю між цінами на фабрикати й на продукти сільського господарства. Одночасно, зниження й фіксація цін на товари позитивно вплине на оздоровлення і впорядкування товарообороту, зменшуючи масу потрібних для обігу грошей і усовуючи грунт для ріжних спекуляцій в звязку з переведенням грошевої реформи.

Само собою розуміється, що реальне, не адміністративне, а господарче зниження цін на товари може бути досягнено лише шляхом раціоналізації продукційної техніки, в тім і зниженням так званих «накладних» видатків.

Отже ясно, що під час переведення грошевої реформи господарчим органам (в тім і кооперації) доведеться сутужно. І не тільки через загальну політику зниження й фіксації цін.

Реформа має дати нам тверду валюту. Приватні особи, приватні й громадські підприємства швидко зроблять з цього відповідні висновки,—а саме: не будуть спішити відносити свобідний гріш до банку, каси чи до кредитового товариства (стимул стабілізації відпаде, твердий гріш може полежати і вдома, чи у своїй касі). Отже швидкість обігу грошей зменшиться, а це потягне за собою «збільшення» попиту на гроші взагалі й зменшення пасивних операцій в кредитових, банкових установах.

Зменшення пасивних операцій банків (в тім і н|банку) потягне за собою зменшення й їхніх активних операцій. Це викличе дуже поважну фінансову скруту по загальній і кооперативній лінії, яка відіб'ється на товарових оборотах кооперації, зменшуючи їх.

Вимоги до н|банку з боку кооперативних організацій збільшаться. З цього ми повинні зробити логичні висновки. Попередусього необхідно звернути дуже пильну увагу на пасивні операції; поскільки ми будемо мати тверду валюту, треба буде йти, з потрібною обережністю, на збільшення відсотків по вкладах, а також пільг вкладчикам по переказових операціях. Само собою розуміється, одночасно з цим необхідно буде взагалі звернути більше уваги на вкладчика, так великого, як і дрібного (простоювання клієнтів коло каси по півгодини треба рішуче усунути).

По лінії робітничих кас нашого банку в справі пасивних операцій необхідно перевести певну систематичну роботу, як інформаційно-освідомлюючого характеру, так і в напрямі упрощення вкладкової техніки, щоб робітник витрачав мінімум часу при внесенні й одержанні грошей по біжучому рахунку в касі.

Далі, для уникнення гострої потреби в готівці необхідно ввести широку практику видачі (замісць готівки по біжучих рахунках) акцептованих чеків. Це вживається по лінії Промбанка й державних господарчих органів і повинно знайти місце й по кооперативній лінії.

Кооперація повинна внести на цей переходовий час певний порядок у свої фінанси, перевести певну концентрацію своїх грошей в установах нбанку, щоб тим самим дати можливість нбанкові в скрутний момент використати найдоцільніше, кинути у їх ті місця й тим кооперативним організаціям, яким найтяжче прийдеться під час грошевої кризи. В цім напрямі необхідно на місцях установити певну лінію кооперативно-фінансової політики, необхідно досягти певного порозуміння.

В зв'язку з цим вже тепер нам необхідно приступити до мобілізації коштів, вкладених в активні операції, повести відповідні переговори з нашими дебіторами і стягти борги тих із них, які можуть без шкоди для своїх господарчих операцій повернути їх.

При можливих активних операціях необхідно виявляти сугубу обережність,—зокрема видавати позики лише на конкретні, невідкладні потреби й на точно умовлений термін і лише при певних гарантіях.

От, в коротких словах, сучасна фінансова ситуація й наше відношення до неї.

П. Христюк.

Загальні збори пайщиків Украïнбанку.

15—16 лютого 1924 року в Харкові відбулися другі чергові загальні збори пайщиків Украïнбанку.

Денне засідання 15-го лютого 1924 року.

Збори відкриває голова Ради Украïнбанку т. Затонський. Президію обирається в складі т.т. Затонського, Одинця, Колчинського, Бляхера, Палієва й Чуванова. Далі т. Затонський виголосив вступну промову, присвячену пам'яті В. І. Леніна.

Промова т. Затонського.

Товариші! Перші наші слова й перша наша думка сьогодня, коли ми зібралися на чергове зібрання пайщиків Украïнбанку, повинна бути про людину, якої нема зараз поміж нами, але думка й праця якої живе в нас. Я говорю про Володимира Ілліча Леніна. Я не буду говорити тут взагалі про ролю й значіння праці Володимира Ілліча. Ми це всі добре знаємо, говорили про це й чули. Я хочу зупинитися тут на тому, яке значіння для кооперації взагалі для Украïнбанку зокрема матимуть для нас виконання тих заповітів, які залишив нам Володимир Ілліч. Можливість поставити роботу так зараз, як мріяли колись утопісти, дала нам жовтнева революція під проводом Володимира Ілліча. Після часів військового комунізму Володимир Ілліч перший зробив поворот у політиці й перше його слово було сказане з метою зміцнити й озброїти кооперацію.

Останній раз я бачився з Володимиром Іллічом спеціяльно в справі Украïнбанку, в ті часи, коли банк мав тільки організовуватися й до організації якого було багато перешкод. Перш за все виникало питання, яким шляхом підійти до організації фінансово-кооперативного центру на Україні, яким мусив бути Украïнбанк. Одноразово з цим повстала низка питань, чи вести організацію кооперативного банку шляхом децентралізації, чи вести лінію на утворення окремих банків навкруги Держбанку, чи організувати єдиний для всього союзу кооператив-ний банк.

Ми стояли на тому, що українська кооперація повинна обслуговуватися власним Украïнбанком. З цього приводу було багато нарад і засідань. З приводу утворення Украïнбанку я балакав з Володимиром Іллічом в травні 1922 року, до перших наших зборів, у той самий день, коли Володимир Ілліч вийшов після операції, коли йому вийняли кулю, яка сиділа в ньому від есерівського замаху.

Я мав можливість і щастя безпосередньо звернутися до нього. Після балачки з Володимиром Іллічом з приводу утворення Украïнбанку, як фінансового центру на Україні, і після його наказу на третій день ми мали вже спеціяльну нараду, якій було дано спеціяльні директиви.

Володимир Ілліч всемірно йшов назустріч українській кооперації, щоб дати їй можливість організувати власний банк. Через три дні після розмови з Володимиром Іллічом ми цю справу полагодили і в липні місяці 1922 року відбулось засідання перших зборів пайщиків Україбанку.

Переходячи до ділової роботи II-х чергових загальних зборів пайщиків Україбанку, ми повинні вшанувати його пам'ять і взяти на себе обов'язок вести роботу в тому напрямку, який заповідав нам Володимир Ілліч. Вшануємо його пам'ять тим, що виконаємо його заповіти на ділі.

Вшанування пам'яти В. І. Леніна.

Тов. Полоцький від імени Правління й загальних зборів співробітників Україбанку пропонує затвердити постанову про вшанування пам'яти вождя всесвітнього пролетаріяту Володимира Ілліча Ульянова-Леніна. Постанова одноголосно ухвалюється в такій редакції:

1. Встановити на кошти Україбанку 2 стипендії при інститутах народньої освіти в Харкові та Київі для вірних заповітам «Ілліча» ленінців—одну для робітника, другу для селянина. Стипендії призначаються відповідними організаціями з участю представників від Україбанку.

2. Утворити шляхом відрахування з прибутків і ріжних поступлень і зазначити на балансі Україбанку «Фонд імени друга-вождя працюючих і захисника пригнічених націй В. І. Леніна».

Кошти ці росподіляються постановами загальних зборів уповноважених пайщиків Україбанку на цілі, відповідаючі ленінізму.

3. Звернутися до Вукоради з пропозицією організувати конкурс на твори з теорії кооперації на основі розвитку останньої статті тов. Леніна про кооперацію.

Порядок денний зборів.

Далі ухвалюється такий порядок денний зборів:

1. Прийняття шефства над 14 саперним батальйоном.
2. Доклад Правління про діяльність банку за 1922—1923 операційний рік.
3. Доклад Ради та Ревізійної Комісії.
4. Затвердження річного відчиту й поділ прибутків.
5. План діяльности на біжучий операційний рік.
6. Збільшення пайового капіталу.
7. Затвердження кошторису на 1923—24 операційний рік.
8. Зміни й доповнення статуту.
9. Вибори керуючих органів банку—Правління, Ради та Ревізійної Комісії й визначення їм платні.
10. Вибуття кооперативних організацій з числа пайщиків банку.
11. Затвердження правил та інструкцій.
12. Біжучі справи.

Прийняття шефства.

Після затвердження порядку денного, збори переходять до заслухання промови про прийняття шефства над 14 саперним батальйоном.

Тов. Строков (представник перської комісії ВУЦВК): Україбанк как и другие кооперативные организации, должен был взять шефство над какой-нибудь военной частью сил Красной Армии. Шефство это

дает нам много: я говорю, что заботы о Красной Армии должны быть всегда на высоте положения, Красную Армию ни на минуту нельзя выпускать из поля зрения и только тогда можно будет достичь успешных результатов на внутренних и внешних фронтах.

Прийняття шефства над 14-м саперним батальйоном, ухвалюється зборами одноголосно. Далі слово від 14-го саперного батальйона дається одному з його представників.

Тов. Метницький від імени саперного батальйона вітає збори пайщиків і знайомить їх з функціями, завданнями й станом батальйону й зокрема говорить:

В позапрошлом году наш красноармеец был безпросветно темен и безграмотен, заблужденный в вопросах религии и носящий крестик на груди. Теперь же физиономия красноармейца изменилась. Из божков и крестиков создан музей. Красноармейцы, как рабочие от станка и крестьяне от плуга выросли. У нас, в нашем 14-м саперном батальйоне, нет ни одного неграмотного красноармейца.

Налажена и хорошо поставлена клубная работа, которая сплачивает и организует массы красноармейцев в одно целое. В клубной работе участвует до 90% всех красноармейцев нашего батальона. Читаемость книг дошла до 92%; красноармеец учится, занимается и приближает к себе культуру. Красноармеец возвратится в деревню крепким, грамотным и вместо крестиков понесет туда крепко в своих руках знамя труда и борьбы с капиталом. Красная Армия обеспечена, но все же нам нужно еще очень много, а главное нам необходимо улучшить финансовое и экономическое положение нашего красноармейца. Нам необходима постоянная помощь. Мы думаем, что наш шеф—Украинбанк даст нам все, вплоть до удовлетворения культурных наших нужд.

Тов. Височанський.—Товариші Вояки! На мою долю випала велика честь піднести вам прапор від імени зборів пайщиків Украïн банку. Цей прапор є символ єднання й боротьби за комунізм, символ боротьби з капіталом. Я бачив 14-й саперний батальйон торік, бачив його роботу й розумів його настрій. Я певен у тому, що ви, товариші вояки, зумієте міцно тримати в своїх руках цей прапор, і гадаю, що висловлю думку всіх тут присутніх, що ми спільно з вами розсіємо ті хмари, що нависли на заході.

Тов. Метницький.—Принимая знамя, я еще больше рад и счастлив, что я принимаю его от вашего представителя и почетного сапера нашего Батальона тов. Высочанского. В наших руках и до настоящего момента хранится кусочек тряпочки, являющейся как-бы знаменем еще от 1-й роты нашего батальона. Донесши эту тряпочку, мы удержим в своих руках и знамя, врученное нам вами. Клянемся идти вперед, клянемся защищать вашу мирную работу. Мы будем вас защищать и будем готовы по зову рабоче-крестьянского правительства лечь костьми за достижение идеалов советской власти. Да здравствует коммунизм, да здравствует советская власть!

Після цього ухвалюється регламент для ведення засідань і вибирається мандатна комісія в складі т.т. Гетлера, Колчинського й Головка.

Доклад Правління.

Після цього Збори переходять до заслухання докладу голови Правління тов. Полоцького про діяльність банку за 1922—1923-й операційний рік.

Тов. Полоцький.—Про період н/роботи за часи з червня 1922 року по жовтень 1923 року я зараз тут балакати не буду, оскільки

доклади про це маються у нас в надрукованому виді й роздані всім членам з'їзду для ознайомлення. У своєму докладі я зупинюся на періоді нашої роботи, на протязі часу з 1-го жовтня 1923 року.

Коли взяти баланс н банку на 1/X—і порівняти його з балансом на 1/I—1924 року, то помічається зріст його, з 1.140 000 чрв. до 1.385.000 чрв. Цей зріст невеликий, але показує, що під час грошевої кризи, яка мала місце протягом часу з 1-го жовтня по 1-е січня, банк все ж розвивався й не стояв в своїй роботі на одній точці. Зріст на 22% — підкреслюю зріст незначний і не такий жвавий, але все-таки є зріст і його не можна не помітити. Завдяки грошевій кризі ми не мали змоги задовольнити всіх вимог клієнтів. Пайовий капітал зріс з 120.000 чрв. до 131.000 чрв. Через ту ж саму грошеву кризу, через катастрофичне падіння радзнаків (на 3% що-дня) клієнти почали вносити свої гроші на вкладки. З 180.000 з 1 жовтня по 1 січня вкладки зросли до 387.000 чрв.

Такий зріст давав до де-якої міри можливість розвинути роботу. Ясно, що ці біжучі рахунки були зовсім не сталі, дуже текучі, і ми до політики прийому вкладок на біжучі рахунки підходили з обережністю й всією серйозністю.

Заборгованість наша иншим кредитовим установам на 1-е січня 1924 року зменшилась на 40.000 чрв. Стан з радянськими грішми вимагав від нас великої обережности й ми завжди тримали певну суму грошей у твердій валюті.

Всі гроші, які малися у нас на біжучих рахунках, ми не мали змоги повернути на широке кредитування кооперації. Це шкідливо відбивалося на роботі нашого банку і зокрема на взаємовідносинах з кооперацією. Це дуже гальмувало справу кредитування й ми завжди боялися, щоб в один день не зупинитись перед фактом зриву роботи, але не вважаючи на все вищезазначене все-ж за цей час з 1-го жовтня 1923 року кредитування кооперації збільшилось з 476.000 чрв. до 500.000 чрв. Робота затримувалась через те, що приходилось дуже обережно підходити до справи кредитування кооперації. Ревізійна Комісія підкреслює той факт, що зріст вкладок не йде пропорційно кредитуванню кооперації. Це так. А так тому, що гроші були не сталі.

Тому робота наша з кооперацією не була поставлена на певні шляхи й фінансування її нашим банком йшло перехватками, а не по лінії довготермінового кредиту.

Товарові операції ми не підвищували, а, навпаки, зменшували. Товарові операції порівнюючи з балансом, незначні.

Натомісць ми розвинули операції з хлібом і з мукою. Щоб як найвигідніше й як найскорше реалізувати хліб ми намітили скласти умову з млинами, які були підлеглі тим чи иншим кооперативним організаціям. В цьому числі маються млини: Херсонський, Пісчанський, Валківський Кременчуцький, Конградський і Вапнярського райсоюзу.

За три місяці роботи в цій галузі ми перекинули до 100 вагонів муки. Операція ця провадилась як шляхом фінансування кооперативних організацій, так і тим, що банк брав на себе допомогу в реалізації муки.

Наш банк не був рентабельний до I/X—і не залишився рентабельним і на I/I-24 року. Ми бачимо, що збитків ми не маємо від операцій за відчитний рік. Правда, 1.000 черв. не прибуток, а головне для нас те, що ми не відпустили від себе клієнтуру і все-ж-таки збитків не

мали. Що ми маємо зараз? Зараз ми стоїмо перед фактом переведення в життя нової грошевої реформи. Ця грошева реформа, безумовно, небезпечна для розвитку діяльности банку. В один день радянські гроші можуть перестати ходити й клієнтура, особливо дрібна—почне вибірати вкладки. Ми це мали на увазі. Перше забезпечення—це готівка твердої валюти й короткотермінові позики.

При всякій грошевій кризі не може бути такого стану, коли гроші з каси будуть вичищені до щенту. При всяких грошевих депресіях ми маємо певну частину грошей вкладену твердо.

Що несе для кооперації нова грошева реформа? Знаємо, що тверда валюта необхідна. Ніяка калькуляція, ніякі підрахунки в радзнаках нічого не давали. Гроші, перебувши в касі одну ніч, позбавляли нас можливости покрити свої збитки. Були голоси, які не визнавали катастрофичности менту, дивились на це, як на явище тимчасове й випадкове, бо вони гадали, що рад. гроші булі роздані в кредит для фінансування, хлібної операції, й тепер мають повернутися в каси Н.К.Ф. Щоб запобігти руйнації народнього господарства від несталої валюти, було дві думки з приводу унормування й урегулювання питання з грішми й взагалі валюти.

Перша думка, це думка професури, яка пропонує радянську валюту зараз скасувати, випустити дрібні й срібні гроші й червінці дрібної купюри від 1-го карбованця—до 5-ти карбованців. Це дало б нам сталу валюту, але ця річ неможлива зараз, бо немає змоги випустити зараз срібні гроші на таку суму, яка б покрила бюджетний дефіціт.

Друга думка—практиків фінансистів, які рахують доцільним, аби Наркомфіном було випущено кредитних білетів дрібної копюри від 1-го карбованця до 5-ти, радянську валюту залишити в обігу.

Сьогодня, вже маємо звістку про те, що випуск радзнаків навіть з кас Наркомфіну припинено. Така реформа була б доцільна, як би не було бюджетного дефіциту і з боку потрібної для обороту суми. Все це може вихликати грошевий голод. Шукають шляхів, а сталого плану нема. До війни валюта дрібна виносила 66% всієї ходячої валюти, тоді гроші по кишенях не тримались з метою забезпечити їх від знецінення. Грошева реформа серйозна, немає ще певної сталости і треба визнати, що вона відіб'ється на роботі банку й стані кооперації. Перші наслідки, які можуть бути від пареведення в життя нової грошевої реформи будуть ті, що виберуться дрібні вкладки й перестануть їх зовсім нести на біжучі рахунки. Завдяки цьому банки повинні будуть приступити до реалізації активів, що шкідливо й зле відіб'ється на роботі. Ця реформа викличе зменшення товарового обороту.

Є ще друга фінансова реформа, яка вдарила по банках—податок в розмірі $^1/_{10}$% з тих сум, які вносяться по біжучих рахунках.

Банку прийшлося або взяти цей податок на себе, або загубити свою клієнтуру, яка піде до ощадних кас. Становище банків з часом робиться все серйознішим і тяжчим. Ми, як я вже сказав, мали на увазі й запобігли де-яких заходів, щоб не вскочити в кризу. Одна з зазначених мір зводиться до того, що ми забезпечили наші філіяли і друга—припинили відкриття робітничих кас, де, як ми предбачаємо, буде більш витягатися вкладок.

Випуском акцептованих чеків удасться задержати клієнтуру і виплатити по дрібних вкладках. План діяльности нашого банку в майбутньому збудовано на його розвиткові. Гадаю, що нова грошева реформа вдарить по банку тільки в перші часи, потім робота більш буйно

і жваво почне розвиватися. Наш пайовий капітал, який перейшов через суму 1.200.000 зол. карб. зараз складає 1.400.000 карб. золотом.

Наш пайовий капітал в звязку з тим, про що я казав раніш, необхідно збільшити до суми в 3.000.000 золотих карбованців.

Сума пайового капіталу в 3.000.000 карб.—сума невелика і до 1/X—біжучого року буде покрита грішми, одержаними за придбання паїв н/банку кооперацією.

Ті явища, які мали місце в роботі банку до цього часу, до де-якої міри пояснювалось кепським становищем кооперації.

Ми певні в тому, що сама першеступнева кооперація розбере нові паї, бо 20.000 паїв—цифра невелика.

Ми гадаємо, що коли зараз вкладки й біжучі рахунки будуть зростати хоча так, як вони зростали до цього часу (не низче 30%), то ми доведемо наші вкладки до 1.200.000 червінців. В той же час робітничі каси (75) матимуть найменше по 3.000 червінців.

Зріст знов почнеться й ми будемо мати біля 200.000 черв. тілько по наших касах. Цю цифру ми мали до цього часу—до менту реформи.

Що до взаємовідносин наших з Держбанком, то до того часу, поки ми ще були маленькі, взаємовідносини були з ним гарні. Умови кредитування в Держбанку були приємні. Ми користувалися кредитом в розмірі, який відповідав сумі у нас чужих грошей.

Тепер же Держбанк по питаннях кредитування змінив свою політику в відносинах з нами і пропонує давати нам кредит в межах нашого пайового капіталу, тоб-то це після збільшення пайового капіталу дасть 300.000 черв. Ця цифра безумовно не задовольнить вимог і потреб кооперації й не дасть змоги розвинути й поширити роботу банку. Цей мент в нашій роботі з Держбанком—мент нездоровий. Держбанк став розглядати нас, як конкурента і ця боязнь конкуренції заставляє давити на нас.

Нам було пропоновано звузити свої операції. Що це значить? Це значить припинити зовсім роботу по кредитуванню кооперації.

Держбанк хотів-би, щоб ми не мали своїх філій по багатьох містах, а тільки в Харкові й на селі. Так, наприклад, представник Держбанку тов. Арсон зазначив, що ми, відкривши наше комісіонерство в Ромнах і кредитуючи кооперацію цього району, гальмували справу відділу Держбанку, бо крім кооперації в Ромнах нікого більш кредитувати, й виходить, що філії Держбанку нема чого там робити.

Що до взаємовідносин наших з Промбанком, то мушу констатувати, що він до де-якої міри йде нам назустріч, дає гроші на певні цілі й операції і не на гірших умовах, ніж дає нам гроші Держбанк.

Які ж взаємовідносини у нас з нашим старшим братом—Всекобанком. Що до цього, то перш за все питання стояло так, чи бути, чи не бути Всекобанку на Україні. В центрі питання це було вирішено в той спосіб, щоби Всекобанк пустити на Україну. Таке розв'язання питання дало й нам змогу відкрити філію н/банку в Москві.

Треба зазначити, що робота н/філії в Москві стоїть на вищому рівні, ніж робота філії Всекобанку в Київі. Коли Всекобанк передбачав відкриття своїх філіялів на Україні, то йому здавалось, що гроші ніби-то на Україні валяються під ногами, а тільки Українбанк

не вміє їх підбирати. Всекобанк у свій час обіцяв привезти 200.000 черв., які б у період кризи в де-якій мірі допомогли українській кооперації поліпшити своє кепське становище. Завдяки цьому на Україні з нетерпінням чекали відкриття філії Всекобанку. Але українська кооперація на цей раз трохи помилилась, бо дяденька з Москви мало дав і брати у його було й невигідно й важко.

Помилки кооперації для нас зрозумілі, ці помилки виходили з недостатків і з потреби в грошах, що зле відбивалося на взаємовідносинах инших кредитових установ з нами. Зараз ми де до чого добалакались, але з апаратом бувшого Московського Народнього Банку, який заповнив собою апарат Всекобанку, важко працювати. Далі нам прийдеться рахуватись з товариствами сільсько-господарчого кредиту, але зараз балакати про неприємні стосунки з ними не приходиться через те саме, що вони ще кволі. Є де-які вибрики з їх боку й ми гадаємо, що нам все-ж прийдеться стрінутися з ними в неприємних умовах. Ці товариства сільсько-господарського кредиту не відповідають тій меті, з якою їх було утворено. З їхнім центром—Сільсько-Господарчим Банком ми добалакались до того, що робота наша ітиме спільно з їхньою роботою. Є певні завдання, і я гадаю, що ніяких непорозумінь не буде. На кредитуванні кооперації, на товаровій і хлібній роботі н/банку в майбутньому зупинятися зараз не будемо, бо це цілком з'ясовано в друкованому „Плані діяльности нашого банку на 1923/1924 операційний рік".

Я хочу зупинитися ще на нашій закордонній роботі. Ми взяли участь разом з кооперативними центрами в організації Лімітеда в Лондоні (крім того, ми ще маємо представництво в Берліні).

Беручи участь в утворенню Лімітеда в Лондоні, ми мали на меті головним чином здобути для української кооперації вихід на закордонні ринки, дать їй змогу й допомогти одержати закордонні кредити, розвинути експортну роботу взагалі й зокрема роботу з експортом яєць. Що до експорту яєць, то цю галузь нашої роботи ми маємо поширити, маємо навіть конкретні пропозиції кредитів для заготовки яєць. Ми маємо на думці скласти таку угоду на експорт яєць з Сільським Господарем, як і з Вукопспілкою.

При переведенню в життя експортової справи яєць ми головним чином досліджуємо, щоб не випустити цю операцію з рук кооперації, бо вона й вигідна й цікава для нас. Маємо на увазі також експорт щетини. Що до ескпорту хліба, то наша лінія залогової роботи була зірвана Держбанком і експорт хліба зараз нерентабельний.

Є у нас инше завдання для виконання роботи закордоном, і коли це завдання нам удасться здійснити, то банк наш зараз підскоче вгору. Річ в тому, що старий Українбанк мав біля 20.000.000 золотих марок в Берлінському банкові, які були покладені туди на рахунок Українбанку Директорією.

Головне, що ми добилися в справі з'ясування цього питання—це те, що банк в Берліні визнає за собою цей борг Українбанкові. Добалакались ми також і до того певного курсу, по якому ми маємо одержати належні нам гроші, що дасть, по нашому підрахунку, біля 13.000.000—14.000.000 крб. Безумовно, нам не вдасться одержати зараз готівки з німецького банку, але коли ми будемо мати гарантійні кредити й можливість вкладати гроші в товари, то справа буде вирішена цілком. Зараз поїхав наш представник до Берліну з тим, щоб формально й документально було оформлено з боку банку в Берліні їх нам борг. До нашої закордонної роботи треба також приєднати

роботу морального змісту, а саме—прийняття нас в члени Міжнароднього Кооперативного Союзу (Альянсу), що дає нам можливість вийти на міжнароднє кооперативне поле.

Варто зупиниться на нашій дисконтовій політиці, на дорожнечі нашого кредиту. Ми знаємо, що умови кредитування для кооперації досить важкі. До де якої міри ми зараз пішли назустріч кооперації в справі кредитування її й зменшили відсотки за користування кредитом у нашому банку. Становище трохи змінилось: зміцнилися першоступневі кооперативи й райсоюзи. Відсоток за кредит для райсоюзів, першоступневої кооперації і центрів ми рішили зрівняти.

Півтора відсотку місячних і відсоток комісійних—відсоток великий, але все таки менше, ніж беруть инші банки. Навіть Держбанк, який оперує грішми по емісії, бере відсоток місячний, 12% річних і 1/4% комісії. Повторюю, що відсотки, які бере Українбанк, досить значні, але все ж таки треба рахуватися з тим, що кредит взагалі по всіх банках дуже дорогий. Кредити нам не дешево коштують. Ми платимо до 6%. Це необхідно, щоб притягти до себе кошти, щоб був якийсь стимул, щоб клієнтура охотніше несла гроші до нашого банку. Необхідно утворити кращі умови для користующихся кредитом.

Ми добре розуміємо, як важко кооперації платити такий відсоток. Але до того часу, поки держава не піде нам назустріч в цій справі, поки не буде скасовано одної десятої відсотка податку, коли не буде пільгових умов кредитування в Держбанку, коли не буде сталої валюти, ми примушені будемо брати високі відсотки.

Лаяти нас треба. Але лаять нас треба за хиби, які все ж виникають не з безділля нашого, а з роботи. Ми не хочимо сказати, що ми негрішні, що все зроблено гаразд і як слід. Ми упевнені в тому, що ви, як дійсні хазяїни, віднесетесь з усією серйозністю до справи з налагодженням і переведенням в життя плану робот, наміченого Правлінням Українбанку.

Доклад Ревізійної Комісії.

Товариш Міркін зачитує акт ревізійного обслідування Українбанку й його установ, переведеного Ревізійною Комісією банку в складі Голови Ревізійної Комісії тов. Міркіна, членів Ради: Дражевського й Болозовича в період з 9/I—24 року по 15/II—п/р.

А К Т

ревизионного обследования Украинбанка и его установ, произведенного Ревизионной Комиссией Банка в составе председателя Ревкомиссии Э. Б. Миркина и членов Рады А. М. Дражевского и А. А. Болозовича в период 9/I—15/II 1924 г.

Обследование производилось в 6-ти филиях (Киев, Мелитополь, Запорожье, Екатеринослав, Таганрог, Бахмут) и в Центральном Правления.

Ревизионная Комиссия нашла, что все представленные ей отчеты как в филиях, так и годовой отчет Правления составлены правильно и соответствуют записям в книгах, оправдываемым соответствующими документами. Характер развития банка показывает значительный рост балансов, причем Ревкомиссия не может не отметить сильного скачка балансов, как филий, так и Правления за новый уже отчетный период, т. е. после 1-го октября 1923 г. и до февраля 1924-го года, что об'ясняется открытием целого ряда рабкасс и принятием текущих счетов в червонном исчислении, причем рост активных операций в процентном

отношении к балансу отстает от роста пассивных операций, что указывает на значительные кассовые остатки, грозящие банку большими убытками на курсовой разнице, особенно это угрожает филиям, имеющим рабкассы вдали от банка и поэтому теряющим большую курсовую разницу, (например, Чистяковская касса Таганрогской филии, Горловская, Лисичанская и др. кассы Бахмутской филии, Новомосковская касса Екатерининской филии и. т. д.).

Чтобы не возвращаться к филиям, следует указать еще на слабую постановку бухгалтерии в филиях: как правило бухгалтерия отстает на два-три месяца, балансы составляются посредством выборок из щоденників. Сама бухгалтерия ведется во многих филиях по той системе, какая нравится бухгалтеру данной филии. Существуют филии, где ведутся и журнал, куда вносятся все кассовые операции, параллельно с ней журнальная касса и кассовая книга, причем выписываются отдельно мемориальные ордера для журнала, а кассовые для журнальной кассы (Запорожье).

В некоторых филиях нет кассовых ордеров и кассовые записи проводятся по документам (Мелитополь), причем следует указать, что все эти недостатки следует отнести на слабое инструктирование из центра. Аппараты филий подобраны недурно и личный состав вполне на месте (за редкими исключениями).

В Центральном управлении из всех отделов обследованы: Инспекция, Кредитный, Товарный, Центральная Бухгалтерия и Финансовый Отдел, причем обнаружено:

По Инспекции состав сотрудников—15 человек. В общем, работу Инспекции за отчетный период следует считать удовлетворительной, отмечается только некоторое запоздание в рассылке циркуляров на места (на что обращали внимание и филии).

Постановка делопроизводства в Инспекции образцовая. Следует обратить внимание на инспектирование счетоводства в филиях, имея для этого специалиста-бухгалтера. В общем и целом работа Кредитного Отдела проводится в соответствии с пред'явленными к нему требованиями. Следует обратить внимание на более быстрое разрешение вопросов о кредитах, присылаемых на утверждение местными учетно-ссудными комитетами.

Товарный Отдел в общем и целом развернул за отчетный период довольно широкую работу, причем в первое время главным образом работал собственным товаром и только в последнее время обратил серьезное и главное внимание на комиссионные и комиссионно-посреднические операции. Выявить из отчетности отдела, с кем работал отдел по продаже своих товаров и являлась ли эта работа в продаже дополнением кредитным функциям банка трудно в виду неясности счета дебиторов. Штат бухгалтерии отдела состоит из 5-ти человек.

При обследовании Центральной Бухгалтерии выявилось печальное состояние ее до сентября месяца, в смысле отсталости и записей всех оборотов по месяцам. При обновлении Центральной Бухгалтерии в сентябре—вся эта работа выправилась (благодаря хорошо подобранному штату и опытному руководителю), причем проведена большая работа по проверке и выправке всех старых записей. В настоящий момент бухгалтерия в порядке, все книги на отчетный период закрыты, баланс составлен правильно и подлежит утверждению. В настоящий момент записи в книгах доведены до 15-го декабря, что об'ясняется загруженностью штата по составлению годового отчета и месячных балансов с 1-го октября по 1-е января 1924 года.

В общем, работу Украинбанка надо считать вполне удовлетворительной в смысле охвата кооперации и удовлетворения кредитами. Следует указать на большие %% по курсовым разницам по дебету счета прибылей и убытков.

Ревизионная комиссия предлагает отчет Правления утвердить.

Акт ревізії ухвалюється Зборами одноголосно.

Після цього переходять до обміну думок по докладу тов. Полоцького.

Дебати по докладу Правління.

Представник Горловського Робкопу каже про те, що він не поділяє точку зору про необхідність „сжатия операций" Українбанку, як би того хотілось Держбанкові. Що до взаємовідносин Українбанку з Держбанком, то треба зазначити, що допомога його Українбанкові в справі кредитування не така значна, щоб завжди й цілком залежати від нього, головне, Українбанк повинен добиваться такого впливу на політику Держбанку, щоб ділові стосунки його з нами змінились. Що до робітничих кас, то постановка їх правильна й доцільна. Політика Українбаку в цьому напрямку звелась до підтримки робітничих кол і працюючого люду. Але необхідно так будувати ці каси, щоб всі кошти зосереджувалися в них, повертались на кредитування тих же робітників, а для цього треба проявити самодіяльність, збільшуючи й зміцняючи мережу робітничих кас. Необхідно, щоб робітничі каси Українбанку виконували такі функції, як і товариства взаємного кредиту й каси Держбанку.

Необхідно, щоб робітничі каси Українбанку заволоділи бюджетом робітничих мас, бо робітники досить добре знають, що таке Українбанк.

Тов. Сидоренко.—Не принято останавливаться на положительных сторонах работы и деятельности того или иного учреждения, а потому и я позволю себе остановиться на некоторых отрицательных чертах работы банка—на кредитовании кооперации, и на торговой работе банка.

Прежде всего я хочу сказать о том, что переход на более широкое кредитование кооперации с сужением торговой деятельности Банка надо приветствовать. Что касается хлебозаготовительных операций, то их надо расширить и улучшить метод их финансирования. Необходимо также отметить и тот факт, что Правлением Украинбанка слабо принимались меры к тому, чтобы сделать кредит в Государственном Банке более дешевым и реальным.

Надо также подчеркнуть и ту волокиту и безучастие, которые встречаешь в стенах Украинбанка. Надо, чтоб дела не затягивались, чтоб все, что касается кредитования кооперации, делалось своевременно и чтоб отношения между апаратом Украинбанка и клиентурой были кооперативные, а не чиновнического характера.

Тов. Шаповалов.—Я хочу сказать несколько слов относительно работы по экспорту продуктов сельского хозяйства. Для того, чтоб наладить и поставить как следует работу по экспорту, Украинбанку необходимо приступить к улучшению положения селянина на периферии. Для достижения этого банк должен снабдить село сельско-хозяйственным кредитом. И только благодаря этому банк будет прочно поставлен; с улучшением положения селянина улучшится и самое сельское хозяйство и отпадут посредники, которые всегда стояли между селом и кооперацией и село будет искать удовлетворение своих потребностей в кооперативных организациях. Чтоб повести работы на селе, банк должен связаться с селом, снабдить его сельско-хозяйственными машинами и сельско-хозяйственным кредитом.

Тов. Зеляновський зазначає про те, що Українбанку взагалі нема чого боятися конкуренції з боку будь-якої кредитової установи. Промовець підкреслює необхідність для розвитку й поширення Українбанку повести відкриття кредитових відділів при організаціях низової кооперації.

Тов. Мотовиков.—Что касается организации кредитных отделов при кооперативных товариществах, то я должен сказать, что мы ждем их открытия. Говоря о % по векселям, должен сказать, что сам по себе процент небольшой (2% месячных или 24% годовых), но с выполнением всех формальностей по кредитованию кредит обходится в 35-37%. Безусловно таким кредитом низовая кооперация не может пользоваться и его необходимо удешевить. Теперь—покупательские векселя. Покупательские векселя ставят в тяжелое положение кооперативн. организации. Мы все знаем, что такое покупательские

векселя. Покупательские векселя — это в большинство случаев фиктивные документы. Гораздо проще прибегать к выдаче соло-векселей. Мое предложение сводится к тому, чтоб покупательские векселя заменить соло-векселями и тем самым дать возможность кооперации получать кредиты вообще и, в частности, используя их не на 50%, а на все 100%. Необходимо также обратить внимание на организацию потребительских и сельско-хозяйственных обществ, открывая при них кредитные отделы. Чтоб приблизить село к банку, необходимо дать нужный ему кредит. Что же касается сроков пользования кредитов, то необходимо принять все меры к тому, чтобы срок кредита был более длителен— 5-6 месяцев.

Тов. Сосонкин.—Что касается взаимоотношений кредитной кооперации (ссудо-сберегательных Товариществ) и Украинбанка, то Украинбанк должен близко подойти к этим товариществам в смысле роста и укрепления их. Украинбанк должен инструктировать ссудо-сберегательные товарищества со стороны бухгалтерской и поддерживать необходимыми средствами в форме долгосрочного кредита. Считаю необходимым вынести пожелания.

1. Чтобы Украинбанк связался с ссудо-сберегательными товариществами, которые являются его периферией.

2. Чтобы Украинбанк увеличил размер кредитов, отпускаемых этим товариществам.

3. Принять меры к тому, чтобы Украинбанк был признан естетственным центром этих товариществ в смысле их финансирования и организации.

4. Предоставить определенные суммы этим товариществам в виде долгосрочного кредита.

Тов. Штінер (Подольський Робкооп) зазначає про дорожнечу кредиту й про неможливість мати покупательські векселі. Одноразово з цим пропонує ізжити систему покупательських векселів і замінити їх соло-векселями низової кооперації. Далі промовець зазначає про необхідність поширення роботи товарового відділу банку, мотивуючи тим, що товарова робота є головний зв'язок між всіма видами й галузями кооперації. Звертає також увагу на те, що необхідно удосконалювати роботу апарату Українбанку, щоб не гальмувати часу при вирішенні того чи иншого питання.

Тов. Дембський.—Я хочу зазначити про необхідність збільшення кредиту, потрібного для розвитку роботи низової кооперації. Хлібозаготовчі операції, наприклад, були проморгані низовою кооперацією через відсутність необхідного кредиту й справа з хлібною заготовкою була переведена невдало. Так само стояла справа й з переведенням единого сільсько-господарського податку: всі приймали в цій операції участь (Хлібопродукт), але тільки не низова кооперація. Треба звернути увагу на необхідність для поліпшення стану низової кооперації відкриття кредитових відділів при единих споживчих товариствах, що з'єднає з селом і дасть можливість незаможному селянину придбати своєчасно необхідний йому сільсько господарський реманент. Необхідно вжити всіх заходів, щоб Українбанк допоміг в справі утворення і налагодження роботи кредитових відділів Необхідно одночасно з цим збільшити терміни користування кредитом (по зразку Сільсько-Господарського Банку: від 6 до 9 місяців).

Тов. Лунін. До настоящего времени работы Украинбанка на селе не было Вступив пайщиком, наше ЕСТВО кредита не получило. Украинбанк в будущем должен пойти на село, чтоб охватить всю низовую кооперацию и втянуть ее в свою работу. Украинбанк должен пойти навстречу селянину в деле снабжения его сельско-хозяйственным инвентарем. Украинбанку необходимо снеться с Сельбанком и дать все необходимое селянину с целью поднять сельское хозяйство страны. Далее: кооперация должна иметь в своих руках сдачу сельско-хозяйственных продуктов. Необходимо отметить факт существования волокиты и чрезмерного формализма, что убивает низовую кооперацию. Это надо изжить и чем скорее, тем лучше. Это мелочи, но эти мелочи тормозят

работу. Кончая, я хочу подчеркнуть, что Украинбанку необходимо пойти на село и стать регулятором кооперации в финансовом отношении.

Тов. Черевченко.—Я хочу остановить ваше внимание на ненормальности отношений Украинбанка с Госбанком. Необходимо устранить все дефекты в работе Украинбанка с Госбанком, чтоб избежать нежелательных последствий на местах. Надо отметить и то, что основной доли участия Госбанка в кредитовании кооперации через Украинбанк нет. По политике советского государства значение кооперации в смысле оздоровления хозяйства в республике велико, а потому надо стремиться к предоставлению кооперации максимума тех условий, которые бы способствовали усилению ее кредитования. Нужны льготы, нужны лучшие условия кредитования. Надо, чтоб максимум того, что Госбанк может дать, было бы дано через Украинбанк. Надо, чтоб Госбанк увеличил кредитование кооперации за счет кредитуемых им частных лиц. Правление и Совет Украинбанка должны резче реагировать на действия Госбанка и добиться от него увеличения кредитования кооперации через свой аппарат.

Тов. Китаев.—Что касается удовлетворения потребностей кооперации в кредите, то вопрос об этом находится совсем в неудовлетворительном состоянии. Эти потребности удовлетворялись всего лишь на 5%, в лучшем случае—на 10%. Такой процент удовлетворения кредитом очень незначительный. Дальше я хочу сказать о неувязке отношений Госбанка с Украинбанком. Нам необходимо поставить вопрос в такую плоскость, что не может быть такого положения на дальше. Необходимо принять меры к тому, чтоб увеличить финансовую поддержку со стороны государства. Странным является тот факт, что частные фирмы и предприятия, а также отдельные лица-спекулянты имеют в Государственном Банке кредита больше, нежели целое отделение Украинбанка. Необходимо, чтобы кредит банку нашему от Государственного Банка был увеличен. Надо, чтоб кооперация кредитовалась Украинбанком в необходимом ей размере непосредственно его учреждениями на местах.

Затем необходимо вопрос о стоимости кредита, когда сдвижение ножниц так важно, поставить на разрешение в первую очередь. Надо направлять кредиты на первичные кооперативы. Работу по кредитованию первичной кооперации необходимо проводить в полном контакте с районными союзами, так как первичные ячейки очень слабы (баланс их в большинстве случаев достигает едва 10 червонц.) Необходимо кредитовать только те первичные ячейки, которые уже несколько окрепли, а остальные, более слабые ячейки—через их райсоюзы.

Тов. Косов.—На первичных кооперативах в последнее время стали вешать дохлых собак. Их иногда надо было бы повесить и на районных и на центральных органах. Первичные кооперативы слабы потому, что они строятся на песке, не имея никакой поддержки в смысле кредитования. Характер взаимоотношений Госбанка и Украинбанка может отразиться и имеет большое значение для развития низовой кооперации. Украинбанк должен всемерно расширить сеть своих учреждений с тем, чтобы охватить первичные ячейки и подойти с низов и глубин к кредитованию кооперации.

Тов. Хомик.—Говоря о взаимоотношениях Госбанка с Украинбанком, должен указать на необходимость принятия мер к тому, чтоб уничтожить чиновничьи настроения, которые проникли в Государственный Банк и понемногу вкореняются в стенах Украинбанка. Настроения Госбанка в большинстве случаев направлены прямо против интересов Украинбанка, а равно и против кооперации в целом. Украинбанк не должен в своей работе по кредитованию кооперации плестись в хвосте. Украинбанк не все приемы Госбанка должен усваивать, давая однородные с Госбанком распоряжения только с некоторым опозданием. Кредит необходимо приблизить к селу и рабочим организациям. Одновременно с этим встает вопрос, во что обходится первичной кооперации пользование кредитом в Украинбанке. Это пользование обходится довольно

дорого, если учесть золотой заем, выдаваемый, как кредит, лежащий мертвым капиталом, лаж и процент за кредит. Надо Украинбанку принять все меры к возможному удешевлению кредита. Переходя к вопросу о заготовке хлеба, надо сказать, что Украинбанком в этом направлении было сделано очень мало. Когда хлебороба душила дешевизна хлеба, Украинбанк молчал и только в последнее время кое-что предпринял. Было уже несколько поздно и хлеб был продан по 18 коп. за пуд. Украинбанк должен был связаться с селом: отсутствие этой необходимой связи мешало развитию работы Украинбанка.

Тов. Пархоменко.—Кредит мал, проценты высоки. Для первичной кооперации проценты за кредит были не 24—35, а все 100%. Кредит еще удорожается тем, что за ним часто надо ехать, что связано с большими накладными затратами благодаря тому, что сеть учреждений Украинбанка нешироко развита. Надо взять курс на приближение сети отделений к первичным кооперативам, чтоб облегчить и удешевить кредитование низовой кооперации в местах, где есть хотя бы районные союзы. Надо, чтоб банк изменил свою политику в смысле приближения кредита к низовой кооперации. Только тогда улучшится финансовое положение кооперации и будет ею больше разобрано паев Украинбанка.

Что касается хлебозаготовительных работ, то в более или менее отдаленных районах Украинбанк ничего не сделал в смысле разрешения вопроса с ведением хлебных заготовок. Надо, чтоб следующая хлебная кампания прошла с большей подготовкой и с большим успехом. Кончая, я хочу сказать, что необходимо в возможно непродолжительном времени наладить работу. Одновременно с этим необходимо наладить взаимоотношения Украинбанка и Госбанка.

Тов. Хотинский.—Нам необходимо знать теорию ведения банковского дела на местах. Не вдаваясь в критику взаимоотношений Украинбанка с Госбанком, необходимо отметить факт зависимости Украинбанка в полной мере от Госбанка. Надо Украинбанку свою работу повести так, чтоб независимо от подачек Государственного Банка сделаться настоящим банком. Я не хочу сказать, что это должно обозначать отказ от кредита, выдаваемого Госбанком. Надо иметь все те пассивы, которые имеют остальные банки вообще, и, в частности, Государственный Банк. Надо работать вкладами, трассировками инкассо, чтоб усилить свои активы. Надо стараться поменьше быть на иждивении Госбанка. Отношения Госбанка к Украинбанку напоминают отношения богатого родственника к бедному. Если у Украинбанка недостаточно средств, то надо ему превратиться в настоящий банк со всей номенклатурой операций настоящего приличного европейского банка.

Тов. Иванов.—Надо сосредоточить работу Украинбанка на селе. Надо в более широком масштабе повести кредитование рабочих и крестьян. Надо продвинуть государственные кредиты, направляемые из Госбанка, аппаратом Украинбанка на село. Надо увеличить кредитование на селе, а не использовывать эти средства в центре.

Тов. Зарянський.—Украінбанк, на мою думку, нема чсго лаяти. Правління не винувато. Воно мало на меті раніш назбирати гроші, а потім того вже почати кредитувати селянина. Завдяки цьому становище селянина все погіршувалося і він був примушений за спасибі видавати продукти свого селянського виробництва. Помилка в тому, що треба було своєчасно кинути на село певну суму грошей, аби підвищити продукцію сільського господарства. В справі вирішення цього питання Сільбанк зробив багато більше: коли він позичав нам один карб., то зберігав селянину 8 крб. Гроші Украінбанком не було кинуто на село. Селяне є двигатель, рух і багатство держави, а тому треба, щоб Украінбанк кинув на село певну суму грошей для кредитування селянства.

Тов. Ерак.—Я хочу сказать несколько слов о слабой работе Украинбанка на селе и о взаимоотношениях Украинбанка с Сельбанком. Нельзя не отметить того факта, что Украинбанк проделал большую работу, но все же он

не успевал идти в один шаг с ростом и развитием кооперации. Украинбанк на село совсем не проник, дойдя до губернских и районных центров. Низовая кооперация самым незначительным процентом является в составе пайщиков Украинбанка: это говорит за то, что низовая кооперация почти совсем не пользовались кредитом Украинбанка. Украинбанк если и дает кредит, то очень дорогой и я бы сказал нездоровый кредит, которым низовая кооперация лишена всякой возможности пользоваться. Низовая кооперация принуждена пользоваться товарным кредитом в райсоюзах. Кроме всего, кредит Украинбанка недостаточно простой в смысле его получения. Главная работа должна свестись к собиранию вкладов. С этой целью необходимо, чтоб Украинбанк своевременно подошел и приблизился к низовой кооперации, помог потребительской кооперации выйти из тяжелого положения.

Что касается взаимоотношений между Украинбанком и Сельбанком, то последний хочет связаться с нашей периферией. Он уже имеет право влияния на периферию, право отвода, право перевыборов органов. Он может разрушить нашу работу и наша периферия может очутиться вне влияния своих кооперативных органов и центров. Сельбанк уже влияет идейно на нашу периферию. Надо установить такие взаимоотношения, чтоб работа не страдала от параллелизма. Все же Украинбанк проделал большую работу. Ее следует направить так, чтоб поставить шире кредитование на селе, удешевить кредит, уменьшив % за его использование.

На цьому денне засідання закінчується.

Вечірнє засідання 15/II—24 року.

Головує тов. Бляхер.

Останнє слово тов. Полоцького.

Правління констатує з боку зборів жвавий інтерес, почав т. Полоцький, виявлений під час дебатів з приводу докладу про діяльність банку в 1923-1924 операційному році. Майже тільки місця виступили і дали критику нашої роботи. Правда, вони нас лаяли, але лаяли за діло. Головне, на мою думку, було зазначено двома товаришами, які підкреслювали необхідність піти на село і повести там роботу. Я казав, що це вже було пропоновано нам Державним банком, але ріжниця між пропозицією Держбанку і думкою нашою в цій справі досить значна. Держбанк пропонував зосередити нашу роботу головним чином на відкритті н/філіялів на селі. Наша ж думка що на село треба йти не з філією, а з кредитом. Хоча ми тільки біля 1 000 першоступневих кооперативів втягли в н/роботу, але де-що нами було зроблено в цьому напрямку. Ми все зробимо, щоб як найближче підійти до села в справі кредитування його. Виходячи з цього, ми й маємо утворювати н/філіяли в старих повітових місцях.

Балакали тут і про те, що ми ніби-то на „иждивении" Держбанку, що ми ніби-то у його в приймах. Ми підкреслюємо зараз, що „иждивение", як таке, є дуже слабе. Ми від Держбанку вимагаємо стільки коштів, скільки він дає приватнім банкам іощадно-позичковим товариствам.

Пропонувалося поставити роботу нашого Банку, базуючись, головним чином, на вкладках, переказах та дорученнях. Це так, але це стара політика, якої нам зараз не витримати, і будувати на ній свої баланси не можна і не так варто. Баланс нашого родича—Всекобанку—на 50% складається з коштів держави, а ми маємо державних коштів не більше 18%. Було зазначено, що Украïнбанк взяв неправильну лінію що до кредитування кооперації, вимагаючи, щоб право кредитування кооперації було передано Украïнбанку. Це не так, як би ми заборонили кооперації кредитуватися в инших кредитових установах,

це було б безглуздям. Всі, хто виступав в дебатах по докладу, праві в тому, що кажуть про незначну роботу, пророблену банком в справі кредитування кооперації. Це правда: ми мало дали українській кооперації, але що дали їй инші банки, порівнюючи з тим, що дали ми. Навіть Держбанк на 4/I дав біля 600 т. черв., майже стільки, як і ми.

Що до волокіти при одержанню кредитів, то вірно. Волокіта є. Але чому вона? Ми не винні в тому, що від нас вимагають цілі лантухи документів, векселів то-що. Те, що від нас, з боку формального, при одержанні кредиту вимагає Держбанк, те ми вимагаємо і від н/клієнтелі, і зрозуміло і те, що, видаючи гарантійні кредити, ми вимагаємо забезпечення соло-векселями, аби тим самим забезпечити себе від можливих невиплат.

Відносно короткотерміновости кредиту, про що балакалось тут, то знов товариші праві. 2—3 місяці це не термін кредитування для кооперації, яка потрібує гроші на задоволення ріжних своїх потреб в справі поширення своєї роботи. Українбанк не має права, не має фактичної можливости видавати гроші на довші терміни. Таке становище цієї справи залежить від того, що вкладки банку дуже текучі, а також і кредит в Держбанку короткотерміновий. Держбанк бере від нас векселі на строк не більший від 2-х місяців. Ми де-кілька разів піднімали перед учотно-позичковим комітетом Держбанку питання про необхідність збільшення строку користування кредитом, але до цього часу справа ця майже й не ставилася на вирішення, хоч і пройшло вже з часу подачі нами заяви 2—3 міс. Тов. з Красного Осколу треба сказати, що, не знаючи умов роботи і самої роботи, не можна робити висновки, зазначаючи, що Українбанк ніби-то ростягує ножиці. Все, що ми змогли з нашими коштами зробити, ми зробили.

В своєму докладі я весь час підкреслював, що ми не задовольнили гострих потреб кооперації і через те я не робив ніяких оптимістичних виводів.

Звернуто було тут увагу і на необхідність переведення кредитових функцій при організаціях першеступневої кооперації на місцях. Зазначалось тут і про те, що ощадно-позичкові товариства не організуются і мало кредитуються нами. Взяти на себе організаційні функції кредитової кооперації ми не можемо. Ми можемо тільки допомогти кредитовимі ощадно позичковим товариствам в змислі інструктування їх і фінансування, а не організації, це робота Сільського Господаря і Українкустарьспілки. Ми є кредитовий центр усієї кооперації, а не центр кредитової кооперації.

Що до товарової роботи н/банку, то вона була безпланова, випадкова (як то зазначила Рада), бо ми не ставили своїм завданням вести товарову роботу. Товарові операції нам потрібні були остільки, оскільки на товарову роботу ми не давали коштів. Товарова робота наша допомагала своїми коштами нам.

Відносно нашого апарату. На нас скаржились, що наш апарат якось сконструйовано так, що він не задовольняє потреб і вимог н/клієнтелі. Це так що наш апарат не завжди задовольняє клієнтів, але винні не ми тільки, але й Держбанк. Взяти хоча б справу з ярмарковим кредитом; остаточне вирішення цієї справи гальмувалось тим, що ми повинні були додержуватись однієї державної лінії з Держбанком.

Хоч Ревізійна Комісія похвалила наш апарат і його роботу, але ми знаємо його хиби і будемо прагнути того, щоб виправити їх раз назавжди.

Засідання 16/II 1924 р.

Ранкове й вечірнє засідання 16/II 1924 р. присвячується ухвалі резолюцій по всіх заслуханих докладах. Перед цим заслухується доклад Мандатної Комісії.

Всі мандати визнаються дійсними, в тому числі і мандати, видані представникам Чернигівського і Катеринославського Губерніяльних Товариств Сільсько-Господарчого Кредиту. Доклад Мандатної Комісії ухвалюється.

Склад делегатів З'їзду пайщиків Українбанку.

По галузях кооперації

	Делегатів Число	Делегатів %%	Голосів Число	Голосів %%
1. Споживча	122	61,0	1228	52,7
2. Сільсько-Господ.	47	23,5	243	10,4
3. Кустарно-промисл.	17	8.5	221	9,5
4. Всекобанк	1	0,5	580	24,9
5. Инші	13	6,5	57	2,5
	200	100	2329	100

По національності

	Делегатів Число	Делегатів %%	Голосів Число	Голосів %%
1. Українців.	124	62,0	770	33,0
2. Росіян	32	16,0	796	34,2
3. Євреїв	36	18,0	734	31,5
4. Инших	8	4,0	29	1,3
	200	100	2329	100

По партійності

	Делегатів Число	Делегатів %%	Голосів Число	Голосів %%
КП(б)У.	108	54,0	1242	53,3
Непарт.	89	44,5	1077	46,3
Невідомо	3	31,5	10	0,4
	200	100	2329	100

Затвердження плану діяльности банку на 1923—1924 опер. рік.

План діяльности, поданий Правлінням, ухвалюється і резолютивна частина затверджується з зауваженнями, зробленими в заключенні Ради.

Постанова по плану діяльности.

А. В справі збільшення пайового капіталу н/банку.

1. Приймаючи на увагу, що пайовий капітал своїм розміром не відповідає розвитку операцій банку, признати необхідним збільшення його і уповноважити Правління банку випустити за згодою НКФ 3-й випуск паїв банку, з таким розрахунком, щоб довести пайовий капітал до 1/X—1923 року до 3.000.000 карб. золотом.

2. Уповноважити Правління, з метою зміцнення фінансового звязку між н/банком і Держбанком, вжити заходів до того, щоб Всеукраїнська Контора Державного Банку придбала 1/3 випущених Українбанком паїв, по прикладу Правління Союзного Держбанку, котре придбало 1/3 паїв Всекобанку.

3. Констатуючи вступ в склад пайщиків Українбанку всіх кооперативних центрів і всіх життєздатних кооперативних організацій 2-го ступеня (райспілок), признати необхідним втягнення в склад пайщиків Українбанку всіх кооперативів 1 го ступеня, для чого доручити правлінню вжити заходів до наближення установ н/банку до кооперативів 1-го ступеня.

4. Затвердити постанову V-ї Сесії Ради Українбанку про негайне покриття Українбанкові заборгованости пайщиків (по паях в розмірі 15,354,54 черв. і вступних внесках—в розмірі 914 345 черв), на паї, придбані кооперативним організаціями до 23/X—1922 року, вирахованої по поправочних коефіцієнтах, згідно постанови СТО від 2/XI—1922 року.

Б. В справі розвитку вкладкової кооперації й притягнення кредитів.

1. З метою збільшення оборотніх коштів банку Правління повинно звернути особливу увагу на притягнення постійної клієнтелі по вкладкових операціях. З цією метою Правління має звернути увагу на притягнення дрібних вкладів від робітництва та селянства, організувати для того техніку прийому та видачі вкладок найзручнішим для вкладчиків способом, пристосувавши систему акцепту чеків, і давати найширшу можливість страхування та ощадження зароблених грошей трудового населення.

Ту ж саму систему акцептованих чеків Правління має застосувати (з полагодженням відповідних формальностей) також до вкладчиків—юридичних осіб, господарчих та професійних організацій, полекшуючи їм справу розрахунків та росплати, а також давати їм полегкості в провадженні через н/банк ріжних комісових операцій.

З метою поширення й закріплення стосунків з постійними вкладчиками-установами Правління має поновити на нові терміни складені з ними генеральні умови, поширити район чинности цих умов, та скласти нові договори з иншими організаціями та установами і вжити заходів до повного і акуратного виконання нашими установами доручень по них договорах.

2. З огляду на те, що найшвидчий навіть розвиток вкладкових операцій не може дати повної суми потрібних на кредитування кооперації коштів і що кооперація потрібує через це ще діяльної підтримки її, через Українбанк, кредитами від державних установ, Правління повинно вжити заходів до найскорішого збільшеня відкритого н/банку в Держбанкові кредиту, а також виклопотати в НКФ та в Держбанкові нові кредити термінового та спеціяльного характеру:

а) кредит на видачу довготермінових (до 2-х років) позик в основні капітали кооперативних організацій, що провадять кредитові операції;

б) спеціяльний довготермінový кредит на поширення й підтримку промислових підприємств кооперації;

в) особливий кредит для робітничої кооперації, а також на поширення й підтримку спеціяльних завдань кооперації (кредитування робітників, дрібнокрамничний кредит і т. инш.);

г) спеціяльний кредит для забезпечення своєчасного виконання гарантій, виданих Українбанком за кооперативні організації в розмірі 10% всієї суми виданих гарантій;

д) спеціяльний страховий кредит на випадок масового витребування вкладів з н/установ, в розмірі 25% всієї суми вкладок та біжучих рахунків;

е) експортний кредит на хлібо-експортні операції.

3. Разом з тим Правління повинно зняти питання про полегшення умов кредитування н/банку в Держбанку шляхом:

а) зниження відсотків і

б) збільшення терміну кредитування під векселі.

4. Окрім НКФ та Держбанку, Правління має вжити заходів до одержання кредитів також від инших банків, насамперед—Всекобанку та Промбанку.

5. Правління повинно вжити заходів до одержання кредитів закордоном, використовуючи для того організовані вже представництва української кооперації в Берліні та Лондоні і надсилаючи своїх представників агентів в инші Західні Держави, особливо ж у закордонні місцевості української колонізації.

6. Разом з тим Правління має вжити заходів до налагодження тісніших кореспонденських стосунків з иншими банками поза межами У.Р.С.Р.—як на території С.С.Р.Р., так і за його кордоном,—використовуючи такі звязки для провадження переказових та комісових операцій і для нагромадження чужоземної валюти з метою задоволення потреб в ній кооперації, маючи на увазі надання кооперації права вільного виходу закордон.

7. Паралельно з тим Правління має організувати провадження курсових та валютно-фондових операцій банку найбільш раціональним способом стабілізації й тимчасового вміщення вільних ресурсів як своїх, так і своєї кооперативної клієнтелі.

8. Правління має виробити технічні способи найкращої організації переказових та комісових операцій з метою притягнення до банку ширшої клієнтелі, використання сум по таких операціях в інтересах кооперації та полекшення справи міжгородніх розрахунків клієнтелі банку.

9. Беручи на увагу, що перехід на тверду емісію утворить голод на грошзнаки і що, таким чином, помимо инших причин, кредитування з боку Державного банку і инших банків, далеко не зможе задовольнить потреб Українбанку. а разом з ним і кооперацію усіх галузей, і з метою всебічного прагнення Українбанку збільшити свій баланс не за кошт банкового кредиту, а втягненням до пасивів безпосередньо господарські обороти країни, Збори рекомендують Правлінню банку розвинути *„акцептований кредит“* шляхом акцептування чеків пайщиків по „on coll'ю“ (спеціяльні біжучі рахунки) і шляхом акцепту переводних векселів, трасованих пайщиками з наказу продавців товарів). Ця активно-пасивна операція негайно вплине на зріст балансу і задовольнить у більшій мірі пайщиків Українбанку.

В. В справі кредитування кооперації.

1. В справі кредитування кооперації Правління має прямувати до того, щоб кооперативні установи—пайщики банку були—задоволені кредитом в десятикратному розмірі супроти придбаних ними паїв н/банку.

Разом з тим Правління н/банку в своїй кредитовій політиці повинно прагнути того, щоб по мірі можливости збільшити термін кредитів кооперації, в звязку з чим необхідно порушити перед Держбанком клопотання про збільшення терміну кредитів Українбанку в Держбанкові.

2. Кошти банку повинні направлятись головним чином на обслуговування кредитом кооперативних організацій 1-го і 2-го ступенів з тим, щоб кредитування центрів було зведено до 10% грошевого звичайного кредиту.

3. При росподілі коштів по галузях кооперації Правління повинно додержуватись того, щоб кредити було росподілено й використовувались пропорційно участи кооперативних організацій в пайовому капіталі банку і в залежності від характеру пасивів банку.

Кошти, які накупчуються по установах банку від переведення в життя генеральних договорів з профорганізаціями та Головсоцстрахом, а також від вкладкових операцій Кас Робітничого Кредиту Українбанку, Правління повинно направляти в першу чергу на задоволення кредитом робітничої кооперації.

4. Разом з грошевим кредитом Правління має видавати й гарантійні кредити центральним кооперативним організаціям, кооперативним організаціям 2-го ступеня і робкопам по їх угодах з торговельними та господарюючими установами, встановивши приблизно трьохмісячний строк таких кредитів. Відкриття їх повинно, переводитись в залежності від кредитоздатности пайщиків, але з розрахунком, щоб загальна сума виданих кредитів не перевищувала відкритих пайщикам звичайних кредитів, а загальна сума виданих банком гарантій вкупі з иншими зобов'язаннями не перевищувала б передбачених статутом банку розмірів його зобов'язань.

Видачу гарантійних кредитів кооперативам 1-го ступеня (крім робкопів) належить переводити лише при умові розвинення ними значних торговельних оборотів.

5. З метою полегшення умов кредитування в Українбанкові особливо для кооперативних організацій 1-го ступеня Правління повинно встановити нові тарифи по активних операціях в напрямку їх удешевлення, виходячи з тарифів Держбанку, з певними проти цих тарифів надбавками.

6. Правління має звернути увагу на обслідування фінансового стану пайщиків.

Г. В справі товарово-експортних операцій.

Запропонований план роботи приняти до відому. Крім того, ухвалити:

1. Беручи на увагу, що державна промисловість і торговля (трести, синдикати й инш.) в умовах непа, стикаючись з приватним ринком, б'є по

кооперації, платячи за сільську продукцію дорожче, ніж кооперація, звужуючи цим платформу і сферу діяльности останньої, викликаючи часто нарікання села на кооперацію, підриваючи авторитет і віру в кооперацію.—Загальні Збори рекомендують Правлінню Укрaїнбанку в його товаро-експортових операціях вести лінію строго торговельну, гнучку, еластичну, щоб політика цін і инші умови не відставали від політики цін і инших умов ринку.

2. Товарові операції в плані діяльности н/банку (крім хлібоекспортних) повинні мати підсобний характер і мають бути направлені головним чином на страхівлі пайового капіталу н/банку і можливих збитків від банківських операцій, звязаних з нетривкою валютою, і мають вестись на комісових і комісово-посередницьких основах.

3. Операції по збіранню сільсько-господарських продуктів і надалі переводити переважно через низову кооперацію способом:

а) видачі короткотермінових позик, з покриттям їх продуктами сільсько-господарського збуту;

б) оплати готівкою партій, заготовлених кооперативним апаратом.

На майбутню кампанію 1924—1925 року визнати доцільним, при умові забезпечення коштами своїми чи з державних кредитів, переведення залогових операцій, які по своїй суті є цілком кооперативними і дають кооперативній периферії в цій формі необхідний нашому сільському господарству в потрібний до реалізації врожаю час.

По реалізації врожаю заготовчі операції переводити на комісово-посередницьких основах, а також шляхом повної оплати готових партій чи видачі позик під такі партії, заготовлені кооперативним апаратом.

4. Поруч з закордонними експортними операціями Правління має подбати про розвинення операцій по збуту сільсько-господарчих продуктів в инші союзні республіки.

5. Правлінню доручається вжити заходів до організації збуту інтенсивних культур сільського господарства: кукурузи, макухи, тютюну, хмелю, конопель і инших продуктів, стимулюючи їх культивування і розвиток промислів.

6. Визнати доцільним переведення н/банком операцій по фінансуванню кооперативних підприємств по переробці продуктів сільського господарства, а також по організації збуту цих продуктів, поширивши її (крім млинів) на крупорушки, олійниці і кооперативні цукроварні.

Д. В справі напрямку діяльности робітничих кас банку.

Беручи на увагу, що справа робітничого кредиту являється актуальною проблемою для робітничої кооперації, Загальні Збори визнають за необхідне:

1. Доручити Правлінню звернутись до відповідних державних органів про збільшення кредитів на робітниче кредитування.

2. Вжити заходів через відповідні робітничі, професійні й соцстраховські центри, аби всі вони тримали свої кошти в Робітничих Касах н/банку.

3. Організацію Робітничих Кас Кооперативного Кредиту і напрямок діяльности роботи, зазначений в плані діяльности, визнати доцільним.

4. Виходячи з особливих завдань Робкас і щоб мати можливість точного спостереження над рухом касових сум і контроля над діяльністю кас, Правління має виділити суми Робкас в окремий баланс, незалежно від того, що суми Кас будуть проходити по загальному балансові н/банку.

5. Щоб мати можливість учитувати фінансові наслідки по діяльності Робкас, Правління складає по Робкасах окремий кошторис.

6. При успішному розвиткові Робкас Правління має звернутись до відповідних державних органів з клопотанням про відчинення спеціяльних кредитів н/банкові для розподілення по лінії Робкас.

7. З огляду на те, що Робітничі Каси обслуговують переважно робітниче населення й що кошти Робітничих Кас мають обертатися в першу чергу на кредитуваннія робітничої кооперації, Правління має звернутись до відповідних державних органів з клопотанням про надання Робітничим Касам пільг, якими користуються Державні Трудові Каси.

8. В звязку з тим. що діяльність Робкас тісно звязана з інтересами робітників, доручити Правлінню вжити заходів до притягнення робітничих, професійних і кооперативных організацій до участи в діяльності Кас шляхом організації при Касах Надзорчих Рад.

9. Організацію по де-яких місцях Робкоопами й Горепо своїх ощадних кас—рахувати роботою, не відповідаючою завданням канцентрації робітничого кредиту в Українбанкові й дезорганізуючим паралелізмом по одній і тій галузі кооперативної роботи.

Е. В справі дальшої організації установ н/банку й техничного налагодження роботи апарату.

1. Правління має й далі обачно продовжувати організацію нових установ н/банку з метою безпосереднього наближення апарату банку до робітництва й селянства і найповнішого обслуговування фінансових потреб трудового населення,

2. Приймаючи на увагу велике значіння для банкової установи належної техничної постановки операцій, доручити Правлінню звернути на цю справу а також на встановлення твердої дисципліни в оперативній роботі установ н/банку—особливу увагу.

Заключення Ради Всеукраінськ. Коопер. Банку по плану діяльности і по відчиту Правління за 1922-23 р.

Ухвалене загальними зборами пайщиків.

I.

Заслухавши річний звіт Правління, відчит по відділах про проробленy роботу за 1922—1923 р. і плани на майбутній 1923—1924 рік, Рада постановляє:

1) Річний звіт Правління затвердити.

2) По відчиту Відділів за минулий і планам на майбутній операційній рік зробити слідуючі зауваження й постанови, що до роботи Правління і філій:

1. Українбанк за відчитний період—перший свій операційний рік—досяг значного успіху, маючи на 1-е жовтня 1923 року 27 філій і комісіонерств з загальним балансом філій в 445.230,57 черв.

Така кількість філіялів та комісіонерств може вже в значній мірі забезпечити роботу банку по обслугованню низової кооперації, і дає підставу не прискорювати справи поширення сітки філій.

2. Біжучі рахунки й вклади філій у зведеному балансі займають в середньому всього 19,3% (з хитанням від 2,6 до 67,4% по окремих філіях).

Таким чином філіяли, як банкові установи, свою ролю по мобілізації місцевих грошевих коштів в формі біжучих рахунків і вкладок виконували і абсолютно і відносно в дуже невеликій мірі.

Одначе, коли прийняти до уваги всю ту обстановку і об'єктивні умовини, в яких довелося провадити у відчитному періоді роботу філіялів (стан грошевого ринку, непідготовленість і природня обережність, иноді недовір'я широких кол населення до цих тільки відродившихся після довгорічної перерви банкових операцій, відсутність в 1922 році твердої валюти й поступсве „внедрение" з початку 1923 року червінця і ціла низка других обставин), необхідно визнати і ці невеликі досягнення досить значними.

3. Необхідно визнати, що хоч робота філій, як передаточного апарату центральних кредитів для кредитуємих на периферії організацій і уставов, відбилась по статтях активу в 74% балансової суми, все ж, рахуючись з загальними утрудненнями, яких зазнав Укрaїнбанк, і умовами, в яких відбувалась їх робота, необхідно констатувати:

4. В роботі філій по обслуговуванню кооперативної периферії варто одмітити значний %, який припадає на кредитування кооперативних організацій, причому на протязі всього відчитного періоду стаття „кредитів кооперативним організаціям" абсолютно збільшилась у 80 разів, при збільшенню балансу в 40 разів, а відносне значіння цієї статті збільшилось з 38,4% до 74% балансової маси всіх філіялів.

На підставі цього необхідно визнати:

1. Що лінія на поширення філіялів до розмірів, нині досягнених, при відсутності кредитових установ на місцях була цілковито *правильною*.

2. Що правлінню необхідно вжити заходів до можливо-максимального притягнення, через філіяли місцевих засобів, збільшити їх ролю, як передаточних інстанцій кредиту місцевим кооперативним організаціям за рахунок капіталів, мобілізованих Правлінням.

II.

Що до розвитку пасивних і активных операцій:

1. З організаційно-техничного боку постановку банківських операцій визнати задовольняючою.

2. Констатувати своєчасність постанови про збільшення пайового капіталу Укрaїнбанку до 1.200.000 зол. карб. і успішність реалізації паїв (з загальної кількости 24.000 реалізовано 20.179), правильність постановки реалізації втягненням широкої кооперативної периферії, про що свідчить кількість власників паїв (1.060).

3. Доручити Правлінню прискорити переведення фактичної оплати паїв.

4. Бэручи під увагу несприятливі об'єктивні умови, розвиток вкладкових операцій банку за перший рік діяльности банку визначити задовольняючим, доручивши Правлінню й надалі дбати про притягнення в свої обороти коштів з приватнього грошевого ринку в формі вкладків і біжучих рахунків.

5. Збільшення оборотних коштів в Укрaїнбанку за рахунок кредитів Держбанку було не досить значним, що констатовано й Правлінням.

Рада пропонує Правлінню вжити заходів до збільшення Держбанком розміру кредитів принаймні до тих норм (порівнюючи кредити з балансом), які мають місце з боку Держбанку відносно Всекобанку.

6. Необхідно констатувати що загалом правильна політика Правління банку відносно кредитування кооперації має хибу, що определюється дорожнечою кредиту 1, 1½% місяшних плюс 1% одноразової комісії при терміні кредиту, який, як правило, був 1—2 місяці, є занадто важким і унеможливлює відповідне поширення кредиту.

Правлінню необхідно вжити заходів до удешевлення кредиту, збільшення терміну, що сприяло б утворенню умов для більшого обслуговування продукційних галузів кооперації сільсько-господарчої та кустарно-промислової.

III.

Операції товарового відділу за відчитний час носили кустарний характер без жадного плану, сталої номенклатури й фіксації роду операцій.

Але в процесі роботи операції поділились на комісійні, чисто банківського типу, і операції за твердий рахунок, через власний склеп.

Комісійні операції були переведені властиво з одним крамом—мішками. Вони мали неправильну постановку—відсутність сталої ціни, цілковите присвоєння

банком комісійної нагороди,—хоч вони й зайняли значну половину товарообороту банку, але не вимагали від банку власних коштів.

Складські операції носили випадковий характер без сталої номенклатури.

Система накидок теж носила випадковий характер. Прибутки одержувались не від обороту, а від видержки краму на складах. Розмір %% накидки на крам завеликий і на круг вкупі з комісійними—чистый прибуток виносить 7,1%. Це по центральній конторі.

63,3% краму відправлено філіям та конторам, які теж, в свою чергу збільшували нові накладні відсотки, збуваючи переважно оптовим організаціям,

Чи реалізували філії надісланий крам—відомостів нема, бо відділом взагалі не охоплені товарові операції в цілому. Велика заборгованість установ банку центру, а саме—43.475 черв., свідчить, що при сучасній тенденції до зниження цін на крам можуть принести збитки банку.

Відчит не дає можливости встановити, які суми вложені банком і який час вони перебували в обороті.

Реалізація відчиненого кредиту пайщикам банку крамом, а не грішми, теж носить нездоровий характер Товаровим кредитом банк вклинюється в товаров працю центрів, порушує фінансову систему товарообороту, центрів з периферією.

Виходячи з цього, необхідно:

1. Крамові операції за твердий рахунок—припинити.
2. Надалі встановити для товарової роботи банку комісійно-посередницькі операції за рахунок доручителів.
3. Номенклатура краму мусить бути встановлена в порозумінню з центрами.
4. Товарова робота централизується, установи банку самостійної крамової роботи не ведуть, а тільки являються робочим апаратом центру.

Що до хлібо-залогових операцій, Рада констатує:

1. Росподіл для виконання затвердженого плану по хлібних операціях в розмірі 10.000.000 (десяти мілійонів) з віднесенням 5½ мілійонів на 1924 рік не передбачив темпу заготовки иншими хлібо-заготовчими організаціями в місяці 1923 року і поставив банк перед можливістю виконання плану в розмірі максимально 50%.
2. Затримання темпу заготовок викликалось в певній мірі не вкладенням, по призначенню, своєчасно банком всіх коштів, одержаних на хлібо-заготовчої операції (одержано 101.918.553 черв., вкладено черв. 87.9989,54).
3. При переведенню хлібо-залогових операцій по об'єктивних мотивах—неодержання кредиту від Держбанку—банк поставив в важкі умові сільськогосподарську кооперацію, змусивши її на протязі біля двох місяців виконувати зобов'язання перед селянством за рахунок власних коштів.
4. Але при всіх цих умовах банк виконав 90% свого на I/X—1923 року програму заготовленим хлібом і 43% відгружених, з яких біля 35% припадає на хлібо-залогові операції.

Рада, беручи під увагу заготовки инших організацій, визнає діяльність Правління Банку в хлібній роботі задовольняючою з слідуючими зауваженнями:

1. Необхідно віднести певну частину прибутків, виведених по хлібних операціях на рахунох сільсько-господарської, кооперації, згідно хлібо-залогового договору.
2. Звернути увагу на ненормальне відношення Товарового Відділу банку при переведенню операцій з мішками, коли клієнтурі банку мішки відпускались по ціні 1 крб. 15 коп., а Хлібному Відділу банку по 85 коп. з одержанням одержаної знижки по внутрішній операції відділів.
3. При штаті в 41 чоловік в Хлібному Відділі і повагонній роботі з кооперативними организаціями можна було уникнути зайвої накладної витрати—1½ к. на пуд Вукоптрансу за експедицію.

Що до плану товарово-експортових операцій, Рада виносить слідуючу пропозицію:

1. Товарові операції в плані діяльности повинні мати підсобний характер і переводитись виключно на комісово-посередницьких основах.

2. На майбутню кампанію 1924—1925 року визнати доцільним, при умові забезпечення коштами - своїми чи з державних кредитів—організувати фінансування хлібо-залогових операцій, які по суті є цілком кооперативними і дають кооперативній периферії в цій формі необхідний нашому сільському господарству, в потрібний до реалізайії врожаю час.

3. Взяти найактивнішу участь під час реалізації врожаю в організації фінансування хлібно-експортних операцій, як на комісово-посередницьких умовах, так і шляхом видачі позик під готові партії хліба кооперативним організаціям.

4. Правлінню доручається вжити заходів до організації фінансування збуту кооперативним організаціями інтенсивних культур сільського господарства: тютюну, хмелю, конопель, кукурузи і инших продуктів, стимулюючи їх культивування і розвиток промислів.

5. Визнати доцільним переведення н/банком операцій по фінансуванню кооперативних підприємств по переробці продуктів сільського господарства, а також по організації фінансування збуту цих продуктів, поширивши її (крім млинів) на крупорушки, олійниці та кооперативні цукроварні.

Організація Робітничих Кас Кооперативного Кредиту.

1. Роботу по організації Робітничих Кас роспочато Українбанком лише з грудня минулого 1923 року і поки що не являється можливим виявити фінансово-організаційні наслідки переведеної праці.

Одначе, необхідно зазначити, що поширення мережі Робітничих Кас до сучасного менту являлось фактом безумовно доцільним.

Робітнику і службовцю була полегшена можливість збереження цінности заробітньої платні, яка одержувалась ними в радянських грошевих знаках, а Українбанк найшов нове джерело для втягнення трудових коштів для часткового використання їх на кредитування кооперації, оскільки вклади, маючи надзвичайно біжучий характер, дають все ж таки де-яку тверду решту.

2. Підходючи до дальнішого розвитку мережі Робітничих Кас, необхідно мати на увазі, що з введенням твердої валюти в 1924 році, а, значить, і з уникненням потреби в страхівлі грошей від знецінення, приплив вкладів і клієнтів може різко змінитися.

Тому до відкриття нових Робітничих Кас треба підійти обережно, тимчасово припинивши їх кількосний розвиток, поки досвід в новій обстановці не покаже яким темпом вести цю роботу.

3. Необхідно буде в нових обставинах простудіювати питання про розмір відсотку, який виплачується вкладчикам з метою більшої їх зацікавлености в придбанні паїв.—

Голова Ради *В. Затонський.*

Заступник Голови *Д. Шульга.*

Росподіл прибутків.

Ухвалено таку пропозицію Ради про росподіл прибутків за 1922—1923 операц. рік.

Згідно ст. 71-ої Статуту н/Банку, Рада прохає ухвалити такий росподіл прибутків банку за 1922—1923 операційний рік в сумі

Черв. 2 789,817.

1. 10% відрахувати в *„фонд імени друга-вождя працюючих і захісника пригнічених націй В. І. Леніна“*.

Черв. 279.

2. 10% в Кассу допомоги співробітників Банку.

Черв. 279.

3. Решту в сумі черв. 2.231,817 відрахувати в запасний капітал (ст. 23-я Статуту Банку).

Постанова про зміни й доповнення Статуту Українбанку.

1. В змісті Статуту внести слідуючі поправки та додатки:

в п. 3—замість слів: „Правлінню надається право відчиняти *філії* в инших містах У.С.Р.Р...“ вставити: „Правлінню надається право відкривати філіяльні установи в инших містах У.С.Р.Р...“;

в п. 4—слова: „основним і пайовим капіталами“ замінити словами: „пайовим і запасним капіталами“;

в п. 16 додати такі примітки: „а) пайщик банку, що припиняє свою діяльність через злиття з якоюсь иншою кооперативною організацією. передає придбані ним паї банку цій останній, яка повинна оформити таке придбання паїв належним чином, як новий пайщик (п. 10 Статуту), б) пайщик банку, що припиняє свою діяльність через повну ліквідацію, виходить зі складу пайщиків банку на тих самих підставах, як і добровольно вибувший“ (п. 15 Статуту);

в п. 21 додати 3-ю примітку такого змісту: „Примітка 3. Згідно з постановою загальних зборів пайщиків Українбанку від 17 лютого 1922 р. і з дозволу. НКФ України від 28—XI—22 р. пайовий капітал Українбанку побільшено до 1200 000 крб. золотом“;

в п. 23 після слів: „виключно для покриття збитків“ додати—„по операціях банку. Спосіб переховування його встановлюють загальні збори пайщиків“;

в п. 25 під літ. „б“ після слів „видачу позик“ додати—„під забезпечення їх векселями, крамом...“; під літ. „к“ зазначеного пункту замість слів: „прийнятих загальним зібранням пайщиків“ вставити—„ухвалених Радою Банку“, в цьому ж пункті додати п. під літ. „л“ в такій редакції: „л) відкриття цільових продукційних кредитів на певні завдання (фінансування) на підставі окремих перевірених банком кошторисів та планів позичальників під забезпечення соло-векселями в формі конто-корентних рахунків на строк до вимоги“.

До пункту 26 додати таку примітку: „Примітка. Українбанк, як Кооперативна Установа, має право провадити витрати на культурно-освітні потреби“;

в п. 61 під літ. „г“ після слів „видача уповноважень“ додати—„і довіреностей“;

в п. 65 внести таку поправку: „Операційний рік банку рахується з 1-го жовтня по 30-е вересня“;

в п. 71 викреслити підпункт в).

Инші виправки в Статуті банку.

1. В п. 1-м в приміт. замінити слово „Покобанк“ словом „Всекобанк“.

2. В п. 3 м слово „уповноваженого“ викреслити; в примітці до п. 3 § викреслити „уповн.“.

3. В п. 7-му викреслити „уповн“.

4. В п. 11-м замінити слово „Покобанк“ словом „Всекобанк“.

5. В п. 21 м слово „Покобанк“ замінити словом „Всекобанк“; в примітці до цього пункту викреслити слово „уповноваження“.

6. В п. 25-м в літ. „а“ замінити „РСФСР“—СССР“, теж під літ. „є“ „РСФСР“ замінити „СССР“, під літ. „к“ викреслити слово „Уп.“.

7. В п. 30-м замінити „РСФСР“—„СССР“.

8. В п. 37-му слово „Травня“ замінити словом „Лютого“.

9. В п. 70-м слово „Уповнаркомфіну“ замінити „Наркомфіну“.

10. В п. 77-м слово „Уповнаркомфін“ замінити словом „Наркомфін“ і викреслити слова „Управління“, „Упов.“.

Технічну редакцію Статуту з внесенням всіх означених змін і поправок покласти на Правління і доручити йому подати виправлений Статут на затвердження відповідних держорганів.

Видатковий кошторис.

Видатковий кошторис банку на 1923—1924 опер. рік, поданий Правлінням ухвалюється як орієнтовочний у загальній сумі.

160.663,500 червінців.

Вибуття кооперативних організацій з числа пайщиків банку.

Затверджено вибуття з числа пайщиків Українбанку таких організацій: 1) Харківський союз артілів та комун, 2) Зеленопільська с.-г. артіль „Новий Світ“, 3) Полонський сільсько-госп. союз, 4) Гаврилівське с.-г. товариство: і 5) Смілянсько-Кам‘янське спож. т-во.

Біжучі справи.

Постанова про кооперативне страхування:

1. „Визнати, що участь кооперації в страхуванню впливає на зміцнення самої ідеї страхування.

2. З цих міркувань бажано, щоб Укрдержстрах всемірно використав через Коопстрах апарат низової Кооперації для розвитку страхування та надання йому економічного значіння.

3. Підтримати домагання Коопстраху про безперечне страхування майна, що знаходиться в користуванню кооперації по орендному та иншому праву.

4. Підтримати домагання Коопстраху про надання права страхування у взаємному кооперативному об‘єднанні майна членів кооперативів, що об‘єднуються спілками ріжних галузів.

5. Засвідчити, що при цій умові коопероване населення зможе забезпечити страхуванням майно, що не підлягає обов‘язковому державному страхуванню, також більш повно застрахувати майно, яке підлягає обов‘язковому страхуванню.

Допомога Київському кооперативному технікуму.

По докладу представника технікуму ухвалено асигнувати 187 червінців на покриття витрат по ремонту, а що до місячних виплат залишити стару суму 120 черв. карбованців.

Всі инші біжучі справи, а саме: про участь банку в оренді цукроварень, встановлення добродійного фонду, допомога капелі „Думка“ передаються на вирішення Ради.

Вибори.

Керуючі органи банку обрано в такому складі:

Правління:

1. Полоцький	Голова	комун.
2. Кудря	Член Правління	„
3. Макаревич	„ „	„
4. Іванов Ф.	„ „	„
5. Височанський	„ „	безпарт.
6. Хотовицький	„ „	„

Рада.

1. Затонський	—	комун.
2. Кутузов	Всекобанк	„
3. Кузнецов	Наркомфін	„
4. Каган	Госбанк	„
5. Кельмансон	Вукс	„
6. Любченко	Сільський Господарь	„
7. Порайко	Українкустарспілка	„
8. Дудник	Сільбанк	„
9 Блюхер	Уперабкоп	„
10. Фрейман	Соцстрах	„
11. Петров, Олекс	Укртранспосекція	„
12. Корнюшин	Укрбюро ВЦСПС	„
13. Шульга	Вукс	безпарт.
14. Красовський	Таганрогзьке Сп. Т-во	„
15. Філіпович	Полт. Сп. Т-во	„
16. Шпінко	Сільськ. Господар.	„
17. Максименко	Колодська С.-Г. Спілка	„
18. Божко	Полт. С.-Г. Спілка	„
19. Дражевський	У к с	„

Представники місць.

20. Венгер	Київський Соробкоп	комун.
21 Іевлев	Одеський Райсоюз	„
22. Нарижний	Катеринославський Райпотребсоюз	„
23. Ерак	Харківська Сумрайсп.	„
24. Петровський	Житом. Райсоюз на Волині	„
25 Хозанів	Заст. Предгубпрофбюро на Чернигівщині	„
26. Жмурко	Райсоюз в Полтаві	„
27. Бекетов	Винницький Райсоюз на Поділлі	„
28. Хилков	Союздонбасейн на Донеччині	„
29. Цариценко	Горловськ. Голова робкопа на Донеч.	„

Представники сільсько-господарської кооперації.

30. Нагорний	Донецьк. С.-Госп. Кооператив,	комун.
31. Манько	Київськ. С.-Госп. Кооператив	„
32. Беседов	Катеринославськ. С.-Г. Кооперат.	„
33 Некрутенко	Одеський С.-Г. Кооперат.	„
34. Сірко	Харковськ. С.-Госп. Кооперат.	„
35. Чабай	Полтавськ. С.-Госп. Кооперат.	„

Кандидати Ради.

1. Мінаєв	Военкооп.
2. Арсон	Держбанк.
3. Гетлер	Лондонський представн. ВУКС і Українб.
4. Лимоне	Окрпрофбюро г. Миколаїва.
5. Вьюгін	Катеринослав.

6. Сосис . . . . . Одеса.
7. Хомик . . . . . Київ.
8. Чуванів . . . . . Київська Кустарспілка.
9. Болозович . . . . Член старої ради.
10. Рибалка . . . . . Ізюмський С.-Госп. Союз.
11. Макаренко . . . . Сумська Сп. Спілка.

Ревізійна Комісія.

1. Міркін . . . . . Українкустарспілка.
2. Колчинський . . . . . Сільський Господарь.
3. Румянцев . . . . . Укртранспосекція.
4. Стасюк . . . . . Сільський Господарь.
5. Палієв . . . . . Укс.

Кандидати.

1. Дембський . . . . . Харківська Район. Спож. Спілка.
2. Малов . . . . . Катериносл. Губерн. Сільск.-Госп. Спілка.

Після обрання керуючих органів управління банку загальні збори пайщиків Всеукраїнського Кооперативного Банку закінчуються співами „Інтернаціоналу“ й „Заповіту“.

П'ята Сесія Ради Українбанку.

Перед Загальними Зборами пайщиків відбулося засідання V Сесії Ради банку 8 лютого 1924 р. в присутності т.т.:

Д. І. Шульги, Д. Г. Гасенка, Ф. П. Казаринова, А. Є. Гетлера, П. П. Любченка, С. І. Арсона.

Рада ухвалила: 1) затвердити бухгалтерський відчит банку за минулий операційний рік, 2) затвердити вироблений Правлінням банку порядок денний зборів пайщиків н/банку, 3) утворити комісії зі складу Ради банку для попереднього розгляду і для складання належного докладу зборам пайщиків по всіх питаннях, зазначених в порядку денному зборів пайщиків, також і про діяльність Ради за минулий операційний рік.

Комісію обрано в складі: т.т. Шульги, Гасенка, Гетлера і Любченка.

Друге засідання V-ої Сесії Ради відбулося 14 лютого і на ньому ухвалено було заключення Ради по звіту і плану діяльности Правління, ухвалене Загальними Зборами.

Перша Сесія нової Ради Українбанку 21/II—1924 р.

Після Загальних Зборів відбулася Сесія Ради 21 лютого 1924 р., на якій були присутні такі невообрані члени Ради: Іевлев, Шульга, Ерак, Манько, Нагорний, Шніпко, Філіпович, Жмурко, Любченко, Бекетов, Сірко, Наріжний, Фрейман, Красовський, Кельмансон, Петрівський.

Кандидати: Болозович, В'югін, Мінаєв.

Члени Ревіз. Комісії: Колчинський, Румянцев, Стасюк.

Голова Правління: О. А. Полоцький.

Члени Правління, Д. Є. Кудря, М. О. Хотовицький, П. Ф. Височанський, О. А. Макаревич, Іванів Ф. Я.

Секретар Правління—О. І. Антонов.

Пом. Секрет. Правління—М. Ю. Звенігородський.

Тов. Шульга, як заступник Голови попередньої Ради Українбанку, проголосивши засідання відкритим, оголосив, що на порядку денному перш всього стоїть питання про вибори Президії знов обраної Ради.

Президію Ради обрано в складі 8 осіб, а саме: т.т. Затонського, Любченка, Кельмансона, Кутузова, Порайка, Корнюшина, Шпіпка, Шульгу. Головою Ради обрано т. Затонського. Заступниками Голови т.т. Любченка і Кельмансона.

На порядку денному питання: 1) Затвердження існуючої мережі установ Українбанку і 2) питання про участь Українбанку в т-ві по кооперативній оренді цукроварень.

По першому питанню Голова Правління оголошує писаний доклад Правління такого змісту:

I. До IV-ї Сесії Ради існували: одна контора в Харкові, 6 філій і 21 комісіонерство.

II. Від IV-ї Сесії Ради (5-го серпня 1923 року) до 6-ї Сесії організовано: 1 філію в Москві, 10 комісіонерств—Кривий Ріг, Ізюм, Херсон, Старобільськ, Павлоград, Біла Церква, Ніжин, Конотоп і Харків; 4 Агенства—3 мійських агенства в Харкові і 1 при Волинському СПС у Житомирі і Лімітед в Лондоні.

III. В стадії організації (відбулась постанова Правління про організацію) 7 комісіонерств: Бердичів, Новгород-Сіверськ, Куп'янськ, Балта, Первомайск (Голта), Шепетівка, Охтирка; одна філія—Харків і закордоном Полпредство в Вепіпезі (Канада).

Правління просить затвердити н/установи в вищезазначених пунктах.

IV. Перетворено: 10 комісіонерств і одно Московське представництво у філії.

Установи	Постанови Правління про перетвор.	Реалізов. паїв на час перетворення	Баланс на час перетворення	Баланс на 1/II-24 р.
1. М. Запоріжжя . . .	22/XI -23 р.	216	9362 черв.	22095 черв.
2. Москва	28/XI -23 „	—	4837 „	52510 „
3. Черкаси	5/XII-23 „	55	5347 „	7096 „
4. Шахти	5/XII-23 „	197	10414 „	19856 „
5. Умань	5/XII-23 „	366	5084 „	8777 „
6. Маріуполь	5/XII-23 „	92	9598 „	13057 „
7. Мелітополь	14/XII-23 „	120	6899 „	8527 „
8. Ізюм	7/II -24 „	312	14261 „	14080 „
9. Херсон	20/II -24 „	462	24749 „	
10. Луганськ	20/II -24 „	326	21714 „	
11. Єлисавет	20/II -24 „	173	11739 „	

Крім того, Харківську контору перетворено в Центральну контору.

Рада одноголосно зазначений доклад затвердила і ухвалила, що надалі збільшувати кількість установ банку можливо тільки з попереднього дозволу Ради.

Відносно оренди цукроварень заслухано доклад т. Болозовича, який підкреслив велике значіння, яке мають цукроварні для поліпшення сільського господарства взагалі, зазначив, що ця важлива галузь промисловости безумовно повинна перейти в руки кооперації. В сучасний мент по почину Вукса утворюється т-во по кооперативній оренді цукроварень; поки-що ця справа стоїть в стадії організації; на участь в цім т-ві мається згода цілої сітки кооперативних організацій; Українбанк, як центр по кредитуванню кооперації у всеукраїнському масштабі, не повинен пройти мимо цієї галузи промисловости, бо в цій справі беруть участь ріжні кооперативні організації, то й Українбанк все рівно так чи инше буде втягнутий в цю справу.

Після дискусій більшістю голосів ухвалюється пропозиція Правління Українбанку—взяти участь у т-ві по кооперативному орендуванню цукроварень, вступивши нього пайщиком.

Постанови Правління н/банку від 22 лютого 1924 року по переведенню плану діяльности банку в біжучому операційному році.

(По резолюції наради директорів банку 18—20 лютого).

I. В справі пайової кампанії.

1. Оплату вартости паїв може бути розстрочено, але не далі як до 9-ти місяців, під соло-векселі або цінні папери.

2. В покриття паїв кооперативів усіх ступенів надається право вносити облігації золотої виграшної позики.

3. Вступні внески (по 3 карб. золотом до кожного паю) вносяться виключно готівкою.

4. При підписці на паї в розстрочку нараховуються $^0/_0{}^0/_0$ в розмірі $6^0/_0$ річних.

По рахунку з Правлінням $^0/_0{}^0/_0$ на пайовий капітал по паях, підписаних в розстрочку, не нараховуються.

5. Позики видаються пайщикам, оплатившим на менше одного паю.

6. Оплаченими паями вважаються паї, покриті: готівкою, облігаціями золотої позики або векселями.

7. Оплата паїв і встуних внесків допускається шляхом удержання вартости паїв при видачі позик.

II. В справі відкриття кредитів.

1. Кредити до 500 черв. відкриваються місц. учотно-поз. комітетами і затвердженню Ц.У.П. Комітему не підлягають.

2. Кредити по над 500—червінців, відкриті або збільшені місцевим учотно-позичковим комітетом мійськробкоопам та кооперативам другого ступня усіх галузів, використовуються в розмірі до $50^0/_0$ їх, до затвердження центральним учотно-поз. комітетом. При чому, коли на протязі 20 днів, з дня відсилки матеріялів до кредитового відділу, не поступить від останнього яких би то не було заперечень, відкриті або збільшені кредити можуть бути використаними в розмірі $100^0/_0$.

3. Місцеві учотно-поз. комітети зобов'язані задовольняти просьби пайщиків н/банку що до використування відкриваємих кредитів в установах н/банку. Кредитовий же відділ, розасігновуючи по установах кредити Держбанку, повинен приймати на увагу зроблені переводи на ту чи иншу установу кредитів пайщикам других наших установ. Передплата на паї приймається виключно тими установами, до яких приписані пайщики, по місцю їх знаходження.

III. Кредитові операції.

а) Кредитування кооперації I ступеня.

В справі кредитування торговлі кооперативів 1 ступеня основним завданням н/банку являється—збільшення оборотніх коштів кооперативів першого ступеня і поширення їх торговельних засобів.

Кредитування це може бути найбільш доцільно переведено шляхом кредитування під товари в обороті, забезпечені охоронними росписками, випискаими з товарових книжок, подачою балансів та соловекселями.

Рахуючи таку форму кредитування найбільш доцільною і бажаною, але приймаючи на увагу, що рахівництво і відчитність в цих кооперативах стоять далеко не на належній височині, необхідно випробувати

її з найбільш міцними кооперативами, й, поскільки це перші спроби— доручити Інспекції кооп. кредиту н/установ взяти це кредитування під свій окремий догляд і увагу.

Крім цього, можна кредитувати і по векселедавству з жиро того чи другого союзу.

Кредитування кооперативів першого ступеня провадити взагалі в формі видач позик на строк не менш як на два місяці; в забезпечення брати векселі в 60% їх валюти.

Відсотки та комісія беруться наперед.

б) Кредитування кооперативів другого ступеня.

Кредитування торгової діяльности Райспілок провадиться в двох напрямках:

1. З одного боку—з метою збільшення їх оборотніх коштів і предоставлення їм можливости давати найбільші льготи кооперативам першого ступеня, що купують у них товари.

2. З другого боку—яко кредитування їх закупок у ріжних трестів Госорганів і инших установах (коопцентрів).

В першому випадкові, коли райспілки кредитуються під векселі, видані в забезпечення відпущених товарів, це кредитування переводиться по „ОНКОЛЮ", при чому поскільки векселі ці являються лише обезпечуючим матеріялом, в розмірі не більш як 60% виставленої валюти векселів.

При цьому треба намагатися прийняття Райспілками мір що до приведення до порядку їх вексельного портфелю, для чого Інспектори кооп. кредиту н/установ мусять цей портфель обслідувати і, в разі находження в ньому вексельних бланків без строків і сум, всіма засобами (спільними засіданнями з Правліннями Райспілок та инш.), впливати на упорядкування і оздоровлення цього портфелю і тільки в залежності од цього переводити дальніше кредитування.

Коли в цьому портфелю, який являється лише забезпечуючим, є покупательські векселі кооперативів першого ступня на суми не більш як в подвійному розмірі відкриті ЄСТ-ву данною Райспілкою кредиту, на строки од 2-до 4-х місяців.

Ця робота по приведенню до порядку кооперативного вексельного портфелю покладається на інспекторів коопкредиту н/установ під доглядом дирекції і мусить бути систематично і неухильно переведена до кінця.

Що до кредитування по учоту, то воно може переводитися лише під товарові векселі, переважно по заготовчих операціях Райспілок.

В справі кредитування закупочних операцій Райспілок Українбанк може йти їм на зустріч тільки шляхом відкриття гарантійного кредиту.

Визнати доцільним фінансування банком торгових операції с.-г. підприємств, кооперації та збуту їх продукції.

в) Кредитування кооперативних центрів.

З метою розвитку торгової діяльности кооперативних центрів і в звязку з тим, що де-котрі трести вимагають од них банківського забезпечення, визнати можливим відкриття цим центрам в межах їх кредитоспроможности і відповідно кількости придбаних ними паїв, гарантійного кредиту при чому бажано, аби цей кредит був довготерміновим, з частковим поступовим погашенням.

г) Кредитування по робітничому постачанню.

Проводити виключно під векселі трестів і госпорганів, Правлінь залізниць і других установ, підприємств, робітників, котрих Робкоопи постачають товарами, по учоту векселів строками до 4-х місяців.

IV. По гарантійному кредиту.

1. З метою допомоги кооперативним організаціям в справі розвитку їх торговельних оборотів, Укрaїнбанк, згідно з постановою 3-ої Сессії Ради від 14--15 лютого 1923 р., провадить операції по гарантійному кредиту.

2. Для здійснення цієї мети Укрaїнбанк увіходить з держорганами, громадськими і кооперативними організаціями в договорні згоди, по яких зазначені організації відпускають кооперативам товари у кредит на певний строк і льготних умовах, а Укрaїнбанк гарантує своєчасно погашення боргу по цьому кредиту, при чому на випадок прострочки або невиплати боргу кооперативами, приймає на себе зобов'язання росплатитись за них з кредиторами, лишаючи за собою право стягати з кооперативів виплачені за них суми.

3. Сума виданих Укрaїнбанком пайщикам гарантій укупі з иншими зобов'язаннями банку не повинна перевищувати десятиразового розміру належних їм паїв (ст. 14 статуту).

4. Гарантійним кредитом в Укрaїнбанку можуть користуватися його пайщики (центр. кооперативні організації, районові союзи і кооперативні організації 1-го ступеня) тільки по конкретних угодах (сделках) по купівлі товарів у кредит.

5. Порядок відкриття, затвердження і реалізації гарантійних кредитів такий же, як і звичайн. кредитів. Гарантійні кредити в окремих випадках (ярмарковий, по окремих угодах) можуть відкриватись центральним учотно-позичковим комітетом, або Правлінням банку пайщикам других районів (установ) банку, але лише з попереднім заключенням місцевої установи банку.

6. Гарантії видаються банком у кожному конкретному випадку на ім'я тих господарчих органів, з якими банк вступив в договорну згоду. Не виключається можливість видачі гарантій і тим органам, з якими договір банком не складено, але формою гарантії у цих випадках може бути тільки гарантійний лист, як найменш відбиваючийся на інтересах банку. Повторні гарантії видаються банком після покриття коопер. організацією своїх боргів по старих зобов'язаннях гарантованих банком, яким наступив строк.

7. Гарантії видаються:

а) в формі жиро банку на векселях в межах не використаних коопер. організаціями звичайних грошових кредитів,

б) в формі гарантійних листів банку (до векселя на ім'я фірми, яка відпускає крам в кредит) в межах кредитоспроможности організації при умові, щоб загальна сума грошового та гарантійного кредиту не перевищувала десятиразового відношення між розміром кредитів і вартістю її паїв.

8. По гарантійних листах банк провадить платіж в строки, зазначені в гарантійних листах.

9. Строк векселя по гарантійному кредиту а гарантією банку не повинен перевищувати шости місяців.

10. Фірмам надається право учоту одержаних з гарантією Українбанку векселів, як у Держбанку і Українбанку, так само і в инших кредитових, кооперативних та громадянських організаціях.

Примітка. Учот Держорганами та трестами в Українбанку векселів кооп. організацій допускається в формі векселедавства за рахунок вільних кредитів цих кооп. організацій на підставі окремих умов, і при умові, коли трести та Держоргани ведуть роботу з Українбанком по пасивних операціях.

11. За видачу гарантій Українбанк бере з кооперативних організацій делькредере в розмірі:

а) по гарантіях в формі жиро на векселях до 1%, б) по гарантійних листах до 1/2% в залежності від строків, форми і риску гарантії, а з трестів по умові.

Примітка 1. В тих випадках, коли по гарантіях даються відстрочки, слід брати % знов, як за нову гарантію.

Примітка 2. Одержання комісії пристосовується до менту видачі гарантії і росподіляється між покупцями і продавцями нарівно або в иншій пропорції, яка зазначається в кожному окремому випадку взаємною згодою банку з кредитором і векселедавцем, або покладається на одну якусь сторону продавця, чи покупця.

12. Делькредере, одержане по гарантійних кредитах, записується на балансі по рахунку комісій з підрозділом у допоможній книзі—„делькредере за гарантійний кредит“ і йде на улаштування фонду для покриття збитків, які можуть виникнути від цих операцій. В цей же фонд загальними зборами пайщиків банку може бути відрахована певна сума з прибутків банку.

13. Для забезпечення інтересів банку, на випадок несвоєчасної росплати пайщиків з їх кредиторами під час одержання гарантії, кооперативи видають банкові соло-вексель у розмірі суми гарантії, строком переважно по пред'явленню, або соло-векселі і охоронну росписку на крам. В окремих випадках банк може ставити умовою використання гарантійного кредиту відправку краму в адресу Українбанку.

14. Кожен договір по гарантійному кредиту,—складений філіями банку, посилається до відому Правління банку.

15. Сумовий учот виданих гарантій ведеться бухгалтерією, для чого відкривається в учотно-позичковому відділі окрема допоможна книга по гарантійному кредиту (форм. при цирк. № 44), а в місячному балансі по-за балансом відкривається окрема стаття „видані і погашені гарантії“.

16. Реєстрація складених договорів, відкритих та використаних гарантійних кредитів ведеться по окремій формі (цирк. № 44).

17. Щомісячно, не пізніше 5-го числа слідуючого місяця, до Правління банку по кредитовому відділу надсилаються відомості про складені договори, відкриті і використані гарантійні кредити і видані гарантії (форма при цирк. № 44).

18. В кінці, після закінчення року, не пізніше як 10 жовтня, до Правління банку надсилаються річні відчити по гарантійних кредитах з певними відомостями про розвиток операцій по них, а також статистичні дані про відкриті і використані гарантійні кредити, про кооперативи, які користуються цими кредитами, і фірми, що видають цей кредит.

19. В тих випадках, коли фірми звертаються до банку за референціями про кредитоздатність кооперативних організацій-пайщиків

банку, прохання це слід задовольняти, але не приймаючи на себе будь яких зобов'язань, як поручительство по цих референціях. Комісія за такі референції бореться з фірм, які звертаються до банку в цій справі, по взаємній згоді установ банку з ними від 1 до 2 карбованців. золотом за референцію. („Вестн. Финанс." № 99, 13/XII—1923 р.).

20. Згідно ст. 29 табелі бумаг, актів, документів, які підлягають герб. податку гарантійні листи оподатковуються простим гербовим податком в розмірі 1 карб. 65 коп.

V. В справі взаємовідносин з Всекобанком.

1. Порозумітися з Всекобанком, аби передаваємі нам паї пайщиками Всекобанку останнім негайно переписувались на Українбанк з відповідальністю останнього за цих пайщиків до моментів, зазначених в статуті Всекобанку.

2. В справі передплати на паї н/банку необхідно давати кооперативам пільги не менш, ніж дає Всекобанк.

VI. В справі ділових взаємовідносин з Укрсельбанком.

Добиватися від Укрсельбанку, щоб він додержувався точно укладеної умови, щоб припинив кредитування союзів без згоди н/банку, а також кредитування ним первісної кооперації України.

1. Продовжити переговори з Укрсельбанком в напрямку, щоб Укрсельбанк вів кредитування лише на спеціяльні цілі сільського господарства.

2. З метою найширшого втягнення сільсько-господарчих кооперативів в роботу Українбанку необхідно установам н/банку на місцях роспочати індивідуальне кредитування селян до нового врожаю через с.-г. кредитові т-ва, або через спеціяльно організовані, при допомозі установ н/банку, кредитові відділи при сільських кооперативах.

3. Організацію таких кредитових відділів бажано переводити слідуючим способом:

а) н/банк відкриває сільським кооперативам спеціяльний кредит приблизно до 300 червінців під соло-векселі, охоронні росписки або крам в обороті. Соло-векселі мають бути до пред'явлення;

б) Районовий Союз відкриває такий же кредит і в такому ж розмірі;

в) Кредитовий Відділ має окрему відчитність;

г) цілком доцільно було б, аби кредитові відділи притягали окремі паї;

д) Українбанк повинен всебічно допомагати роботі цих кредитових відділів;

е) кількість кредитових відділів визначається приблизно по одному на район і находиться в залежності від можливостей переповаджувати фінансування тої чи иншої установи н/банку;

ж) кредитові відділи повинні утворюватися з таким розрахунком, щоб завжди бути в своїй роботі під впливом Українбанка.

Кредитування селянства кредитові відділи повинні переводити на термін, не довший нового врожаю, при забезпеченню соло-векселями селянські векселі з жиро-кооператива передаються Українбанкові, як додаткове забезпечення до забезпечення, зазначеного в п. а.

4. Установам н/банку належить звернути особливу увагу на переведення в життя обіжника Правління в справі кредитування с.-г. кооперації.

5. Рекомендувати установам н/Банку на місцях додержуватися з Т-вами С.-Г. Кредиту та Ощадно-позичковими Т-вами добросусідських взаємовідносин.

6. Порушити знову питання в справі надання губерніяльним установам н/банку прав губерніяльних кредитових кооперативних осередків. Останнє вимагається тим, що на місцях помічено тенденцію до утворення таких центрів по-за участю Українбанку.

Доручити Фін.-Операційному та Кредитовому Відділам розробити положення про взаємовідносини н/філіялів з губерніяльними центрами.

VII. Вкладки та біжучі рахунки.

(*Постанова конфіденціяльна*).

VIII. По товарових операціях.

1. З метою поширення кооперативного товарообороту і розвитку кооперативної торговлі, шляхом кредитування кооперації крамом в натурі, визнати доцільним переведення Банком товарових операцій.

2. Товарові операції провадяться Товаровим Відділом по певному, раніш розробленому плану.

3. Визнати необхідним поширити й удосконалити складання генеральних договорів, як по збуту, так і по постачанню з державними та кооперативними установами.

4. Товарові операції провадяться банком в формі комісово-посередницьких операцій та в формі фінансування експортно-імпортних.

5. Товарові операції централізуються, але переводяться на місцях через установи банку, з наданням останнім більш широкої автономії в межах виконання загального плану.

6. Товарові операції провадяться в межах номенклатури, передбаченої планом Центрального Товарового Відділу. Доручити Товаровому Відділові розробити детальний план та номенклатуру краму.

7. На фінансування кооперативної торговлі через Товаровий Відділ банку, виділити окремий оборотний капітал, в розмірі 60.000 черв.

8. Взаємна комісія по переведенню операцій між Товаровим Відділом та установами н/банку встановлюється мінімальна, не більш, як 3%.

IX. По хлібних операціях.

1. Визнаючи виконання покладеного на банк експортного плану першорядної ваги державною справою,—вжити всіх заходів до його виконання.

2. Для здійснення цього необхідно виділити зараз з коштів банку не менше 30.000 червінців і перекинути їх в припортові райони, доручивши філіям цих районів прикласти всіх зусиль до збільшення заготовки.

3. З огляду на затяжність розрахунків з Держбанком, як по одержанню додаткових позик під хліб, так і по фінальних розрахунках—заборгованість Відд. Збуту с.-г. продуктів, як філіям, так і Правлінню покривати в міру одержання коштів відділом від Держбанку.

4. Констатувати, що невиконання експортного плану в січні і лютому мало місце через обмежене і невчасне фінансування цих заготовок Держбанком, а також було викликано затримкою виплати

ним належних додаткових позик; поруч з ним констатувати, що де-які н/філії невчасно використовують виставлені на них акредитиви і тим підривають можливість до збільшення кредитів надалі.

5. Запропонувати Філіям поставитись з найбільшою увагою до покладених на них експортних завдань і особливо до вчасного і повного використання виставлених хлібних кредитів.

6. Про всі перешкоди в експортній роботі як з боку Держбанку, так і инших установ і причин, надсилати Правлінню н/банка відповідні документи чи складені акти (цирк. № 199), як для усунення цих перешкод, так і для пояснення невикования н/плану.

7. Поставити перед повноважен. комісією УЕР і Держбанком питання про кредитування наших хлібних операцій в повній мірі потреби. При неможливості добитись кредитів тут,—звернутись безпосередньо до Правління Держбанку в Москві, а рівно ж і инших банків.

8. З огляду на наближення цін внутрішнього ринку, які при сучасних накладних витратах по експорту підходять, а почасти уже і підійшли до нерентабельности експорту, підняти питання перед відповідними державними органами про пониження видатків по експорту.

9. Хліб північних і инших районів, який не можна направити до експорту, реалізувати на внутрісоюзному ринкові, зав'язуючи безпосередні стосунки в першу чергу з солідними кооперативними і державними організаціями споживаючих районів, переважно на комісових засадах.

10. На підставі висловлених домагань загальних зборів пайщиків н/банку, підготовлятись до майбутньої хлібної кампанії 1924—25 року, поставивши основою хлібних операцій н/банку на принципі комісіово-посередницьких операцій, з видачою кооперативам позик під хліб в склепах. З метою наближення кредиту до продуцента хліба, в своїй хлібній роботі орієнтуватись на першоступневу кооперацію.

11. Вести підготовчу роботу по вишукуванню кредитів на майбутню хлібо-експортну кампанію, як через Держбанк, так і инші банки і закордоном (Лондон, Лімітед і инш.).

12. В майбутню осінню кампанію скупчити експортні операції в припортових районах, а хліб північних районів направляти на північний експорт і внутрісоюзний ринок. Звернути особливу увагу на експорт інтенсивних культур бобових, сояшнику, кукурузи, насіння, трав та инш. (операції провадятсья по певному експортному плану), що встановило Правління.

13. Безпосереднє виконання загального плану покладається на припортові установи н/банку, район діяльности яких встановляються в межах економичного тяжіння.

Инші установи н/банку, що знаходяться в такому районі, в своїй хлібозаготовчій роботі підлягають припортовим установам по організаційному плану, установленому центром.

14. Запропонувати н/установам негайно подати до Правління (по Від. Збуту с.-г. продуктів) свої висновки про минулу кампанію і міркування про майбутню. Хлібному Відділові розробити дані і в квітні скликати нараду директорів н/установ, які ведуть експортні роботи для розроблення остаточного плану операцій по збуту с.-г. продуктів і експорту.

X. Відчитність установ банку.

1. Зменшити кількість форм щомісячної відчитности, шляхом відміни непотрібних для центра відомостей, складання котрих ускладняє роботу на місцях.

2. Інспекція банку має погодити відчитність з другими відділам центру в тому напрямку, щоби не потрібувалося складання відчитности з одними й тими ж даними для ріжних відділів.

3. Звернути увагу установ банку і центральної бухгалтерії на необхідність більше детальної обробки балансів, що публікуються в пресі або посилаються Фінвідділу і т. инш.

XI. В справах організаційних.

1. Поруч з реконструкцією відділів центрального управління, необхідно для налогодження фактичного керовництва роботою установ н/банку і планування нею вживати заходів до належного підбору фахівців.

2. Визнати доцільним змінити курс загальної роботи Інспекції в напрямку розгрузки від дрібних роспоряджень, обмежуючих ініціятиву дирекції філій, що дасть можливість Інспекції більш часу уділити виробленню загальних директив.

3. Необхідно подбати про встановлення ділового контакту відділів Правління з н/установами, шляхом утворення в Інспекції Інституту районових інспекторів, які фактично могли б бути в тісному зв'язку з установами і відбивали б в центрі їх життя.

4. Визнати доцільним передати н/установам справи прийому та звільнення й тарифікації співробітників усіх рангів, в межах, затверджених Правлінням штатів, крім керуючих установами та їх заступників, які призначаються Правлінням; інспектори ж кооперативного кредиту та головні бухгалтери можуть прийматися на місцях, але з затвердження Правління.

Стан балансів, касової готівки і вкладок по філіялах „УКРАЇНБАНКУ“.

НАЗВА УСТАНОВИ	На 1-е березня 1924 року		
	Готівка	Вклади	Баланс
1. Харків	17734	186617	292900
2. Київ	5583	39317	116443
3. Одеса	4310	54630	94379
4. Бахмут	7395	48730	68164
5. Катеринослав	5648	51195	64477
6. Винниця	2904	20528	51979
7. Полтава	1226	5178	27313
8. Чернигів	2614	8138	22682
9. Житомир	101	12106	13914
10. Миколаїв	2779	20264	76256
11. Таганрог	1885	15008	34600
12. Кременчук	779	3282	16584
13. Запоріжжя	2885	17145	35627
14. Суми	511	7067	23517
15. Єлисаветград	1244	1929	13133
16. Бердянськ	1499	3804	13615
17. Проскурів	47	3310	7079
18. Юзовка	1386	5455	19653
19. Луганськ	3195	11203	15944
20. Ромни	1542	1867	10243
21. Маріуполь	1475	6093	14081
22. Конград	258	4286	8885
23. Мелітополь	575	6128	10950
24. Кам.-Подільськ	628	1583	3262
25. Умань	735	4284	9374
26. Черкаси	564	2108	7806
27. Кривий Ріг	385	3057	8473
28. Ізюм	1272	6284	16608
29. Херсон	1157	7015	20488
30. Шахти	1058	8498	19705
31. Москва	13568	32432	82023
32. Гадяч	306	1057	3205
Разом на 1 березня	87248	599598	1223362
» » 1 лютого	94556	563855	1125934
» » 1 січня	76351	374077	827466

ЗАГАЛЬНИЙ БАЛАНС „УКРАЇНБАНКУ“

на 1-е лютого 1924 року.

НАЗВА СТАТЕЙ	Правління й Харків. К-ра	Філіяли	Разом	% % %
АКТИВ				
1. Каса й біжучі рахунки . .	23.778,743	79.587,628	103.366,371	6,1
2. Цінні папери	1.2508,185	6.890,010	19.398,195	1,2
3. Товарові операції	63.912,189	42.719,164	106.631,353	6,3
4. Учотно-позичкові операції	175.025,316	434.118,133	609.143,449	36,2
5. Дебітори	136.172,306	118.839,961	255 012,267	15,2
6. Правління й Філіяли . . .	224.023,867	101.694,893	325.718,760	19,3
7. Кореспонденти	37.308,584	—	37.308,584	2,2
8. Видатки біжучого року . .	13.246,086	29.449,011	42.695,097	2,5
9. Збитки 1922/1923 операційного року	6.987,399	—	6.987,399	0,4
10. Инші активи	138.636,480	40.869,800	179.506,280	10,6
Баланс	831.599,155	854.168,600	1.685.767,755	100
ПАСИВ				
1. Капітали й фонди	180.329,006	—	180.329,006	10,7
2. Вклади й біжучі рахунки .	171.700,991	396.421,037	568.122,028	33,7
3. Позики, спец. біж. рах. і переучот	173.487,321	56.689,380	230.176,701	13,7
4. Кредитори	131.245,667	27.839,473	159.085,140	9,5
5. Філіяли й Правління . . .	41.081,715	286.669,789	327.751,504	19,4
6. Кореспонденти	61.194,658	—	61.194,658	3,6
7. Прибутки біжучого року (проц. й ком.)	31.883,397	29.813,999	61.697,396	3,6
8. Прибутки 1922/1923 операційного року	—	9.777,216	9.777,216	0,6
9. Инші пасиви	40.676,400	46.957,706	87.634,106	5,2
Баланс	831.599,155	854.168,600	1.685.767,755	100

Всеукраїнський Кооперативний Банк „УКРАЇНБАНК“

Правління й Головна Контора — Харків, пл. Тевелева, № 2.

Філії:

1. Бахмут.
2. Бердянськ.
3. Винниця.
4. Єлисавет.
5. Житомир.
6. Запоріжжя.
7. Ізюм.
8. Катеринослав.
9. Кременчук.
10. Київ.
11. Луганськ.
12. Маріуполь.
13. Мелітополь.
14. Миколаїв.
15. Москва.
16. Одеса.
17. Полтава.
18. Суми.
19. Таганрог.
20. Умань.
21. Херсон.
22. Чернигів.
23. Черкаси.
24. Шахти.
25. Юзівка.

Комісіонерства:

1. Біла-Церква.
2. Гадяч.
3. Кам‘янець-Подільськ.
4. Красноград.
5. Кривий Ріг.
6. Ніжин.
7. Новгород-Сіверськ.
8. Павлоград.
9. Проскурів.
10. Ромни.
11. Старобільськ.
12. Куп‘янськ.
13. Конотоп.

Намічені до відкриття:

1. Богуслав.
2. Бердичів.
3. Гайсин.
4. Звенігородка.
5. Золотоноша.
6. Коростень.
7. Корсунь.
8. Лозова.
9. Лубн.
10. Малин.
11. Могилів-Подільський.
12. Никополь.
13. Олександрія.
14. Прилуки.
15. Слав‘янськ.
16. Тульчин.

Представнитцва:

1. Берлін.
2. Канада.
3. Лондон.

Намічені до відкриття:

а) По С. Р. С. Р.

1. Баку.
2. Ленінград.
3. Ростов н/Д.
4. Симферополь.
5. Ташкент.
6. Теодосія.
7. Тифліс.

б) Закордоном.

1. Варшава.
2. Відень.
3. Константинополь.
4. Львів.
5. Прага.
6. Париж.
7. Рига.

Робітничі каси.

Харківська контора.

1. Центр. каса при Харк. к-рі.
2. Валки, с.-г. кред. т-во.
3. Нова Баварія, канатна фабрика.
4. Харків, Наркомосвіта
5. » Палац Праці.
6. » Основа, Трансп. Сп. Т-во Донецьк.
7. Харків, Петинський райком «Металіст».
8. Буди, фаянсовий завод.
9. Мерефа.

Київська філія.

10. Київ, Палац Праці.
11. » Подол.
12. » Соломенка—Тр. Сп. Т-во півд.-зах. залізн.
13. Козятин, Тр. Сп. Т-во.
14. Київ, Курінівка—Робкоп. «Зоря».

Одеська філія.

15. Одеса, центр. каса при філії.
16. » ст. Товарна.
17. » Держ.-тютюн. фабр.
18. » Порт митниця.
19. » Упр. електр.-трам. комбін.
20. » Електр. станція.
21. Біляївка, ЄСТ-во.

Бахмутська філія.

22. Горловка, Робкооп «Горняк».
23. Лисичанськ, Робкооп «Кр. Хім.».
24. Дмітрієвськ, Конст. Робкооп.

Шахтинська філія.

25. Ровеньки, Профспілка В.С.Г.
26. Біла-Калитва, Райстрахкаса.
27. І-а Держкоп. Артема, Робкооп.
28. Шарапкино, Должанськ. Робкооп.

Юзівська філія.

29. Дмитрієвськ, Макієвськ. Робкооп.

Таганрозька філія.

30. Таганрог, Палац Праці.
31. Амвросієвка, Робкооп.
32. Боково, Робкооп.
33. Чистяково, Робкооп.

Вінницька філія.

34. Жмеринка, К-ра Винрайсоюзу.
35. Гайсин, К-ра Винницьк. Райсоюзу.
36. Тульчин, Райсоюз.
37. Могилів, К-ра Винн. Спілки Спож. Т-в.

Житомирська філія.

38. Житомир, Г.Р.П.С.
39. Коростень, Райсоюз Сп. Т-в.
40. Овруч, Робгорєство.
41. Новоград-Волинськ, Робгорєство.
42. Полонне, Робгорєство.
43. Олевськ, Робгорєство.

Сумська філія.

44. Тростянець, Аген. Ахтирськ. Союзу

Проскурівське к-во.

45. Проскурів, Комісіонерство.

Кам'янець Подільське к-во.

46. Дунаєвці, Робкооп.

Запорізька філія.

47. Запоріжжя, Завод Сільмаштреста.

Криворізьке К-во.

48. Никополь.

Полтавська філія.

49. Лубни, Єд. Спож. Т-во.

Катеринославська філія.

50. Катеринослав, Тр. Сп. Т-ва.
51. Верхнє-Дніпровськ, Єд. Спож. Т-во.
52. Катеринослав, Цероблкооп.
53. Н.-Дніпровськ, Цероблкооп.
54. Олександрія, Робкооп.

Ізюмське к-во.

55. Ізюм, залізн. майстерні. Тр. Спож. Т-во.
56. Слов'янськ, Район. С.-Г. Союз.
57. Барвінково, К-ра Райспож. Союзу.

Роменське к-во.

58. Ромни, Робкооп «Пролетарий».

Бердянська філія.

59. Пологи, Тр. Сп. Т-во.

Єлисаветська філія.

60. м. Ново-Українка, Райсоюз.

Намічені до відкриття.

Київська філія.

61. Київ, Деміївка—Робкоп.
62. » Печерськ— »

Кременчуцька філія.

63. Кременчук, зал. майстерні дор. тютюн. фабр.

Бахмутська філія.

64. Лозова Павлівка, Робкооп.
65. Краматорівка »
66. Енакієво »
67. Дебальцево »
68. Щербинівка »

Проскурівське к-во.

69. Гречани, Тр. Спож. Т-во.

Запорізька філія.

70. Миколаїв, Єд. Спож. Т-во.
71. Гуляй-Поле, Єд. Спож. Т-во.

Одеська філія.

72. Одеса, Пересип, Робкооп.
73. Роздільна, Тр. Сп. Т-во.
74. Бірзула, Тр. Сп. Т-во.
75. Тирасполь, Єд. Сп. Т-во.

Шахтинська філія.

76. Грушівка, Робкооп.
77. Ізварино, Робкооп.
78. Шахта III-го Інтернаціоналу, Робкооп.

Маріупольська філія.

79. Маріуполь, Держзаводи А і Б. Робкооп.

Уманська філія.

80. Ст. Христинівка, Тр. Сп. Т-во.

Сумська філія.

81. Суми, завод ім. Раковського, Робкооп.

Житомирська філія.

82. Ст. Житомир, Тр. Спож. Т-во.
83. Ізяслав, Робкооп.
84. Старо-Константинівка, Робкооп.
85. Чуднів, Робкооп.
86. Славута, Робкооп.

Єлисаветська філія.

87. Єлисавет. Робкооп.

Чернигівська філія.

88. Шостки, Робкооп.
89. Гайворон, Робкооп.

Таганрізька філія.

90. Красний Луч.

Харківська контора.

91. Харків. Тр. Сп. Т-во Півд.

Катеринославська філія.

92. Катеринослав Г. Р. П. С.

Ізюмська філія.

93. Ст. Лиман, Тр. Сп. Т-во.
94. » Слов'янськ, Тр. Сп. Т-во.

Перевірено 1948 р.

К.П.У.

На правах рукопису.

[332.1 (47.71)]

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „УКРАЇНБАНКУ“

№ 3

ВИДАННЯ
ПЕРІОДИЧНЕ

№ 3

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖ. БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. Короленка

ЗМІСТ:

Від редакції.

Твердо продовжувати взяту лінію.

Фінансове становище Українбанку під час грошевої реформи.

Доклад О. А. Полоцького про подорож закордон.

Постанови Правління.

По відділах н/Банку.

Центральна Контора (робота в квітні).

Кредитовий Відділ (Охоплення Українбанком кооперації України).

Товаровий Відділ (Майбутня хлібна кампанія, товарові операції).

Робітничі каси кооперативного кредиту.

З життя н/філіялів.

Луганська філія.

Шахтинська філія.

Хроніка.

Різне.

33000

ТРАВЕНЬ

ХАРКІВ

1924

Д.У.Д.
Харків, № 7820.
Друкарня-літографія
«КНИГОСПІЛКИ»
Харків, Нетеченська наб., 14.
Зам. № 3415. Т. 500.

Від Редакції.

Постановою Правління н/Банку від 16 квітня 1924 року ухвалено видавати періодичний друкований орган н/Банку— «*Інформаційний Бюлетень*», який виходитиме раз на місяць, в початку кожного місяця. Крім того, в середині місяця виходитиме приблизно 15 числа скорочене видання: «Інформаційний листок».

Повідомляючи про це, пропонуємо всім н/установам взяти участь у бюлетені надсилкою коротких інформаційних заміток про роботу установ, становище і всі місцеві події, так чи инакше звязані з життям н/установ.

Наш Бюлетень має бути органом цілого Банку і висвітлювати його роботу, давати напрям їй, виходячи з досвіду Банку в цілому. Це накладає відповідні обов'язки і на відповідальних робітників наших філіялів.

Твердо продовжувати взяту лінію.

В попередньому числі («Бюлетень» № 2, березень 1924 р.) ми так формулювали основну лінію в роботі нашого Банку під час переведення грошевої реформи:

1) Поперед усього необхідно звернути дуже пильну увагу на пасивні операції, на притягнення вкладок, йдучи з потрібною обережністю, на збільшення відсотків по біжучих рахунках і даючи пільги вкладчикам по переказових операціях.

2) Необхідно серйозно приступити до мобілізації коштів, вкладених в активні операції, повести відповідні переговори з нашими дебіторами і стягти борги з тих, які можуть без шкоди для своїх господарчих операцій повернути їх.

3) При можливих активних операціях необхідно виявляти сугубу обережність, — зокрема видавати позики лише на конкретні, невідкладні потреби й на точно умовлений термін і лише при певних гарантіях.

Ця лінія повинна залишитись непорушною й надалі, з корективами, які належить нам внести на підставі двохмісяшного досвіду праці н/Банку в умовах переведення грошевої реформи.

Особливо актуальною справою залишається притягнення пасивів. З нижчевміщених відомостей про фінансове становище Україбанку під час грошевої реформи видно, що вибірання вкладок досягло в середньому по всьому Банкові до 13%, і навіть тепер, коли гострота кризи, викликаної грошевою реформою ніби вже пройшла, значного припливу вкладок не помічається. Коли прийняти на увагу, що сподіватись значного збільшення кредитів нашому Банкові в Наркомфіні, Держбанку й инших банках в теперішній час немає підстав, нам необхідно особливо приналягти на притягнення пасивів як від приватного, дрібного вкладчика, так і від професійних орґанізацій та державних і громадських орґанів, зручно використовуючи з цією метою здійснене вже підвищення відсоткових ставок по вкладках і даючи пільги вкладчикам при переказових операціях. В де-яких з наших установ вже маються солідні досягнення в цьому напрямі.

Так само актуальним залишається і справа додержання твердої та обережної лінії в можливих активних операціях. Досвід останніх двох місяців ще раз потвердив, що кооперативні орґанізації (головним чином союзи) досі ще не привчилися ставитись з належною увагою до своїх грошевих зобов'язань: беруть позички і видають векселі на певні строки, дуже часто наперед знаючи, що не зможуть повернути боргу в зазначений строк. Поскільки таке явище дуже шкодливо відбивається на фінансово-кредитній політиці нашого Банку, необхідно ближче стати до справ наших дебіторів і кредитувати їх лише на такі строки і в таких розмірах, які відповідають їхньому господарчому станові і можливостям до раціонального використання позики і своєчасного повернення.

Що до мобілізації коштів, вкладених в активні операції, то тут необхідно повести рішучу боротьбу проти тих дебіторів, котрі виявили намір перетворити видані позики в довготерміновий борг, а також взагалі суворо привчати кооперативні орґанізації до покриття боргів в строк і відучувати від практики переписування позик, практики, яка звязує кредитову політику установ н/Банку.

До цієї основної лінії на підставі двохмісячного досвіду треба внести де-які корективи. По-перше: необхідно звернути увагу на досягнення максимальної точности та акуратности в роботі банкового апарату. В час грошевої кризи велике значіння має маневрування коштами, перекидка їх з одної установи в другу. Без точности і акуратности такої перекидки не можна перевести. Друге: необхідно спинити на певний час працю орґанізації нових установ н/Банку (Комісіонерств та Агенств) і повести рішучу боротьбу за скорочення біжучих видатків по н/Банку. Третє: мати на увазі,

що поширення Селянської виграшної позики являється ударним завданням для держави і н/Банку; отже необхідно вжити енергійних заходів до реалізації позики. П'яте: заздалигідь підготуватись до реалізації врожаю, щоб уникнути тих помилок, які були допущені в минулу кампанію.

Треба пам'ятати, що кожна господарча фінансова орґанізація складає нині іспит на пристосованість до життя. Кооперація в цілому і Українбанк зокрема повинні з успіхом витримати цей іспит.

П. Христюк.

Фінансове становище Українбанку під час грошевої реформи.

Перед переведенням грошевої реформи було побоювання, як би стабілізація валюти і викликана реформою грошева скрута не привела до масового відливу коштів від банку і до підриву його фінансової міці. Як міру охорони проти цієї небезпеки було припинення активних операцій і встановлення твердих правил що до переказових операцій (обіжник № 232). І справді 2-гу половину березня й 1-шу половину квітня банкові прийшлося досить скрутно, особливо з касовою готівкою.

На підставі телеграфних відомостей (за винятком 1/III і 1/IV, де взято місячні баланси) становище за час грошевої реформи характеризується такою табличкою.

Дата	Каса	Кредитування	Вкл. й біж. рах.	Баланс без Правл. й Товар. відд.
1/II	103.366	609.143	568.122	—
1/III	91.652	674.772	609.078	1.225.358
6/III	76.018	—	619.451	1.251.489
11/III	70.272	—	618.273	1.282.765
16/III	67.431	—	629.105	1.270.325
21/III	48.586	—	598.395	1.257.747
26/III	45.400	—	589.729	1.278.278
1/IV	49 489	757.164	599.183	1.296.942
6/IV	47.568	730 876	563 229	1·305 865
11/IV	50.245	736.163	557.515	1.304.508
16/IV	50.751	730.273	560.444	1.347.668
21/IV	43.326	744.643	549.184	1.348.153
26/IV	55.626	783.481	582.654	1.413.468
1/V	65.150	783.449	581.999	1.416.125
6/V	62.892	787.342	580.614	1.412.389

Уже на 1 березня каса зменшилися абсолютно й відносно до 5% загального балансу проти 6% на 1/II, даючи 15% вкладів і біж. рахунків. З цього часу вона зменшувалась аж до 21/IV і дійшла до 8% вкладок і біж. рахунків, а по окремих установах, зокрема по центральній конторі каса падала до 1% вкладок і біж. рах.

Що до вкладок і біж. рах., то до 16/III ішов незначний прилив, після чого почалося вибирання, і з 16/III по 21/IV вибрано 79.922 черв. себ-то біля 13% усіх вкладок. В той самий час кредитування кооперації

загалом збільшилось, бо Банк мусів видати робітничій кооперації дрібно-крамничний кредит. Отже це збільшувало напруження балансу й утрудняло роботу Банку.

Особливо скрутно прийшлося н/Центр. Конторі, що може засвідчити така табличка:

	Каса	Вкладки й біж. рахунки	Баланс
16/III	3.050	190.595	284.961
21/III	2.358	174.177	289.629
26/III	517	176.317	315.134
1/IV	4.444	171.121	338.057
6/IV	2.547	159.536	333.583
11/IV	1.693	156.069	336.318
21/IV	1.596	152.668	379.052
26/IV	4.489	159.302	437.386
1/V	9.894	155.926	431.686
6/V	11.337	157.107	419.775

Отже, гострота кризи, викликаної грошевою реформою, ніби вже пройшла, але все ж значного припливу вкладок не помічається. З цього мусить бути зроблений такий висновок, що всім установам н/Банку треба напружити зусилля, щоб притягти пасиви, використовуючи відповідно інструкції Правління що до відсоткових ставок по вкладних операціях.

Р.

Доклад

тов. О. А. Полоцького про подорож закордон.

Головна справа, для якої я поїхав закордон—це справа Альянсу. Цей Міжнародній Кооперативний Союз існує порядно часу, але праця його йшла мляво, бо його лінія була, щоб не ображати ні тих, що сидять ліворуч, ні тих, що сидять праворуч. Гострих питань ставити не можна було, як і вирішувати питання більш-менш принціпового змісту й характеру.

В склад обраного Правління увійшли представники ріжних галузів Кооперації країн, які є членами Альянсу.

Від радянської Республіки представників було: Центросоюзу—2, Всекобанку—1, Укрінбанку—1 і Вукопспілки—1, замість маючих бути 3. Радянська делегація на засіданнях Правління Альянсу була комуністична. Склад Правління в більшости був з представників соціялістичних партій, які займали середину. Поруч з ними було два крила (комуністичне і фашистське): 3 фашисти італійських і 1 з Болгарії — від сільсько-госп. кооперації. Цікаві для нас питання — були питання найбільш принціпового характеру.

Перше питання, яке повстало перед нами—питання про призначення порядку денного на Конгресі в Генті в серпні місяці.

Ми вимагали, щоб у порядок денний було включено доклад про кооперацію й профспілки, виставляючи докладчиком т. Хінчука. Фашисти були проти, а соглашателі, аби не було сварки, пропонували зовсім зняти питання, внесене нами, з порядку денного. На засіданні Виконкому вирішено було питання про кооперацію і профспілки не вносити в порядок денний конгресу Альянсу. Ми виступили з протестом в пленумі Правління проти зняття виставленого нами питання і знов внесли його вже від імени української кооперації, але мети досягли тільки частково: було вирішено дати змогу т. Хінчуку виступити з цією

промовою і внести відповідну резолюцію по загальному докладу генерального секретаря Альянсу. Слідуючим питанням було питання про болгарську кооперацію—про закриття фашистським урядом Болгарії кооператива „Освобождение". Представник від болгарської кооперації спізнився і виступив представник від фашистських кооперативних сільсько-господ. організацій, який дав свое освітлення питанню про болгарську кооперацію взагалі і лінію поведінки її зокрема. Цим фашистським представником було зазначено і навіть підкреслено, що кооператив „Освобождение"—організація політична з комуністичним напрямом і нахилу до громадської і кооперативної роботи не видно, а тому, на його думку, Цанков—голова болгарського уряду, веде правильну політику відносно „Освободжения" і його представників.

Ми протестували (а також ще де-хто з присутніх на з'їзді) проти такої постановки питання про болгарську кооперацію і нарешті було прийнято мнякеньку резолюцію з вимогою, щоб болгарський уряд не руйнував „Освобождение".

Після цього повстає питання про грузинську кооперацію. Представники старої грузинської кооперації закордоном протестують проти поведінки радянського уряду в Грузії відносно грузинської кооперації, зазначають, що в Грузії і до цього часу нема зовсім ніякої кооперації, що її давлять, не дають розвитку, і бельгійський кооператор Серві, якому попередня Сесія Правління Альянсу доручила з'ясувати цю справу на місці—також поділяє цю думку, настоює на тому, щоб грузинська кооперація була зовсім самостійна і щоб Радянський Уряд дав їй змогу вільно працювати.

Після промови Серві слово взяв Шарль Жіц, відомий основоположник кооперації. Він у своїй промові виступив з обвинуваченням проти фашистів, проти соціял-демократів, які кажуть, що радянська кооперація руйнується. Шарль Жід вже дуже старий, але він балакав з таким запалом, з таким хвилюванням, що тремтів весь. Він підкреслив, що не поділяє погляду Серві на грузинську кооперацію. Мей — генеральний секретар Альянсу — також виступив проти Серві. З приводу цього питання було внесено дві резолюції,— одна наша, а друга—представника німецької кооперації, соціял-демократа—Кауфмана.

Наша резолюція спочатку зводилась до того, що, визнаючи працю грузинської кооперації доцільною і не бачучи утиску, гостро ставимо питання про виключення зі складу Альянсу старих грузинських кооператорів і визнання права на представництво за новою грузинською кооперацією.

Але поскільки англійці не могли тут піти з нами цілком і пропонували нам залишити лише другу половину резолюції, то довелося погодитись, що і було прийнято.

Серві висловив зовсім протилежне н/ резолюції; цікаво, що французи були з німцями, швейцарці й чехо-словаки йшли з нами. Англієць Стюарт вніс компромісову резолюцію, яка звелася до прохання Центросоюзу звернути увагу уряду, щоб було дано змогу вільно розвиватись грузинській кооперації, яка теж більшістю голосів була прийнята.

Далі ми були зацікавлені в тому, щоб було прийнято в члени Міжнароднього Кооперативного Союзу „Сільського Господаря", „Коопстрах" і „Книгоспілку". Позаяк належних документів ні „Коопстрах", ні „Книгоспілка" не надіслали своєчасно, ми мали змогу клопотатись тільки за „Сільський Господарь", який, до речі сказати, також не дав всіх матеріялів, і нам довелося на швидку руку складати і переводити на чужоземну мову баланс і инше, що треба було, і Сільський Господарь було принято в склад Альянсу. Засідання Правління тяглися два дні. Тоді ж були прийоми президії у президента Масарика, прийом усього Правління городським головою і мійстром, відаючим кооперацією в Чехо-Словаччині, урочисті обіди та сніданки. На третій день була нарада по банківських справах. В першу чергу виникло питання про кооперативні банки: 1) чи банки мусять існувати самостійно (як у нас), 2) чи як

банкові відділи (як у Франції). Питання це довго не обговорювалося, а було вирішено остаточне з'ясування цієї справи перенести на конгрес в Генті. Далі йшли питання про методи, звязок і утворення Міжнароднього Кооперативного Банку. Питання це також не було вирішено, знято з порядку денного на обговорення в Генті. І тілько було прийнято форми відчитности, балансу та коштів по банківських справах.

Єдине принціпове питання, яке було вирішено остаточно, але тілько принціпово—питання про утворення Союзу Споживчої Кооперації. На цьому ділова частина й скінчилась. На мій погляд, ніякої ділової роботи в Правлінні не було зовсім, через те саме, що більшість Правління складалась з соціял-демократів, соглашателів, які боялись загострення тих чи инших питань і як що-поспішали або знімати, або затушовувати гострі питання. Більше діла було по за цією сесією Правління, що ми й використали.

Відношення хазяїна (чеської кооперації) до нас були гарні. Чеська кооперація має в складі чимало представників, поділяючих комуністичний погляд і програм. Приймали нас дуже гарно. Кооператори показували нам свої кооперативи, магазини. Празька кооперація робить гарне враження; апарат Союзу, що зветься „Пчела", маючи багато десятків лавок, складається всього з 12 чоловік. В їхньому інструкторському апараті—два чоловіка. Робота всього апарату остільки налагоджена і поставлена гарно, що в кожну хвилину можна одержати всі справки і відомости не тілько про кожний кооператив, який входе в склад кооперативного Союзу, а навіть і про кожного члена з цих кооперативів. Безумовно, що це є наслідок великої і довголітньої роботи. Кооперація там має й свої підприємства. Найбільш цікаві з них хлібопекарні, з яких одну ми одвідали в місті Кладнові. З менту привозки зерна і до менту розвозки готового, печеного хліба робота провадиться механично, зовсім без рук. Місце Кладнов—великий робітничий центр, в окрузі якого находиться багато заводів, куди й направляється вся сила хліба з цієї хлібопекарні. В той час, коли ми були, як раз пекли хліб з жита, одержаного з України.

В Чехо-Словаччині після конгресу відбулись мітінги. Прийом був чудовий взагалі, а особливо нам—радянській делегації. Це було і в Празі і в Кладнові, куди було направлено мене на мітінг і т. Гетлера і до речі—не було запрошено нікого з инших чужоземних кооператорів. Враження, яке у мене зосталося, я ніколи напевне не забуду. На мітінзі я виступив з промово на українській мові від імени української радянської кооперації. Говорив я повільно, чітко, розділяючи слово від слова і я бачив, що вони мене зрозуміли, що і виявилося в приватніх балачках з де с ким присутніх на мітінзі, позаяк у них є з нами багато тотожних слів.

Перехожу до другої частини моєї подорожи. Найдешевша країна—Чехо-Словаччина, не дивлячись на те, що крона стоїть вище паритету. Був я у їхньому кооперативному банку, який, правду сказать, такий же малий, як, напр., наша Проскурівська Філія.

Цей банк просив, щоб ми зав'язали з ним кореспондентські зносини. Моя думка така, що цю справу нам необхідно вирішити позитивно.

Ця наша робота з ними буде морально впливати на них. Ділова робота з ними більш розрахункова. Ділові стосунки зав'язати з ними можна і треба, виходячи з тактичних міркувань.

Чехо-словацька кооперація (робітнича й споживча) має бажання, щоб ми зав'язали з нею стосунки що до ввозу туди нашого хліба. Вони свій хліб мають, але їм дуже важко приходиться поки вони його одержуть від своїх куркулів, які його вважають за краще вивозити закордон. Ми обіцяли це питання вирішити і з'ясувати у себе дома, позаяк без хлібоекспорта ми не мали права нічого предприняти. Ця справа вимагає позитивного вирішення, бо в цьому вбачається і політичний момент, бо всім робітничим колам буде відомо, що хліб йде від нас—Радянської України.

По наших приблизних підрахунках, ми б могли вивезти туди біля 10 м. пудів зернохліба. Економично ж для нас це тим більше приємно, що вони пропонують і аванс відсотків 15—20.

Далі перед нами стояло завдання вирішити справу з одержанням грошевих і товарових кредитів. В Берліні не можна було навіть і балакати про це, бо там у них самих дуже гостра потреба в капіталі. З метою вирішення справи одержання закордонних кредитів я мав намір зараз же їхати до Лондону, але прийшлось затриматись, бо документи мої не всі були оформлені. Ідучи за кордон, я мав на увазі думку про можливість придбання в кредит сільсько-господарських машин та знаряддя. З цією метою „Сільським Господарем" було складено список потрібного йому, по приблизному підрахунку, сільсько-господарчого знаряддя, але список був складений так, ніби то вперед передбачалося, що по ньому нічого не буде купуватися. Тут, в Берліні, скоро, але цілком випадково відкрилась можливість не тільки балакати про одержання в кредит сільсько-господарського знаряддя, а навіть про придбання його і про складення умови на це. У мене була упевненість в тому, що необхідно придбати, бо умови гарні і грошей зараз не платить. Пропозиція була від „Русгерторга", який взяв на себе 60% всього контінгенту по ввозу сільсько-господарських машин і не міг сам довести все це діло до кінця. Умови були запропоновані такі: фабрична ціна, завдаток невеликий (вік 3—10%) і ніякої комісії, ніяких організаційних; кредит на той же термін, що їм дають фабриканти.

Я вважав, що, купивши машини, ми заробимо великий моральний капітал, не кажучи вже про гроші, бо буде страшенно впливати на всіх факт прибуття в Одеський порт пароплавів, навантажених закордоном сільсько-господарським знаряддям в адресу Українбанка і росповсюдження їх банком. Треба було все ж таки для проведення цієї операції червінців тисяч п'ять, для видачі завдатку і транспортних витрат. Я телеграфував в Харків, хоч і не мав надії ніякої їх одержати. Я став з'ясовувати справу по банках. В Лондоні вдалося одержати кредит в десять тисяч фунтів стерлінгів проти рахунків (а не коносаментів і залізничних дублікатів) з акредитивом на Берлін. Умови—4 1/2% річних і розрахунок через місяць після прибуття сільсько-госп. знаряддя в Одесу. Умови приємні—ми рахували, що зуміємо дістати гроші після прибуття пароплавів в порт. Гадаю, що 7—8% можна буде одержати від завдатків, а частину можна буде заложити в Держбанку і Промбанку.

Звязки з закордонними фірмами будуть кращі, коли ми будемо акуратні не тільки в своєчасній виплаті, але і в тому, щоб не вимагати від них відстрочки платіжу. Самий більший кредит на ці сільсько-господарчі машини—27 міс.—кредит невеликий.

Як би питання про одержання кредиту на придбання сільсько-господарського приладдя було порушено своєчасно, кредит можна було б одержати більший і придбати приладдя в необхідній кількости і найвищих марок (так, напр., необхідної нам кількости плугів марки САКА ми не маємо змоги придбати і одержимо їх тільки частково).

Тепер, що до складання договору в Лондоні з Єврейським Народнім Банком, договір зараз не дає багато, навіть може від нас потребуються жертви, але цей банк зараз же вносить по договору 5000 фунт. стерлінгів на наше ім'я в той час, коли ми не маємо ні одної копійки на біжучому рахунку ні в одному з лондонських банків—5.000 фунтів стерлінгів відограють свою ролю і будуть мати своє значіння. Не меншого значіння набувають і перекази. За невеликим цим Єврейським Народнім Банком стоять величезні англійські банки. Після того, як ми підписали договір з Єврейським Народнім Банком, Банкірський дом Мендельсона вів з нами балачки про те, що може дати нам гроші на

легких для нас умовах і формах, але цю справу можна вирішити тут на місці. Форми одержання кредитів вони пропонували такі:

1. Утворюється Товариство на паритетних началах—вони вносять гроші, а наші акції поступово покриваються прибутками Т-ва.

2. Друга форма—ми подаємо обгрунтований план використання відкритих нам кредитів з точним зазначенням, на віщо підуть гроші. Операція технично провадиться через них. За нами також залишається право продавати кому угодно і за скілько угодно.

3. Третя форма—гроші під векселі. Повстає одноразово питання, під чиї векселі, бо не нашої ж кооперації, а других ми не маємо. Чиї це гроші?—Англійські й французькі. З цього ясно видно, якого значіння набуває підписання договору з лондонським єврейським Банком. Я балакав з замісником доктора Йохельмана т. Шкловським в Лондоні, який зазначив, що нам надалі буде не погано вести з ними діло, хоть сами, каже він, ми вам гроші дати не зможемо, але наше жіро відкриває вам кредити в усіх банках. Це для нас буде мати величезне значіння, позаяк зараз, щоб одержати 10 т. фунтів стерлінгів на яєчну кампанію—треба було добре побігати і мати Вукопспілці жіро Українбанку, Московського Народнього Банку і навіть Торгделегації.

Була у мене справа ще з одним банком, так званим „Аркосбанком"—справа про конкретні операції, про кредитування нас і про кореспондентські зносини з нами і балачки дали позитивні наслідки.

Далі, під час нашого перебування в Лондоні було для ВУКС закуплено оселедців з кредитом на рік—явище, якого ще й не бувало, бо оселедці, не той товар, який коли небудь давався в кредит на такий довгий термін, закуплено чай та кофе і підписано договір з Грейденбергом в Лондоні на яєшні операції і одержано від його 10 т. фунт., на які почали купувати черзінці і переводити в Харків.

Із всього вищезазначеного у мене утворилося враження, що ми на нашу закордонну роботу не звернули своєчасно на місці належної уваги. Нам необхідно мати певні ліцензії, щоб мати великі кредити і гарний асортимент краму, бо це не нормальне явище, що „Русгерторг" одержує 60% всього контингенту сільсько-господарських машин, а Україна ні одного %. „Сільський Господарь" прохав ліцензії, йому ніби-то обіцяли, а він її одержав лише в останній мент, коли вже і сезон пройшов і кредитів таких закордоном не дадуть, бо товарів на складах таких зараз немає.

На підставі всього необхідно конкретно поставити і вирішити питання: чи можна взагалі закордоном одержати кредити чі ні. Поміркувавши над цим питанням—приходимо до висновку, що для позитивного вирішення цієї справи треба щось дати, а дати треба своєю роботу. Ім здається, що у нас банки, як банки не існують, а так щось собі,—якесь непорозуміння. Треба їх упевнити в доцільності і придатности н/роботи. Задля цього треба акуратно і своєчасно виконувати всі забов'язання, взяті нами на себе, а також і що до ведення акуратно переказових і кореспондентських операцій з ними. Треба, щоб робота у нас ішла також механично, швидко і вірно, як у них. Щоб хоч частково, поступово досягти цього я замовив за кордоном штемпеля-годинники, які відмічають, скільки хвилин провадиться кожна банківська операція. На біжучих рахунках у них операція проходе не більш, як 3—4 хвилини, до того ж у них не книжкова, а карточна система, про яку я колись казав, як у нас були балачки тут на місці. Це є до де-якої міри „Ноп". Заказав я їх 10 штук. Коштують вони дуже дешево. Побачимо, що з цього вийде.

Тепер відносно банківської техніки. За виключенням Чехо-Словацького Великого Банку (земельної аристократії), де мені книг не показували, а водили лише по відділах, за виключенням цього банку, де є велика заля і де співробітників багато—чоловік 20, в решті банків в залі співробітники не сидять,

а сидять лише: один завідуючий активами, один завідуючий біжучими рахунками і один завідуючий касою і касіри. Решта співробітників нагорі, куди клієнтам нема ніякого доступу. Все робиться нагорі. У нас, безумовно, це не так легко поставити: клієнти звикли та й ми звикли, що по всяких справах треба побалакати. Коли клієнт почува, що він не побалакав, то він каже, що це не діло: нам в дальнішому треба ставить питання про те, щоб не поширювати н/залі, краще буде потихеньку перебиратись нагору, улаштувати там нашу лабораторію. І ще одне питання—по якому я їздив в Лондон—питання відносно Московського Народнього Банку. Вам відомо, що він існує в Лондоні. Це філія старого Московського Народнього Банку, правління якого було в Москві, а філія була у нас, на Україні. Колись наша кооперація приймала значну участь в Московському Народньому Банку: ми мали там 30% всього пайового капіталу цього банку. Зараз лондонська філія існує, не як філія Московського Народнього Банку, а як Англійський Банк „Лімітед". Я мав прибути на час відбуття зборів, але, на жаль, через відсутність візи не мав змоги бути своєчасно. Ми мали тільки можливість заявити протест і хотіли поставити цю справу перед т. Раковським, але тут було з'ясовано, що ставить цієї справи в Лондоні немає рації, що представники цього банку сидять в Москві—цю справу треба з'ясувати українській кооперації, аби мати право на паї. З приводу цього ми балакали з т. Раковським і він обіцяв, що питання це поставить на обговорення в торговій делегації і запевняв нас в тому, що наслідки будуть позитивні, що він дасть гарне заключення в Москву і частина паїв буде передана нам.

З фінансового боку ми не дуже зацікавлені—справа йде всього про 40.000—фунт. стерлінгів, але те, що Англійські банки будуть знати, що ми значний пайщик Банку,—дасть нам більше кредитів, ніж зараз і сам Московський Народній Банк буде нас більше кредитувати, бо зараз, розуміється, що Всекобанк буде свої кредити використовувати найкраще, а нам прийдеться розраховувати на лишки. Я балакав з т. Раковським з приводу того, щоб і нас включили в кредитування Московського Народнього Банку, поскільки торгова делегація допомагає Московському Народньому Банку. Раковський зазначив, що ця справа буде вирішена в позитивному для нас розумінню. Ми подали відповідну заяву і поскільки тов. Новаківський—наш директор являється і членом торгової делегації, можна сказати, що наслідки будуть позитивні до того ж він ще і голова учотно-позичкового комітету Московського Народнього Банку. В Берліні перед нами стояла справа—відносно українбанковських грошей, які залишилися в Німецькому Банку. Коли я їхав, то у мене була надія, на підставі матеріялів, які у мене були, що можна добиться одержання грошей і переведення їх на наш рахунок. Після обговорення питання з'ясувалось, що справа далеко не так просто вирішується. Треба зазначати, що ці гроші не було переведено на рахунок Українбанку. Гроші так і залишились на рахунку Української Держави, і на них німецьким урядом був накладений запрет. Коли я поставив це питання перед повпредом, щоб зробити Німецькому банку заяву, аби гроші були виділені—він погодився, банк теж погодився, але коли Німецький уряд і банк погодився на розрахунок по золотому курсу по всьому боргу Українській Державі і не платили тільки через те, що репараційна комісія Франції категорично заборонила виплачувати гроші, а це банк використав, як причіпку, бо фактично йому нічим було платити. Виходе, що борг визнають, але грошей не платять. Ми, безумовно, могли б виділити наші гроші, але коли б ми виділилися, то тоді ми будемо не державна інституція, а приватня, а у них існує положення відносно старих вкладів, яке зводиться до того, що їх можна одержувати лише по старому курсу, то і могло трапиться таке явище, що замісць 38.000.000—марок ми б змогли одержати $^1/_{10}$ копійки на н/гроші. Ми вирішили поки що питання це не ставити на остаточне вирішення. До того ж в цей мент було опубліковано

нового закона німецьким урядом. Цей закон каже про те, що по довготермінових внесках визнано золотий розрахунок, але виплата робиться не в повній мірі, а тільки в розмірі 15%. Ми вирішили почекати, базуючись на тому, що коли ми зараз виділимо ці гроші, то відріжем всі шляхи назад. Краще почекати до тих пор, поки марка не буде певне сталою й не будуть виплачувати на всі 100% в золотім розрахунку. Тоді ми будемо мати фактичну змогу одержати свої гроші в золотій валюті. На цьому ми погодилися з повпредом і н/представництвом, якому я і дав відповідні вказівки і роспорядження що до цього.

Слідуюче питання—питання про поворот всього того, що було залишено старою українською кооперацією в Німеччині. Насправді виявилось, що з залишеного фактичного нічого не зосталося, позаяк все пішло на утримання апарату, який охороняв залишене і тільки невеличка частина перейшла до голандської фірми „Амексіме"--дуже жульницької фірми, яка ловко обкрадала н/старі кооперативи. Безумовно, належне нам треба було б витягти. Справа ця передана в суд, але для того, щоб далі вести це діло потрібно було внести де-кілька сот черв. Це для того, аби коли ми програємо діло, то пропадають гроші програвшого. З приводу цього ми порадились де з ким з адвокатів, які зазначали про можливість виграння нами судовим порядком цього діла, але ми вирішили цю справу з'ясувати на місці, наперед порадившись з представниками кооперативних центрів.

Безумовно, Вас цікавить враження, яке зосталося у мене від моєї подорожі закордон, цікавить, що там робиться. Я скажу, що чекав більшого, ніж побачив. Мені здавалося, що живуть там краще, в ліпших умовах, що життя там дешевше. Ми проїхали 6—7 країн. Бачили всі кола населення. Матеріяльно в де-яких з цих країн і краще живеться до де-якої міри, але настрій скрізь поганий: ніби вони чогось чекають, у них враження таке, що становище їхне тимчасове, упевненість у тому, що чекати треба, а чого чекати—їм і самим невідомо. Треба одмітити, що в Чехо-Словакії, наприклад, дуже сильна комуністична партія. У робітників настрій гарний, бадьорий—вони певні в тому що не сьогодні-завтра влада перейде до їх рук.

Настрій буржуазії і н/емігрантів закордоном поганий—неупевненість у тому, що буде далі і чого чекати.

В Чехо-Словакії саме найдешевше життя, але незначно дешевше нашого; там платня краще, розуміється і матеріальне становище в звязку з цим у них краще.

В Німеччині живеться гірше, життя дорожче. Німці добивалися встановлення сталої валюти, в звязку з чим наступив повний застой в усіх галузях промисловости. Грошева криза насовується. Крахи страшенні, позаяк „сделки" на строк робилися в старій валюті (у них не було, як у нас, червонного вираховування). Робота в промисловости стоїть, нових замовлень нема, що визиває неплатіжі відбивається шкідливо на торговельному обороті. Берлінці самі кажуть, що життя в них майже завмерло. Дорожнеча страшенна, порівнюючи з тим періодом, коли падала марка. Таможенного догляду зовсім нема. Це каже про те, що вивозити з Германії зовсім нема рації. Ввозиться навпаки багато, а особливо з Франції. Там теж змінилося становище: раніш франк падав, а тепер значно підскочив у гору і викликав жах серед банкірів. Особливо настрій поганий у Польщі. На чолі робітничої кооперації в Польщі стоїть соціялістична партія, якій хочеться зав'язати з нами ділові стосунки. З представниками польської кооперації ми познайомились на Конгресі і вони нас дуже просили заїхати до їх, коли ми будемо повертаться назад. У них є ціла низка товарів, які можна було б придбати у них на тих чи инших умовах. Є в Польщі банк так званий „Людовий"—не поганий банк. Мені сказали, що на підставі балачок зі мною було надісдано до Центральної н/Контори в Харкові пропозицію вступити з ними в кореспондентські стосунки і зазначено,

що, на жаль, відповіді до цього часу ще не одержано ними. Я їм тут же зазначив:—„Если б получили В/письмо давно б уже получили ответ—у нас на этот счет очень аккуратны“. Марка їхня стала і вони переходять зараз на злоти, але поскільки це було без підготовки і поскілько не було золотого вираховування ціни страшенно підскочили в звязку з чим видно, що насувається грошева криза, яка безумовно викличе натиск на владу. Злот ні чим не забезпечений. Є непевна надія одержати кредити від „американського дядюшки“. Із всього цього я бачу, що вони зацікавлені в веденні з нами торговельних стосунків, навіть не дивлячись на те, що у нас не складено з ними торговельного договору. З балачок з ними становиться цілком ясним, що вони згідні на все. Одноразово з цим вони упевнені, що торговельного договору з нами буде складено і підписано. Є вже конкретні пропозиції з їх боку (наприклад, вони пропонують купити у нас фосфоріти, каолін, борошно то-що. Гадаю, що це треба провести в життя. Між иншим інформація у них про нас більша, ніж була у нас. Так, наприкалад, вони пропонують мануфактуру (білостоцьких фабрик і инших) і коли я сказав, що у нас зараз немає в ній потреби, вони зазначили, що ми трохи відстали, що так було раніш, два місяці тому назад, а тепер, по відомостях, які у них маються, така по треба у нас є в зв‘язку з постановою про ввоз певної кількости мануфактури. Само собою розуміється, коли на Україну припадає певна частина всього контингенту, то треба було б і можна взяти у них мануфактури відомих у нас лодзинських і білостоцьких фабрик. Це було б далеко вигідніш і краще, ніж ввозити мануфактуру з Берліну або Англії. Справа стоїть так, що мануфактуру можна одержати в кредит. Мент зараз для цього сприятливий, бо там наближається промислова криза і фабриканти б‘ють трівогу і вимагають від держави допомоги і з‘ясування цієї справи. Вимагають також налагодження стосунків зі сходом.

Що до враження, яке у мене зосталося після перебування в Англії, то мушу сказати, що англійці, на мій погляд, уявляють з себе натовп людей, які страшенно нагадують нас по відношенню їх один до одного і до громадських справ (протилежність німцям), „радушіє“ до нас було велике. Усюди зустрічали приємно, ми маючи 4 дні святків використували їх на мандрівки по робочих кварталах, які також нагадують наші манэнькі та паганенькі будинки: та ж біднота, та ж тіснота, але там є такі риси робітничого життя, яких ми зараз у себе не бачимо: наприклад кабачки.

Відношення до нас, прибуваючих з Радянської республіки, починаючи від Германії до Бельгії (окрім Польщі, де відношення суворе)—чудові. Коли на кордоні по паспортах бачили, що ми більшовики (вони рахують, що всі ті, хто прибуває з Радянської республіки неодмінно більшовики) відношення зразу робилось до нас більш ніж приємні. До нас відносились з увагою і прихильністю всі, починаючи з контрольора і кондукторів. Взагалі відношення всіх кол грамадянства до нас ріжних країн було чудове. До поляків відношення погане. Німці, наприклад, не люблять чужоземців „ауслендер“, які спекулювали в свій час більше від самих німців. На цьому, товариші, дозвольте мою інформацію закінчити. Пробачте, забув ще сказати про те, що коли ми були в Лондоні ми хотіли побачити т. Раковського, його було повідомлено по телефону і нам було призначено час для прийому. Коли в призначений час ми прийшли, йому було зараз про це доложено і ми бачимо—через де-кільки хвилин він сам вибігає в прийомну залю дійсно радий, що побачив „земляків“.

Майже на всі наші питання він дав позитивні відповіди і просив кланятися всім товаришам. Використовуючи свій цей доклад, я і передаю Вам цей поклін.

Постанови Правління.

Об'їзд н/філіялів членами Правління.

Правління визнало необхідним об'їзд, у першу чергу, таких установ н/Банку:
Ф. Я. Іванов— Москва, Бахмут, Луганськ, Шахти й Юзовка.
Д. Є. Кудря—Катеринослав, Запоріжжя, Херсон, Миколаїв і Кривий Ріг.
П. Ф. Височанський—Винниця, Проскурів і Кам'янець-Подільськ.
М. О. Хотовицький—Суми, Чернигів, Ніжин і Конотоп.
Члени Правління одвідають не лише н/Установи, але й головніших пайщиків н/Банку відповідних районів.

Про хлібні заготовки.

Правління визнало необхідним поставити перед вищими державними органами питання про видачу довготермінових кредитів першеступневій кооперації, сільсько-господарській та споживчій порівну, на хлібні заготовки. Ухвалено прохати 3.000.000 зол. і карб., як оборотний капітал для кооперації, на строк не менший 10 місяців, з тим, щоб часткову виплату боргу почати лишень з 7-го місяця. Позику треба одержати не пізніше 1-го липня. Правління буде клопотатись, щоб зазначені кредити було переведено через Українбанк.

При майбутніх хлібних заготовках в ролі заготовника має виступити низова кооперація. Доцільно, щоб Українбанк переводив комісійно-посередницькі операції, видаючи позики до 85%, і хлібо-залогові операції під торговельні партії хліба. Що ж до хлібо-залогових операцій з виробником хліба, то їх має переводити перше-ступнева кооперація з виданих їй оборотних позик.

Утворювати окремі склепи та зсипунки Українбанку не варто, доцільніше фінансувати зсипунки кооперативних організацій. Фінансувати також і надалі кооперативні млини, олійниці й инш. на підставах, встановлених досвідом.

Прибутки Хлібного Відділу по операціях залишити в його роспорядженні на майбутню кампанию, повернути також Хл. Від. й прибутки його за минулий рік.

Бажано, щоб періодично відбувалися наради представників центрів в справі хлібних операцій.

В звязку з виявленим кооперативними центрами бажанням дістати державний кредит на хлібні операції через Українбанк, Хл. Відділу доручено розробити план фінансування.

Про виплату 9-тимісячного кредиту.

В звязку з тим, що наближаються строки покриття 9-тимісячного кредиту, виданого спілкам на хлібні заготовки правління ухвалило підняти справу про відстрочку цього кредиту на наступну хлібну кампанію. Крім того, разом з кооперативними центрами переглянути, за якими спілками цей кредит залишити. Від спілок, що повертали цей кредит не на призначену мету, відібрати його й передати низовій кооперації.

Реорганізувати в комісіонерство.

Правління визнало потрібним реорганізувати в комісіонерство з 24/IV Київське міське агенство на Подолі.

Злиття союзів.

В звязку з злиттям Катеринославського Губсільгоспсоюзу, Катеринославського та Ново Московського Райсільгоспсоюзів в одну Ново-Катеринославську спілку с.-г. товариств, Правління ухвалило перерахувати паї і заборгованість названих вище організацій утвореній Ново-Катеринославській спілці сільськогосподар. т-в.

Ліквідація Павлоградського Райсільгоспсоюзу.

В звязку з ліквідацією Павлоградського Райсільгоспсоюзу правління визнало необхідним вартість 4-х паїв, набутих ним, списати на покриття боргу союзу н/філії. Про вибуття Павлоградської спілки з складу пайщиків повідомити Загальні Збори пайщиків н/Банку.

Про платню співробітникам н/Банку.

Правління визнало необхідним в звязку з грошевою реформою і станом Банку в даний мент, зменшити ставку для 1 розряду до 12 карб. і перевести відповідню перетарифікацію по сітці Укр. Бюро ВЦСПС співробітників всіх установ н/Банку. Крім того, зняти всі відсоткові додатки по всіх розрядах. Питання про форму оплати відповідальних співробітників Банку ще не вирішено.

Про видачу збірника по кооперації для селян.

Кооперативні центри України вирішили видати на міжнародній день кооперації спільний популярний збірник по кооперації, в якому бере участь і Українбанк.

Про яєшні операції.

Правління ухвалило довести основний капітал Українбанку в Вукояйці до 20.000 червінців і установити тіснішій звязок між Вукояйцем і н/товаровим Відділом.

Про угоду з в-вом газет „Правди і „Бедноти".

Правління ствердило угоду, що склала н/Московська філія з В-вом газет „Правда" й „Беднота" на прийом всіми н/установами сум на біж. рахунки В-тва в н/Москов. філії ч. 107 франко комісія.

Українбанк у кіно-фільмі.

Українбанк, після пропозиції Всеукраїнського Фото-Кіно-Управління, взяв участь в картині „призив до червоної армії". В банкові вже зроблено знімку.

По відділах н/Банку

Центральна Контора.

(*Робота в квітні*).

Баланс Контори за місяць піднімається з 334,516[716] на 1/IV до 432,470[681] на 1/V.

Збільшення відбулось за р-к додаткових проводок, а не продуктивних частин балансу.

Що до цих останіх, то помічаємо на протязі квітня невпинне падіння їх, а саме:

По пасиву.

Біжучі р-ки та вкладки упали з 170,816[127] на 1/IV до 159,427[310]. Зменшення менше, ніж за березень, але у всякім разі ще далеко не заспокоююче.

Позики збільшуються з 59,225[548] на 1/IV до 70,097[716] на 1/V за рахунок страхового фонду Держбанку і майже точно на суму зменшення біжучих рахунків збільшились так само „Ріжні Р-ки“ по пасиву з 28,539[565] на 1/IV до 38,689[725] на 1/V.

По активу.

На 1/V маємо краще становище з готівкою: вона виросла з 4,444[547] черв. на 1/IV до 13,392[041] на 1/V.

Фінансування кооперації так само по балансу збільшилось з 241,919[547] до 286,506[550] на 1/V. Збільшення відбулось приблизно на 8,000 черв. по дрібнолавочному кредиту та на 42,328[742] черв. через перенос боргу Вукопспілки за золоту позику з Київської Філії на Харківську Контору. Таким чином звичайні кредити Кооперації за *квітень фактично зменшились* з 220,907[036] на 1/IV до 214 тисяч черв. з лишком на 1/V.

Борги товарових відділів К-рі за квітень зменшились з 42,762[392] на 1/IV до 27,499[966] на 1/V.

Зменшились так само й „Ріжні Р-ки“ з 32,078[972] до 23,194[562] на 1/V.

Оперативна робота.

Реалізація паїв на протязі квітня звелась до 203 паїв. Паї придбані 12 першеступневими кооперативами й 1 другоступневим. Нових пайщиків вступило 6, збільшило паї з першеступневих, так само 6 і другоступневих 1.

Рух переказових операцій в порівнянні з березнем за квітень зменшується:

За березень видано нами переказів на 57,122[575]
„ квітень „ „ „ „ 41,235[611]
На нас видано переказів за березень на 33,005[538]
„ „ „ „ „ квітень „ 22,715[194]

Інкасовий портфель збільшився (по касі) з 21,752[382] на 1/V до 27,561[112] на 1/V.

Гарантійні кредити так само збільшились з 201,851 на 1/IV. до 220,880[220] на 1/V.

Учотно позичкові операції характеризуються зменшенням звичайного кредиту 3 й 2-го ступневим організаціям і збільшенням 1-шоступневим, і перелиттям кредитів з споживчої в сільскогосп. та инш. галузі саме за час з 10/III по 15/IV.

Споживчій кооперації (виключаючи й робітничу) по 3 й 2 ступню зменшується кредит приблизно на 13000 черв., і 1-шоступневим так само зменшується на 4000 черв.

Сільсько-господарська по 3 і 2 гоступневим, збільшення приблизно на 3000 черв. і 1-шоступневим на 500 черв.

По инших галузях збільшення куст.-пром. кооп. на 1400 черв. і майже без змім видавнича й кредитова.

Протестовано організацію пайщиків 5 на суму 2614 черв., з яких 1 орг. першеступнева на 100 черв., от 4 инших ступнів на суму 2614 черв. проти 2 і 6 в березні на суму 5007 черв.

Кредитовий відділ.

Охоплення Українбанком кооперації України.

Картину охвату Українбанком периферії по відомостях на 1/III—1924 р., і по 24-х філіях банку на 1/IV б. р. дає нижченаведена таблиця про рух підписки на паї:

Галузі і ступені кооперації	Кількість існуючих на Україні коопер.	З них пайщиків Українбанку	% %	Кількість придбаних ними паїв	% % до загальної суми
I. Споживча.	4.464	1.041	24	18.170	48,9
II. Сільсько-господарська .	5.680	616	11	10.286	27,5
III. Кустарно-промислова .	305	69	23	2.167	5.6
IV. Инші	112	72	65	950	2,5
Всекобанк	—	1	—	5.800	15,5
Разом . . .	10.561	1.799	17,2	37.373	100
а) Центри	9	9	100	15.463	41,2
б) Райсоюзи	135	135	100	6.739	17,8
в) Низова коопер. . . .	10.417	1.654	16	9.371	25,5
г) Всекобанк	—	1	—	5.800	15.5
Разом . . .	10.561	1.799	17,2	37.373	100

В порівнянні з росподілом паїв на 1/III б. р. загальний висновок такий:

За березень місяць центри збільшили паї на 5.018
„ „ „ Райсоюзи „ „ „ 803
„ „ „ Низові кооперативи „ „ 1.495

Зазначені 5.018 паїв придбані „Сільським Господарем“ для росподілу між кооперативами першого ступня через Райсільгоспсоюзи, через що, після росподілу, ця цифра збільшить загальну кількість належних низовій кооперації паїв банку.

Що до % втягнення кооперативів в склад пайщиків банку, то по тих же відомостях він виносить:

	на 1/III	на 1/IV
Центри	100%	100%
Райсоюзи	100%	100%
Низові кооперативи	14%	16%

Коли прийняти до уваги:

1) що установам Українбанку часто доводилося через своїх Інспекторів кооперативного кредиту вести складну підготовчу роботу в низових кооперативних організаціях по доведенню їх відчитности до такого стану, коли кооперативам може бути видано кредит і

2) що втягнення в пайщики останні півтора місяці гальмується відсутністю вільних коштів в банкові і неможливістю в короткий строк, під час грошевої

депресії, перекинути для задовольнення кредитом низової кооперації грошеві кошти з вищих щаблів кооперації і

3) що, нарешті, векселі першоступневих кооперативних організацій без жіро районових союзів до учоту Державним Банком не приймаються і що ці умови не сприяють вступу низових кооперативів в пайщики банку.

Охоплення Українбанком першоступневої кооперації можна визнати задовольняючим.

Підтвердженням цьому є менша кількість пайщиків Всекобанку, який порівнюючи з Українбанком має і більшу територію для своєї діяльности і довший вік свого існування.

Статистичний відсоток охоплення Українбанком кооперативних організацій першого ступня проти загальної їх кількости виносить 16%.

Фактично ж Українбанком охоплено біля 20% низових кооперативів, бо з 10.417 зареєстрованих кооперативів України своєю міцю і кредитоздатністю можуть бути втягнуті в пайщики банку лише до 80%, себ-то не більше 8.334 товариств.

Темп втягнення першоступневих кооперативних організацій, що показує наближення банківського кооперативного апарату до селянства та робітництва, характеризується такими даними:

Пайщиків банку—кооперативних організацій 1-го ступня:

на 1-ше січня 1923 р.	92
„ „ жовтня „	1060
„ „ квітня 1924 р. (попередні відом.)	1.654

Рух пайового капіталу не припиняється ні в один місяць, так:

сальдо на	1/X—1923 р.	пайщик.	1.060	паїв	20.177
„ „	1/I—1924 р.	„	1.173	„	26.924
„ „	1/IV (попер. від.)	„	1.799	„	37.373

Таким чином, по останніх відомостях з випущеного після загальних зборів пайщиків банку (15/II 1924) третього випуску паїв за короткий час розповсюджено 13.373 пая. Виникає питання, скільки пайщиків банку обслуговується кредитом. На це питання дає відповідь цифра охоплення кооперативів, бо вона і з'являється цифрою обслуговування Українбанком кооперативних організацій України. Тільки один пайщик не користується кредитом—це Всекобанк, а останні, вступаючи до складу пайщиків банку, використовують своє право на кредит. Нижченаведені таблиці дають вичерпуючі дані про обслуговування Українбанком ріжних галузів кооперації.

Порівнююча таблиця використаних кооперацією всіх галузів в Українбанку кредитів у відношенні *до одного* придбаного нею *паю в червінцях:*

Галузі кооперації	На 1/X—1923	На 1/I—1924	На 1/III—1924
а) Споживча	23.300	23.000	28.700
б) Сільсько-господ. . . .	38.800	38.300	28.600
в) Кустарно-промисл. . .	18.000	18.300	23.300
г) Кредитова та инша .	6.500	8.500	14.600
Пересічно по всіх галузях	24.600	23.400	27.400

Таким чином, взятий за останній час курс на рівномірне кредитування всіх галузів кооперації, наближається до здійснення.

Відомість фінансування кооперації по ступенях

(*без гаратійних кредитів*).

Ступені	На 1/X –1923 р. в тисячах черв. По правл.	По філіях	Всього	% %	На 1/III—1924 р. в тисячах черв. По правл.	По філіях	Всього	% %
1. Центри . .	108,9	70,4	179,3	37,6	122,1	98,6	220,7	32,7
2. Райсоюзи .	20,7	183,2	203,9	42,8	37,2	189,6	226,8	33,6
3. Низові кооп.	17,6	76,0	93,6	19,6	38,3	189	227,3	33,7
Разом .	147,2	329,6	476,8	100	197,6	477,2	674,8	100

Фінансування кооперативних організацій першого ступеня росте в зв'язку зі зниженням його по Центральних та Районових Спілках.

Кредитування першоступневої кооперації відносно до других ступенів виявле весь час тенденцію до збільшення, так:

на 1-ше січня 1923 р.	10% загального кредиту
на 1-ше жовтня 1923 р.	19,6% „ „
на 1-ше січня 1924 р.	26,6% „ „
на 1-ше лютого 1924 р.	29,4% „ „
на 1-ше березня 1924 р.	33,7% „ „

Гарантійний кредит, який починає набирати широкого значіння і входить у загальну систему кредитування дає по попередніх відомостях на I/IV б. р. решту черв. 603.573,
з яких: черв. 337.346, або 55,8% для центрів і
черв. 266.227, або 44,2% використовують кооперативні організації першого та другого ступенів.

Кинуте Українбанком гасло: „до охоплення низової кооперації через наближення до робітництва та селянства банківського кооперативного апарату", як ми бачимо, є певним плановим досягненням результатом хоч і недовгої роботи, але упертої і відповідної до життьових вимог.

Здійснення цього завдання шляхом організації мережі установ ішло по такому плану: від охоплення губерніяльних центрів (або 1 січня 1923 р. утворено 9 філій), через охоплення значніших економичних центрів (з 1 січня по 1 жовтня 1923 р.—відкрито 27 філіялів) до наближення свого апарату до низової кооперації, до села, шляхом утворення установ банку по всіх округових містах (зараз мається 37 установ банку).

Доцільність такого плану підтверджується такими даними:

На 1 січня 1923 р. було притягнуто кооп. орг.	198	або	1,9%
„ „ „ „ „ „ „ „	352	„	3,3%
На 1 жовтня 1923 р. „ „ „ „	1.060	„	10,0%
„ „ квітня 1924 „ „ „ „	1.799	„	17,2%

Грошева реформа, природньо, припинила зріст числа установ банку, але закінчення її і нормальні умови роботи викличуть необхідність для банку, з метою повного охоплення території України, закінчити організацію своїх філіялів, довівши їх загальну кількість до 50 і тим самим стати на шлях до свого ідеалу рівномірного обслуговування кооперативної периферії і найбільшого втягнення в пайщики банку всіх життєздатних кооперативів.

Ю. Ясницький.

Товаровий відділ.

Майбутня хлібна кампанія.

Протягом останнього місяця в ріжних вищих державних органах УСРР, стала на порядок денний справа майбутньої хлібної кампанії 1924-25 року.

Підводяться підсумки проведеної роботи, оцінка методів роботи, хлібозаготовчих апаратів і робляться попередні, приближні висновки.

Кооперація, до ролі якої минулої осени в справі хлібних операцій ставилися без належної уваги займає тепер досить поважне місце.

За приблизними підрахунками на 1/I-24 року кількість заготовок кооперативних центрів становить 21% до загальної заготовки. Кількість заготовок низової кооперації (1 і 2 ступ.) становить коло 30% до всієї заготовки на Україні. Отже в хлібозаготовках кооперація займає до 50% до всієї кількости заготовленого хліба.

Коли взяти на увагу, що кооперативна периферія в минулому році лише почала виявляти свою активність і що лише в процесі хлібної роботи почалось масове оживлення низової кооперації, при майже повній відсутності власних оборотніх коштів і відсутности кредиту,—треба визнати, що кооперація зробила велику роботу.

Оцінка роботи окремих хлібзаготовляючих держорганів виявила. що де-які з них, ведучи заготовку і через свої власні зсипунки, одночасно вели та поширювали свої операції і з приватним зсипщиком-перекупцем селянського хліба. Зсипунки не були в належній мірі повністю нагружені, що викликало зайві накладні витрати.

Хлібна робота через приватних поставщиків рішучо відкидається. Метод роботи через власні зсипунки лишається лише для організацій, які дійсно мають сітку власних зсипунктів і своєю дотеперішньою роботою доказали позитивні наслідки.

Загально-визнаним висновком признано, що основним хлібозаготовчим апаратом має бути першоступнева кооперація. На неї мають базуватись в своїй роботі всі основні хлібо-заготовчі організації, скорочуючи власні апарати по збіранню хліба від продуцента до мінімума.

При оцінці роботи за минулий час констатовано, що в ударному порядкові звернувши всю увагу основних хлібо-заготовителів на хлібоекспорт, внутрішній ринок (в межах УСРР так і Союзу) був у дуже малій мірі обслужений хлібом держорганами і кооперацією, і приватний капітал добре використав це, занявши досить значну участь у внутрішньому хлібообороті, а особливо в постачанню муки.

Це явище висовує необхідність розмежування напрямку діяльности основних хлібо-заготовителів. Намічається спеціялізація в напрямку: одних переважно для експорту, других переважно для внутрішнього ринку.

Переважно експортні завдання ставляться перед Укрдержторгом, Держбанком, на внутрішній ринок— Укрмут, Хлібопродукт.

Для кооперації: Сільський Господарь переважно експорт і Вукопспілка--внутрішній ринок. Українбанк—переважно експорт. Порушувалось питання про усунення Держбанку від безпосередніх хлібозаготовок, залишивши за ним виключно ролю фінансування хлібної роботи. Питання про розміри і методи фінансування майбутньої хлібної кампанії ще майже не з'ясовано, як відміна від минулої практики, намічається поставити перед Союзним центром питання про фінансування територіяльне, а не по організаціях, з росподілом кредитів на місцях і з широкою децентралізацією хлібних кредитів.

В ближчих днях має бути розглянуто в Держплані і Повкануері план і методи хлібної роботи кооперації на майбутню кампанію.

З метою координації методів роботи заходів кооперативних центрів відбулась нарада представників „Вукопспілки“ „Сільського Господаря“ і „Українбанка“.

Нарада констатувала, що в майбутню кампанію передбачається дуже невелика ріжниця між цінами внутрішнього і зовнішнього ринку, тому необхідно вжити заходів до скорочення накладних витрат кооперативних посередників, встановивши мінімальний відсоток, а з огляду на те, що в минулу кампанію виділився ряд солідних низових кооперативів, котрі вели заготовку в великому масштабі вважати доцільним вести з ними роботу безпосередньо.

Через нозабезпеченість її оборотними коштами визнано необхідним просити виділити з державних коштів 300.000 черв. для видачі першоступневій кооперації (споживчій і с.-госп.) довготермінового спец. кредиту на хлібні операції строком не менче, як на 10 місяців, з погашенням, починаючи з 7 місяця. Росподіл і видачу кредитів перевести через Українбанк.

Крім того, ВУКС і С. Г. піднімають питання про такий же кредит і для II ступневої кооперації, який має пройти через Українбанк.

Вукс і С. Г. вимовлюються за те, щоб Українбанк не вів власних заготовок (за твердий рахунок) а обмежився хлібозалоговими операціями (торгових партій хліба, хлібо-залогові ж операції з продуцентом має переводити низова кооперація під керуванням своїх центрів).

Українбанк констатував, що і по його попередніх планах на майбутню кампанію намічаються виключно комісово-посередницькі операції по збуту хліба з видачею під нього авансів і загальне фінансування хлібних операцій кооперації.

Крім того, Українбанк ставить своїм завданням розвиток фінансування кооперативних млинів і взагалі переробки с.-г. продуктів і їх реалізації.

С. Г. і Вукс також мають намір приступити до перемолу, заорендовуючи великі товарові млини.

Крім того, кооперативні центри підтримали думку, щоб Українбанк підняв питання в відповідних установах про переведення всіх державних кредитів кооперації на хлібні операції через Українбанк.

А. С.

Товарові операції.

В сучасних умовах товарові операції в кооперативних банках викликаються необхідністю збільшення кредитів хоча б товарами, бо ми не могли і не можемо задовольняти ті потреби в кредитах, які від нас вимагають наші пайщики на умовах комісійного договору, а цей додатковий товаровий кредит одержуваний від трестів, збільшуючи кооперативний товарообіг, цим самим допомагає кооперації виживати з товарового ринку приватний капітал з товаром. Сама ж кооперація одержати ці кредити товарами по за банком почасти не може, а по части одержуючи ці кредити неорганізовано, вона не одержує тих вигід в змислі цін, асортименту, боніфікацій всяких та инш., що може одержати банк, даючи свої гарантії під товари.

Українбанк, будучи фінансовим центром всієї кооперації, свою товарову політику будує, виходячи з цих основних моментів банкової кооперативно-товарової політики.

Що ж торкається форм переведення товарових операцій, то вони переводились і переводяться лише як комісійно-посередницькі з доручень нашої клієнтури, як по лінії кооперації, так і госорганів.

Товарове кредитування цікаве ще й тим, що розрахунок по цих операціях проходить через Українбанк і тим самим збільшує його пасивні операції, бо як правило, всі зазначені розрахунки проходять через біжучі рахунки н/контрагентів і комітентів.

Вихід Українбанку на товаровий ринок випав як раз на момент грошевої кризи в осінь минулого року і знов відомого сучасного становища грошевого обігу, звязаного з грошевою реформою. Зазначені причини не дали можливости розвинути н/товарово-посередницькі операції до відповідного розміру і обороти по цих операціях досягли, рахуючи з початку року, на 1/V—приблизно 150 000 червінців (по Центральному Товаровому Відділові), але зараз поволі обороти розгортаються і значна частина зазначених вище оборотів припадає на три послідні місяці.

Номенклатура краму, з яким оперує Українбанк, зазначена в спискові договорів, який до цього подається. Що до номенклатури, то вона нас не зовсім задовольняє, бо такий необхідний крам, як мануфактура, в ньому представлений дуже слабо, але є надія при першій можливості—цей пробіл заповнити.

Реєстр умов, зложених Центральним Товаровим Відділом

на 1/V 1924 року.

№№ по черзі	З ким складено договір	На який строк	Назва краму
1	Укрлістопом	6/XII	Лісоматеріяли
2	Вукопспілка	14/I	Фінансування, заготовки і експорт яєць.
3	Українкустарспілка .	19/I	Реалізація художніх виробів в сумі до 30.000 червінців.
4	Сіндшвейпром . . .	12/II	Реалізапія продукції (готовий одяг).
5	Московське Текстильне Товариство . .	13/II	Реалізація шерстяної мануфактури.
6	Юрт	29/II	„ сухих фарб, сурік, мумія, охра і т. инш.
7	Укрзовнішдержторг .	1/III	Експорт цукру.
8	Українліс	29/III	Лісоматеріяли (пилолісоматеріяли).
9	Льноправління . . .	18/IV	Реалізація лляної мануфактури.
10	Лакокраска	15/IV	„ масляних фарб, лаків і т. п.
11	Електромашинотрест .	25/IV	„ електротехничних машин.
12	Югосталь		„ метальової продукції в покриття заборгености Соцстраху.
13	Тютюнотрест		Реалізація тютюну та цигарок в покриття заборгености Соцстраху.

Відділ робітничих кас.

Робітничі каси кооперативного кредиту.

На перших кроках своєї діяльности (1/XII-23 р.—20/IV-24 р.) робітничі каси кооперативного кредиту придбали 9482 вкладчики з вільною рештою вкладів до 500.000 крб.

Клієнтура росподілюється на робітників (78%), службовців (16%), проф-органи й кооперативи (3,5%) і инших (2,5%).

Незначне зменшення вкладів (10—14%), що спостерігалось на початку грошевої реформи (15/III—1/IV б. р.), на 1 квітня дає стабільне сальдо (444.000 крб)., котре, не зменшуючись на протязі слідуючих двох тижнів, на 15/IV трохи збільшується (446.000).

Знижуючись чи залишаючись на стабільній решті в одному місці й підіймаючись в другому,—на 20 квітня робітничі каси дають загальне підвищення вкладів на 3,5%.

Грошева реформа не тільки не похитнула діяльности робітничих кас, а й навіть чим дальше, тим більше її зміцнює.

Тверда валюта й відсутність „курсової ріжниці“ дають можливість касам кооперативного кредиту закріпити за собою ті придбання, що вони зараз мають, і широко розвернути свою роботу.

Робітничі каси кооперативного кредиту ставлять перед собою дуже поважне завдання—дати кооперації дешевий кредит.

Завдання це можна буде виконати лише тоді, коли діяльність робітничих кас буде направлена по лінії максимальної економії. Організацію кас з найманими помешканнями й окремими штатами з боку Українбанку ми цілком відхиляємо, бо це справа втратна.

Принципи відчинення робітничих кас ми беремо від німецьких staatsparkassen і відчиняємо каси при установах, які вже мають і помешкання й співробітників.

Організація робітничих кас мусить провадитись двома напрямками: постійних кас—по кооперативній лінії і кас через уповноважених—по лінії професійній.

Кооператив, при якому організується каса кооперативного кредиту, дає для каси помешкання, оборудування (коли це можна назвати оборудованням) і техничне обслуговування (не кажу про „персонал“, бо його й не треба при новій системі); замість цього кооператив одержує від Українбанку—ім‘я (Банку), всі необхідні матеріяли для провадження операцій, інструкції, користується вільними лишками по вкладах каси, в формі кооперативного кредиту й у рівній мірі приймає участь в прибутках каси, що значно мусить удешевити одержуваний кредит.

Каси через уповноважених організуються при фабзавкомах і комслужах—це вже відомо.

Але формальна організація робітничих кас кооперативного кредиту не принесе бажаних наслідків, коли установи н/Банку періодично не будуть скликати конференцій із представників хоч-би міських робітничих кас і не освітлюватимуть перед ними завдання, діяльности й взагалі методів до поширення розвитку кас. Треба утворити школу певних методів до притягнення вкладчиків і до виховання, як самої клієнтури кас, так і тих, що ці каси й цю клієнтуру будуть обслуговувати.

В. Флоринський.

З життя наших філіялів.

Луганська філія.

Луганська філія роспочала свою діяльність з 3 липня 1923 р., причому до 20/II 23 р. існувала як комісіонерство при місцевій райбазі Союздонбасейну. В районі філії (Луганська округа) налічується коло 62 кооперативних організацій, з яких сільск.-госп. к-ви, що складають більшість,—кволі і нежиттездатні, а споживчі (як робкопи, так і багатофіліяльні єства) відріжняються характерним для місцевого робітничого району великим масштабом. Філією втягнуто в пайщики коло 50% всіх кооперативних організацій з загальною кількістю до 400 паїв, що, порівнюючи з иншими установами Банку, являється досить успішним досягненням.

Операційна робота філії з самого початку набрала була широкого розвитку і вже на 1 серпня баланс філії досяг до 5.900 черв., але осіння криза болюче вдарила по основному нерву філії,—вкладній операції—і майже до грудня затримала дальніший розвиток пасивів. Також в бік зменшення балансу впли-

нула і весіння криза в звязку з грошреформою. В останній час баланс філії тримається в межах 15.000—16.000 черв.

Найбільш успішних наслідків досягла філія в притягненню пасивів. Біжучі рахунки складають пересічно коло 72% балансу, піднімаючись иноді до 90%. Головне місце серед вкладчиків займають приватні особи та установи (28%), профорганізації (21%) та трестована промисловість (15%). Яскравим покажчиком успішности розвитку вкладної операції является той факт, що з загальної кількости установ та організацій міста Луганська (65—включаючи сюди й школи та клуби) філією притягнуто у вкладчики коло 80%.

Кредитуванля кооперації філія провадила досить інтенсивно, використовуючи для цього пересічно коло 57% свого балансу. Цікаво відзначити, що зріст та хитання (під час криз) в рухові кредитування майже цілком рівнобіжні аналогичним явищам у вкладній операції. Домінуючою формою кредитування являються спец. біж. рахунки, що відповідає при роді пасивів філії. Відкриті кредити використовуються до 80%, але пересічне використовування на 1 пай досягає лише 22 червінці, що свідчить про невичерпану ще йомкість кредиту для пайщиків. Споживча галузь використовує кредити значно інтенсивніше (21 черв. на пай), ніж сільськ.-госп. (15 черв. на пай), причому з загальної суми заборгованости на споживчу припадає коло 90%, а решта сільск.-госп. та инш. Характерним для Луганської філії являється також більш інтенсивне кредитування I ступня (26 черв. на пай) в порівнанні з II ступнем (15 черв. на пай) в той час, як по иншим філіям Банку спостерігається протилежне явище. Нарешті, треба зазначити, що приблизний обрахунок потреби всієї місцевої кооперації в кредитах (яка при загальному балансі коло 150.000—160.000 черв. определюється в 37.000 черв) показує, що філія задовольняє цю потребу лише в розмірі 25%. Це свідчить про невичерпану ще філією йомкість кредитування і перспективи в цьому напрямку для дальнішої роботи.

Торкаючись инших операцій—слід відзначити досить значний розвиток переказової справи (до 4000 черв. обороту на місяць), причому переводиться вона головним чином по лінії н/установ та Держбанку через Бахмут та Харків. Філія приймала участь і в хлібозаготовчій кампанії, заготовивши коло 22.000 пудів збіжжя, переважно жита та пшениці, причому при сприятливіших об'єктивних умовах могла б заготовити і більше, порівнюючи слабо розвинуті філією комісійно-посередницькі операції, і в цьому напрямку перед нею ще невикористані можливості, почасти обмежені, правда, місцевими об'єктивними умовами.

Спиняючись на взаємовідносинах філії з місцевими установами та організаціями треба сказати, що філія зуміла чіткістю та акуратністю в роботі зарекомендувати себе, як солідна кооперативно-фінансова установа і користується серед них авторитетом і повним довір'ям.

Підводячи підсумки,—доводиться констатувати, що філія за недавний час свого існування, не зважаючи на де які несприятливі умови (відсутність відповідного банківського помешкання та инш.), проробила значну роботу і досягла успішних наслідків. Це свідчить про те, що філія має цілком певний грунт для роботи і що і в дальнішому перед нею відкриваються позитивні перспективи.

7/IV-24. *П. Василенко.*

Шахтинська філія.

Роспочала операції 18 липня 1923 р., як комісіонерство при Шахтинському робкопі, яке 5 грудня 23 р. перетворено в філію.

В районі філії Шахтинська округа налічується 85 кооперативних організацій, з яких 62 сільськ.-господ., 22 споживчих і 1 куст.-пром. З них найбільш міцні—9 робкопів та життєздатні—10 сільських єств, коло 9 с.-г. т-в і кілька комун та артілів. Решта або лише народжуються, або ледве животіють.

Робкопи та частина ествв мають характерний для кооперативів Донбасу великий масштаб (багатофіліяли). Філією об'єднано в пайщики 10 організацій, (з них 9 споживчі) що складає коло 12% всіх кооперативів, а коли відкинути нежиттездатні к-ви, то коло 30%. Паїв передплачено 240, причому коло 60% припадає на робітничі кооперативи.

Загальний розвиток операцій філії з самого початку пішов досить швидким темпом і уже на 1/IX-23 р. баланс філії досяг 11.900 черв. Як одну з сприяючих цьому причин, слід відзначити те, що філія була спочатку єдиною кредитовою установою в Шахтах. Осіння криза особливо болюче відбилась на роботі філії, зменшивши її баланс на 40% (на 1/X—черв. 7.300). Час листопад-лютий був періодом більш нормальною розгортання роботи і росту операцій (баланс зріс на 300%). Весіння криза не зменшила балансу філії, але внесла в роботу філії певне напруження і гальмовку. На 1/IV баланс філії досяг черв. 22.900.

В сфері притягнення чужих коштів філія має значні досягнення. На цю справу філією було звернуто виключну увагу і наслідком серйозної роботи та почасти і матеріяльних жертв (курсова ріжниця) їй удалось втягнути в число вкладчиків коло 90% всіх установ та організацій м. Шахт, а також чимало вкладчиків з периферії. Пересічно вкладна операція складає коло 56% балансу. Головним вкладчиком філії являються державні та громадські установи (62% всіх вкладок на 1/IV), за ними йдуть профорганізації (14%) та приватні установи і особи (14%). Цікаво відзначити, що група вкладок приватніх осіб та установ являється (в протилежність спостереженням по инших н/установах) досить рухливою і малостійкою; це пояснюється тим, що в цій групі превалюють приватні крамарі.

Кредитування кооперації розвинуто філією не досить широко, що пояснюється неповним обхватом нею своєї периферії. Хоча пересічно заборгованість кооперації складає коло 52% балансу, але левину долю кредитів споживають місцеві Шахтинські організації (особливо робкоп)—на долю-ж периферії лишаються незначні суми. Звертає увагу повна відсутність кредитування сільск.-госп. т-в (яких ще не втягнуто і в пайщики)—споживча галузь забірає до 92% всіх кредитів. В значній мір іце пояснюється кволістю місцевої сільсько-госп. кооперації, торкаючись розміру задоволення філією нормальної потреби в кредитах всієї місцевої кооперації, яка (при загальному балансові кооперації в 210.000—225.000 черв.) може бути определена приблизно в 40.000 черв.—треба сказати, що філія задовольняє цю потребу в розмірі коло 20%. Це показує, що перед філією відкриваються ще значні перспективи в цьому напрямку.

З инших операцій слід одмітити переказову та комісійно-посередницьку. Перекази складають коло 10% всього обороту філії. Виставлялись перекази лише на установи н/Банку та Всекобанк. Кількість міст (20), на які виставлялись перекази. більша, ніж з яких одержувались, причому зустрічаємо такі пункти, як Баку, Томськ та инш. Найбільш розвинуто переказову операцію з центрами: Бахмутом (обласний), Харковом (Всеукраїнський) та Москвою (Всесоюзний). Комісійно-посередницькі операції займають в роботі філії певне місце і дали уже позитивні матеріяльні наслідки. Сприяючим для їх розвитку моментом являється відсутність в Шахтинській окрузі Споживчого Союзу та більш широкі пільги (що до знижок та кредиту), які дають кооперації трести через філію.

Зокрема треба відзначити роботу філії по організації в Шахтинській окрузі Робкас. Зараз функціонує 4 робкаси: в Білій Калитві, Ровеньках, Должанську і 1-му Держрудникові ім. Артема. Все це робітничі райони і Робкаси в свій час стали у великій пригоді робітникам, стабілізуючи од знецінення їх зарплатню, хоча для Банку робота їх в той час була убиточною.

Що до взаємовідносин філії з кліентами, то треба одмітити, що філія користується великою популярністю як серед широких мас робітництва (переводить всі виплати по соцстраху), так і всього населения взагалі, а з боку організацій та установ має приязне і прихильне відношення.

Взагалі треба сказати, що філія проробила значну роботу і має грунт для існування, причому в дальнішому їй треба звернути більшу увагу на охоплення кооперативної периферії і вирівнання своєї кредитової політики.

8/IV-24. *П. Василенко.*

Хроніка.

Нарада Вукопспілки й Українбанку.

22 квітня відбулася нарада представників Українбанку й Вукопспілки, де обговорено форми кредитування кооперативної периферії.

Ухвалено визнати необхідним приступити до здійснення грошевого кредитування периферії, виходячи з того, що грошеві кредити поліпшать як фінансову, так і торговельну роботу спож. т-в. Це грошеве кредитуавння спож. т-в мусить бути проведено апаратом Українбанку, бо він має найбільше розгалужену й близьку до кооперації мережу своїх установ. Нарада констатувала, що нинішній порядок кредитування кооперативних організацій Держбанком у формі учоту покупательских векселів, унеможливлює грошеве кредитування спож. т-в., бо вони таких векселів дати не можуть, а їхніх соло-векселів Держбанк не учитує навіть з жіро Українбанку. Нарада ухвалила поставити в комвнуторгові й Держбанку питання про приняття до переучоту соло-векселів спож. т-в з жіро кредитуючих установ.

На перший час для кредятуваня низової кооперації необхідно, щоб Д. Б. виділив 50 тис. черв. і Українбанку—певну долю з своїх коштів. Строк кредитуваня вважається найдоцільнішим двохмісячний. Робота по кредитуванню мусить бути звязана з стимулюванням збирання власних пайових капіталів. Кредитування це спочатку має зосередитись в кількох районах України.

Українбанк перед державними органами.

По обслідуванню київських банків Губплан виніс постанову, де між иншим констатується, що „процес розвитку Українбанку відбувався на здорових правдиво зрозумілих підвалинах, що кредитування йде здоровим шляхом, до найбільшого обслуговування потреб первісної кооперації, що по инших позитивних чинників треба віднести згруповання навколо Українбанку робітничої кооперації й утворення комітету робітничого кредитування“.

В такому самому напрямі висловився Одеський Губвиконком по докладу Губплану, визнавши „участь власних капіталів банків у будові іхніх активів, що особливо стосується до Держбанку, Промбанку й Українбанку“.

В звязку з грошевого кризою березня—квітня 1924 р. Ізюмська Окрекономнарода звернулася до державних і кооперативних організацій і підприємств з обіжним листом, де пропонує їм зберігати свої вільні копіти в ізюмській філії Українбанну і взаємні розрахунки державних і инш. органів переводити чеками через Українбанк.

Ізюмський Губплан 31/III—1924 р. по докладу н/філії констатував, що робота філії не зважаючи на несприятливі умови йде задовольняюче і ухвалив план наближення до робітниче-селянських мас через відкриття робітничих кас.

Р І Ж Н Е.

Указатель документов и отдельных банковых операций в отношении оплаты гербовым сбором (с 1 января 1924 г.).

№№ по порядку	НАИМЕНОВАНИЕ ДОКУМЕНТОВ и ОПЕРАЦИЙ	Размер обложения или из'ятия от него	Основания § кр. пер.
1	Аккрдеитивы, выдаваемые банком под наличные деньги.	Из'яты.	§ 55
2	Вклады. Вкладные билеты, росписки, свидетельства и др., заменяющие их документы при приеме денег	Проп. сбор. 3-го разр. с суммы акта 0,1%.	§ 45
3	Векселя	Сбор. сред. окл. 1/4% с суммы акта.	§ 38
	а) Передаточные надписи на векселях.	6 чрв. коп.	§ 34
	б) Реестры, представляемые в кредитные учреждения: векселей для учета, товарных документов, товаров и др. имущества в обеспечение по ссудам	Из'яты.	
	в) Расписки на векселях в получении платежа.	6 коп.	
4	Выписки из лицевых счетов по текущему счету, а также из торговых книг, выдаваемые клиентам и контрагентам.	6 коп.	§ 36
	а) Для представления в советские учреждения и должностным лицам, по делам, по которым просьбы не подлежат гербовому сбору	Обложению не подлежат.	
	б) В остальных случаях—6 коп.		
5	Доверенности и передоверия:		
	а) Засвидетельствованные правительственными учреждениями и должностными лицами:		
	на управление имуществами или по торговым делам	1 руб. 65 коп.	§ 19
	прочие.	1 руб.	
	б) Не засвидетельствованные правительственными учреждениями и должностными лицами.	15 коп.	§ 19
6	Доверительные надписи на счетах с указанием лица, которому представляется получение денег.	Обложению не подлежат.	§ 14

№№ по порядку	НАИМЕНОВАНИЕ ДОКУМЕНТОВ и ОПЕРАЦИЙ	Размер обложения или из'ятия от него	Основания § кр. пер.
7	Дубликаты накладных	Простой сбор— 6 коп.	§ 33
	а) Передаточные надписи на них.	Прост. сбором— 6 коп.	§ 34
8	***Инкассо.***		
	а) Заявления клиентов о предоставлении на инкассо.	Из'яты.	
	б) Квитанции банка о принятии на инкассо с указанием в них суммы комиссионного вознаграждения.	1% с суммы комиссии.	§ 37
	в) письма при которых посылаются документы на инкассо.	Из'яты.	
	г) уведомление кредитных учреждений о получении этих документов на инкассо.	Из'яты.	
9	***Квитанции***, удостоверяющие получение денег, товаров, имущества и др. ценностей по разного рода сделкам:		
	а) словесным, если эти документы являются единственным доказательством сделки;	Проп. сбор. 3-го разр. 0,1%.	§ 41
	б) письменным;	6 коп.	§ 35
	в) по сделкам письменным и словесным, если стоимость принимаемого имущества не указана.	6 коп.	§ 35
10	***Комиссия.*** Договор-комисии.	Проп. сбор. 1-го разряда 1% с суммы ком.	§ 37 I-е пр.
11	***Контокоренты*** см. выписки.		
12	***Купля-продажа*** товаров для дальнейшей перепродажи или переработки.	Сбором низшего оклада 0,2% с суммы акта, за искл. бирж. сделок оплачиваем. 0,1%.	§ 44 и § 48 прим. I-е
13	***Об'явления*** (см. заявления).	Не подлежат.	
14	Обязательства долговые и прочие бумаги, имеющие значение долгового обязательства	Проп. сбор. 2-го разр. 1/2%, а если одною из ст. является Правительств. учр. 1/4%	§ 38 и прим.
	а) сопровожд. выдачу соло векселей, а также при открытии или увел. спец. текущ. счета—оплачиваются.	Простым герб. сбором—1 р. 65 коп.	

№№ по порядку	НАИМЕНОВАНИЕ ДОКУМЕНТОВ и ОПЕРАЦИЙ	Размер обложения или из'ятия от него	Основания § кр. пер.
15	Переводные операции.		
	Переводные билеты:		
	а) С оплатой их в определенные правилами банка и указанный в переводе крайний срок.	Из'яты.	§ 57
	б) С оплатой после указанного срока.	Проп. сб. средн. окл. — 0,5%.	§ 38
	в) Квитанции, выдаваемые банком в принятии денег помимо переводного билета.	6 коп.	§ 35
	г) Передиточные надписи на переводных билетах.	Из'яты.	
	д) Расписки на переводах в получении денег.	Из,яты.	
16	Поручительства, как совершаемые в форме отдельного акта, так и надписи на других актах.	Простой сбор— 1 руб. 65 коп.	§ 29
	Гарантийные письма также как и поручительства.	Простой сбор— 1 руб. 65 коп.	§ 20
17	***Счета***—текущие, специальные.		
	а) чеки	Из'яты.	§ 62
	б) чековые книжки	Из'яты.	§ 62
	в) каждое занесение в расчетные книжки при приеме вкладов на текущий счет простой и условный—	Проп. сбор. 3-го разр. — 0,1%	§ 46
	г) квитанции, выдаваемые при принятии вкладов по простому текущему счету взамен занесения в разчетные книжки	0,1%.	§ 46
	д) каждая выдача по специальному текущему счету оплачивается как договор ссуды.	Проп. сб. средн. оклада 0,5%, а если одной из сторон является правит. учр.—0,25.	§ 38 и прим. I-е п. 3
18	***Счета*** по сделкам словесным, если этч счета являются единственным доказательством сделки:		
	а) по торговым, совершенным вне биржи	0,2%.	

№№ по порядку	НАИМЕНОВАНИЕ ДОКУМЕНТОВ и ОПЕРАЦИЙ	Размер обложения или из'ятия от него	Основания § кр. пер.
	б) по всем остальным	0,1%.	
	в) по письменным сделкам всякого рода	6 коп.	
	г) на сумму не более 3-х рублей	Обложению не подлеж.	
19	***Уведомления и письма*** кредитных учреждений о кредитовании и дебетовании счетов.	Обложению не подлеж.	
20	***Удостоверения***, выдаваемые частным лицам или учреждениям для представления в советские учреждения и должностным лицам, по делам из'яты от гербового сбора.	Из'яты.	
21	***Хранение***—сохранные расписки.	0,1%.	§ 46
	а) по приему бумаг, ценностей и разного рода имущества на хранение		
	б) если сумма хранения не указана	1 руб. 65 коп.	
	в) выдаваемые зладельцем имущества, представляемого в залог в случае оставления имущества по хранению	1 руб. 65 коп.	
	Примеч.: Расписки в получении денег на договорах, условиях, обязательствах и других документах, кроме росписок на счетах в получении платежей,—оплачиваются - 6 коп. Расписки на счетах—из'яты.		
22	***Фондовые операции***: маклерские записки:		
	а) по торговым сделкам— экземпляр, выдаваемый покупателю— (подлин.)	0,1%.	
	экземпляр, выдаваемый продавцу— (копия)	в размере 0,1% сбора с подлинников, но не ниже простого сбора 4-го разр.— 6 коп.	

Зведена телеграфна позиційна відомість

по всіх установах Українбанку

на 1-ше травня 1924 року

Назва установи	Готівка	Кредитування	Вклади	Позики	Баланс
1. Бахмут . . .	5020	33826	57287	7608	72800
2. Бердянськ . .	360	5849	3205	2614	10805
3. Біла-Церква .	353	—	212	—	478
4. Винниця . . .	1856	17155	19454	4862	40823
5. Гадяч	187	1612	1735	—	5415
6. Єлисавет. . .	2461	12279	5795	4243	17123
7. Житомир . . .	1997	14267	15893	1669	21072
8. Запоріжжя . .	784	23181	14396	6176	40770
9. Ізюм	1036	12576	6057	3300	15620
10. Кам.-Подільськ.	479	2591	1918	637	4131
11. Катеринослав .	601	56344	53320	29330	95840
12. Київ	5491	64916	44913	20368	111943
13. Конотоп . . .	—	—	—	—	—
14. Красноград . .	505	2073	3048	1475	12512
15. Кременчук . .	129	9232	2611	2862	15828
16. Кривий Ріг . .	373	6228	4599	307	8476
17. Куп'янськ . .	—	—	—	—	—
18. Луганськ . . .	2958	9373	9848	850	16155
19. Маріуполь . .	660	4832	4817	1990	10687
20. Мелітополь . .	605	6485	5899	1035	11066
21. Миколаїв . .	3753	27464	26298	6955	87884
22. Москва . . .	3133	2903	27526	—	86174
23. Ніжин	984	1223	1793	—	2551
24. Одеса	7928	74294	48787	19254	104886
25. Павлоград .	—	—	—	—	—
26. Полтава . . .	1228	16261	5866	3703	26223
27. Проскурів . .	324	4905	1758	1562	6727
28. Ромни	547	4666	1032	2480	10775
29. Старобільськ .	857	1493	2808	—	4210
30. Суми	465	12898	6725	3213	20866
31. Таганрог . . .	1518	5435	3396	2312	15410
32. Умань	685	3042	2909	1159	6896
33. Харків	9894	288380	155926	73030	431686
34. Херсон . . .	367	14709	5560	1000	23373
35. Черкаси . . .	887	6135	2716	1229	8901
36. Чернигів . . .	534	11217	11980	4913	20512
37. Шахти	829	11539	11286	2757	23739
38. Юзовка . . .	5362	14066	10626	2722	23768
Разом на 1/V .	65150	783449	581999	215615	1416125

Зведена телеграфна позиційна відомість

по всіх установах Українбанку

на 6-е травня 1924 року

Назва установи	Готівка	Кредитування	Вклади	Позики	Баланс
1. Бахмут . . .	5749	32448	57065	5608	70217
2. Бердянськ . .	380	7668	2437	3224	12681
3. Біла Церква .	334	—	68	—	531
4. Винниця . . .	1838	18241	20272	5812	43029
5. Гадяч . . .	61	1586	1574	—	5437
6. Єлисавет. . .	1644	12847	4853	4693	17004
7. Житомир . .	2251	14132	16002	1869	21716
8. Запоріжжя . .	266	23398	12925	6676	41121
9. Ізюм	356	12581	5577	3300	15470
10. Кам.-Подільськ.	435	2598	1747	637	4090
11. Катеринослав	1313	58121	50420	29630	95136
12. Київ	5194	66100	47238	23042	116450
13. Конотоп . . .	—	—	—	—	—
14. Красноград . .	50	2152	2792	1275	12479
15. Кременчук . .	202	9137	2644	2729	15856
16. Кривий Ріг . .	411	5812	4073	307	7787
17. Куп'янськ . .	180	4143	1976	587	5161
18. Луганськ . . .	2568	10900	11043	850	17422
19. Маріуполь . .	1333	4757	5519	1999	11291
20. Мелітополь . .	689	6466	5862	1035	11124
21. Миколаїв . .	2894	27743	26517	6896	86742
22. Москва . . .	5955	2764	27823	—	87456
23. Ніжин	845	1365	1687	—	2554
24. Одеса	6607	74255	50334	18734	105237
25. Павлоград . .	—	—	—	—	—
26. Полтава . . .	1270	16206	5678	4205	26279
27. Проскурів . .	210	4939	1392	1558	6623
28. Ромни	233	4718	1241	2502	10582
29. Старобільськ .	529	1139	3289	—	4690
30. Суми	1944	12850	7704	3213	22270
31. Таганрог . . .	921	4725	2088	2247	13966
32. Умань	545	2694	2813	1159	6898
33. Харків . .	11337	284762	157107	67635	419775
34. Херсон . . .	469	13727	6359	1000	23295
35. Черкаси . . .	582	6214	2723	1199	8780
36. Чернигів . .	1408	11063	12040	5613	20965
37. Шахти . . .	318	10821	10241	2988	21882
38. Юзовка . . .	1570	14270	7518	2722	20393
Разом на 6/V .	62892	787342	580614	214944	1412389

Перевірено 1948 р.

Редактор-Видавець — „Українбанк".

2706

На правах рукопису.

[332.1 (47.71)]

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „УКРАЇНБАНКУ“

№ 4 ВИДАННЯ ПЕРІОДИЧНЕ № 4

ЗМІСТ:

Підсумки першого півріччя і ближчі завдання.
Реитабельність.
Постанови Правління.
По відділах н/Банку.
Інспекція Банку. (Аналіз роботи н/установ).
Кредитовий Відділ (Кредитування 1-ступневої кооперації під соло-векселі. Робітнича кооперація. Про роботу комітету робітниче-кооперативного кредиту. Дрібно-крамничковий кредит).
Фінансовий Відділ. (Договір Українбанку з Головсоцстрахом. Євр. Нар. Банк у Лондоні. Нові кореспонденти. Сільсько-госп. машини з-за кордону).
Відділ робітничих кас. (Право робкас коопер. кредиту на дрібні вкладки).
Товаровий Відділ. (Товарові операції за час з 1-х 1923 р. по 1-v 1924 р.).
Різне.

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖ. БІБЛІОТЕКА ім. В. Г. Короленка

3300

ЧЕРВЕНЬ

ХАРКІВ 1924

Д.У.Д. Харків, №
Зам. 3547. Тир. 500.
Друкарня-літографія
КНИГОСПІЛКИ
Нетеч. наб., № 14.

Підсумки першого півріччя і ближчі завдання.

1923—1924 операційний рік починався в умовах кризи збуту і звязаної з нею грошевої депресії, коли банк примушений був звузити до мінімума активні операції. Вийшовши з цього критичного періоду, довелося пережити нову кризу в березні—квітні, викликану переведенням грошевої реформи. Ця остання криза болюче вдарила по банкові, особливо через відсутність своєчасної фінансової допомоги з боку держорганів.

З одного боку, через надзвичайну грошеву скруту установи банку часто не в стані були задовольняти вимог клієнтури, особливо що-до оплати переказів, а почасти й оплати чеків вкладчиків, що виявилося відходом деяких клієнтів і підривом авторитету банку. З другого боку, в момент, коли кооперація терпіла найбільшу фінансову скруту, банк примушений був тиснути на неї, вимагаючи сплати боргів.

Такі були несприятливі умови роботи в цім півріччі.

Проте, вживаючи своєчасних заходів і маневруючи коштами, банк загалом вийшов з кризи без підриву своєї фінансової сили.

Баланс банку, не припиняючи свого зросту, за півріччя збільшився в 1,7 рази з 1.140.188 черв. на 1/X 1923 р. до 1.983.737 черв. на 1/IV 1924 р., причім центр збільшив баланс лише в півтора рази, а філіяли більш, як у два рази. Філіяли 1/X 1923 р. займали в загальному балансі 39%, а 1/IV 1924 р.—48%. Таким чином роля філіялів у роботі банку значно зросла.

В розвиткові пасивів найбільший темп зростання, не зважаючи на несприятливі умови, виявила вкладкова операція. За півріччя вкладки й біж. рах. збільшились у 3,4 рази, з 178.345 черв. до 599.182 черв., причім по центру зріст в 1,9 рази, по периферії в 4,8 рази. В балансі правління з ценр. к-рою на 1/IV 1924 р. ця стаття займає 17,6%, по філіялах 43,6%, а в загальному балансі 30,2% проти 15,6% на 1/X 1923 р.

Відплив вкладок позначився лише в березні, в найкритичніший період грошевої реформи, коли вибрано було до 80.000 черв. Але цей «прорив» фронту пасивів уже зліквідовано, і на 25/V 1924 р. вкладок і біж. рах. було 649.000 черв. (телегр. відом.) замість 629.000 на 16/III, після чого почався відлив.

Характер клієнтури по вкл. і біж. рах. за півріччя змінився незначно. На 1/IV сума вкл. і біж. рах. росподілялася між клієнтурою так: кооперація 12%, профоргани 20%, держоргани і трести 35%, соцстрах 22%, громадські установи й приватні особи 11%. Звертає на себе увагу незначність кооперативних вкладок.

Капітали банку зросли за півріччя з 102.665 черв. до 238.293 черв., тоб-то в 2,2 рази, а в балансі з 9% до 12%. Число пайщиков зросло в 1,8 рази, число паїв в 1,9 рази. Всього на 1/IV пайщиків 1915, або 18% всіх кооперативних організацій України, число паїв 38.500. В росподілі паїв за півріччя відбулися такі зміни: зменшилася роля

споживкооперації від 67,3% до 48,9% і зросла роля сільгоспкооперації з 15,1% до 27,7% усіх паїв, причім споживкооперація збільшила число паїв на 1/3, а сільгоспкооперація утроїла (число пайщиків удвоїла). По ступенях центри і райспілки збільшили число паїв на 1/3, а першоступнева кооперація у 2 1/2 рази (число пайщиків майже удвоїлось). Роля центрів зменшилась від 51,3% до 40,2% усіх паїв, а 1 ступеня збільшилася від 21,8% до 26,5%. Всекобанк збільшив число паїв від 800 до 5800. Отже загалом пайовий капітал банку, збільшений загальними зборами пайщиків 15-16 лютого 1924 р., реалізовано на 64%.

Позики в кредитових установах, переважно в Держбанку, відносно зменшилися з 24,1% балансу до 17,8%, а абсолютно зросли лише в 1,3 рази і виносять на 1/IV 354.000 черв. По філіялах позики зменшилися й абсолютно на 7%, а в відношенню до балансу з 32,9% до 14,2%, збільшення позик дав центр в 1,7 рази, а в балансі з 18,5% до 21,2%.

Коли порівняти розвиток пасивів з активами, то побачимо: загальна сума капіталів, вкладок і біж. рах., позик і кредиторів зросла в 1,84 рази; загальна сума кредитування кооперації по учотно-позичкових операціях і дебіторах зросла в 1,71 рази. Ці суми на 1|IV 1924 р.— пасивів 1.377.500 черв., активів 983.700 черв.

Таким чином темп розвитку активів за півріччя відстав від темпу розвитку пасивів, і означені пасиви лиш на 71% вкладено в активні операції по кредитуванню кооперації. Загалом учотно-позичкові операції збільшилися в 1,6 рази однаково по центру й філіялах, а в балансі за півріччя роля їх упала з 42% до 38%. Разом з дебіторами кредитування кооперації на 1|IV становить біля 50% балансу, а означені пасиви 69%. По клієнтурі відносно зменшилося кредитування сільгоскооперації, на 1 пай з 39 ч. до 13,5 ч., і значно зросло кредитування робітничої кооперації—на 1 пай від 30,4 черв. до 47,4 черв.

Українбанк кредитує роб. кооперацію на 122% проти сум вкладок профорганів і соцстраху, тоб-то робітничих коштів, а відкрито їй кредиту 55 черв. на пай, тоб-то більше, ніж належить їй відповідно до пайового капіталу. В усіх розрахунках на 1 пай не взято на увагу виданих гарантій (загальна сума на 1|IV 337.000 черв.), що збільшує кредитування на 45% і падає головним чином на сільгоспкооперацію.

Видані кредити на 1/IV росподіляються так (без гарантійн. кредиту):

по галузях	паїв	кредитів	по ступенях	паїв	кредитів
Споживча	48,9%	71,6%	Центри	40,2%	22,9%
Сільсько-госп. . .	27,7 „	19,1 „	Райспілки	18,2 „	33,9 „
Куст.-пром. . . .	5,7 „	7,4 „	1 ступінь	26,5 „	43,2 „
Інші	17,7 „	1,9 „	Інші (Всекоб.) .	15,1 „	—
	100%	100%		100%	100%

На 1 пай по центрах припадає кредиту 11 черв., по райспілках 36,5 черв., на 1 ступінь 32 черв.

Отже із аналізу пасивів і активів випливає конечне завдання, по-перше: звернути увагу на розвиток активних кредитових операцій взагалі, вкладаючи в них максимум коштів, притягнутих пасивними операціями; по-друге: в росподілі кредитів звернути увагу на збільшення кредитів сільсько-господарській кооперації відповідно до пайового капіталу; по-третє: і надалі продовжувати лінію на переважне кредитування першоступневої кооперації; по-четверте:звернути увагу на притягнення пайового капіталу з боку робітничої кооперацції, що

для використання більших кредитів мусить мати більший пайовий капітал у банку.

Що до участи Українбанку в пасивах української кооперації, то ми маємо такі приблизні статистичні відомості на 1 січня 1924 р. В загальному балансі споживчої кооперації (ВУКС, 34 райспілки, 13 ЦРК, 320 мійськеств і 4268 сільеств) кредити Українбанку займають 5—4% балансу, а в усіх її боргах 5—6% (в грошевих боргах райспілок—46%. Треба сказати, що баланс споживкооперації на 60%—80% складається з боргів. По сільсько-господ. кооперації кредити Українбанку займають 3% її балансу і 5% усієї заборгованости. В той самий час споживча кооперація має в паях н/Банку 4% своїх капіталів і біля 1% свого балансу. Сільсько-госп. кооперація—1% капіталів і менше 1/2% балансу.

Переходячи до рентабельности можна сконстатувати, що на 1 квітня банк вийшов з дефіцітного стану кінця 1923 року і має прибутку по-над 6.000 черв. Дефіцітні філії: 1) Бахмут, 2) Катеринослав, 3) Житомир, 4) Чернигів, 5) Таганрог, 6) Миколаїв, 7) Маріуполь, 8) Красноград, 9) Шахти,—збитки від 400 до 4.000 черв. (Миколаїв). Крім цих, ще 7 філіялів, переважно нових, мають незначні збитки. По всіх філіялах рентабельність—нуль. Прибуток 6.000 дає центр.

Характеристика н/ видатків: біжучі—73%, відсотки виплачені—5%, курс. ріжн.—21%, орг. видатки—1%. Прибутки: відсотки одержані—39%, комісія—53%, курс. ріжн.—8%. У біжучих видатках утримання штату займає 55%. На штат іде 41% всіх н|прибутків. У балансі утримання штату займає 1,8%.

Отже звертає на себе увагу дефіцітність частини н/філіялів. Правда, треба відзначити, що найбільші збитки показують філії, що мало провадили кредитових операцій, а займалися переважно товаровими й хлібоекспортовими, а це значить, що розрахунки по цих операціях незакінчені і прибуток не може бути виведений. А такий прибуток безумовно є. Але ми не можемо з цього втішатися.

Взагалі справа з рентабельністю у нас стоїть не гаразд. Найгірше те, що бухгалтерія не завжди своєчасно відбиває дійсний стан прибутків і видатків. В наслідок цього завжди можуть бути і бувають несподіванки, напр., на 1|IV Київська філія мала в балансі прибуток, а на 1|V зразу: перескочила на значний збиток у 2.500 черв. Так само по центру: за квітень зник прибуток у 6.000 черв. а загальний баланс став збиточним. Треба звернути також увагу на несднакове співвідношення у ріжних філіях їхніх видатків до операцій, непропорційний росподіл між ними штатів і инш.

Ліквідація дефіцітности по н|установах і нормалізація балансу є ударне завдання нашої сучасної роботи. Період, коли ми йшли наосліп в умовах валютних хуртовин, минув. Нормальні умови роботи грошевою реформою уже утворено.

Насамперед, ми точно мусимо знати стан н|установ. У бухгалтерії повинна бути абсолютна ясність. На всякі несподіванки й сюрпризи на балансах Правління реагуватиме з усією рішучістю і суворістю.

Далі. Жорстка політика у видатковій частині н|бюджету, боротьба з зайвими непродукційними витратами—от наше гасло і в першу чергу здешевлення н|апарату, що був раніше дуже дорогий, причім дорожнеча часто пояснюється невмінням працювати, неорганізованостю, що, як наслідок—веде до роздування штатів. Не зменшення заробітної платні, а зменшення штату за кошт неопераційних його частин і поліпшення його якости стоїть перед нами, як завдання раціоналізації роботи.

Правління з усією серйозністю займається нині виясненням рентабельности н/установ, щоб винайти причини дефіцітности і вжити заходів до її ліквідації. На протязі ближчих місяців не повинно бути ні одної дефіцітної установи.

Перед відповідальними робітниками банку і всіх його установ це питання стоїть з усією гостротою.

Рентабельність.

Рентабельність—от справа, яка висовується на переднє місце для всіх господарчих організацій; а в тім і для нашого банку. Доки не було твердої валюти, ця справа не могла стояти так гостро, як тепер: всі бачили, що «радянські господарі» витрачають дуже багацько на «організаційні», «біжучі» й инші видатки, але терпіли, бо при падаючій валюті не було ніякої змоги ані скласти точний підрахунок видатків на майбутнє, ані навіть встановити реальну вартість вже витраченого в минулому.

Тепер справа дуже різко міняється. Тверда валюта дає можливість скласти на певний час кошторис видатків, обчислити наперед можливі прибутки і вести точний учот рентабельности кожної господарчої установи. На жаль, на цей бік справи не всі керовники установ н/банку звернули досі належну увагу: від багатьох філій та комісіонерств досі не надійшло потрібних кошторисних обрахунків, по-деяких установах робляться й далі великі біжучі видатки, практикуються не конче потрібні розїзди, робляться недозволені благодійні витрати і так далі. А рентабельність н/банку, як відомо, зовсім не така, щоб ми могли дозволити нашим філіям та комісіонерствам і далі залишатись без точного підрахунку кошторисних видатків, або робити їх поверх затверджених кошторисів.

Ось цифри, які свідчать про рентабельність роботи н/банку за минулі сім місяців:

На яке число	Загальн. приб.	Загальн. видатки і страти [1])	Прибуток + або — збиток
На 1 жовтня 1923 р. .	97.772 р. 16 к.	69.873 р. 99 к.	+ 27.898 р. 17 к.
» 1 листопаду » р. .	76.215 » 99 »	83.013 » 08 »	— 6.787 » 09 »
» 1 грудня » р. .	189.221 » 99 »	201.626 » 18 »	— 12.404 » 19 »
» 1 січня 1924 р. .	340.690 » 98 »	375.032 » 79 »	— 34.941 » 81 »
» 1 лютого » р .	616.973 » 96 »	556.130 » 08 »	+ 60.843 » 88 »
» 1 березня » р. .	808.737 » 57 »	720.065 » 35 »	+ 88.672 » 22 »
» 1 квітня » р. .	1.031.586 » 68 »	969.007 » 98 »	+ 62.578 » 70 »
» 1 травня » р. .	1.168.307 » 86 »	1.179.046 » 15 »	— 10.738 » 29 »

Як бачимо, перші три місяці—жовтень, листопад і грудень—банк мав збиток; в січні і лютому, в значній мірі через те, що деякі видатки були проведені по рахунку перехідних сум, на балансі банку визначився прибуток: на 1 лютого маємо 60.843 карб. прибутку, а на 1 березня—88.672 карб. Але на 1 травня маємо знову по всьому банку збиток в сумі 10.738 карб. 29 коп. (збиток по Правлінню і збиток по філіялах). Збиток невеликий і умовний, бо за квітень місяць ненараховані нашими установами відсотки по активних операціях, а також не проведені по багатьох філіях, що ведуть товарові операції, відсотки і комісія по незакінчених товарових і хлібо-експортних опера-

---

[1]) Сюда віднесено: біж. видатки, організ. видатки, курсову ріжницю.

ціях. Одначе і такий збиток являється недопустимим: він свідчить що ми ледве-ледве зводимо кінці з кінцями.

Наш банк кооперативний і звичайно не ставить своєю метою досягнення найбільших прибутків. Коли ми своєю роботою, кредитуванням і посередницькими операціями допоможемо господарчому зміцненню української кооперації і в той же час не будемо мати збитків—основна наша ціль буде досягнена. Але ми мусимо мати й прибутки, щоб створити з них запасний і потрібні спеціяльні капітали. Торік Українбанк дав дуже малий прибуток; в цьому році мусить дати значно більший. Инакше справа утворення запасного капіталу загальмується, про наш банк піде слава як про нерентабельний, як про банк, що «не вміє працювати».

Щоб збільшити рентабельність, банкові необхідно розвинути пасивні операції (головним чимом вкладкову і пайову кампанію, активні (кредитування й товарові та комісово - посередницькі) і нарешті кореспоодентські та інкасові операції. Це з одного боку, а з другого—необхідно повести рішучу боротьбу з біжучими видатками. Порівнюючи з нашими прибуткими ми маємо непомірні для нас видатки. Ось цифри, які свідчать про зріст цих витрат н/банку по рахунку «біжучих видатків протягом останніх місяців:

На 1 число місяця біж. вид. виносили	Сума	Збільшення проти попередн. місяця
На 1 січня 1924 р. . .	303.956 руб. 48 к.	—
» 1 лютого » » . .	415.199 » 11 »	+ 111.232 р. 63 к.
» 1 березня » » . .	589.189 » 71 »	+ 173.990 » 60 »
» і квітня » » . .	824.730 » 75 »	+ 235.541 » 04 »
» 1 травня » » . .	1.016.471 » 15 »	+ 191.740 » 40 »

Коли взяти на увагу, що в останні місяці ми, при майже непорушній сітці установ і штатах, зменшили платню співробітникам, зазначений теми зросту біжучих видатків не можна визнати нормальним. Надалі збільшення цих видатків проти попереднього місяця хоч-би на дрібну суму повинно бути серйозно обгрунтоване; керовники наших установ мають про кожне таке збільшення давати у своїх місячних докладах до відчитів вичерпуючі пояснення.

Умови й обсяг роботи кожної філії й комісіонерства тепер в основному вияснені й можуть вважатись на якийсь час постійними; тому вже є можливість поставити ступінь рентабельности тої чи иншої установи в пряму залежність від успішности роботи її апарату—в першу чергу, звичайно, директорів та керуючих. Кваліфікованість співробітників, вмілий поділ між ними праці, ощадність у біжучих видатках, вміле використання капіталів (чи то для кредитування, чи для товарових операцій), успішне притягнення пасивів—зараз-же позитивно відіб'ються на рентабельності установи. І навпаки—непомірне збільшення штату та ще й некваліфікованими співробітниками, невміння організувати працю технічного апарату, невдалі товарові операції, велика готівка (в касі і на біжучих рахунках—особливо тепер, коли Держбанк не платить ніяких відсотків по біж. рах.), мала кількість пайщиків, незадовольняюче притягнення пасивів, неощадні витрати на біжучі видатки—обовязково доведуть до збитків.

Все це немов-би само собою розуміється. Одначе в багатьох випадках і в багатьох наших установах на це не звертається належної уваги. Взять хоч би таку, здавалось би, дрібницю, як підвідчитні суми. На рахунку підвідчитних сум завше стоять досить великі суми, на чому банк несе прямі збитки (суми, видані на неопераційні потреби, а також

не своєчасно повернуті лишки підвідчитних сум). Ось цифри про рух сум по цьому рахунку:

На 1 лютого	1924 р.	75.199	карб.	93	коп.
» 1 березня	»	82.886	»	15	»
» 1 квітня	»	91.554	»	23	»
» 1 травня	»	180.373	»	63	»

Сальдо по рахунку підвідчитних сум все збільшується, причому за квітень місяць збільшилось майже вдвічі. Аналіз місячних відчитів наших установ показує, що це збільшення не завше викликається оперативними потребами. Ясно, що на далі розбухання рахунку підвідчитних сум необхідно рішуче припинити.

Це саме стосується і до инших, так званих «дрібниць»: купівля меблів, виписка преси, пожертви, непотрібні реклами, роз'їзди і так далі.

До кінця операційного року залишилось всього чотирі місяці. За ці чотирі місяці треба нам нагнати багацько. Роботу нашого банку в цілому і кожної установи зокрема треба зробити безсумнівно рентабельною.

П. Христюк.

Постанови Правління.

Після подорожи Голови Правління О. А. Полоцького закордон.

Правління затвердило умову, складену Головою Правління н/Банку О. А. Полоцьким з Русгерторгом на закупку с.-г. машин. Машини буде розподілено переважно між низовою кооперацією по плану і на умовах, погоджених з Сільським Господарем.

Маючи принципову згоду Правління Хлібо-експорту в Москві, Правління в/Банку ухвалило зав'язати переговори з чехо словацькою кооперацією в справі постачання їй хліба діставши писану згоду від хлібо експорту.

Вияснюються можливості торговельных зносин з польською робітничою кооперацією. Послано їй листа з приводу закупки в Польші чавунних виробів, емальового посуду, шкіряних виробів, підошвеної шкіри, Лодзинської та Білостоцької мануфактури і продажу їм в осени соняшникової олії, а також хліба.

Послано листа Чехо Словацькому Кооперативному і Польському Людовому Банкам з конкретними пропозиціями що до встановлення ділових звязків.

В звязку з пропозиціями Лондону, чехо словацької кооперації та філії Всекобанку у Владивостоці, вияснюються можливості продажу їм цукру, а також кількость потрібного їм цукру.

В звязку з тим, що в Лондоні є попит на коноплю, а також приймаючи на увагу, що там можна дістати аванс і кредит, з'ясовуються можливості експорту коноплі в Лондон.

Відкриття Першетравенського К-ва.

2/V ц. р. почало працювати н/Комісіонерство в м. Першетравенську.

Про відкриття робітничих кас.

Правління ухвалило відкривати після 1/VI робітничі каси лише за згодою на те НКФ УСРР.

„Українцукр".

Постановою Правління принято до складу пайщиків в/Банку кооперативне т-во „Українцукр", що набуло паїв на 3000 черв. „Українцукру" відкрито гарантійний кредит до 3000 червінців.

Про ліквідацію Українкустарспілки.

Правління погодилось на пропозицію Головкооперкому взяти на себе функції ліквідаційної комісії Українкустарспілки з тим, що Банк не приймає на свій баланс ні активу, ні пасиву і матеріяльну відповідальність несе лишень в межах коштів УКС.

Правління Укрбанку вважає що в сучасний мент, немає потреби в існуванню центру куст.-промислової кооперації. Кооперативна периферія має вступати в члени Райспілок та всеукраїнських центрів, що зможуть задовольняти її потреби.

Нові договори.

Правління затвердило такі договори:

Договір н/Київської філії з державним металургійним заводом „Красный Октябрь“ на комісійну реалізацію виробів цього заводу, та з комісторгом на комисійний продаж кооперативній клієнтурі та держустановам виробів Клинцівського Текстильтресту.

Затверджено договір з Укрзовнішторгом на заготовку для експорту 50000 п. цукру-піску.

Перерахування паїв.

Правління ухвалило перерахувати паї: ліквідованого Київського Губсельсоюзу—197 паїв—Сільському Господарю;

Довжанського споживчого т-ва—Довжанському с.-г. кредитовому т-ву, що злилось з спож. т-вом;

паї Москалівського споживч. т-ва—на рахунок Золотоношської Спілки спожив. т-в;

паї Шулявського робкоопу—на рахунок Соробкопу.

Перехід рахівництва на карбованці.

З 1 червня все рахівництво Українбанку переведено з червінцевого вирахування на карбованці.

Московська філія.

Обговоривши докладно справи Московської філії, Павління констатувало значні хиби в роботі філії, напр., філія не оплачувала вчасно переказів н/установ, самостійно анулювала перекази й инш.

Правління ухвалило дати наказ дирекції Московської філії акуратно виплачувати всі підкреплені перекази, не входячи в жадні порозуміння з кліентурою.

В звязку з тим, що товарові операції, що ведуться через н/Московську філію, мають велике значіння для н/Банку, вирішено покласти завідування цими операціями на одного з директорів філії.

Хлібо-борошняні операції Московська філія повинна провадити по завданнях Центрального Відд. С.-Г. збуту на комісійних умовах. Кількість та номенклатуру краму, що його може реалізувати філія, встановлюється на кожен місяць обопільною згодою. По реалізації краму вся сума виручки надходить в роспорядження Правління.

Про увесь крам, що філія дістає від кооп. організацій, або постачає н/установам і инш. кооперативним організаціям, філія повинна подавати півдекадні відомості Правлінню.

Для відновлення борошняних операцій Московська філія виділяє 5000 черв. Реалізують ці гроші н/установи, згідно з вказівками Правління.

Скорочення благодійних витрат.

Часто філії звертаються до Правління за дозволом на ті чи инші витрати в звязку з ріжними святами, кампаніями, на потреби ріжних гуманітарних установ і инш. В усіх таких добродійних справах н/Банк бере участь у центрі, і робити, крім цього, ще витрати на місцях Правління рішуче забороняє.

По відділах н/банку.

Інспекція банку.

Аналіз роботи установ н/банку за минулі шість місяців біжучого операційного року.

Мала рентабельність установ н/банку і зауваження з боку де-яких державних органів, що немов-би н/банк надто вже збільшив сітку своїх філіялів— викликали необхідність уважно проаналізувати роботу н/банку в цілому і кожної н/установи зокрема. Разом з Статистично-Інформаційним Відділом Інспекція Банку зібрала, систематизувала і проаналізувала відповідні матеріяли про роботу банку за минулі шість місяців біжучого операційного року (по квітень місяць). На підставі пророблепої Інспекцією роботи Правління зробило оцінку становища і діяльности кожної н/установи, затвердило штати співробітників і намітило низку заходів що до виправлення роботи тих наших філій і комісионерств, діяльність яких визнана незадовольняючою.

Під час розгляду діяльности н/установ між иншим встановлено, що де-які філії, в порівнянню з иншими неекономно витрачують кошти на біжучі видатки і непотрібно збільшують штати співробітників (здебільшого малокваліфікованими робітниками). По де-яких установах кидається в очі зовсім незадовольняюча робота по притягненню пайщиків та збіранню пасивів.

Загальний висновок що до сітки установ н/банку такий, що сітка ця не перебільшена; але через те, що багацько наших установ налічують всього по кілько місяців життя, отже ледве закінчили свій організаційний період і не встигли ще розвинути роботи, вони мають неповну нагрузку. Справа керовників вивести їх на шлях широкого розвитку і загрузити роботою.

Кредитовий Відділ.

Кредитування першеступневої кооперації під соло-векселі.

До кредитового відділу надходить від н/установ багацько запитань в справі кредітування першеступневої кооперації під село-векселі. З огляду на те, що ця справа має велику вагу для н/банку і для всієї першеступневої кооперації, Правління порушило перед Держбанком і Держпланом клопотання про те, щоб Держбанк приймав від н/банку до учоту векселі першеступневої кооперації, що дало би н/банкові змогу кредитувати першеступневу кооперацію під соловекселі. Одначе до цього часу не вдалося добитись позитивного вирішення цього питання.

Робітнича кооперація.

Робітничу кооперацію України охоплено Українбанком у більшій мірі, ніж инші галузі кооперації.

Всього робітничих, кооперативних організацій, існуючих на України (по даних Оргвідділа ВУКС на 1/II) маеться 287. З них центральних—2, ЦРК—7, міських загально-громадянських й містечкових ЄСТВ—146, робкопів—132.

Українбанком у сферу свого обслуговування на 1/IV втягнено 220 робітничих к-вів, або 76% усієї робітничої кооперації України, при чому робкопи усіх робітничих районів охоплено майже на всі 100 відсотків, не охоплені лише повністю містечкові ЄСТВА.

Аналіз 3-х найголовніших елементів у взаємовідносинах банку з робітничою кооперацією: 1) участь у пайовому капіталі банку робітничих кооперативних організацій, 2) розмір відкритого кредиту і 3) задоволення Українбанком робітничої кооперації дає такі наслідки на 1 квітня 1924 року:

I. Пайовий капітал. Участь робітничої кооперації у пайовому капіталі Українбанку визначається 5810 паями, що дає 15% усіх паїв н/банку.

II. Відкритий кредит. Усього Українбанком відкрито всім галузям кооперації кредиту 878.691 черв., а паїв передплачено [1]) 32.700, що дає пересічно на 1 пай 27 черв.

На долю робітничої кооперації із загальної суми відкритого кредиту припадає 319.951 черв., що дає на 1 пай 55 черв.

III. Використаний кредит. Заборгованість усіх галузів кооперації складає 757.113 черв., що дає пересічно на один пай 23,2 черв.

На долю робітничої кооперації з цієї суми припадає 285.187 черв., що дає на 1 пай 47,4 черв.

Таким робом робітничій кооперації, яка має 15% у пайовому капіталі Українбанку, відкрито 36,4% із загальної суми відкритого кредиту й використано 37,7% із загальної суми.

Кредитуючи робітничу кооперацію, Українбанк уділяє як найбільш уваги й коштів для низової кооперації, що видно з нижченаведеної таблиці:

		Використано	
1. Центральні	2 організ.	7 080	— 2,4%
2. Районові	2 „	41.958	—14.7%
3. К ви 1 ступня	216 „	236.149	—82.9%
Разом	220 організ.	285.187	—100%

Ці данні свідчать за те, що курс на зміцнення низової кооперації було проведено досить твердо й неухильно. Динаміка зазначених вище моментів (зріст кількости організацій — пайщиків, паїв та відкритих та використаних кредитів, починаючи з 1/X 23 р. по 1/IV 24 р.) виявляється такою таблицею:

	1923 р.	1924 р.			
	I/X	I/I	I/II	I/III	II/V
Кількість пайщиків	132	163	201	202	220
„ паїв	3.050	4.068	4.476	5.358	5.810
Разом відкритого кред.	111.118	132.298	201.148	241.373	319.951
„ використан. „	92.859	121.793	191.140	205.902	285.187

На 1/X 1923 р. заборгованість робітничої кооперації складала 19,6% усієї заборгованости банкові, на 1/I заборгованість робітничої кооперації займає 24,3%, на 1/II—31,6%, на 1/III—30,9, на 1/IV—37,7%.

Таке сприятливе відношення Українбанку до задоволення кредитом робітничої кооперації, порівнюючи з иншими галузями, утворилось завдяки тому, що між Українбанком та робітничими організаціями в особі Укрбюро ВЦСПС та Соцстраха було складено умови, що згідно їх останні повинні були тримати усі свої вільні кошти на біжучих рахунках в Українбанку, а також завдяки енергійній роботі Комітету робітниче-кооперативного кредиту, що як найбільше використав умови з Укрбюро ВЦСПС та Головсоцстрахом.

---

[1]) Виключено паї Всекобанку.

Данні по цих умовах такі:

1. Загальна сума вкладок і біж. рах. по загальному балансу банку на 1/X 1923 р. була черв.	178.344	100%	
з них по б/р. профспілок та Соцст. .	52.278	або 32,1%	
2. На 1/IV 24 р. по загальному балансу	599.182	100%	
по б/р. профспілок та Соцстраху . .	237.421	39,5	(відом. не повні, цей відс. не менш. за 42%)

Останню суму треба зменшити на 51.076 черв., що складає заборгованість господар. органів Українбанку по розрахунках з Соцстрахом.

Таким чином залишається 186.345 черв., із котрих приходилось не менш 10%, себ-то до 19.000 черв., тримати в касі банку для своєчасної оплати чеків і тільки 167.000 черв. можно було повернути на кредитування робітничої кооперації.

Таким чином, Українбанк, одержуючи кошти від робітничих організацій, поступово збільшував кредитування робітничої кооперації, не зважаючи на припинення активних операцій що до решти галузів кооперації, яке сталося в звязку з депресією, що виникла з переведенням грошевої реформи.

Д. М.

Про роботу комітету робітниче-кооперативного кредиту.

Комітет з початку свого утворення мав 5 засідань і 1 нараду з представниками периферії, на яких обговорювались питання: загального кредитування, вишукування коштів, дрібно-крамничного кредиту, про діяльність робітничих кас Українбанку і т. инш.

В сучасний мент Комітет провадить підготовчу роботу по організації комітетів робітниче-кооперативного кредиту при тих філіях Українбанку, що знаходяться в робітничих районах.

Зараз перед Центральним Комітетом Робітниче-Кооперативного кредиту та підвідділом робітничої кооперації стоять два завдання:

а) переведення енергійної кампанії за збільшення робітничою кооперацією своєї участи в пайовому капіталі Українбанку й

б) ще більше поширення та зміцнення звязку з профорганами для цілковитого використання їхніх вільних коштів для дальшого збільшення кредитування робітничої кооперації.

Д. М.

Дрібно-крамничковий кредит в Українбанку.

За березонь кредит для короткотермінового кредитування робітників продуктами харчування майже цілком росподілено між робітничою кооперацією.

Кредит відкрито 22 організаціям в розмірі 98.188 черв. Видано за відомостями, які маються в роспорядженні Кредитового Відділу, 89.605.120 черв., причому 45.939.480 видано із кредитів, одержаних Українбанком від Держбанку, а 43.665.64 черв. видано із коштів Українбанку.

Кредит росподілено переважно між низовою кооперацією. Тільки 4000 черв.—4% всього кредиту—виділено для Київського Соробкопу оскільки він безпосередньо обслуговує споживачів-робітників.

Завдяки тому, що росподіл кредитів роспочався під час грошевої депресії, видача його провадилась поступово на протязі всього березня та квітня. До цього спричинилося ще й те, що не всі робкопи мали можливість своєчасно подати векселі в забезпечення кредиту й, крім того, Держбанк ставив усякі формальні перепони при одержанні кредиту

В. Т.

Фінансовий Відділ.

Договір Українбанку з Головсоцстрахом.

Генеральний договір, складений Українбанком з Головсоцстрахом в межах Поділля, Волині, Чернигівщини й Катеринославщини на тримання всіх сум Соцстраху на біжучих рахунках в установах н/банку, дає велику користь обом установам. По цьому договору Губсоцстрах в Катеринославі має можливість одержувати суми з біжучих рахунків в той час, коли госпорган доставляють товар до реалізації, а остання вимагає поважного часу. Таким чином н/Катеринославською філією виплачувано тимчасово по цих нереальних рахунках біля 22515. червінців, а, крім того, тим госпорганом, що виплачують свою заборгованість по соціяльному страхуванню товарами, Українбанк допомагає продати їх товари.

Одночасно з цим вживаються заходи до складення договорів і угод в инших місцях, де Головсоцстрах залишив право за своїми місцевими органами на переховування своїх вільних коштів в тих чи инших установах. В кінці 1923 року такі угоди підписані по Донеччині в Миколаїві та Херсоні, де робота провадиться по цей час. Останніми часами виявили згоду на це Одеса, Озюм та Купянськ, а на Полтавщині, де суми Соцстраху досі переховувались у Промбанку, маємо постанови Губпрофради, Губвиконкому та инш. робітничих організацій і установ, щоб надалі вільні кошти Соцстраху переховувались в Українбанку.

Таким чином генеральний договір Головсцстраху з Українбанком на тримання вільних коштів має тенденцію по волі й ініціятиві місць поширитись згодом на всю Україну. Тільки Харківщина та Київщина залишились не охопленними такими угодами, але правління банку веде зараз переговори з Головсоцстрахом і вже мається принципова згода на складення договору в цій справі з чинністю навсю Україну.

Єврейський Народній Банк у Лондоні.

Згідно складеної н/банком 21/III б. р. кореспондентського договору з Об'єднаним Єврейським Народнім Банком в Лондоні до установ Українбанку починають надходити перекази в доларах. Більшість цих переказів дрібні—від 10—100 доларів. За перші 10 днів цих операцій надійшло переказів на 15.000 доларів.

З огляду на те, що ці перекази з чужеземною валютою одержує переважно дрібномістечкове єврейське населення, Правлінням Українбанку складений договір з Уповнаркомпочтелем УСРР про надсилку цих переказів на місця в формі цінних пакетів з зазначеною цінністю з повереннням установам Банку росписок на одержання.

З метою прискорення й поліпшення техніки оплати цих переказів, технична нарада при Українбанкові розробила відповідні положення, згідно яких н/Лондонське представництво направляє перекази безпосередньо н/філіям в ті місця, куди адресовані перекази.

Н/Лондонське представництво виготовляє доручення в 2-х примірниках, з яких оригінал направляється філії в місце адресата переказу, а копія до центральної контори. Обидва примірники доручення надсилаються з супровідними листами.

Коли клієнт мешкає в місці осідку філії або комісіонерства, його повідомляється, коли-ж клієнт мешкає десь далі—переказ надсилається н/установою до місця мешкання клієнта цінним пакетом через почтову установу.

З метою забезпечити себе потрібною сумою чужоземної валюти, філії можуть купувати її на місцевому ринкові по курсу не вище офіційного Московської Товарної Біржі, а ріжницю на курсові відносити на рахунок прибутків і збитків

філії. Коли-ж клієнт побажає одержати замість доларів червінці, тоді ця операція переводиться як продаж червінців.

Для догляду за своєчасним і точним виконанням переказів О.Є.Н.Б. філіями й комісіонерствами останні надсилають до Центр. К-ри банку кожного 1—10—20 числа місяця відомість виплачених переказів.

Нові кореспонденти н/Банку.

На початку травня Укрбанк одержав пропозицію Кубсельсоюзу на заключення з ним кореспонденського договроу. Ця пропозиція Укрбанком прийнята й надіслані умови банку.

Після заключення цього договору Україбанк матиме в особі Кубсельсоюзу досить цікавого контрагента, бо кооперація на Кубані представляє досить міцні з господарчого боку кооперативні організації з широко-розвиненими операціями, які вона здебільшого провадить з Україною.

Такий-же кореспонденський договір заключено з Гомельським Губернським Робітничим Банком, звязаним з місцевими робітничими організаціями.

Сільськогосподарські машини з-за кордону.

Сільськогосподарські машини, закуплені в Берліні тов. Полопьким в час перебування його за кордоном, прибувають цими днями до н/кордону.

Відділ Робітничих Кас.

Право робітничих кас кооперативного кредиту на дрібні вклади.

Укрдержплан в засіданні кредитно-грошевої комісії від 27 травня б. р. в складі представників: від НКФ, Держбанку, Держторгу, Всеукраїнської Державної Ощадної Каси, Укрбюро ВЦСПС, Україбанку, Вукопспілки, Уцеробкопу, Центрального Комітету Робітничого Кредиту, ВУКС'а, Укрсельбанку, Харьківського Губ. Сельгосп. Кредиту й професорів Соболева й Фоміна, що була скликана виключно в справах робітничих кас кооперативного кредиту н/Банку, відкинула претензії державних кас на монополію що до дрібних вкладок, визнала організацію кас кооперативного кредиту своєчасною й економично доцільною і підкреслила право кас кооперативного кредиту Україбанку на існування й на притягнення ними дрібних вкладок.

Товаровий Відділ.

Товарові операції Україбанку за час з 1/x 1923 року по 1/v 1924 року.

Провадження товарових операцій н/ банками зараз все більше і більше набірає характеру операцій за власний кошт побіч з операціями властивими дореволюційним банкам, так би мовити, посередницького характеру. В операційний 1923 рік Україбанк вів товарові операції в обох зазначенних напрямках. Але виконуючи постанову сесії Ради товаровий відділ перейшов на чисто комісійні операції, шляхом відповідного ділового звязку з продукційними органами республіки.

Обороти центрального товарового відділу з початку року на 1/v досягли 469.383 червінців. Таким робом Україбанк в мент переведення грошової реформи притяг до себе значні цінности, разом з тим допоміг товаровій інтервенції, яка почалась одноразово з переведенням грошової реформи. Нижчезазначена таблиця показує рух оборотів по місяцях:

Жовтень 1923 р.	49.265.203 черв.	Лютий 1924 р.	57.577.386 черв.
Листопад „	27.177.474 „	Березень „	83.477.597 „
Грудень „	46.285.717 „	Квітень „	100.036.161 „
Січень 1924 р.	95.594.167 „	Разом	469.383.705 черв.

Номенклатура краму, з яким оперував товаровий відділ за цей час, складалась з 13 назв. Така обмежена номенклатура пояснюється тим, що товаровий відділ прямував до того, щоб оперувати з крамом широкого вжитку.

Що до того, від кого цей крам одержувався, то нижче приведені данні дають в відсоткових відношеннях такі числа:

Продавці.		Покупці.	
1. Філіяли Українбанку . .	73%	1. Філіяли Українбанку . .	71%
2. Держоргани	18%	2. Держоргани	2%
3. Кооперативні організації .	9%	3. Кооператустанови	27%
Разом . . .	100%	Разом . . .	100%

Що торкається продавців (філіяли Українбанку), які займають досить значне місце, то необхідно зазначити, що тут переважно пройшли операції проведені з доручення центрального товарового відділу або ті доручення випадкового характеру, які вони переводили через центр, бо ініціятива місць в цьому напрямку почала значно почуватись лише в послідні два місяці.

Задумана централізація товарових операцій ще до цього часу не переведена в тому розмірі, як це передбачалось, але твердий почин в цьому зроблений і можна гадати, що набуваючи досвіду, робота 1924 операційного року дасть можливість в наступному 1925 році це завдання виконати.

Обороти з покупцями кооператустановами складають 27%—це кооперативні організації Харківського району або тих, які мають в Харкові постійне представництво, як Союздонбасейн і инш.

Оглядаючи пророблену роботу центрального відділу, треба зазначити, що комісійні операції центрального товарового відділу не розвинуті до належного розміру, але причиною цього ті обставини, в яких перебував товаровий відділ в структурі самого Українбанку з одного боку і всім відоме становище н/продукції і покупної здібности населення з другого боку.

РІЖНЕ.

Українбанк між банками України на 1-III-24 р.

В статистичному бюлетені ЦСУ в № 9 опублікований зведений баланс усіх банків України на 1-III, з якого видно, що на Україні на 1-III провадило операцій 154 банкових установи, які росподіляються так: Держбанк—69, Українбанк—37, Промбанк—14, Всекобан —1, Укрсельбанк—1, Губерніяльних Т-в Сільсько-Господарчого Кредиту—9, Комунальних банків—3 і Т-в Взаємного Кредиту—20.

Всі вони разом дали загальний баланс на 1-III в сумі 164932,3 тисяч зол. крб. По величині балансу перше місце займає Держбанк, Українбанк числиться на третьому місці, а в балансі всіх банків займає 11,2%.

Розміром пайового капіталу Українбанк у зведеному балансі займає 5 місце і має 3,1% капіталу всіх банків України.

Вклади Українбанку займають 5 місце, а з загальної суми вкладів 42358,4 тисяч зол. крб. на Українбанк припадає 14,4%.

По позиках Українбанк займає третє місце.

По учотно-позичкових операціях Українбанк займає теж третє місце і з загальної суми на Українбанк припадає 11,4%. До сум по кредитуванню треба віднести дебіторів посередницьких операцій, по цій статті Українбанк займає 1 місце і з суми 3735 тис. крб. на його припадає 76%; ці суми видавались переважно кооперативам першого ступеня по хлібо-залогових операціях.

І. В.

Ліквідація Українкустарспілки.

Постановою УЕН від 7 травня б. р. визнано за необхідне ліквідувати Українкустарспілку через недоцільність її існування надалі.

В розвиток цієї постанови Головкооперком 19-V б. р. ухвалив:

З огляду на ліквідацію Українкустарспілки центром кустарно-промислової кооперації на Україні рахувати „Сільський Господарь“, запропонувавши останньому внести відповідні зміни в свій статут.

„Сільський Господарь" обслуговує кустарно-промислову кооперацію через спеціяльні кустарно-промислові кооперативні союзи (в місцях широкого розвитку кустарно-промислової кооперації) та через мішані сільсько-господарські та кустарно-промислові союзи.

„Сільський Господарь" має в Оргвідділі окремий підвідділ, який організаційно обслуговуватиме кустарно-промислову кооперацію, і господарчий підвідділ в Господарчому Відділі—для господарчого обслуговування кустпромкооперації.

Ради „Сільського Господаря" і мішаних союзів поповнюються представниками від кустарно-промислової кооперації.

Для кращого обслуговування кустарно-промислової кооперації скликаються періодично наради.

Українбанкові доручається вжити заходів до обслуговування міських промислових ощадно-позичкових товариств і провести широку агітаційну кампанію з метою притягнення їх до складу пайщиків Українбанку.

Тимчасово всі позики по постанові РПО з кредитів по фінансуванню кооперації одержує „Сільський Господарь" і росподіляє їх по периферії. Надалі „Сільський Господарь" має право на одержання кредитів, які асигновано на кустарно-промислову кооперацію.

З нового бюджетового року частина кредитів, призначених на кустарно-промислову кооперацію, може бути переглянута.

Ухвалено просити банківські установи залишити за кустарно-промисловою кооперацією, незалежно від того, хто її обслуговує (спеціяльні кустарно-промислові чи мішані сіль-госп.-кредитові та кустпромсоюзи) відкривати їй кредити. Просити Державний Банк залишити кредити, відкриті Українкустарспілці, за „Сільським Господарем", як спеціяльний кредит для обслуговування кустарно-промислової кооперації.

В ліквідаційну комісію по справах Українкустарспілки по постанові Головкооперкому входять: Члени Правління Українбанку т. т. Полоцький О. А., Кудря Д. Є., Макаревич О. А., Іванов Ф. Я., Хотовицький М. О. та Височанський П. Ф., від Українкустарьспілки—т. Дражевський і один представник від Н.К.Ф.

Претензії до Українкустарспілки мають бути поданими Ліквідкомові до 15-VI б. р.

Преса про Українбанк.

За травень місяць про Українбанк було написано по таких газетах:

1.	Вісти	№ 107,	14-V	Дрібно-крамничковий кредит для робітників.
2.	„	„	„	Позика робітничій кооперації України.
3.	„	№ 108,	15-V	Кооперативний Альянс (розмова з головою Укрбанку т. Полоцьким).—
4.	„	№ 112,	20-V	Наша думка (про С.-Г., Українбанк, Українкустарьспілку), ст. Яценка.
5.	„	№ 115,	24-V	Взаємовідносини з польською робітничою кооперацією.
6.	„	№ 105,	11-V	Баланс Укрбанку на 1-IV—24 р.
7.	„	№ 120,	29-V	Розвиток діяльности Українбанку, ст. П. Костенка.
8.	„	№ 122,	31-V	Зам. „Про право робітничих кас кооперативного кредиту на дрібні вклади" (Укрдержплан).
9.	„	„	„	Хроніка про діяльність н/Банку.
10.	Украинский Экономист	№ 38,	10-V	Кредитование кооперативной периферии (совещ. ВУКС и Укрбанка).
11.	„	№ 42,	15-V	Кредитование крестьянского хозяйства, ст. Качинского.
12.	„	„	„	„Судьба вкладов Укрбанка в Немецком банке".
13.	„	„	„	Кредитование торговли и кооперации (Госбанк и Українбанк).
14.	„	№ 43,	16-V	Институт кредитного посредничества (Укрбанк, по плану Комвнуторга, кредитует кооперацию).
15.	„	№ 44,	17-V	Реорганизация куст.-пром. кооперации.
16.	„	№ 47,	20-V	Денежная реформа на Украине (развитие банковых операций).

17. Украинский Экономист	№ 49,	22-V	Монополия сберегательных касс, ст. проф. Соболева.
18. „	№ 39,	11-V	Баланс Укрбанку, на 1-IV—24 г.
19. Коммунист	№ 110,	15-V	Украинбанк и госпромышленность, ст. т. Кудри.
20. „	№ 114,	20-V	Об'ява про ліквідацію УКС і передачу функцій ліквідкомісії Українбанкові.
21. Вестник Финансов СССР	№ 103,		Кредитные учреждения Украины на 1-I—1924 г. (об Украинбанке), ст. Гандера.
22. Финансовая Газета	№ 103,	14-V	Украинбанк, ст. Гандера.
23. Экономическая Жизнь	№ 183,	14-V	Международное положение украинской кооперации (интервью т. Полоцкого).
24. „	№ 185,		Баланс Укрбанку на 1-IV—24 г.
25. Всероссийская кочегарка	№ 106,		Неправдиві і спростовані нами відомості про кредитування приватної торговлі докл. т. Чернова на Губпартконференции Донбасса.
26. Спілка	№ 19,	9-V	Кредитування низової кооперації.
27. „	„	„	Як розвивається кредитова робота на Київщині, Черкасщині, Уманщині.
28. „	„	„	Підготовка до хлібозаготовок.
29. „	„	„	Договори Київської філії Укрбанку.
30. Голос Труда (Полтавщ.)	№ 114,	20-V	Кооперативное совещание Полтавщины.
31. „	„	„	Обследование Полтавской филии Украинбанка.
32. Червоне Село			Український Кооперативний Банк ст. Розводова.
33. Сільський Господарь	№ 1—2		Кредитування Українбанком с.-г. та споживчої кооперації.
34. Нова Громада	№ 24	20-V	Державна промисловість і низова кооперація, ст. Ройтбак.
35. Звезда (Катериносл.)	№ 546,		
36. Известия (Моск.)	№ 1336,	20-V	
37. Коммунист	№ 107,	11-V	
38. Известия (Одесса)	№ 106,	11-V	
39. Волынский Пролетарий	№ 101,	7-V	Вміщено об'яви про Єврейський об'єднаний народний банк в Лондоні і провадження операцій через Українбанк.
40. Дер Емес,	№ 103,		
41. Укр. Экономист	№ 57	31-V	Стаття О. А. Полоцького „Сельско-хозяйственный кредит".
42. Журнал Гентської виставки	№ 11,		Стаття про укр. кооперацію.

Телеграфна позиційна відомость

(в чер

УСТАНОВИ	Готівка				Кредитування кооперації			
	11/v	16/v	21/v	26/v	11/v	16/v	21/v	25/v
1. Бахмут	4260	2951	1915	2322	34498	37043	34394	33923
2. Бердянск	641	450	324	576	7529	7965	8451	8637
3. Біла Церква	372	291	300	430	—	—	—	—
4. Винниця	2383	1657	385	840	19252	19636	20240	22762
5. Гадяч	128	98	74	97	1644	1636	1688	1734
6. Елисаветград.	2581	2553	3330	2479	13516	13923	13292	13882
7. Житомир	1179	546	589	592	13980	15801	16133	16111
8. Запоріжжа.	624	746	687	894	22535	22466	21686	21943
9. Ізюм	614	525	603	1640	13302	13777	13266	13337
10. Кам.-Подільський	258	322	397	272	2614	2452	2663	2508
11. Катеринослав.	942	2147	1845	1275	57920	58545	58083	68614
12. Київ	7094	4692	7495	6204	69917	72537	74082	76326
13. Конотоп.	—	—	—	855	—	—	—	1257
14. Красноград	351	209	164	270	2429	2937	2948	2835
15. Кременчуг.	581	640	168	622	9130	9440	9833	9497
16. Кривий-Ріг.	511	166	207	146	5574	5369	6736	6412
17. Купянск	1230	1008	337	397	4711	8887	10210	10624
18. Луганск.	2066	5535	1580	1027	13051	13715	12504	13334
19. Маріуполь	991	852	735	2227	4786	4721	4867	4852
20. Мелітополь.	702	1789	1346	505	6923	7007	8087	7880
21. Миколаїв	2013	2391	2999	5019	27064	26087	25707	25096
22. Москва	4174	23695	13292	15054	5331	5901	12447	13240
23. Ніжин	734	227	487	188	1429	1494	1513	1553
24. Одесса	4073	2049	2988	2559	74175	76830	77558	78433
25. Павлоград	—	—	1280	737	—	—	1065	835
26. Полтава.	2178	2537	1219	2471	16347	16825	17165	18196
27. Проскурів	496	483	161	266	5322	5256	5424	5465
28. Ромны	79	84	811	264	4670	4601	4631	4574
29. Старобільск	244	495	234	272	1253	1274	2103	2238
30. Суми.	1274	1561	745	2011	12373	12066	11779	11604
31. Таганрог	2211	1624	870	443	4470	4359	4871	5256
32. Умань	482	818	1528	2714	3138	3470	3824	4590
33. Харків	7137	7270	9790	8176	281721	283537	284585	284441
34. Херсон	1841	1568	898	1474	13959	12672	12123	12064
35. Черкаси.	208	241	793	113	6122	6049	6304	6199
36. Чернигів	1486	1116	1725	1464	11979	12069	12063	12054
37. Шахти	722	2245	4862	3679	10564	9373	7717	7709
38. Юзовка	1250	463	577	2585	14922	14446	14389	14250
РАЗОМ.	58110	76144	67740	73119	798250	814166	824431	844265

по установах Укрaїнбанку

вінцях)

Вкладки й біж. рах.				Позики				Баланс			
11/v	16/v	21/v	26/v	11/v	16/v	21/v	25/v	11/v	16/v	21/v	26/v
53590	53948	48455	48280	5608	7904	9941	9946	71102	72180	67806	67565
3437	3155	3185	3531	3259	2120	2120	2195	12806	10738	11181	11717
68	68	196	286	—	—	—	—	586	603	647	870
17988	17405	16228	16788	5727	6297	6362	6363	44956	44889	45152	44914
1724	1478	1445	1619	—	—	—	—	5215	5114	5164	5092
6053	6167	6325	7137	4953	4953	4728	4728	18655	18657	19008	19353
19072	18975	22172	20990	69	69	169	569	22169	23014	25486	24781
11570	11465	11573	11349	7175	7176	7175	6976	39685	41250	41090	42070
7429	7419	7688	9265	3300	3300	3300	3300	16680	17299	17695	18569
1504	1604	1868	1867	752	602	602	802	3897	4152	4467	4501
51723	51979	50442	49169	29330	29330	29330	30130	97000	97017	95378	95379
49200	49480	51319	55686	25566	26665	30302	29447	112914	116306	123543	127724
—	—	—	2365	—	—	—	—	—	—	—	2852
3205	3587	4215	3813	1491	1202	1114	1154	13109	13482	13971	14101
3047	3004	3003	3383	2977	2884	2975	2925	16227	16559	16771	16756
4770	4355	4966	4686	808	808	808	808	8057	7561	9044	10119
3229	5902	5893	7203	697	635	635	705	6827	10785	11558	11662
12312	16315	10610	9864	1000	1000	1000	1000	19485	23592	18039	18575
6244	5581	6042	7631	1150	1200	1200	1800	10781	10284	10329	11735
6173	6335	6031	5819	1035	1035	1035	1035	11577	11975	11493	11440
25338	23692	20399	24104	7896	7896	8396	8455	85066	88144	86745	88482
30838	50872	50674	45680	—	—	—	—	83897	120979	125189	120138
2587	2283	2357	2300	—	—	—	—	3234	2730	3129	2797
49988	49725	46224	47231	16388	17016	21908	19431	99130	100150	102553	104177
—	—	2244	2039	—	—	210	210	—	—	2741	2735
5762	6451	5311	6013	4002	4840	5340	5531	24138	25437	23884	25727
3340	4353	3974	3755	1578	1305	1175	1340	7499	7472	7324	7387
1669	1525	1167	1012	2402	2576	2677	2527	10332	11263	10366	9808
1913	1839	1751	1900	—	—	—	—	3570	3614	3637	3843
7992	7948	8006	9563	3000	3000	3000	3000	22183	21531	21093	22351
2460	2631	3247	3548	2234	2204	2194	2794	15606	14478	14582	14465
2844	2819	2474	3170	1500	1500	1500	1280	7438	7818	8324	8813
153126	153082	178835	187368	64464	64385	60535	55861	408088	402960	409129	430588
7995	7829	8072	8069	1000	600	900	900	25461	24779	24219	25148
2335	2424	2895	2614	1054	1089	987	987	8376	8275	8893	8096
11557	11988	11348	10985	6387	6387	6622	6577	22235	21558	22295	22839
9393	8096	8642	10811	2398	2573	1583	1502	20214	19901	19114	17775
7031	8553	7172	8482	4022	3022	3522	3522	20683	19447	19576	21146
588506	614332	626448	649375	213222	213973	223345	217800	1398878	1445993	1449058	1495090

Редактор-Видавець — „Укрaїнбанк“.

Перевірено 1948 р.

На правах рукопису. К.П.У. [332.1 (47.71)]

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „УКРАЇНБАНКУ“

№ 5 ВИДАННЯ ПЕРІОДИЧНЕ № 5

ЗМІСТ:

Про дефекти, які необхідно негайно усунути.
Векселедательська форма кредиту.
Постанови Правління.
До відносин з Всекобанком.
По відділах н/Банку.
Фінансовий Відділ. (Кореспондентські взаємовідносини з закордонними банками. Право н/Філій примати закордонну валюту).
Кредитовий Відділ. (Українбанк і транспортна кооперація).
Хлібо-Залоговий Відділ. (Хлібо-залогові операції).
Юридична частина. (Замітки по вексельному праву).
З життя н/Філіялів. (Огляд діяльности Полтавської Філії).
Ріжне.

...вська Держ. Бібліо... ім. В. Г. Короленка
33000

ЛИПЕНЬ

ХАРКІВ 1924

Д.У.Д. Харків, № 8562.
Зам. 3676. Тир. 800.
Друкарня-літографія
КНИГОСПІЛКИ
Нетеч. наб., № 14.

Про дефекти, які необхідно негайно усунути.

Організаційний період нашого Банку можна вважати в основі закінченим. В звязку з цим на чергу дня стає як ударне, завдання—удосконалення загальної техніки операцій і усунення головніших технічних дефектів у нашій роботі.

Аналіз вказівок, що робляться Правлінням нашим Установам по місячних відчитах, показує, що найбільше вказівок і досі доводиться давати по питаннях технично-бухгалтерського характеру; так по відчитах за квітень місяць дано вказівки бухгалтерського характеру 27-ми установам; отже біля 82% наших Установ досі ще не налагодили як слід правильного бухгалтерського учоту. Помічається, що де-які установи неуважно ставляться до зроблених Правлінням вказівок і систематично повторюють протягом довогого часу одні й ті самі технично-бухгалтерські помилки.

Зрозуміло, що ми мусимо в близчий час цей дефект у нашій роботі усунути і поставити бухгалтерську техніку на належну височінь. Це, між иншим, значно сокоротить листування Правління з Філіями.

Далі, найбільше зауважень доводиться робити в справах оперативних, зокрема в справі кредитової політики і кредитування взагалі (перевищення кредитів, нерівномірне обслуговування ріжних галузів кооперації, невистачання забезпечення і т. д.). По відчитах за квітень такі зауваження зроблено 23 м нашим установам. Це показує, що біля 70% наших установ ще не взяли твердого курсу кредитової політики і не удосконалили техніки цієї операції. Як на прикру ілюстарцію неуважного відношення де-яких н/установ до директив Правління в справі кредитування, вистачить тут вказати на операцію з гарантійним кредитом. Де-які наші установи ставляться до цієї форми кредиту і учоту її так недбало, що в результаті на 1-е травня біж. року ми маємо зовсім недопустимий стан позабалансових рахунків в цій галузі:

1. Видано гарантій на суму—427.832.350 черв.
2. Одержано забезпечення по виданих гарантіях на суму—358.378.711 „

Не вистачає забезпечення— 69.453.639 черв.

Таке становище утворилось головним чином через те, що частину забезпечення по виданих гарантіях де-які наші установи в позабалансових відомостях показали не у відповідних рубриках (як забезпечення по иншіх кредитах). Здається дрібниця, одначе вона дуже шкодить нашому банкові, бо невідповідність на балансі забезпечення виданим гарантіям справляє на стороні негативне враження про н/банк.

Це треба взяти нам на увагу і подбати про те, щоб через місяць-два бухгалтерський учот, техніка операцій і відчитність були поставлені на належну височінь. Майже два роки досвіду, закінчення організаційного періоду, тверда єдина валюта—все це дає можливість і зобовязує нас рішуче покінчити зі вказаними дефектами в нашій роботі.

П. Христюк.

Векселедательська форма кредиту в Украінбанку.

В практиці Украінбанку виникає питання про кредитування кооперативних організацій 1 ступня й особливо про оформлення позик їх в кредитуючих установах. В довійськовий час кредитові та ощадно-позичкові т-ва мали право безпосередньо кредитуватись в Держбанку під свої соло-векселі. В сучасний мент вексельна політика Держбанку негативно ставиться до такого порядку оформлення позик кооперативами 1 ст. не тільки безпосередньо у Держбанку, а навіть і тоді, коли ці векселі проходять через инші кредитуючі Центри—Украінбанк, Промбанк, Комунбанк і т. ин. Держбанк приймає до учоту лише покупательські векселі, і позаяк векселі, які проходять через банки, не являються покупательськими, він розцінює їх, як соло-векселі і до учоту не приймає.

Така політика Держбанку ставить в дуже скрутне становище кооперативи I ступня і заставляє їх шукати инших засобів забезпечення своїх позик в банках.

Практика н/банку знає де-кілька таких засобів, а саме: кооперативи I ступня подають в забезпечення своїх боргів:

1) векселі своїх членів-фізичних осіб з своїм жиро,
2) векселі инших кооперативів I ступня з своїм жиро,
3) векселі вищих кооперативів з своїм жиро,
4) свої векселі і залог краму в банку,
5) свої соло-векселі і залог краму в обороті т-ва,
6) соло-векселі з жиро Райсоюзу,—векселедательська форма кредиту.

Що-до перших двох форм забезпечення, то не має жадної потреби доводити, що векселі фізичних осіб та кооперативів 1 ст. не є покупательські, а переважно дружні. Як виняток, реальними, дійсно покупательськими являються векселі вищих кооперативних організацій, з якими первичні кооперативи ведуть торговельні операції,—продають їм у борг., під векселі, хліб і инші речі споживання. Але це явище має випадковий характер і оперувати з такими векселями кооперативам приходиться дуже рідко.

Більш забезпечуючим кредитом з'являються соло-векселі з залогом краму на склепах кредитуючої установи. Але ця форма дуже тяжко відбивається на торговельних операціях боргівників. Зданий на склепи Банків крам не може бути реалізованим, а тому і ця операція утрачує всякий зміст. Користуватись такою формою кредиту немає ніякої рації.

Більш-менш придатною формою кредиту являється кредитування під соловекселі і крам в обороті. Таку форму, як більш сприяючу торговельним операціям низової кооперації, можна було-б рекомендувати переважно перед иншими формами, коли-б за нею не скривалась лише одна формальність і коли-б вона не тягла за собою кримінальних наслідків. Ні для кого не секрет, що той крам, який рахується в закладі, розпродається і нічим не поповнюється, або поповнюється не на всю кількість закладеного краму. Таким чином і ця форма являється лише виконанням формальности і мало забезпечує кредитові операції.

Цілком зрозуміло, що до більшости наведених вище форм кредитування треба ставитись обережно.

Найбільш доцільною, як більш-менш еластичною й здоровою формою забезпечення позик кооперативами 1 ст. ми рахуємо векселедательську форму, на яку і слід звертати особливу увагу в практиці н/банку.

Як було пояснено в циркулярі № 249, векселедательську форму кредиту треба розуміти так: Векселі пишуться приказу Союзу; останній кладе на векселі свій бланковий напис (жиро) і передає його векселедавцю для використання кредиту в н/Банку, при цьому окремим листом Союз повідомляє Банк, що кредит по цьому векселю реалізується за рахунок відкритого йому у Банку кредиту. Після виконання таких формальностей, кредит набірає значіння в векселедательській формі.

З приводу векселедательської форми кредиту виникає де-кілька питань як принціпового, так і практичного змісту, а саме:

1. Який характер і яке значіння має жиро Райсоюзу на векселях коопер. організацій.

2. Який вплив має жиро Союзу на безпосередній кредит самого Союзу (жиранта)?

3. До якого розміру можливо приймати жиро Союзу на векселях кооперативів 1 ст.?

4. На яку організацію треба записувати по ресконтро дебіторів борг по векселедательському кредиту: на жиранта, чи на векселедавця?

Аби уявити собі економичну природу векселедательської форми кредиту, необхідно мати на увазі, що *дебітором по векселедательській формі кредиту является векселедавець, цеб-то кооператив I ступня.* Жиро Райсоюзу має значіння лише поручительного надпису на векселі. Коли Союз кладе своє жиро на векселі, це значить, що він поручається за платіж по цьому векселю, і, в разі, коли векселедавець не розраховується по своєму боргу, Союз мусить розплатитись за нього сам.

Звідси зрозуміло, що кредити по цій формі використовуються за рахунок кредиту векселедавця і на розмір кредиту Союзу ніякого впливу не мають. Але слід зазначити, що поручительний кредит Союзу на векселях кооперативів 1 ступня не є лише одна формальність. Поскільки за такий надпис Союз відповідає, необхідно дуже обережно ставитись і до векселедательської форми кредиту і припускати до реалізації кредиту виключно кредитоспроможні кооперативні організації 1 ст., щоб не підводити Союзи і не дискредитувати саму форму кредиту. Ясно, що розмір кредиту по поручительному надпису Союзу на векселях кооперативів 1 ступеня не може бути необмежений. Поскільки поручительство дається не для форми тільки і поскільки Союз дає по цьому поручительству обов'язок платить за векселедавця, постільки це поручительство мусить бути реальним, тому і розмір його слід обмежувати розміром кредитоспроможности самого Союзу. В таких випадках слід відкривати Союзу два кредити: один для нього самого, а другий для поручительства за других. Розмір як того, так і другого опредїлюється економичною міцю Союзу.

Після вищенаведених пояснень, зрозуміло, як треба робить проводки заборгованости по векселедательській формі кредиту по бухгалтерських книгах. Борг записується за векселедавцем з приміткою про жиро Райсоюзу.

М. Кротенко.

Постанови Правління.

Про відкриття гарантійних кредитів у Центрі.

Правління ухвалило не відкривати гарантійних, а також і звичайних кредитів в Центрі, без попереднього заключення відповідних н/Установ.

Про погодження відчитности.

Інспекції доручено увійти в переговори з Н:К.Ф. з приводу скорочення і погодження форм н/відчитности Н.К.Ф., а також домагатися, що-б відчитність н/Установ до Н.К.Ф. подавав Центр за всі установи, а не кожна Установа окремо.

Тверді штати для н/Установ.

В червні місяці Правлінням встановлено тверді штати для всіх н/Установ і переведено тарифікацію співробітників.

Відкриття Гришинської Робкаси.

Правління дозволило н/Бахмутській Філії відкрити робітничу касу кооперативного кредиту при Гришинському робкоопові.

Про видачу гарантійного кредиту Лондонському Представництву ВУКС.

Правлінням встановлено такий порядок видачі гарантій у Лондоні та Берліні (Українськими Лімітедами): коопорганізації, що купують закордоном крам, звертаються за кредитом до Правління Банку. Правління відкриває кредит і повідомляє н/Представництво в Лондоні та Берліні про размір і умови використання цих кредитів.

Орієнтовочний план борошняних операцій.

Правління затвердило орієнтовочний план хлібо борошняних операцій н/Хлібо-Зологового Відділу з н/Московською Філією і через Московську Філію відшукує потрібні кредити для кредитування кооператмлинів.

Хлібному Відділу доручено вести підготовчу роботу в справі складання договорів з кооператмлинами на таких умовах:

Розмір комісії по збуту встановлюється не вищий за 2% продажної ціни, з тим, що філія—комісіонерство приймає на себе всі організаційні видатки: при реалізації через склепи філій—по цінах гуртово-роздрібних—комісія до 4% і всі організаційні видатки філія провадить за свій рахунок, з тим що решта виручки без комісії не мусить бути нижчою за гуртові ціни дня і місяця реалізації краму.

Для філій в районі заготовки борошна встановлюється комісія—при заготовці сировини апаратом філії 1/2% і на вартість відгруженого борошна 1/2%, з тим, що всі видатки лягають на рахунок філії.

Розрахунки н/Катеринославської Філії з Головсоцстрахом.

В звязку з тим, що РПО відстрочило Південсталі виплату заборгованости по соцстраху до 1/I-25 року, включаючи березень місяць 24 р., Правління ухвалило просити Головсоцстрах поширити цю відстрочку і на Українбанк.

Товаровий Відділ вживає негайних заходів до реалізації товарового покриття внесеного Метал'об'єднанням на суму його заборгованности по Соцстраху.

Н/Філії мусять прискорити реалізацію залізо-скобяного краму, одержаного від Південсталі в покриття боргу, з тим щоб гроші від реалізації негайно переказувати н/Катеринославській Філії.

Гарантійний кредит Українцукру.

Правління відкрило Українцукру на купівлю 120 тисяч пудів вугілля—гарантійний кредит 2.630 червінців і по чековому кредиту Катеринославських зялізниць на перевозку 200.000 пудів вапняку—1200 черв.

Справу з відкриттям звичайного кредиту передано на розгляд Уч. Поз. Комітету.

Про реорганізацію н/Установ.

Правління ухвалило: залишити на Чернигівщині дві самостійних установі: Чернигівську філію та Конотопське Комісіонерство.

Реорганізувати н/Ніжинське К-во в Центральну Робкасу кооперативного кредиту із штатом в 3 чоловіки; Нов. Сіверське Аг-тво—в Центральну Робкасу кооп. кредиту, штат 3 чол., обидві каси підпорядкувати Чернигівській Філії.

Агентства й кореспондентські пункти, що є на Чернигівщині перетворити в Каси Кооп. Кредиту, підпорядкувавши їх 4-м Центральним Касам Кооп. Кредиту.

Реорганізацію має переводити Відділ Робкас.

Гадяцьке Комісіонерство реорганізується в Агентство і підпорядковується безпосередньо Центральній Конторі.

Білоцерківське К-во реорганізується в Агентство і підпорядковується Київській Філії.

К-ва в Першетравенську і Тирасполі перетворити в Агентства і підпорядкувати Одеській Філії.

4-е міське Агентство в Харкові реорганізується в Робкасу.

До відносин з Всекобанком.

1) Про паї бувшого Московського народнього Банку.

На останній Сесії Всекобанку в Москві 20-го червня ц./р. було порушено з ініціятиви представників Українбанку питання про право Української Кооперації на певну частину пайового капіталу бувш. Московського Народнього Банку, який капітал в свій час опинився закордоном в „Московському Народньому Банку Лімітед в Лондоні" і нині переданий разом з апаратом цього Лімітеду центрам російської кооперації.

Свої домагання представники Української Кооперації мотивували тим, що в пайовому капіталі бувш. Московського Народнього Банку біля однієї третини належало Кооперативним Установам України.

Не дивлючись на те, що ще рік тому назад, Українбанк мав принципову згоду Правління Всекобанку на передачу цих коштів Українбанкові, Правління Всекобанку, несподівано, внесло на Сесію доклад з пропозицією відмовити Українській кооперації в її справедливих домаганнях, базуючи відмову на тому що:

1) старі претензії до Всекобанку, як Банку в свій час націоналізованого, нині не мають задовольнятися.

2) Розпорошення капіталів Московського Нар. Банку не бажане.

3) Формальна угода між Всекобанком і Українбанком цілком не була прийнята, хоч цей пункт і був ухвалений обома сторонами.

4) Українбанк має спроможність придбати потрібну йому кількість паїв безпосередньо в Правлінні Всекобанку по їх номіналу.

Представники Української Кооперації заперечували на це:

1) Як що старі претензії до Московського Народнього Банку не можуть бути задоволені, то це в рівній мірі відноситься і до Українбанку й до Всекобанку. Кошти ці в такому разі мають поступити до Союзного Уряду СССР, і від нього Українська кооперація безперечно зможе одержати те, що їй по праву належить.

2) Ніякого розпорошення в зазначеній передачі нема, бо Українська кооперація не намагається одержати готівкою ці кошти, а вони цілком мають залишитися в Московському Народньому Банкові Лімітед в Лондоні, як пай Української кооперації.

Маючи право виходу на закордонний ринок Українська кооперація потрібує кредиту відкритого закордоном, аби поширити маштаб своєї роботи і там-же набути відповідну вагу і значіння.

Зазначені міркування не були прийняті на увагу Сесією, що дає право стверджувати, що не лише мотивами доцільности та очевидної справедливости, підперта ця постанова Сесії Ради.

Українбанк, не дивлючись на необхідність мати паї в закордонному кооперативному Банкові, разом з тим не має спроможности по номіналу набути їх, поскільки не має вільних на те коштів і тому знову звернувся до Всекобанку з підтвердженням своїх вимог на долю капіталів одержаних нами від М.Н.Б., при чому цю долю Українбанк определює (з огляду на труднощі фіксувати її точно) в $19^1/_2\%$, який відсоток прийнятий ссюзними Установами, для бюджету та господарських розрахунків України.

При тому Українбанк висловив Всекобанкові готовність виплатити за цю передачу також долю видатків, яку понiс Всекобанк при одержанні коштів бувш. М.Н.Б., по дійсній вартості і пропорціонально кількості переданих нам паїв.

2. Про зміну назви Всекобанку.

На цій же Сесії Всекобанк постановив змінити назву на Загально-Союзний Кооперативний Банк, не дивлючись на протест представників Української Кооперації, які зауважили, що на підставі постанов відповідних органів утворення союзного кооперативного центру можливе лише після попередньої згоди на це національних центрів, чого не було в даному разі.

3. Про відкриття Філії Всекобанку в Одесі.

Зазначена постанова також пройшла не зважаючи на протест Українських делегатів, заявивших що:

1) З боку Одеських радянських і партійних кол висловлені протести з приводу цього відкриття.

2) Відкриття філії Всекобанку на Україні, де працює Українбанк, не викликається ніякими господарськими—економичними міркуваннями.

3) Відкриття філії може в дальшому бути переведено лише в загальноплановому порядкові Держплану і Наркомфіну УСРР.

4) Всеукраїнська Контора Держбанку також рішуче заперечують проти відкриття на Україні в тому числі і в Одесі Філії Всекобанку.

5) Мається досвід Київської Філії Всекобанку, яка з економично-кооперативного й оперативного боку не виправдує свого існування і приводить навіть до цілком негативних явищ, до банкротства де-яких кооп. організацій через надмірну закредитованість.

По відділах н/Банку.

Фінансовий відділ.

Кореспондентські взаємовідносини з закордонними банками.

В останні часи кореспондентські зносини Українбанку з закордонними банками досить помітно розвиваються.

Від ОЄНБ за останній місяць ми мали доручень на суму більше за 30.000 карбованців, від Варшавського кредитового банку за останні дні на суму до 2.000 карбованців.

Наше Лондонське Представництво повідомляє нас, що постановка справ з виплатою по їх переказах, викликає у н/закордонних кореспондентів повне задоволення і ОЄНБ, переконавшись в акуратному і швидкому виконанні їхніх доручень, вступає зараз в розмови з Американськими банковими та громадськими об'єднаннями про виконання доручень цих останніх на Україну через Українбанк.

Від них же ми маємо пропозицію поширити н/договір в тому напрямку, щоб ми виконували їхні доручення не лише в межах України, а також і в инших республіках Радянської Спілки, головним чином в Білорусі. В процесі закінчення перебувають договори з Українсько-Донцігським Банком, Польським Народнім Банком, Ризьким Транзитним Банком, а також зав'язано ділові стосунки з французьким Кооперативним Банком і кількома закордонними Банками (в тому числі Credito - Italiano Milano, Англо - Палестинський Лімітед в Яффі, Чехословацький Кооперативний Банк Amalgamated Bank of New-York й иншими ведеться ділове листування в справі налагодження постійних ділових зносин.

Так само помітно збільшуються операції н/Банку в справі приймання поворотних доручень на закордон, так н/Центральна контора в Харкові за червень прийняла дрібних доручень на 4.500 доларів на 2.500 і англо-фунтів (всього біля 30.000 карбов).

Правлінням видано і розсилається циркуляр ч. 278 та 279. згідно з якими виконання переказів ОЄНБ та инш. кореспондентів доручається н/Філіям, на які зазначені кореспонденти будуть трасувати свої перекази беспосередньо, минаючи н/Центральну Контору в Харкові, причому вся комісія з цих операцій цілком поступає в прибутки н/Філіям-трасатам.

Правління має підстави сподіватися в найближчі місяці збільшення оборотів по закордонних переказах, при чому одні доручення ОЄНБ по його заявах мають досягти суми 40.000 доларів на місяць.

Право наших філій тримати закордонну валюту в своїх касах.

Правлінням піднесено в Наркомфіні УСРР прохання про надання н/Філіям в звязку з поширенням їх операцій в закордонній валюті, права тримати в своїх касах потрібну їм для щоденних операцій кількість цієї валюти не здаючи її до Держбанку.

Зазначене прохання задоволено Н.К.Ф. і н/Банкові дозволено тримати закордонні валюти в своїх касах на 5.000 карб., але Правління додатково прохає збільшити цю суму до 15.000 карб.

В разі задоволення н/Філіям Правління Українбанку має призначити кожній Філії певний ліміт закордонної валюти, який не підлягає обов'язковому внесенню в Держбанк.

Кредитовий Відділ.

Українбанк і транспортна кооперація.

До складу пайщиків Українбанку входить 12 організацій транспортної кооперації. які набули 775 паїв. В загальній кооперативній системі инших видів кооперації, що входять до Українбанку, транскооперація займає 0,5% що до кількости організацій і 1,9% в пайовому капіталі.

З загальної суми заборгованости всіх видів кооперації на 1/V—24 р. транспортна кооперація має 438.330 карб.

По районах і ступінях заборганість росподіляється таким чином:

Райони	Кільк. паїв	Кільк. орг.	Центр. Карб.	Район Карб.	І ступ. Карб.	Всього Карб.
Харків. . . .	310/3		37.240	—	139.430	176.670
Київ	162/2		—	—	49.230	49.230
Одеса . . .	210/4		—	—	159·610	159.610
Катерин. . .	53/2		—	—	36.490	36.490
Херсон. . . .	40/1		—	—	16 330	16.330
	775/12		37.240	—	401.090	438.330

По лінії робітничої кооперації транспортна займає таке місце: всіх робітничих кооперативних організацій—пайщиків Українбанку—236, з них транспортних 12 або 5%.

Всього робітнича кооперація має в Українбанкові 6850 паїв, з них транспортній належить 775 паїв або 11,3%.

Українбанк видав робітничій кооперації грошевих кредитів (використаних) на 1/V 42 р. 2.819.520 карб., з них транспортна одержала 438.330 карб., що складає 16%.

Заборгованість транспортної кооперації по ступенях росподіляється так: Центру—37.240 карб. 8,8% низових кооперативних організацій—401.090 карб. 91,2%. Всього—438.330 карб. 100%.

З усієї суми використаних всіма галузями кооперації кредитів, виданих Українбанком на 1/V—24 р.

На 1 пай припадає . . . . . 225 карб.
„ „ „ роб. кооп. . . . . 421 „
„ „ „ транскооп. . . . . 565 „

тоб-то, порівнюючи з загальною нормою, транспортній кооперації відпущено кредитів на 345 карб. або 251% більше, а в порівнянні з робітничою кооперацією на 144 карб. або 134%.

Виходить, що транспортна кооперація в справі взаємовідносин з Українбанком є в найкращому стані: вона має повну нагрузку що до 10-ти разової норми до паїв і навіть більше за робітничу кооперацію на 144 карб. на кожен пай.

Транспортна кооперація мусить це урахувати і збільшити свій вплив в Українбанкові шляхом набування паїв.

Хлібо-залоговий Відділ.

План операцій.

Перша пореволюційна серйозна хлібна кампанія 1923—24 р. пройшла майже виключно під поглядом комерційних інтересів збірання у кооперації хліба. Спеціяльної уваги до самого продуцента хліба, до його економичних інтересів було виявлено мало (спроба організації хлібо-залогових операцій Українбанком, в силу об'єктивних умов належного ефекту не дала). В результаті низькі ціни, що існували на початку кампанії з одного боку забезпечили наш виступ на закордонному ринкові, а з другого боку викликали катастрофичне пониження покупної здібности у селянина і велику кризу збуту індустріяльного виробництва.

В організації хлібної кампанії 1924—25 р. прогалини минулої кампанії мусять бути ураховані в першу чергу предоставленням відповідного підтоварного кредиту для селянства під товарні лишки хліба його господарства в формі видачі йому позик і дати йому можливість вичекати до моменту більш сприятливого збуту хліба, а організацією комісійно-посередницького збуту хліба за його рахунок дати йому можливість одержувати за свій продукт повну його ціну на ринкові реалізації.

По характерові ці операції можна поділити на дві групи: видача позик під торгові лишки хліба, котрий потрібує коротко-термінової позики в 3—4 місяці і під хліб, призначений для насіння і місцевих харчових потреб сільського населення. В цьому останньому випадкові потрібний довготерміновий кредит до 7—9 місяців.

При сучасній системі кредитових установ і їхніх основних функціях, згадані операції уже самим своїм характером можуть і повинні бути відповідно розмежовані.

Коротко-термінові, під торгові партії хліба позики веде Українбанк; довготермінові—по відновленню (восстановительные) і коморні—для внутрісільського харчування позики—веде Українбанк; довготермінові— по відновленню (восстановительные) і коморні—для внутрісільського харчування позики—веде Укрсельбанк.

Всі свої хлібо-залогові операції Українбанк переводить сіткою своїх установ виключно через низову кооперацію.

В основу організації цих хлібних операцій мусить бути покладено обслуговування кооперацією колективів і біднішого та середняцького сільського господарства.

Кооперація об'єднує в переважаючій більшості бідніші верстви. З відчитного матеріялу кооперативних центрів бачимо, що на 1 січня 1924 р. с.-г. кооперація об'єднує: в с.-г. т-вах—незаможніх 45%, середняків 43%, разом 88% і лише 12% заможніх;—в колгоспах: незаможників 78%, середняків 19%, всього 97% і заможніх 3%.

Приблизно таке саме співвідношення і в сільській споживчій кооперації.

На I/V—24 р. на Україні маємо кооперативів першого ступня:

Сільсько-господ.	5.604
Кредитових	109
Споживчих сільських (прац.)	4.872
Разом	10585
Инш. роб.—сел. кооперат.	609
Разом першоступ. кооперат.	11.194

Крім того районових об'єднань:

Сільсько-господ.	74
Споживчих	44
Разом	118
і инших об'єдн. (мійських)	16
Всього	134

С.-г. кооперація на 1 січня ц. р. об'єднувала в 3743 товариствах—245.287 господарств і в 4448 колгоспах—69.719 господарств, або всього 315.006 господарств з 1½ міл. душ сільського населення, що складає до всього сільського населення України 6,7%.

Споживча сільська кооперація в 4872 товариствах об'єднує 799.000 господарств, або до 20% сільського населення України.

Беручи під увагу, що Укрaїнбанк своїм завданням ставить обслуговування незаможніх і, головним чином, середняцьких груп населення і що в кількості кооперованого населення ці групи складають коло 90%, і що надолю незаможницьких і головним чином середняцьких господарств припадає більш 50% всіх товарних лишків хліба України, Укрaїнбанк має змогу через низову кооперацію обслужити зверх 30% зазначених груп сільського населення. (До середняцьких груп відносяться господраства з забезпеченістю площею посіву від 0.75 до 2 дес. на їдця, себ-то групи III, IV, V і VI).

На підставі статистичних даних ці групи в минулому році дали товарових лишків хліба:

1. Харківська губ.	30.1	міл. пуд.
2. Катеринославська губ.	24.2	„ „
3. Полтавська „	22.6	„ „
4. Одеська „	21.6	„ „
5. Київська „	17.7	„ „
6. Подільська „	12.5	„ „
7. Волинська „	3.4	„ „
8. Донецька „	1.7	„ „
9. Чернигівська „	—	„ „
Разом	134.8	міл. пуд.

або зверх 50% всіх товарових лишків хліба на Україні.

Коли припустити, що протягом часу липень-жовтень середняцьке господарство реалізує 40% своїх лишків, то один перший оборот складає коло 54 міл. пудів. Вважаючи, що найгостріше справа реалізації хліба стоїть в перші два місяці, на які падає до 15%, і беручи під увагу пониженість врожаю ц. р., новизну справи, необхідність великих коштів, і запізнений підход до операцій, треба гадати, що розмір хлібо залогових операцій на будучу кампанію 1924—25 р. мусить бути порівнюючи не великим з охопленням до 20% заготовок кооперативних апаратів або 10% до всіх товарних лишків, що при майбутніх тов. лишках в 150—160 міл. пудів (цифра орієнтовочна) складає 15.000.000 пудів, або на одно сільське т-во 3000 пуд. Росподіл цих операцій по губерніях зараз визначити неможливо, але ясно на підставі попередніх даних, що центр роботи буде в степовій смузі.

Видача позик під хліб окремим продуцентам під їх товарові лишки хліба переводиться через першоступневі с.-г. і сільські спож т-ва, для чого необхідні кошти видаються їм Укрaїнбанком в формі цілевих позик. Видача позик під торгові партії хліба заготовленого кооперативними організаціями I і II ступня—переводиться Укрaїнбанком безпосередне.

Для переведення цих операцій Укрaїнбанк ніякого свого особливого технічного апарату не заводить, а використовує апарати і складське господарство кооперації,, з.-д. Держбанка та Експортхліба, з якими входить в договорні відносини на особливих льготних умовах.

На підставі даних з.-д. і зерно-склепів Держбанку вартість схорони одного пуда в місяць на склепах має обійтись . . . . . 0.75 до 1 крб.

Страховка в місяц	0.25
Вигрузка	0.50
Нагрузка	0.25 „ „
Прийомка и переваж. двічі.	1.0
в місяць	2.75—3.50, або

5—6% до вартости хліба, а в три місяці

Схорона	2.25 до 3 к.
Страховка	0.75
Вигрузка	0.50 „ „
Нагрузка	0.25
Прийомка і переваж двічі	1.0
	4.75 „ „6.0

на один пуд, або 8—10% на один пуд хліба при ціні в 60 коп.

Звичайно, що при переховуванні зерна на кооперативних склєпах вартість буде значно нижча. Крім того необхідно домагатись пониження тарифних ставок і за переховування залогового хліба на державних склепах.

Високий % по схороні зерна висовує необхідність можливого удешевлення кредиту.

Допустивши, що цілевий кредит на хлібо-залогові операції буде дано з 4%, і що за передачу Українбанк візьме собі 2% і 2% (річних в обох випадках) буде предоставлено низовій кооперації, що складає 8% річних, або в 3 міс. (максімальний строк залогу) 2%% до яких треба додати комісії по операпіях Українбанку 2% і низов. кооп. 2%.

Таким чином, при умові переховування залогового хліба на державних склепах при існуючих ставках вартість накладних витрат стане до 14—16%. При переховуванні-ж на кооперативеих склепах—обійдеться в 10—12%.

Приймаючи-ж на увагу ріжницю в цінах на хліб на внутрішньому ринкові за час серпень—жовтень в порівненні з пізнішим часом від 20 до 300%, треба гадати, що виведені вище накладні витрати цілком окупляться і дадуть продуцентові значну добавку до цін, по яких він мусів-би продати свій хліб при відсутності хлібо-залогових операцій.

Для переведення зазначених операцій при умові, що позики під хліб будуть видаватись з можливим наближенням до існуючих ринкових цін, які орієнтовочно определяються зараз 60 к. при переведенні операції з 15 міл. пудів хліба потрібно коштів—9.000.000 карб., а при трьох оборотах—3.000.000 крб.

Допускаючи що до 7 міл. пудів хліба буде залогодавцями викуплено. чи продано иншим організаціям,—8 мл. п. хліба буде доручено реалізувати, Українбанку. Вважаючи, що за кожний зданий до реалізації пуд зернохліба треба буде доплатити продуцентові 10 к. або на всі 8 міл. пудів—800.000 крб.

Беручи в середньому оборот в 2 міс., або 5 оборотів на рік буде необхідно загрузити коштів в 160.000 крб.,

Таким чином для наміченого плану хлібних операцій Українбанку потрібно коштів в формі цілевих кредитів 3.160.000 крб., яка сума має бути одержана відповідно до календарного плану операцій.

По постанові Правління н/Банку, Українбанк для цих операцій має виділити з своїх оборотних коштів до 1.000.000 крб. росподіливши їх загрузку в липні-жовтні.

Техніка переведення хлібо-залогових операцій має бути детально розроблена. Основні-ж риси намічаються такі: позики під хліб видаються а) безпосередне продуцентові хліба і б) низовим кооперативним організаціям.

В першому випадкові хліб може бути завезений на склеп т-ва в другому —на склеп загального користування.

В залог приймаються лише ліквідні культури кондиційної якости, годні до переховування.

Заложений хліб мусить бути обов'язково застрахований.

По планові предположено частину хліба реалізувати в переробленому вигляді—муки, крупи і т. д., використавши для цього кооперативні підприємства і досвід попередньої роботи.

Арк. Степаненко.

Хлібні операції Українбанку в Держплані.

План хлібо-залогових операцій уже розглянуто в Держплані, і в основних рисах ухвалено, ним уже дано заявку в Москву на необхідність виділення спеціяльних кредитів для хлібо-залогових операцій—3.000.000 карб.

Ці кошти мають бути розподілені між Українбанком і Укрсельбанком відповідно до розміру виділених для операцій власних коштів. Українбанк заявив про виділення власних коштів 1.000.000 крб. Укрсельбанк теж. Сподіваються, що кошти будуть на 15 липня.

Утворення хлібо-залогового комітету.

Постановою УЕР ухвалено утворити при Держбанкові хлібо-залоговий Комітет в складі представників Держбанку, Українбанку і Укрсельбанку.

Хлібо-залогові операції під хліб для посіву і споживання села.

Держпланом УССР ухвалено організувати хлібо-залогові операції по залогу хліба, який селянство залишає для насіння і потреб господарства.

Ці операції доручено переводити Укрсельбанку через кредитові с.-г. т-ва, для чого має бути виділено спеціяльні державні кредити.

Юридична частина.

Замітки по вексельному праву.

Положення про векселі існує у нас на Україні уже два роки; не дивлячись на це, де-які питання вексельного права при практичному вирішенні їх викликають низку непорозумінь. З приводу цього виникає необхідність давати часто пояснення по зазначеним питанням.

Особливо багато виникає непорозумінь відносно порядку протесту векселів, строків протесту, передаточних надписів і оплати векселів гербовим податком.

I. Порядок протесту векселів зазначений в ст. 12.—Положення про векселі. Для оформлення протеста вимога платіжу по векселю пред'являється „обов'язаним по векселю особам". Одначе в положенню про векселі не зазначено точно. кого необхідно розуміти під особами, обов'язаними по векселю. Питання це розрішається інструкцією Наркомата Юстиції „про порядок протесту векселів" (ст. 12), де прямо зазначено, що вимога платіжу мусить бути пред'явлена як векселедавцю, так і надписателям. Здавалось-би, дальший висновок з цього мусить бути той, що і самий протест повинен робитися, як проти векселедавця, так і проти надписателів. Так у де-яких провінціяльних нотаріяльних конторах і до останнього часу протести векселів вчиняються, як проти векселедавця, так і проти надписателя.

Тим часом інструкція в ст. 13-ій прямо определює, що протест робиться від імени пред'явника векселя до протесту: по простому векселю проти векселедавця, по переводному—проти плательщика (трассата).

Таким чином, на часті запитання про те, проти кого мусить робитися протест по простому векселю, є тільки одна пряма відповідь: виключно проти векселедавця.

II. По закону вексель повинен бути пред'явлений до нотаря для учинення протесту на следуючий день після строку платіжа, не пізніш 3-х год. дня.

Положення про векселі взагалі не знає ніяких днів свята або неприсутніх, котрі служили-б підставою для продовження строку зазначеного в векселі.

Зазначені в законі строки пред'явлення векселя до нотаря для протеста мають строго формальний і обов'язковий для сторін характер; строки ці не підлягають ні перериву, ні припиненню, і не можуть бути відновлені.

Особам і установам, котрі пред'являють векселі до протесту, належить прийняти до відому, що в тому разі, коли день, в який вексель мусить бути пред'явлений до протесту, являється неприсутнім, а також, коли являється неприсутнім днем слідуючий після пред'явлення векселя до протесту, так і учинення по ньому платіжа мусить бути учинені в слідуючий після неприсутнього буденний день.

III. Відносно передаточних надписів в практиці наших установ теж бувають часті помилки.

Ст. 7-ма Положення про векселі прямо определює, що вексель передається по передаточній надписі, яка робиться на звороті векселя. Висновок з такого положення ясний—передаточні надписи мусять бути виключно тільки на звороті векселя, і ніяких винятків з цього правила не може бути.

Вексель з бланковим написом може переходити з рук у руки без всякого надпису, шляхом простої передачі векселя. На підставі цього засновано переучот векселя: вексель з бланковою надписью є „вещь в обороте", держатель якої являється правильним власником її. Потрібно тут звернути увагу тільки на слідуюче: ряд передаточних надписів мусить починатися обов'язово надписом першого одержувача. Невиконання цього порушило-б закономірність і правильність перехода векселя від одного надписателя до другого, і прийняття такого векселя для переучота являється неправильним.

IV. Особливо потрібно звернути увагу на оплату векселя гербовим податком. В законі вексель прямо определюється „як грошеве зобов'язання, оплачене встановленим гербовим податком". (ст. I-а Положення про векселі). От-же векселем не буде документ, коли він оплачений гербовим збором в меншому розмірі, чим слід по сумі векселя або коли збір внесено несвоєчасно, напр. не в порядку послідуючої оплати. Всяка помилка в цьому відношенні приводе до того, що вексель губить свою вексельну силу.

В останні часи часто бувають непорозуміння з цього приводу неправильної оплати гербовим податком векселів.

За відсутністю окремого паперу для векселів, останні пишуться на листах простого чистого паперу, і гербовий збір звичайно вноситься під квиток Губфінвідділу. Такий порядок оплати гербовим податком векселів являється виключно правильним. Навпаки, порядок оплати векселів шляхом посвідчення або надпису Окрфінвідділа на самому векселі про оплату являється неправильним, що між иншим і було розяснено окремо Наркомфіном.

Н/установам, яким передаються векселі без квитка Окрфінвідділа про внесок гербового податку, по векселю, а з одним надписом про внесок гербового податлу хоч-би такий надпис учинений був і самим Окрфінвідділом, зовсім не слід приймати таких векселів.

Бувають випадки, коли прикладається до векселя квитанція Окрфінвідділа, але на квитанції відсутня печатка: такі векселі теж неможливо приймати. Відсутність печатки на квитанції може викликати сумнів у нотаря при протесті векселя.

Наслідком цього може бути відмовлення нотаря в протесті векселя зо всіма тяжкими для установи наслідками.

Тут необхідно в кожному разі проявляти виключну обережність і не ухилятись від строго формальних вимог оплати гербовим збором, які зазначені в положенні про векселі і які з особливою точністю повинні виконуватись кредитовими установами.

Г. П.

З життя н/філіялів.

Огляд діяльности полтавськоі філіі Українбанку

з 1-го Квітня по 1-ше Червня 1924 р.

Для Полтавской філії Українбанку особливо гостро відчувалась депресія в березні місяці. В квітні помічається де-яке оживлення, і філії удається на протязі цього місяця збільшити свій баланс на 7%, а в Травні баланс філії зростає на 11%, збільшившись таким чином, за 2 місяці на 18%.

Напружений фінансовий стан вносив нервовість у роботу фінансових установ, в наслідок чого часто мінялась клієнтеля, що різко відбивалось на балансах банків. В цей час така робітнича установа, як Страхкаса, перенесла свої вклади з Українбанку в инший банк, тоді як Українбанк гроші, зібрані від робітничих та професійних організацій, вживає виключно на кредитування робітничої кооперації.

Кооперативна нарада, що одбулася в Полтавській філії Українбанку 15 травня, визнала лінію, взяту філією в своїй роботі, правильною, а результати роботи—задовольняючими. Нарада визнала необхідним домагатися, щоб гроші всіх робітничих, професійних і инших громадських установ держались на біжучих рахунках в Українбанку. Постановила збільшити псі банку до 1/X-24 року до 3000 паів і домогатись збільшення кредиту для Українбанку в Держбанкові до потрібних сум для задоволення кооперації.

Відповідні державні органи зробили спеціяльне обслідування банків м. Полтави. На підставі цих матеріялів Губвиконком і Губплан виніс постанови, якими визнається діяльність Полтавської філії Українбанку задовольняючою, а політична лінія правильною; визнається необхідним збільшення кредитів філії в Держбанкові і передача Губсоцстрахом і Губвідділом Праці іх вкладів на біжучий рахунок філії Українбанку, аби зміцнити в такий спосіб кредитування робітничої кооперації.

Популярність Банку росла, а з нею вливався приток свіжих сил первічної кооперації в пайщики Банку. Рух пайщиків характеризуеться такими даними:

	на I/IV	на I/V	Зб. в %%	на I/VI	Зб. в %%
Загальна кільк. пайщиків .	138	153	10	184	33
Кооперативів II ступня . .	7	8	14	9	28
„ I „ . .	131	145	10	175	34
Споживча кооперація . . .	84	90	7	100	19
Сіль.-Госп.	42	49	10	63	50
Куст.-Промисл. кооперація .	10	12	20	18	80
Кредитова „ .	2	2	—	2	—
Житлова „ .	—	—	—	1	100

Загалом кількість пайщиків зросла за 2 місяці на 33%. Цей зріст відбувся за рахунок первісної кооперації, абсолютне збільшення якої складає 34%. По галузях кооперації слід відмітити зріст сільсько-господарчої кооперації слід відмітити зріст сільсько-господарчої кооперації на 50% і кустарно-промислової—на 80%.

Рух паїв і пайового капіталу характеризується такими даними:

	на I/IV	на I/V	%%	на I/IV	%%
Загальна кільк. паїв . . .	740	914	22	1422	92
Загальна сума пайового капіталу	34000 крб.	42320 крб.	24	70150 крб.	106

Кількість паїв збільшилась на 92%, а пайовий капітал зріс на 106%, більше ніж удвічі.

Рух вкладів та біжучих рахунків має такий вигляд:

на I/IV	%% відност. до балансу	на I/V	%% відност. до балансу	на I/VI	%% відност. до балансу
34960 крб.	14,2	58660 крб.	23,3	68374 крб.	24,0.

Наведені дані свідчать, що вклади та біжучі рахунки від I/IV по I/VI збільшились відносно з 14,2 до 24% балансу. Абсолютне збільшення виносить 33414 карб. або 95%. Загалом вклади та біжучі рахунки мають сталий вигляд і тенденцію до збільшення в дальшому. Між вкладчиками перше місце займають профорганізації, далі кооперативні організації і потім Держоргани і громадські та приватні особи та установи.

За розглядаємий період філії збільшено кредитування в Держбанкові, яке має такий вигляд:

	%% відношення до балансу
на I/IV . . . 29550 карб.	12,0
„ I/V . . . 37030 „	14,1
„ I/IV . . . 55330 „	18,0

Таким чином, відносне збільшення кредиту Полтавській філії Українбанку в місцевій філії Держбанку складає 6% (з 12 до 18%) а абсолютне—25830 крб., або 90% (з округленням).

Збільшення оборотових коштів дало можливість філії покрити заборгованість своєму Правлінню і дати допомогу кооперації.

Кредитування кооперації Полтавською філією Українбанку має такий вигляд:

	на I/IV	% %	на I/V	%%	на I/VI	%%
I. Споживча:						
а) військова	19292		3290		4177	
б) робітнича	55160		52770		71942	
в) селянська	28406—112858 крб.	72	61190—107250 р.	67	51960—128080 р.	58,6
2. Сіль.-господ.	37743 „	23	41840 „	26	60270 „	27,3
3. Куст.-пром.	9042 „	5	12920 „	7,7	29820 „	13,5
4. Кредитова	137 „	·	490 „	0,2	1406 „	0,6
Разом . . .	159791 крб.	100	162614 р.	100	220049 р.	100
Збільшення в %%	—	—	1,6%	—	37,2%	
Кооперат. I ст.	66044 крб.	41%	70520	44 %	100969	45%
„ II „	93738 крб.	59%	91980	55%	119079	55%

Загалом Полтавська філія Українбанку за квітень і травень збільшила кредитування кооперації в цей переходовий скрутний час, допомігши кооперативам 2-го ступня вчасно покрити свої зобовязання і викликавши до активнішої роботи первічну кооперацію.

Українбанк надзвичайно уважливо ставиться до кредитування робітничої кооперації, віддаючи їй майже втричі більше коштів, ніж він має сам від робітничих та професійних установ. В загальній сумі, сума кредитування робітничої кооперації складае до 30%.

Умови для кредитування в Українбанкові найбільше підходять для споживчої кооперації, бо характер кредиту його короткотерміновий. З 1-го Червня строки кредитування збільшено до 75 днів, а%% по позиці змешено від 12 до 15% річних.

В звязку з ліквідацією Українкустарспілки, організаційне й фінансове обслуговання ощадно-позичкових промислових кооперативів переходить до Українбанку. В звязку з ним Українбанк одержуї певні суми спеціяльного довготермінового кредиту для видачі позик в основний капітал ціх товариств.

Полтавська філія має поки що одну лише Робітничу Касу в Лубнях. В дальнішму ці каси будуть одкриті в усіх районових містах округи.

Важливу ролю в операціях Полтавської філії Українбанку відограють гарантії, що дає банк кооперативам у формі банкового напису або гарантійного листа. Таких гарантій філією видано в квітні на 29403 крб. 79 к. і в травні на 47894 крб. Гарантії видаються переважно первісним кооперативам на придбання в державних трестах мануфактури, шкір, взуття, одягу і инш.

Зрушення в роботі банків відбилося на їх взаємовідносинах. Наступила повна договореність і здоровий діловий підход до справи. Українбанк сконцентрував свою увагу, головним чином, на кредитуванні первісної кооперації. Учетно-Позичковий Комітет Полтавської філії Українбанку збільшив кредити переважно для первісної сільскої кооперації до 500000 карб. Задоволення кооперації по відкритих гарантій на державні установи на одержання краму. Робота ця переводиться в повному контакті з Держбанком, Держустановами кооперацією.

Інспектор *І. Вирва.*

Р І Ж Н Е.

Міжнародній день кооперації.

Для переведення міжнароднього кооперативного свята, яке цього року випало на 5 липня, організовано було міжкооперативну комісію. Участь у ній брав і Українбанк.

За підписом усіх кооперативних центрів, Комісія видала обіжника до всіх Кооперативних організацій України про форми переведення міжнароднього кооперативного дня.

Обіжника цього надруковано в Бюлетені Вукопспілки № 23.

У самий день свята 5 липня відбулися загальні збори співробітників Правління й Центр. Контори Українбанку, з таким програмом: доклад т. Кротенка „Про міжнароднє свято кооперації" т. Христюка „Про значіння й про стан кооперації в буржуазнім і радянськім суспільстві". Збори ухвалили таку резолюцію: „Загальні збори співробітників Українбанку, заслухавши доклади т. т: Кротенка й Христюка, окремо відзначають нову еру кооперації на терніе великого Радянського Союзу, який у сучасний мент з'являється вже фортецею справжньої кооперації, закликаючи працюючу людність до остаточної перемоги над капіталістичним світом. Співробітники Українбанку, як кооперативні працьовники на тяжких ланах кооперації, допомагаючи дальшому розвиткові радянської кооперації, зазначають як конкретний факт світового значіння, саме зразок кооперації нашої, на яку зараз дивиться ввесь світ, як на зразок ідеалу.

Загальні збори не можуть не відмітити цього святкування по характеру його вшанування. В той час, коли по всіх капіталістичних країнах, встановивших уперше це свято, святкування це проходить в рямках легального пригнічення в Радянському Союзі працюючі маси сьогодні колективно подають руку братерської допомоги всьому працюючому люду, зазначаючи, що тільки невпинною боротьбою без усякого угодовства з капіталистичним світом працюючі об'єднаються в велику світову спілку позакласової людности, в велику світову комуну".

Крім того Кооперативній Секції Комінтерну послана телеграфне привітання в такій редакції: Москва. Кооперативній секції Комінтерну. Завальні збори співробитників Українбанку в день міжнароднього свята кооперації вітають передовий авангард революційного кооперативного руху. Президія Зборів.

Не залишено було без уваги в цей день і підшефну комуну Українбанку в с. Олексіївці, комуну т. Воровського. Частина колективу вечірним потягом виїхала туди, де святкування було з'єднано з роковинами існування Радянського Союзу Соціялістичних Республік. У неділю 6 липня відбулися загальні збори селян села Олексіївки, на яких т. Кудрею зроблено два доклади: „Про міжнароднє свято кооперації" і „Про роковини Союзу". На зборах комсомолу с Олексіївки інформаційний доклад про 5 конференцію К. С. М. зроблено т. Буряківською. Т. Петрівський виїздив у сусідне село для докладу на загальнім сільськім сході.

Всекобанк на Україні.

В минулому 23 році в Київі Всекобанк відкрив свою філію, для провадження банківських операцій, баланс якої на 1-е травня 1924 виносить до суми 80233 червінця і має такий вигляд:

По активу:		По пасиву:	
1. Готівка та біж. рах.	5362 черв.	1. Біжучі рахунки	9780 черв.
2. Кредитування	61607 „	2. Р-к Правління	56871 „
3. Дебітори	5298 „	3. Кредитори	3192 „
4. Видатки:		4. Прибутки	9060 „
біжучі 3050			
операційні 2906	5956 „		

Як видно з наведених сум балансу Всекобанк кредитує свою філію до суми 57000 червінців, при чім вся зазначена сума пущена на кредитування, гадаємо кооперації, і займає до 70% балансу.

Отже, розвитку цасивних операцій у філії немає, сума одної з найголовніших статей пасиву вклади та біжучі рахунки займають лише 12% балансу. Надій на дальший розвиток цієї статті не видно. Товарові операції філії займають теж незначне місце, про це свідчать рахунки дебіторів та кредиторів.

Про військову кооперацію.

Правління Вукопспілки в засіданні від 15/V 1924 ухвалило:

„Заключення комісії ВУКС'а разом з представником УВК, про необхідність ліквідувати УВК затвердити і доручити т. Жмурко внести на затвердження Правління докладний план ліквідації УВК, виходячи зі слідуючих підстав:

а) ВУКС приймає на себе актив і пасив УВК і обслуговування на долі військово-споживчі т-ва, як в організаційному, так і господарському відношеннях;

б) для обслуговування і організації військово-споживчих т-в установити в складі оргвідділу ВУКС'а підвідділ військової кооперації і доручити т. Жмурко представити на затвердження Правління необхідний штат підвідділу, а також інструкцію про його діяльність,

г) господарське обслуговування військово-споживчих т-в покласти на оперативні відділи ВУКС'а в загальному порядкові,

д) доручити т. Ветошкину оформити цю постанову в кооперативній нараді".

Прийняття шефства над комуною імени тов. Воровського.

14-го червня, з м. Харкова, колектив Українбанку на чолі з комслужем, культкомісією та представником губвідділу Союза Радробітників, в кількості більш за 100 чоловік, виїхали в село Олексійовку Коломацького району, Харківської губ. (при ст. Водяній) для прийняття культшефства над артіллю комуни імени т. Воровського.

15-го червня в 15 год. дня в присутності представників сельради ячейки КП(б)У та КСМУ, КНС, батрачества і селян відбулося урочисте об'єднане загальне зібрання співробітників Українбанку і комунарів артілі ім. т. Воровського, на котрім, при виконанні 2-ма оркестрами Інтернаціоналу, було передано шефом підшефній комісії прапора.

При врученні прапору було багато привітань від представників всіх сільських організацій, губвід. Радробітників, пред. Водопроводу та инш.

В 18 годин з двору комуни ім. Воровського, через село рушили під прапорами з музикою до помешкання будинку відпочинку колектива Українбанку (в супроводі мешканців майже всього села), і тут було урочисто передано шефом підшефній комуні добре оборудований клуб з книгозбірнею. Клуб уквічаний портретами революційних проводарів.

В книгозбірні знаходяться цінні відділи виключного підбору, наприкл.

1) книгозбірня селянина
2) „ робітника
3) „ партробітника
4) Антирелігійна
5) Ленінська серія.

О 9 год. вечора на відкритому повітрі в садку була улаштована вистава силами Драмгуртка Українбанку (даремний для всіх селян).

16-го червня, ранком співробітники з Радою комуни виїхали на поле, для розгляду врожаю та бурякової плантації Комунарів. По поверненню з поля. було детально огляд то господарство, як живий так і мертвий інвентар Комуни.

О 12 г. дня відбулось об'єднане засідання культкомісій Україбанку та артілі Комуни імени Воровського, ячейки КСМУ та селян. На засіданні було вирішино сконцентрувати в клубі, що переданий коллективом Україбанку всю освітню роботу села для чого утворити Правління клубу, а останні клуби закрити.

В правління клубу обрано п'ять чоловік, з яких—два представника від шефст. організацій (1—Україбанк, 1—Водопровод), Клуб названий—„Клуб—Селянин".

О 8 годин вечора теж на відкритім повітрі при великій кількості людей був зроблений доклад лікарем Москвіним на тему „Сіфіліс на селі, боротьба з ним, та заходи, що вживаються Радвладою".

О 9 год. вечора видбулась друга вистава, силами драмгуртка Україбанку, яка мала великий художній успіх. (Даремна для всіх).

Всі три дні до Комуни і до Клубу приходила сила людей, щоб оглянути клуб та відновлений бувш. поміщицький маєток.

Характерно, що селяне сами з великим задоволенням зауважували в спогадах, як за часи царського режиму в цьому самому будинкові, де зараз міститься клуб, відбувались бенкети панів і селянам дозволялося заглядувати в цю залю лише з особистого дозволу і далеко не всім.

Необхідно підкреслити велику пророблену роботу по організації комуни, прикрепленного до села партійця, тов. Кудрі Д. Ев.

Шефство над комуною приймали виключно співробітники Україбанку і при тому на свої власні кошти.

Як. Петровський.

Преса про Україбанк.

За червень місяць про Україбанк було надруковано по таких виданнях:

1.	Украинский Экономист	№ 58,	1-VI	Хроніка про Україбанк.
2.	„	№ 62,	7-VI	Живое дело и теоретическое рассуждение ст. Флоринского.
3.	„	„	„	Низовая кооперация и вексельная политика ст. Кротенка.
4.	„	№ 72,	20-VI	В Госплане. Работа Украинбанка. Разграничение работы Украинбанка, Сільського Господаря і Укрсельбанка. Финансирование кооперации.
5.	„	№ 73,	21-VI	Последний из Могикан. ст. Полоцкого.
6.	„	№ 75,	24-VI	Резолюция Всеукраинского Торгового Совещания рабочей кооперации о дальнейшей работе Украинбанка.
7.	„	№ 76,	25-VI	О мелко-лавочном кредите (Совещание при Укрбюро ВЦСПС).
8.	„	№ 77,	26-VI	Сессия Совета Всекобанка, ст. Полоцкого.
9.	„	№ 79,	28-VI	Осуществление Украинбанком кредитного посредничества (Промышленность и розничная торговля).
10.	„	№ 71,	19-VI	Очередные проблемы в области кредитования промышленности (о спекулят. заготовит. ратоте Украинбанка). ст. Елича.
11.	„	№ 63,	8-VI	Баланс Україбанку на 1 травня 1924 р.
12.	Вісти	№ 124,	3 VI	Хроніка про Україбанк.
13.	„	№ 125,	4-VI	Товарові операції Україбанку. (Хроніка).
14.	„	№ 137,		Яка ж відповідь? (Про Україбанк і Укркустарспілку) ст. Зарудного.
15.	„	№ 128,	8-VI	Баланс Україбанку на 1 травня 1924 р.
16.	„	№ 138,	21-VI	Операції Україбанку в хлібо-залоговій кампанії.
17.	„	№ 139,	22-VI	Україбанк і робітнича кооперація. (Доповідь т. Макаревича на Всеукр. Торгов. нараді робітничої кооперації 21-VI.
18.	„	№ 142,	26-VI	В Держплані. Про розмежування роботи банків і Сільського Господаря.
19.	„	№ 145,	37-VI	Ощадно-позичкове товариство „Допомога" і Україбанк.

20. Экономическая Жизнь	№ 207,		Недопустимые извращения (про Українбанк) ст. Кутузова.
21. Червоний Кордон	№ 8,	25-V	Як треба торгувати з Сільським ЕПО.
22. „	№ 10,	1-VI	Про реалізацію Селянської Позики на Кам'янеччині (неправдиві інформації, що Українбанк розповсюджує селянську позику через своїх агентів за %%). ст. М. Д.
23. „	№ 11,	5-VI	Про Союзне будівництво в кредитовій кооперації (про роботу Українбанку) ст. Т. Н-ий.
24. „			Спростування Камянецької Філії на ст. М. Д. (Черв. Кордон № 10).
25. „	№ 13,	12-VI	Теж.
26. Зм и ч к а (Павлоград)	№ 18,	22-V	Кооперація і Селянська Позика. ст. Виперайленка.
27. Плуг і Молот (Біла Церква	№ 58,	28-V	Доповідь про Українбанк на загальних робітничих зборах заводу 1-го травня.
28. Спілка	№ 20,	16-V	Українська Кооперація і Закордон. (подорож т. Полоцького.
29. „	№ 21,	23-VI	Хроніка. Кредитування низової кооперації Українбанком.
			Вступ низової кооперації пайщиками до Українбанку. Гарантійне кредитування Українбанку.
30. Червоне Село	№ 23,	1-VI	Міжкооперативна нарада Полтавск. філії Українбанку.
31. Финансовая газета	№ 134,	21-VI	Деятельность Українбанка (Госплан).
32. „	№ 115,	28-V	Анализ баланса Украинбанка и деятельность филиалов.
33. Бюллетень ВУКС	№ 23		Кооперация на Украине. Всеукраинский Кооперативный Банк. Украинбанк.
34. Голос Труда (Полтава)	№ 138,	20-VI	Робота Полтавської Філії Українбанку.

Телеграфна позиційна відомість

(в карбо

УСТАНОВИ	Готівка				Кредитування кооперації			
	1/vi	11/vi	16/vi	1/vii	1/vi	11/vi	16/vi	1/vii
1. Бахмут	23060	39652	98438	108735	300660	304370	316022	379334
2. Бердянськ	2960	4103	8091	9500	83100	90268	92273	95886
3. Біла Церква	4650	5341	4145	4591	4640	7041	10233	18061
4. Винниця	10780	7415	9203	11708	226030	277336	279553	292591
5. Гадяч	970	1120	540	920	17340	19160	19550	21140
6. Єлисаветград	30770	29333	28169	23165	138000	145469	158353	159704
7. Житомір	7450	5269	1736	19940	172070	179934	189209	209641
8. Запоріжжа	17550	14065	11920	15804	254360	258832	262317	260301
9. Ізюм	11640	19999	11544	13444	142090	141932	135701	158031
10. Кам.-Подільський	6190	3021	3308	5097	25080	26698	27894	28465
11. Катеринослав	32950	28422	12550	15182	6 7550	88043	694567	727171
12. Київ	38930	32947	35974	51768	812170	802538	812606	785766
13. Конотоп	12770	9474	5710	7006	12570	21500	23500	25000
14. Красноград	1810	2110	1335	977	30200	38655	37267	41435
15. Кременчуг	3760	6661	1268	806	106540	106714	109747	111904
16. Кривий-Ріг	710	6847	2054	4236	62250	59475	57149	63325
17. Купянськ	630	2700	2700	2460	105060	105250	105250	104303
18. Луганськ	9720	12350	8050	39890	133820	135790	128850	142600
19. Маріуполь	8130	7668	4367	7435	49550	52851	51572	48349
20. Мелітополь	7830	14362	431	6869	80430	83771	88563	85004
21. Миколаїв	38590	65658	48345	24850	277890	283123	274513	332583
22. Москва	26180	30704	5878	52325	128530	116051	119042	118395
23. Ніжин	1000	5538	5925	889	16230	15785	16535	16414
24. Одеса	51270	56456	44702	20526	781410	799974	833481	866947
25. Павлоград	5160	7495	10127	4331	8350	10939	11839	21939
26. Полтава	28180	22481	15543	15774	220050	228096	253706	259194
27. Проскурів	790	2335	9460	1423	54450	55759	59981	66586
28. Ромни	1190	5500	2100	3089	52630	54723	60722	60308
29. Старобільськ	5760	4522	5179	10032	31660	33177	34611	21823
30. Суми	16400	11091	11962	14375	118330	117958	118648	117099
31. Таганрог	26220	33593	32946	22268	55950	83487	96496	122700
32. Умань	25180	11655	4899	32530	52890	55877	58107	74984
33. Харків	72860	78195	52191	165442	2823210	2920533	2936994	2860398
34. Херсон	12210	15953	5423	20650	130880	160465	181617	204275
35. Черкаси	880	3241	1351	3986	63690	66120	66420	68083
36. Чернигів	12880	8942	9389	10307	123040	125579	126398	123926
37. Шахти	33620	27791	23644	84414	92320	115657	113207	167774
38. Юзівка	8850	67980	40545	23317	158280	96724	111902	164410
39. Первомайськ	—	—	—	10892	—	—	—	38559
Разом по філ.	600480	771989	581142	870953	8632300	8285634	9074395	9544279
Центральна Бухгалт.	—	—	—	—	—	—	—	—
Хлібний Відділ	—	—	—	—	63120	63120	63120	50669
Товаровий Відділ	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом по Правлінню	—	—	—	—	63120	63120	63120	50669
ВСЬОГО	600480	771989	581142	870953	8695420	8348754	9137515	9594948

Видає—**„Українбанк“.**

по установах Укрaїнбанку

ванцях)

Вкладки й біж. рах.				Позики				Баланс			
1/VI	11/VI	16/VI	1/VII	1/VI	11/VI	16/VI	1/VII	1/VI	11/VI	16/VI	1/VII
470710	522791	516321	646737	84900	99401	97934	86194	632070	712985	766229	837141
31250	35332	52850	46415	19910	22136	17136	18450	111100	124435	126514	160801
7590	9264	9105	13058	—	—	—	—	11490	14588	16672	24795
170640	18237	201926	155030	57770	56347	58347	59847	454210	512658	526450	548512
16190	13770	13340	13000	—	—	—	—	50920	51750	52440	50760
70420	93359	97929	90110	46730	44733	44733	50994	190330	196592	209081	203409
206090	208400	214382	240562	18270	14270	2778	10178	257970	256740	252006	275576
161770	158931	156938	124685	59880	63889	61889	61889	474860	482899	487029	495369
93080	87747	80107	111646	33000	33000	33000	30000	192260	202401	187827	213892
17810	19011	18732	21044	8670	7175	6025	7796	50720	49159	48941	50535
569500	536562	394513	309387	301300	301295	301295	301295	1033420	1039588	890954	868396
625330	668077	604048	586780	316470	304624	300614	317025	1354490	1401447	1352182	1360843
31600	28082	32814	34221	—	—	—	—	33420	37063	35475	38711
39890	37388	46870	36612	11540	11935	11024	11975	142680	144216	151446	151511
36640	37469	35746	35858	29500	28274	29844	29019	169410	172543	172160	172460
55160	41998	37466	47605	3120	8121	8121	8271	100150	102195	98510	102243
69580	69510	69510	58271	7050	7050	7050	7250	112150	115260	115260	113340
104380	85620	73480	105810	9400	9400	9400	9660	180630	164520	153440	198980
59750	57168	66601	59716	18000	20000	20000	15000	104440	105961	101254	97780
57480	61820	63899	56175	10350	9000	9000	9000	118510	128242	120083	129507
282010	312803	291133	292774	84550	84557	69592	79592	911180	925652	900939	749730
351410	432355	417424	363538	—	—	—	44897	1054100	1144692	1067535	1444383
16750	19421	20200	7388	—	—	—	—	24940	27858	28994	24128
500090	481578	501607	516107	185270	231052	223052	198020	1031410	1064055	1091596	1055564
20680	25782	28431	33000	2100	22600	1600	1600	29600	34300	34585	39956
68370	75034	71361	72723	55340	57732	57732	43906	290980	298175	317610	324249
33110	30681	26997	36412	13200	12620	11995	12354	72320	74794	86128	86654
10480	12084	12053	14985	26920	29019	28770	28150	105290	108372	116592	120500
21570	26435	23261	31694	—	—	—	—	45880	52628	50256	49317
96200	95010	90273	102275	30000	31000	31000	18755	218240	220446	216543	221119
63040	108438	136900	153333	27390	23620	23620	29456	182750	236657	298142	286370
48290	48331	34588	68230	12800	12798	14998	14948	107530	90351	84709	129495
1853120	1891158	1884874	2049045	535010	513957	511823	460895	4260850	4248074	4206659	4342197
119400	133050	131001	128720	9000	9000	9000	9000	266360	284365	291411	332730
31040	33068	28312	30056	9570	10169	10169	9669	86130	92862	91282	96807
98910	117258	109596	80369	67770	66071	68271	68271	219960	238622	240973	224615
120040	121102	231399	211449	24770	25770	25780	19319	227830	235227	325253	348330
74420	121036	106380	162892	35220	35090	35090	15090	213240	211398	199114	246207
—	—	—	25202	—	—	—	—	—	—	—	54699
6703790	6875160	6932367	7163033	2154770	2179360	2140682	2087746	15123820	15573770	15512274	16261611
—	—	—	—	537790	537787	537792	537791	3835260	3904109	3922649	4086169
—	—	—	—	1366350	1366350	1366350	1380492	2340690	2340690	2340690	2320032
—	—	—	—	2380	2385	2385	2385	356150	393529	381016	352173
—	—	—	—	1906520	1906522	1906527	1920668	6532100	6638328	6644355	6758374
6703790	6875160	6932367	7163033	4061290	4085882	4047209	4008414	21655920	22212098	22156629	23019985

Редактор — **О. А. Полоцький.**

Перевірено 1948

3536

К.П.У.

На правах рукопису. [332.1 (47.71)]

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „УКРАЇНБАНКУ“

№ 6 ВИДАННЯ ПЕРІОДИЧНЕ № 6

Київська держ. бібліотека ім. В. Г. Короленка

ЗМІСТ:

На черзі дня.

Працюймо в межах нашої реальної можливости.

Гарантійний кредит.

Постанови Правління.

По відділах н/Банку.

Кредитовий Відділ. (Про введення плановости в кредитову роботу н/Банку).

Товаровий Відділ. (Товарова робота н/Банку на липень-грудень).

Хлібо-Залоговий Відділ. (Цілеві хлібні кредити. Розрахунки по експорту за минулу хлібну кампанію. Комісова заготовка постачання сіна).

Відділ Робкас. (Право робкас Українбанку на дрібні грошові вклади. Нове положення про робкаси кооперативного кредиту.)

З життя н/філіялів. (Таганрогська філія на II/VI-24 р. Херсонська філія. Ізюмська філія.

Ріжне.

33000

СЕРПЕНЬ

ХАРКІВ 1924

Д.У.Д. Харків, № 8831.
Зам. 3845. Тир. 500.
Друкарня-літографія
КНИГОСПІЛКИ
Нетеч. наб., № 14.

На черзі дня

нашого Банку стоїть справа складання *особливого фонду короткотермінових підкреп.* Одним з основних завдань всякого банку є концентрація вільних коштів і маневрування ними в цілях найдоцільнійшого розподілу відповідно до потреб того чи иншого району.

На жаль, умови падаючої валюти, а потім і двох валют паралельних, далеко не сприяли розвитку цієї функції будь-якого банку, а в тім числі й нашого.

Навпаки, вони підігрівали своєрідний „сепаратизм“ наших установ, діяли, так-би мовити, „центробіжно“.

Таке становище дуже зле відбивалось перш за все на наших установах. Скупчення радзнаків в одних установах приносило їм збитки в той час, коли другі установи відчували грошевий голод. Центральна-ж контора була позбавлена можливости з'осереджувати вільні кошти з метою їх дальнійшого перерозподілу.

З самим початком грошевої реформи Правління стало на шлях з'осередження розрахунків в Центральній конторі, видавши обіжник № 232 про провадження розрахунків між нашими установами через Правління і виділивши разом з тим кожній установі певну суму в „основний капітал“. Робітники центру добре учитували трудність в досягненні раптового ефекту від нового порядку розрахунків. В центрі прекрасно розуміли, що процес цей довгий, що він потрібує упертої планомірности, що він є першим кроком до того, щоби поставити центр в дійсне становище *регулюючого* центру.

На жаль не всі наші установи добре уяснили всю важливість цього порядку розрахунків. Свідком того є часті телеграми установ по-між собою, чи установ з центром на грунті взаємних розрахунків; свідком того є значна заборгованість де-яких наших установ Правлінню.

А наслідком того є затруднення Правління в підкрепі тої чи иншої з наших установ. Тому обіжник № 284 є другим важливим кроком по шляху до концентрації коштів в Правлінні.

Зміст його простий: 1. Покрийте Вашу заборгованість Правлінню,
2. Провадьте свої активні операції в межах Вашого реального пасиву,
3. Розвернуту на Вас суму для складання резервного фонду переведіть не гаючись.
4. Скупчуйте свою вільну готівку в Правлінні.

А наслідки цих заходів будуть такі: Правління, маючи в своєму розпорядженні резервний фонд, підкрепить Вас в той час, коли це Вам буде потрібно.

Надаючи великого значіння цьому *особливому фонду* Правління разом з тим установило суворі правила користування ним.

Воно тримає його: а) на окремому біж. рах. в Держбанку, б) користування рахунком провадиться за підписом не менш двох членів Правління, в) під крепа з фонду видається не довше, як на 20--днів, г) підкрепа видається в разі несподіваного відпливу сум з біжучих рахунків, д) порушення цих правил буде розглядатись, як діяльність шкідлива для Банку.

Уперто, планомірно будемо переводити цей обіжник в життя в інтересах перш за все наших установ і, зрозуміло, Банку в цілому.

П. Височанський.

Працюймо в межах нашої реальної можливости.

Третій операційний рік н/Банк розпочинає в незрівняно кращих об'єктивних умовах ніж два попередніх роки. „Два роки", казав один з наших відповідальних співробітників „наш Банк качало",—качали його буйні вітри радзначної валюти.

Тепер ми маємо *тверду валюту*, ми маємо *мірило цінностей*. Третій рік ми попливемо, що й казати, ще з великими труднощами, зате при ясній погоді.

Відомо всім основний банківський закон—*актив мусить відповідати природі пасиву*.

Коли аналізуєш баланси наших установ чи Банку в цілому, приходиш до висновку, що в цім відношенні у нас не все гаразд.

Біжучости наших пасивів не завше відповідає така-ж біжучість активу.

Причини: 1) загальне становище нашої клієнтелі—кооперації, 2) загрузка коштів в одну чи дві кооперативні установи, 3) кредитування де-яких установ не відповідно до їх кредитоздатности. Останньому явищу спричинились: об'єктивна необхідність загружати в активи радзнаки аби запобігти їх знецінення та гострі домагання коштів з боку кооперації, 4) не завше дбайливе відношення самої кооперації до своїх зобов'язань в Українбанку, як „своєму" кооперативному Банку.

А між тим, становище біжучих рахунків Українбанку, цілком задовольняюче в їх кількостному відношенню (за два роки ним притягнуто до 7 міліонів карбованців), не можна визнати *сталим* в розумінні їх банківської якости Вони є біжучі і занадто *біжучі* по своїй природі. Ми ще не маємо *вільних* коштів в буквальному розумінні цього слова.

З цих двох протиріч складається й негативне явище, яке спостерігаємо в усіх банках, в тім числі і в нашому. При досить значних пасивах—дуже незначна касова готівка.

А між тим „психологія" вкладчика при твердій валюті трохи инша, ніж була при падаючий. Наше завдання не тільки утримати суму біжучих рахунків на їхній попередній височині, а все збільшувати та збільшувати.

До цього спонукає і специфічність становища Українбанку, як Банку, який в своїому основному капіталі зовсім не має державних коштів і має дуже невеликі державні кредити.

Єдино правильним при такому становищі звернути всю увагу на ліквідність свого активу.

Ми радимо всім н/установам проробити детальний аналіз своїх балансів (така робота провадиться і в центрі). Виявити їх реальну частину, як по активу, так і по пасиву і тільки в межах цієї *реальної можливости* будувати свій найближчий кредитний план.

Треба взяти разом з тим твердий курс відносно тих кооперативних установ, які свої кредити в Банку перетворюють в *дотацію*.

Роля Банку в наших умовах значно більша аніж постачання грошей. Банк є разом з тим плануюча установа. Цю функцію Банку треба прищеплювати нашій активній клієнтелі.

Не може Банк бути байдужим до того, *як господарює* данна установа, як використовує вона свої кредити.

Третій рік життя Банку мусить бути роком пристосування свого активу до природи пасиву.

П. В.

Гарантійний кредит.

Потреба в гарантійному кредиті виникає через недостатню кількість грошевих знаків, що є в обороті народнього господарства. Для поповнення цієї недостачі й з'явився товаровий кредит, потім прийнявший своєрідну, до війни невідому у нас, форму гарантійного кредиту.

Раніше Госпоргани, з метою збільшення своїх торговельних оборотів, сами безпосередньо, без усяких гарантій відпускали споживачу речі свого виробництва в кредит. В 1924 році госпоргани почали давати кооперацiям крам у кредит, лише при умові видачі Банками гарантій по цих операціях, таким чином перекладаючи увесь риск із себе на організацію, що видає гарантії.

В межах України таким гарантуючим органом є, переважно, Укрaїнбанк. Інші банки, Укрсельбанк та Промбанк, тільки почали підходити до цього питання й широких операцій в цьому напрямку ще не розвинули. Завдяки цьому вимоги на гарантійний кредит до Укрaїнбанку з боку кооперації набрали вже широкого розміру і далі продовжують швидко збільшуватись. По відомостях на 2/V б. р. гарантійних кредитів було видано Укрaїнбанком на суму карб. 4.278.323, на 1/VI сума збільшилась до к. 4.656.385. Порівняльно до грошового кредиту гарантійний кредит виносив на 1/V — 54%, а на 1/VI 54%.

Є підстави гадати, що в дальнішому операції по гарантійному кредиту набудуть у нас ще більшого розвитку. Констатуючи ці тенденції, ми звертаємо увагу керовників н/Банку на тривожні симптоми, що вже починають означатись в н/операціях по гарантійному кредиту. Як що ми приймемо на увагу той факт, що Всекобанк, завдяки надмірному захопленню в розвитку операцій по гарантійному кредиту, заплатив вже за неакуратних платіжників 40%, виданих ним гарантій, то це повинно послужити нам уроком.

Укрaїнбанк, що не так давно переводить операції з гарантійним кредитом, уже почав платити по виданих своїх гарантійних зобов'язаннях. За відсутністю відомостей з периферії ми позбавлені можливости навести точні цифри

по оплачених Банком гарантіях. На н/думку, ця сума поки ще не велика, але ми впевнені в тім, що в найближчі часи вона значно збільшиться і цей факт може поставити н/Банк в дуже скрутне становище. В чім же справа? Справа в тім, що як наші клієнти-пайщики, так і керовники н/філій дуже легковажно ставляться до гарантійних кредитів. Завдяки легкости одержання краму в кредит у госпорганів та гарантійного кредиту в Українбанку, наші пайщики занадто захоплюються й закупають крам в кількості, що не відповідає їх кредитоспроможності та строкам товарообороту і, як прийнято тепер говорити, „затоварюються".

При 45--60 днях кредиту крам, куплений у перебільшеному розмірі порівняно до пересічного обороту—увесь не спродується і, коли наступає платіж, дебітори не спроможуються розрахуватись своєчасно по своїх зобов'язаннях. В результаті—протест векселів і претензії до Банку поручника.

Є ще один надзвичайно неприємний момент: кооперативні організації, переважно райспілки, захоплюючись власними підприємствами й не маючи на те спеціяльних коштів, часто повертають виручку за одержаний в кредит гарантований нами крам, на задоволення потреб власних підприємств. Наслідки таких операцій ті-ж самі, що й в першому випадкові.

Звідси такі висновки: 1) необхідно вчасно зупинитися і не захоплюватись гарантійними кредитами, 2) розмір гарантійних кредитів звести до норми звичайних вексельних кредитів, 3) ввести гарантійні кредити в сістему, встановивши нормальне кратке відношення гарант. кредиту до суми реально оплочених паїв, 4) засвоїти собі думку, що гарантійний кредит для нас небезпечніший, ніж звичайний, 5) відчиняти гарант. кредит не виладково, а виключно через Учотно-Позичкові комітети з затвердженням Центрального Учотно-Позичкового Комітету, 6) не відчиняти нових кредитів до погашення заборгованости по раніш виданих гарантіях, 7) не видавати гарантій організаціям, що допустили свої векселі до протесту, 8) не давати гарантій неплатіжеспроможним організаціям.

Лише додержучись зазначених умов, стихію, що починається, буде приборкано й гарантійний кредит увійде в нормальну сістему операцій н|Банку.

М. Кротенко.

Постанови правління.

Про кредитову та фінансову роботу н/Банку.

Правління ухвалило, щоб Учотно-Позичкові Комітети відкривали всім н/установам кредити в розмірі їхньої кредитоздатности, в тому числі й гарантійний, а дирекції філій використовували ті чи інші форми кредиту в залежності від потреб і можливостей.

План кредитування.

Правління доручило Кредитовому Відділу розробити план кредитування всіх кооперативних установ, що кредитуються в розмірі по-над 1000 червінців (тисячу червінців), давши н/філіялам директиву розробити такий план для инших установ, які кредитуються по над 100 червінців (сто червінців).

Перегляд пільг при оплаті паїв.

Правління доручило Кредитовому Відділу переглянути пільги, що банк дає коопорганізаціям, коли вони набувають паї з тим, щоб зменшити розмір вживаної оплати векселями, а також зменшити строк заборгованности за паї.

Виявити дійсну суму виданих банком гарантій і вжити заходів до зменшення гарантійного кредиту, визначивши кратність до пайового капіталу.

Переглянути як грошеві, так і гарантійні кредити кооперації і надалі відкривати лишень виходячи з реальних можливостей.

Розподіл кредитів.

Кредитовий Відділ, з доручення правління, розподіляє між філіями банку реальні кредити, звичайні й гарантійні, виходячи з учоту їхньої реальної роботи та кількости паїв по філії, а також розробляє план кредитування по окремих галузях та ступенях.

Збільшення кредитів низовій Кооперації.

Правління ухвалило, не збільшуючи кредитування кооперації до утворення касового резерву, збільшувати кредитування низової кооперації за рахунок повільного скорочення кредитів центрам та союзам.

Н/Берлинське представництво.

Заслухавши доклад представника н/Берлінського представництва, правління ухвалило:

Наказати Укркоопу та Лондонському представництву н/Банку видавати гарантії лишень з дозволу правління; повідомити кооперативні центри, щоб вони заздалегідь заявили про розмір потрібного їм кредиту, як в Берліні, так і в Лондоні; надати нашим закордонним представництвам право перекидати кредити в межах встановленого вже ліміту.

Вимагати від Русгерторгу виконувати свої обов'язки і покрити всі збитки, що ми потерпіли в наслідок порушення договору.

Нагадати Всекобанку і знову вимагати і категорично оформити передачу паїв був. Московського Народнього Банку. Цю справу доручено переводити н/Московській Філії.

Хлібному Відділові з'ясувати можливості упрощеного переведення закордонних хлібних операцій і можливість передачі контроля н/закордонним представництвам в справі реалізації н/хліба закордоном.

Визнаючи принціпово бажаним одержати кредит від Спілки Кооперації Окраїнних Держав, що мають банк „Лімітед", для кредитування ощадно-позичкових товариств, Правління доручило Кредитовому Відділові зробити заявки на кредитування ощадно-позичкових товариств.

Крім того, Правління наказало всім відділам Головного Управління стежити за вчасним листуванням з н/закордонними представництвами.

Агенство н/Банку на Нижегородському ярмаркові.

Правління ухвалило з 1-го серпня на Нижегородському Ярмарку відкрити Аг-во Українбанку.

Агентство на ярмарку буде провадити всі банківські операції.

Всякі грошеві доручення н/установ агентство буде провадити лише одержавши відповідне покриття.

Кредитовий Відділ, з доручення правління, веде переговори з відповідними кооперативними центрами з приводу провадження українською кооперацією всіх своїх операцій через ярмаркове Аг-во Українбанку.

Н/Московській Філії дано вказівки, як провадити кредитування кооперації на ярмарку, а також встановити ліміт по кредитуванню для Нижегородського Аг-ва н/Банку.

Держбанк відкрив н/агентству кредит для кредитування кооперації поки-що в розмірі 100,000 крб. в формі учоту векселів.

Про Іл'їнський ярмарок в Полтаві.

Правління визнало принціпово бажаним кредитувати кооперацію в ярмаркових операціях. З приводу цього вживається заходів в справі придбання спеціяльних кредитів для фінансування зазначених операцій, своїх-же коштів на ці операції правління ухвалило не витрачати.

Інкасо через Українбанк.

Вживаються заходи, аби кооперативні організації, купуючи крам у трестів в кредит, вимагали від трестів пересилки векселів, виданих кооперативними організаціями на інкасо через установи Українбанку. Ці вимоги ставити трестам при видачі гарантій.

Про відкриття Робкас.

Правління визнало необхідним відкрити Робітничі Каси:
В м. Звенигородці при Звенигородському Робкоопові.
В м. Шепетівці при Шепетівській Райспільці.
В м. Великому Токмаку при Великотокмакському Є. С. Т-ві.
В м. Слав'янську при Сільсько-Госп. Товаристві.
В м. Лимані при Лиманському Е. С. Т. та
В м. Золотоноші при Золотоноському Робкоопові.

Договори на відкриття Робкас.

Правління затвердило такі договори на відкриття Робкас н/Банку: поміж н/Маріупольською філією та Маріупольським многолавочним кооперативом;
Н/Шахтинською філією та Каменським единим многолавочним Сп. Т-вом;
Н/Катеринославською філією та Запорізьким Каменським Сільсько-Госп. Товариством.
Н/Кременчуцькою філією та Хорольським міським Є. С. Т-вом.
Н/Бердянською філією та Пологовським Кооперативним Т-вом.

Реорганізація Робкас.

Правління санкціонувало реорганізацію Одеської Робкаси № 3, в „Портове Аг-во Українбанку" і закриття н/Житомирською філією Робкаси при Г. Р. П. С., організувавши Робкасу при Житомирському Цераркоопі.

Перерахування паїв та кредитів.

Правління ухвалило перерахувати: З паї Уманської Промспілки на рахунок Уманської Спілки Споживчих Т-ств.

З паї б. Охтирської Спілки с. г. т-в на рахунок Охтирської Спож. Спілки кооперативів.

Паї ліквідованого Кагарлицького Буряксоюзу на рахунок Київського Окрсельсоюзу.

Перерахувати кредит Союздонбасейну в розмірі крб. 30,000 з н/Бахмутської філії на Центральну контору.

Повернути паї бувш. Центрального Робкоопу в Київі в розмірі 750 крб. на покриття боргу і виключити зазначений Робкооп із складу пайщиків Українбанку.

Договори.

Правління запропонувало н/Мелітопольській філії скласти звичайну гарантійну умову з Укрдержспиртом.

Затвердило договір н/Полтавської філії з Кожсиндикатом.

По відділах н/банку:

Кредитовий відділ.

Про введення плановости в кредитову роботу н/банку.

Під час радзначної валюти і звязаним з нею інтенсивним зростом операцій п/банку, нашим установам, щоб уникнути збитків від курсової ріжниці, доводилось заздалегідь шукати джерел для вміщення радзнаків. Через це н/пайщикам під цей час треба було відкривати збільшені кредити, а це не відповідало реальним можливостям н/установ, що до задоволення цими кредитами пайщиків під час відкриття їх. При відкритті кредитів передбачався можливий зріст пасивів установи і необхідність своєчасного вміщення радзнаків.

Після введення твердої валюти і встановленого за останні часи нормального зросту операцій Банку слід уникати такого явища через те, що воно викликає негативні наслідки. Але на привеликий жаль багато н/установ до останнього часу продовжують по інерції відкривати кредити, зовсім не рахуючись з своїми реальними можливостями. Значна кількість наших пайщиків за ввесь час не мала можливости й разу цілком використати відкриті їм кредити і в останні часи ми через це чуємо нарікання на наш Банк майже на всіх кооперативних нарадах. З другого-ж боку багато наших пайщиків кредитуються в розмірі, що перевищує відкритий ім кредит до 100%.

Отже ми й думаємо, що такий порядок слід припинити і надалі перейти до планового кредитування пайщиків.

Для планового кредитування нашим установам перш за все слід виявити ті кошти, які вони мають в своєму роспорядженні для кредитування. Ці кошти можуть складатися лише із місцевих пасивів (нерухомого лишка вкладів та біжучих рахунків), за винятком необхідного касового резерву, кредитів в Держбанку та спеціяльних коштів, асигнованих правлінням для установи. Коли установа виявить, які кошти є в її роспорядженні для кредитування пайщиків, вона може росподіляти ці кошти між своїми пайщиками, відкриваючи їм кредит, в залежності від кількости придбаних та оплачених паїв, і керуючись вказівками правління.

Ні в якому разу не слід повертати на кредитування пайщиків борги правлінню, або окремим його відділам, крім спеціяльних коштів, які асигновано правлінням. Таке явище вносить дезорганізацію в роботу Банку і нічого, крім шкоди, банку не дає.

Ми припускаємо, що в де-яких випадках філіям не вистачить коштів для задоволення потреби пайщиків в кредитах. Тоді можно і, навіть, слід звернутись до правління, щоб воно збільшило кредити в Держбанку або асігновало спеціяльні кошти. Але поки правління вирішить цю справу жадних кредитів, надіючись на ці кошти, не відкривати і ніяких обіцянок про це не давати.

Лишень переходячи на плановий росподіл кредитів і не дезорганізуючи роботи правління шляхом несвоєчасного покриття боргів можна буде поставити роботу банку на твердий грунт.

В. Т.

Товаровий відділ.

Товарова робота н/Банку на липень—грудень.

За останні часи товарова робота н/Банку набірає серйозної ваги і значіння і вимагає уважливого до себе відношення та планового її переведення.

Свою роботу Товаровий відділ будує на: 1) операціях по фінансуванню заготовок кооперації, 2) операціях по постачанню кооперації фабрикатами, 3) операціях по продажу й купівлі товарів з доручень своєї кліентелі.

Конкретизуючи план, ми виходили з досить обмеженого асортименту краму, яким ми маємо оперувати, звертаючи всю свою увагу не на асортиментну його кількість, а на величину обороту.

Ось через що ми твердо включили в план фінансування заготовок тільки 2 продукти, а саме: 1) плантаторсько-кооперативний *цукор*, 2) *живу худобу*.

Одночасно ми допускали можливість фінансувати заготовку *яєць, молошних продуктів, тютюну* і *хмелю* спільно з відповідними кооперативними центрами.

Але уже зараз вияснюється, що з цих продуктів ми зможемо вести хіба тільки фінансування заготовки хмелю та почасти тютюну, і то-коли на протязі серпня місяця ми не зуміємо цеї роботи розпочати, то очевидно, що на цей рік, вона, як планова, для нас існувати не буде.

Натомісць конькнктура складається так, що нам прийдеться включити в план фінансування олійні операції.

Фінансуючи ті, а не инші заготовчі операції, ми виходимо з їх рентабельности, швидкости обороту і можливости під них дістати засоби для фінансування, поскільки товарова робота Банку твердо має проводитись під лозунгом: „Ні однієї нової копійки коштів Банку в товарові операції", а ті гроші, які уже вложені, мають неухільно й з найбільшою інтенсивністю витягуватись із товарових операцій і вкладатись в звичайне кредитування кооперації.

Наші планові обороти по фінансованих заготовках мають звестись на сьогодня:

По цукру: Маємо заготовити 500.000 пудів а 8 крб—4.000.000 крб.
По худобі: „ „ 100.000 пудів а 3 крб. — 300.000 крб.
Разом—4.300.000 крб.

Із зазначеної кількости цукру нами уже законтрактовано коло 250.000 п. із яких запродано—200.000 пудів.

По худобі ми забезпечені твердим збутом 1000 голів що-місяця, відправку її вже розпочали.

З иншими продуктами ведеться підготовча робота.

В план постачання кооперації фабрикатами ми включили слідуючий асортимент: 1) мануфактура, 2) ліс, 3) залізо, 4) шкіра, 5) мішки, 6) махорка.

Постачання має переводитись нами шляхом чи комісійно-гарантійних чи чисто гарантійних угод з відповідними виробничими організаціями.

Такі угоди нами заключаються:

По мануфактурі: *з Моссукно, Мосторгом, Тверським Трестом і Текстильсиндикатом*—гарантійні умові.

По лісу: Комісово-гарантійна умова з *Двинолісом, Волго-Око-лісом* та залишаються дієві умови з *Укрлістопом* та *Українлісом*.

По залізу: *з Уралметом*—коміс-гарантійна умова (кров. залізо, оцінковане залізо, оцінкований посуд і инш.), ув'язуємость з *Югосталю* гарантійною умовою.

По шкірі: Ув'язуємось з *Кожсиндикатом* комісійно-гарантійним договором.

По махорці: Комісійна умова з *Махортрестом* з поширенням її на всю Україну.

По мішках: Складаємо комісійно-гарантійну умову з *Укртекстильтрестом*.

Разом з цим по-за планом заключаємо комісійно гарантійну умову на збут *Русгерторговських сельгоспмашин*, і провадимо підготовчу роботу по заключенню таких-же умов з *Донвугіллям*, *Полісторгом* та *Цукротрестом*.

Наші обороти по постачанню передбачаються в такій сумі:

По мануфактурі—3.000.000, по лісу—700.000, по залізу—250.000, по махорці—1.000.000, по шкірі—100.000, по мішках—400.000. Разом—5.450000.

Операції ці мають переводитись за рахунок відкритого кооперативам гарантійного кредиту, що перетворюється тим самим в постійний товаровий кредит, в межах якого й має переводитись постачання Банком кооперації фабрикатами.

Таким чином, оборот по планових товарових операціях Банку має бути в сумі крб. 9.750.000.

Порядок переведення планової товарової роботи ми мислимо централізованим, що вимагає постійної тісної ув'язки Філій з Центральним Товаровим Відділом.

Операції з доручень мають переводитись філіями в залежности від їх—в кожнім окремім випадкові—вигідности і розміру, і в тім разі, коли їх не можна зреалізувати на місці, переводяться так само через Центральний Товаровий Відділ.

Причому нами цілковито усовуються дрібні доручення. Філії мають оперувати товаром тільки повагонно, не завозячи його на склепи й не бачучи самого товару, аби таким чином складські операції звести до мінімуму.

В цілому успіх товарової роботи буде залежати виключно від енергії, ініціятиви й акуратности робітників Банку—що її переводять.

Нині розробляються Відділом інструкції що до товарових операцій як загального характеру, так і для окремих товарів.

Наші устремління направляються на те, аби в решті решт Банк монопольно охопив низку товарів—як в смислі постачання ними кооперації, так і збуту заготовлених кооперацією продуктів.

Хай асортімент буде малий, але обхват, розмір обороту мусить бути як найбільший, що приведе й до ефекту так само-максимального.

Це завдання часу й товарники Банку мусять виконати його як найкраще.

С. Лимарь.

Хлібо-залоговий відділ.

Цілеві хлібні кредити.

По постанові Повноважної Комісії при РПО асигновано для фінансування хлібних заготовок першеступневої кооперації Союзу Республік—3.000.000 карб. З цієї суми для України виділено 750.000 карб., які розподілити має Українбанк через свої установи. Решта коштів для инших частин Союзу передається через Всекобанк.

В липні місяці Українбанк одержує 150.000 карб., 250.000 карб. в серпні.

Кредити мають бути видані сільсько-господарчій і споживчій сільській кооперації. Розподіл кредитів по галузях кооперації і районах погоджується з кооперативними центрами. Вибір Т-в, яким видати кредит, переводиться установами Українбанку в порозумінню з місцевими кооперативними об'єднаннями.

По завданню Повноваженої Комісії РПО цей кредит повертається виключно на хлібні заготовки і мусить зробити не менше 10 зворотів, себ-то на ньому має бути заготовлено (для України) від 7½ до 10 міл. пуд. зернопродуктів.

Т-во, одержавши цей кредит, має право заготовленим хлібом вільно розпоряжатись, продати чи передати на комісію всякій кооперативній чи державній хлібо-заготовчій організації.

Покриття кредиту пореводиться протягом п'яти місяців, починаючи з грудня, рівними долями кожного 1 і 15 числа.

Перша сума 150.000 карб. вже одержана і розасигновується на установи південних районів.

Розрахунки по експорту за минулу хлібну кампанію.

Розрахунки по експорту хліба Україбанком досі ще не закінчено як за відсутністю відповідних даних в Держбанкові. якому ми передавали хліб на комісію, так почасти і за відсутністю точних даних від н/установ.

Вжито заходів і належні дані вже поступили від більшости н/установ, що дало можливість подати попередні рахунки Держбанкові і Експортхлібові.

Від Експортхлібу дістали підтвердження і кошти за цей хліб (не заложений в Держбанкові) маємо днями одержати.

Рахунок, представлений Держбанкові, перевіряється останнім, по ньому маємо одержати до карб.

Для прискорення остаточних розрахунків по експорту необхідно, як найскоріше одержати запрошені відомості від н/установ.

Комісові заготовки постачання сіна.

Значний недорід Харківського району викликав поруч з панікою хлібних цін великий паничний збут худоби. Низова кооперація, утихомирюючи паніку, розпочала, крім заготовки зернохліба, також і фуражу.

Україбанк прийняв жваву участь в переведенні цієї операції і за короткий час поставив уже кілька десятків вагонів сіна (пресов.) і далі розвиває ці операції, приймаючи замовлення в районах врожаю сіна на його реалізацію, а в неврожайних районах—на поставку. Таким чином, операція проходить як двохстороння комісія, і сіно передається споживаючим організаціям по цінах місця заготовки.

В даний мент ціни за пуд пресованого сіна (франко дублікат) плавне від 45 до 50 коп., степове 65-70 коп.

Україбанком уже прийнято доручень на комісову реалізацію зверх 200 вагонів, що все-ж не покриває попиту на нього.

Останні дні з н/Банком вів переговори про поставку для нього сіна Харківський Сельбанк, який дістав солідні кредити від Губвиконкому для організації збуту і збереження худоби.

Основна або майже виключна маса заборщиків сіна є першоступневі кооперативні організації.

Розрахунки по операціях ці організації переводять вчасно і чітко.

Арк. Степаненко.

Відділ Робкас.

Право Робітничих Кас Україбанку на дрібні грошеві вкладки.

Р.Н.К. УССР в засіданні 19 липня б. р., заслухавши доклад Держплану про Робітничі Каси Кооперативного Кредиту, визвав існування Кас доцільним і в додаток до постанови Р.Н.К. від 3 квітня б.р. звільнив Робітничі Каси від обов'язкового мінімума вкладок.

Нове положення про Робітничі Каси Кооперативного Кредиту.

Відділом Робкас складається проект нового положення про Каси Кооперативного Кредиту. Бажано було-б аби установи н/Банку надіслали й свої міркування й зауваження, що до нового положення.

З життя н/філіялів.

Таганрогська філія (на 11/VI 24 року).

15 березня 1923 року при місцевій райбазі Союздонбасейну було відкрито Комісіонерство Банку, яке у березні місяці того-ж року перетворено в філію.

Кооперативна периферія району філії складається з 165 кооперативних організацій, причому по характеру своему більше наближається до хліборобських районів, аніж робітничих (Донбасовських). Споживчі товариства хоча і не відріжняються великим масштабом, майже всі міцні і життездатні, а сільсько-господарські здебільшого кволі і лише розпочинають роботу.

В пайщики філією втянуто 42 організації або коло 26% всієї кількости. Пайова кампанія проведена досить успішно. Всього розповсюджено 909 паїв, або коло 22 паїв на одного пайщика. Причому робітничі кооперативи передплатили 430 паїв (47% всіх паїв), або по 107 паїв на одного пайщика.

Операції філії спочатку розвивались досить успішно. Почавши з 4.000 карб. на 1 квітня, філія що-місяця май же подвоювала свій баланс і вже на 1 вересня мала баланс коло 170.000 карб. В звязку з осінньою кризою розвиток філії припиняється і баланс падає на 50%. Починаючи з грудня, робота філії оживлюється, вкладки зростають, але зріст цей в значній мірі був звязаний з умиранням радзнаків—і в часи переведення грошевої реформи (лютий—квітень) баланс знов поступово зменшується. З травня місяця починається новий перелом в життю філії—знов припливають кошти, поширюються операції, росте організаційний і діловий звязок з периферією і помічається загальне оздоровлення роботи (баланс на 1/VII 24 року—коло 220.000).

Головним джерелом оборотних коштів філії являється вкладкова операція, хоча пересічно вона (без кас) займає не вельми значне місце в балансі (коло 25%). В останні часи вкладна операція збільшилась і займає коло 33% балансу. По категоріях вкладчиків головне місце займають установи Соцстраху та державні установи (коло 50% всіх вкладок), кооперативні організації складають коло 20% і приватні особи коло 18%. Вкладки профорганізацій скупчені в касі при Палаці Праці. Найменш вигодними є вкладки установ Соцстраху, завдяки своїй надзвичайній рухливості і нестійкості, що змушує завше тримати напоготові значні резерви готівки. Цікаво відзначити успішний розвиток філією (в протилежність практиці більшости н/установ) вкладкової операції серед низової кооперативної периферії.

Кредитування кооперації розвинуто філією не досить інтенсивно (пересічно коло 40% балансу, а на 1 пай—171 карб.), що, до певної міри, пояснюється природою пасивів філії, серед яких вкладки (зібрані філією і касами) складали не більше 50%. Найбільшу частину кредитів споживає споживча галузь—63% пересічно,—на долю сільсько-господар. припадає—29% і решта иншим. Але по інтенсивности використування кредитів на першому місці стоїть сільськогосподарча галузь (пересічно 216 карб. на 1 пай), а споживча на другому (163 карб.). Це явище пояснюється кволістю сільсько-господарчої кооперації, яка не може передплачувати паї в такій пропорції, як споживча. Що до використовування кредитів по ступнях—то II ступінь і абсолютно (52% всіх кредитів) і відносно (232 карб. на 1 пай) кредитується більш, ніж 1 ступінь (128 карб. на 1 пай).

З инших операцій варто одмітити переказову, яка відограє в роботі філії значну ролю. В біжучому році (за 9 місяців) філія одержала і видала переказових доручень на карб. 570—291, що складає коло 20% всього обороту філії.

Розвивається також інкасова операція, оборот по якій в цьому році досягає уже 150.000 карб. Гарантійне кредитування та ком.-посередницькі операції

значного розвитку не мали і починають набірати серйознішого значіння лише з травня місяця.

Особливо слід відзначити розпочату філією в останні часи інтенсивну роботу по зав'язуванні ділових взаємовідносин з низовою периферією. За основу цієї роботи взято ідею скупчення в філії всіх розрахунків кооперативних організацій району, як між собою, так і з иншими організаціями і установами шляхом перераховань по біжучих рахунках.

Слід згадати також і про організаційну роботу філії, що виявилась в організації 4-х робкас при Палаці Праці (в Таганрозі), в Амвросієвці, Чистякові та Боковому, які в свій час дали значну поміч місцевому робітництву, забезпечуючи на вкладках його радзначну зарплатню од обезцінення, а також одним з поважних джерел оборотних коштів філії.

Взаємовідносини філії з місцевими установами та організаціями добросусідські і в місцевих колах користуються належним авторитетом і довір'ям.

Підводячи підсумки, треба сказати, що, не зважаючи на цілий ряд несприятливих умов, в яких довелося працювати філії (нестійкість пасивів, кризи, часта зміна керовників і т. и.),—вона всеж таки проробила значну роботу і має певні досягнення, як в розвиткові операцій, так і (особливо) в налагодженні місцевих звязків з периферією. Це дає підстави гадати, що грунт для роботи філії є і що в дальнійшому вона досягне ще успішніших наслідків.

П. Василенко.

Херсонська Філія.

Херсонська Філія роспочала свою діяльність з 27-го листопаду 1923 року, причому до 20/II—23 року існувала як Коімісіонерство при Дніпробузі. В районі Філії (Херсонська округа) налічується 448 кооперативних організацій: з них—споживчих—64, сільсько-господарчих—365, кустарно-промислових—28 і кредитових I. Сільсько-господарчі кооперативи, що складають більшість—перебувають в організаційному періоді і дуже мляво розвинули свою діяльність. Всього Філією розповсюджено серед кооперативів 432 пая.

Організаційна робота Філії с самого початку набрала широкого розвитку, але весняна криза 1924 року, в зв'язку з грошевою реформою, вплинула на розвиток вкладних операцій. Проте все-ж таки, не дивлячись на це, робота Філії поширюється і баланс Філії тримається в межах—26.000.000 карб.—27.000.000 карб.

Найбільший вплив на розвиток пасивних операцій мають вкладки державних установ—42%, а потім трестів і промисловости—38%.

Кредитування кооперації Філія провадила досить інтенсивно, використовуючи для цього 70% свого балансу.

Торкаючись инших операцій—слід відзначити досить значний розвиток переказової операції (до 50.000 карб. обороту на місяць), причому переводиться вона головним чином по лінії н/установ Москва, Одеса, Харків.

Взаємовідносини Філії з місцевими організаціями та установами доброзичливі і Філія зуміла чіткістю та акуратністю в роботі завоювати собі не послідне місце, зарекомендувала себе, як солідна кооперативна установа і користується авторитетом і повним довір'ям.

На прикінці доводиться констатувати, що Філія за 6 місяців свого існування проробила колосальну роботу і досягла успішних наслідків, і це дає можливість сподіватись, що в майбутньому робота Філії досягне ще позитивніших наслідків.

Серій Скорик.

Ізюмська Філія.

Ізюмська Філія розпочала діяльність, як к-во, 16 жовтня 1923 р. з балансом в 2.160 крб., 1-го березня 1924 р. к-во було перетвореної в філію з балансом уже в 172.615 крб. Баланс і операції філії поступово розвивались і на 5 липня 1924 р. баланс філії виріс до суми 213.736 крб.

В районі діяльности філії на 1-е липня 1924 р. було споживчих та сільсько господарчих кооперативних організацій: I ступня 89, районових—2, а разом 91, з яких на 1-е липня пайщиками Українбанку рахується 61%, або 58 Т-в з 565 паями.

В своєму районі діяльности філією відкрито 2 робітничих каси кооперативного кредиту: на ст. Ізюм при О. Т. П. О. і в сл. Барвенково при конторі Ізюмської Райспілки Споживчих Т-в. В роботі філії каси відограють де-яку ролю майже постійного кредитора філії, на 5 липня за філією числиться 30.159 крб., ця сумє складає 14% балансу філії. Крім того, філією з касами провадиться жвавий грошевий оборот, в якому значну суму виносять суми по комісійних дорученнях. Баланс філії на 5 липня 1924 р. без підконтрольних установ був такий:

Актив		% до балансу	Пасив		% до балансу
1. Каса та біж. рах. . .	3601.06 крб.	1,7			
2. Цінності та крам. . .	2621.76 „	1,2	1. Вклади та біж. рах. .	100966.83 крб.	47,2
3. Кредитуванн. коо . .	162607.63 „	76,1	2. Позики	30000.— „	14—
4. Дебітори	8549.93 „	4,0	3. Правління Банку .	27042.33 „	12,6
5. Правління Банку . .	9735.18 „	4,5	4. Підконтр. Установи .	30159.43 „	14—
6. Видатки	15008.55 „	7,0	5. Прибутки	20156.65 „	9,4
7. Інші активи . . .	11612.54 „	5,5	6. Інші пасиви . . .	5411.41 „	2,8
Баланс . . .	213736.65	100	Баланс . . .	2137.36	100

Приведений баланс філії по змісту задовольняє. Кредитори філії—сторонні цілком забезпечуються одним лише вексельним портфелем актива по кредитуванню кооперації, який займає 76,1% балансу. Результативні рахунки дають резерв в сумі—2,4% балансу.

В розвиткові операцій філії значну ролю відограли вкладкові операції які ввесь час поступово збільшувались. Так, на 1 листопаду 1923 р. вони займали 18,9% балансу, на 5-е липня 1924 р. вони досягли до 47,2% балансу.

Сальдо сум по вкладковій операції по групах вкладчиків в % відношенні до загальної суми вкладок розподілялась так:

	Кільк. рах.	
1. Кооператив. організації	22	7,6%
2. Профоргани	24	5,8 „
3. Державні установи	51	77,6 „
4. Трести	14	4,0 „
5. Громадські установи	21	1,5 „
6. Приватні особи і устан.	380	3,5 „
	512	100%

Зріст вкладкової операції в % йшов так:

На 1/XI—23 р.—100%, на 1/I—24 р.—303%, на 1/III—24 р.—708%, на 1/IV—24 р.—932%, на 1/V—24 р.—701%, на 1/VI—24 р. 1068% і на 1/VII—24 р. 1283%.

Держбанк відкрив філії спочатку кредит в 3.000 крб., далі збільшив кредит до суми 33.000 крб., нині філія цей кредит використала до 30.000 крб.

Переказові та інкасові операції філії розвивались добре. Філією по 1-е липня 1924 р. було видано на ріжні міста С. С. Р. Р. і закордон 348

переказів на суму—278.722 крб., за той час одержано доручень до оплати 159 на суму 136.067 крб. На комісію було прийнято ріжних документів 299 на сумму 283.099 крб.

Тепер оглянемо одну з найголовніших активних статугів балансу кредитування кооперації. Суми по кредитуванню до березня поступово збільшувались, в березні та квітні зменшились, а з травня, коли трохи уляглась грошева криза, знов почала збільшуватись і займають таке місце в балансах: На 1-е травня—70,1%, 1-е червня—68,2% і на 1-е липня—77%.

В перші місяці діяльности філії кредитування кооперативів I ступня займало лише 21,8% сум вложених в кредитування кооперації, але що далі, то воно все збільшується і на 1-е липня 1924 р. борг кооперативів 1 ступня вже займає 53,6% всього боргу кооперації.

По видах кооперативів кредитування на 1-е липня 1924 р. розподіляється так:

З загальної суми по кредитуванню на споживчу кооперацію припадає—73,4% (в тому числі робітнича 26,6% і військова 1,2%), на с.-господарчу кооперацію припадає 25,8% і кустарно-промислову 0,8%, разом—100%.

Ів. Власенко.

Ріжне.

1922—24 липня 1924 р.

Два роки існування Українбанку було відзначено урочистим засіданням правління із всіма співробітниками Харківських установ банку та представником Профспілки.

На зборах т. Кудря зробив короткий доклад про роботу Українбанку та історію його організації і відзначив момент приняття участи в скоршій організації Укрбанку В. І. Леніна, за допомогою якого було одержано дозвіл відкрити на Україні окремий кооперативний кредитовий центр.

З'ясувавши двохрічну діяльність н/Банку, т. Кудря висловив подяку співробітникам за віддану роботу та висловив побажання й надалі працювати з таким же успіхом на користь Радреспубліки.

Далі т. Шамарів (б. перший Голова Місцькому Українбанку), констатуючи здвиг профроботи за два роки існування банку, висловлює надію, що надалі ця робота буде поглиблюватись. Культактив, профактив і планова робота, що ведеться в банкові,—є запорука цьому.

Після докладів і спогадів де-яких із співробітників збори, заслухавши привітальну телеграму одного з фундаторів банку тов. Полоцького, ухвалили вітати його, а також одноголосно приняли таку резолюцію:

„Колектив співробітників Українбанку, зібравшись в день других роковин існування Всеукраїнського Кооперативного Банку, констатуючи що за 2 роки банк широко розвинув свою діяльність і зайняв певне місце в фінансово-економичному житті УСРР і всього Союзу Радянських Республік і розцінюючи роботу банку, як частину великої роботи держави і кооперативних органів по загальному господарчому й культурному зміцненню радянського будівництва, зазначає одночасно, що зазначеного успіху н/Банк досяг в значній мірі тому, що між колективом та правлінням завше існував тісний трудовий звязок".

Колектив висловлює певність, що робота банку й надалі буде розвиватись на користь Радянсько-Селянської Кооперації Трудового Союзу.

Я. П.

Про ліквідацію кооперативних організацій.

Головкооперкомом ухвалено ліквідувати такі кооперативні установи:

а) В засіданні від 9/V б/р. затверджено постанову Харківського Губкооперкому про ліквідацію Сумської Районової Спілки с.-господарчих т-в.

б) В засіданні від 2/VII б/р. затверджено постанову Харківського Губкооперкому про ліквідацію Сумської Райспілки Кустарно-промислових к-в.

в) В засіданні від 2/VII б/р. по представленню Вукопспілки, затвердженому Наркомвнуторгом, ухвалено ліквідувати В. С. Т. військ Поділля. Обслуговування споживачів—членів ліквідуємого В. С. Т. ухвалено покласти на В. С. Т. 1-го кінного корпуса червоного козацтва.

Постанова Єлисаветської окрекономнаради.

10 квітня 1924 року Єлисаветська окрекономнарада, заслухавши доклад дирекції н/філії про роботу Українбанка, між иншим, ухвалила:

„Беручи на увагу об'єктивні умови, в яких проходила робота філії, а також її матеріяльні кошти, окрекономнарада констатує великі досягнення філії в галузі організаційного та оперативного обслуговування низової кооперації та по втягненню кооп-організацій до складу пайщиків Українбанку (88% всіх, що є в окрузі, кооперативів вже є пайщики Українбанку).

Визнаючи правильною взяту філією лінію на збільшення безпосереднього кредитування низової кооперації, окрекономнарада пропонує їй довести кредитування першоступневої сільської кооперації не менше, як до 50% всіх видів кредиту, що вона видає.

Крім того, констатуючи, що Госбанк дає Українбанку незначні кредити, окрекономнарада вважає необхідним збільшити це кредитування і довести основний кредит, принаймі, до половини тої суми, на яку н/філія кредитує кооперацію округи.

Окрекономнарада також вважає необхідним—щоб всі вільні кошти соцстраху зосереджувались в філії Українбанку".

Про оплату гербовим податком біж. рахунків.

В № 129 від 8-го червня б/р. „Известий ЦИКА" Союза ССР надруковано постанову ЦИК'а і Раднаркому Союза ССР від 6-го червня б/р. про оплату гербовим податком біжучих рахунків.

Постанову цю також було надруковано в „Вестнике Финансов" (№ 52 за 1924 р.) і „Фінансовому Бюлетені" (№ 33 1924 р.).

Цією постановою цілком змінено раніш існувавший порядок оплати гербовим податком біж. рахунків, і тому для кредитових установ ця постанова має дуже велике значіння.

Суть введених змін ось в чому:

1. „Квитанції, росписки, білети та инши документи по прийому грошей на прості умовні та спеціяльні біжучі рахунки, що видаються кредитовими установами, а також документи, що заміняють ці записи в розрахункових книжках клієнтів, обкладаються простим гербовим податком III-го розряду—(15 коп.), причому ці ж документи в установах Держбанку теж підлягають оплаті гербовим збором.

2. Коли сума окремого вкладу по біжучих рахунках не перевищує 100 крб., то такі документи зовсім не підлягають оплаті гербовим податком.

Необхідно зокрема звернути увагу на таке:

а) По спеціяльних біжучих рахунках квитанції, росписки, білети і т. ин. по прийому грошей оплачуються простим гербовим податком III-го розряду (15 коп.), коли сума вкладів не перевищує 100 крб.

б) Росписки в одержанні грошей по спеціяльних біжучих рахунках оплачуються простим гербовим податком IV-го розряду (6 коп.)".

В роз'яснення вишезгаданої постанови ЦИК'а було надруковано окремий циркуляр НКФ № 0625754 від 2/VII—1924 р. (Фінансовий Бюлетень № 33 за 1924 рік).

Про оплату умов по купівлі, продажу і розміну валютних та фондових цінностей простим гербовим податком.

Постановою ЦИК'а та РНК Союза ССР від 6-го червня б. р. (надруковано в Фінансовому Бюлетені № 33 1924 р.) встановлено оплату гербовим податком умов (сделок) по купівлі, продажу і розміну валютних та фондових цінностей в слідуючому розмірі:

Умови (сделки) по купівлі продажу і розміну валютних та фондових цінностей, які допущено до законного обороту, обкладаються простим гербовим податком таких розрядів:

Умови (сделки) на суму до 500 крб. IV р. (6 коп.)
Вище 500 крб. до 3000 крб.—III розр. (15 коп.).
Вище 3000 крб. до 5000 крб– II розр. (1 крб.).
Вище 5000 крб.—I розр. (1 крб. 65 коп,).

І. П.

Преса про Українбанк.

За липень про Українбанк було надруковано по таких виданнях:

1.	Украинский Экономист	№ 82,	2-VII	Хроніка про Українбанк.
2.	„	№ 85,	5-VII	Денежное кредитование кооперации ст. т. Кудрі
3.	„	„	„	Вопросы Кустарно - Промысловой Кооперации (Беседа с Чл. Правления т. Кудрей).
4.	„	№ 86,	6-VII	Рост паев низовой кооперации в Украинбанке.
5.	„	„	„	Баланс Українбанку на 1-VII 1924 р.
6.	„	№ 88,	9-VII	Работа Украинбанка в четвертом квартале.
7.	„	№ 91,	12-VII	Всеукраинское торговое совещание Райсоюзов (резолюция о дальнейшей работе Украинбанка).
8.	„	№ 93,	15-VII	В УЭС'е. Разграничение функций Украинбанка, Укрсельбанка и Сельского Господаря.
9.	Экономич. Жизнь	№ 226,	6-VII	Украинбанк (обзор деятельности).
10.	Вісти	№ 152,	8-VII	Зріст роботи Українбанку.
11.	„	№ 153,	9-VII	Хлібо-заставні операції ст. Юр-за.
12.	„	№ 153,	10-VII	Баланс Українбанку на 1 V-I.
13.	Фін. газ.	№ 145,	4-VII	Украинбанк за апрель (аналіз).
14.	„	№ 154,	15-VII	О дефецитности Українбанка ст. Полоцького.
15	„	„	„	Подтверждение вместо опровержения (ответ т. Полоцькому) ст. Гандера.
16.	Черв. хлібороб. (Старобільск).	№ 23,	29-VII	Право кас кооперативного кредиту.
17.	Червоний Кордон	№ 19,	3-VII	Українбанк (стаття).
18.	Плуг і Молот	№ 136,	21-VI	Ми не бідні (враження з Сільсько-Господарськ. виставки в Межиріччі).
19.	Известия (Одесса)	№ 1376,	6-VII	Задачи Украинбанка (ст. Мержеевського)
20.	Фин.-Бюл.	№ 31,	26-VI	Деятельность Украинбанка за полгода, статья Рапопорт.
21.	Вестник Профдвижения Укф.	№38—39,	28-VII	Очередные вопросы профработы (о содействии Украинбанку в его работе).
22.	Робітниче-селянська правда	№ 83,	8-VII	Робота Уманської Філії Українбанку.

Телеграфна позиційна відомість установ Україбанку.

Установи	Готівка		Кредитування кооперації		Вкладки й біж. рахунки		Позики		Баланс	
	11/VII	21/VII	11/VII	21/VII	11/VII	21/VII	11/VII	21/VII	11/VII	21/VII
1. Бахмут . .	77633	55208	400236	423987	557816	475718	108960	105460	969966	701305
2. Бердянськ .	8816	4336	92371	94584	44393	38404	24520	28220	161459	134823
3. Біла Церква .	912	7306	21259	24138	11891	18578	—	—	24303	33951
4. Винниця . .	3689	7951	291818	286802	153872	120921	55038	52777	522280	531725
5. Гадяч . . .	674	2614	21695	22215	14323	8585	—	—	50414	42071
6. Зінов'євськ .	33962	25624	158883	151140	164998	98311	49794	50134	213673	207538
7. Житомір . .	13553	9433	227351	232616	352240	239581	10678	14007	287101	299894
8. Запоріжжя .	12534	26293	262748	269814	118121	136235	64889	67796	496823	532884
9. Ізюм . . .	12703	4589	154363	168063	94337	81042	30000	30951	214566	211494
10. Кам.-Подільськ	5062	1733	31579	32207	24146	21029	8996	8996	54421	49542
11. Катеринослав	6725	9115	743962	766240	579417	570643	317988	322687	1091038	1095288
12. Київ . . .	61722	45264	795981	832769	597151	621068	330607	363723	1356923	1389397
13. Конотоп . .	4136	4175	31669	39594	33677	25811	—	—	45182	50418
14. Красноград .	293	395	51189	41854	29847	26945	11872	11872	123854	118290
15. Кременчуг .	572	1041	116541	119918	38104	35492	30749	34616	193285	197791
16. Кривий Ріг .	3347	8094	64472	68041	38729	24080	7271	5388	101254	152394
17. Куп'янськ .	3318	3884	95770	94158	40247	36277	7250	7000	105927	105207
18. Луганськ .	10120	17172	174083	161748	93944	109857	9664	9664	200848	206717
19. Маріуполь .	13113	1929	52207	56285	94882	73111	16970	19820	129851	110926
20. Мелітополь .	14782	8849	88158	99463	66889	71421	9282	9282	141199	145388
21. Миколаїв .	36124	27845	370875	395983	336405	355537	80496	78496	724977	584821
22. Москва . .	18468	8790	121094	97774	454099	396015	44897	52027	1513493	1238923
23. Ніжин . .	5230	931	15798	16381	14944	12611	—	—	28179	22523
24. Одеса . . .	85958	88207	821164	782754	552413	562411	221327	216223	1096766	1091305
25. Павлоград .	7730	7730	24389	24389	31249	31249	5380	5380	40703	40703
26. Полтава . .	20535	18053	275194	270993	82392	83441	38681	33605	347521	343358
27. Проскурів .	5092	6118	67171	60779	34528	36731	12000	11860	91174	85165
28. Ромни . .	4378	10548	62793	64355	20768	25817	22176	26376	122798	168755
29. Старобільськ	8632	1030	32676	37922	21997	19267	—	—	50691	44670
30. Суми . . .	15960	19548	117576	114219	111182	126745	18755	7000	234358	231902
31. Таганрог .	14076	18076	119559	124960	145952	148954	34975	31602	283269	299030
32. Умань . .	8162	8809	83271	83701	43995	39382	18748	20392	116156	117935
33. Херсон . .	11745	21045	226171	222372	134860	136211	9000	10000	321860	334971
34. Черкаси . .	7372	1108	68147	70195	29926	25950	10839	11839	100591	97073
35. Чернигів .	9017	9116	128873	129972	103727	109650	69455	69455	235404	236346
36. Шахти . .	30536	5336	191156	208650	197972	195088	23925	25746	333270	339202
37. Сталін . .	36955	29985	168094	163825	129624	149811	35090	35090	252610	247376
Разом по філ.	613036	527280	6778339	6854860	5595057	5251248	1740272	1777484	12378187	11841101
Центр. Бухгалт.	—	—	—	—	—	—	537791	382685	4100156	4020422
Хлібний відділ .	—	—	47525	47625	—	—	1315679	1305257	2263906	2264760
Товаровий відділ	—	—	—	—	—	—	2385	2385	349709	356209
Харківська к-ра	56476	86185	2806105	2918018	1906130	1978004	381331	504305	5047167	5125521
Разом по Правлінню .	56476	86185	2853630	2965643	1906130	1978004	2237186	2194532	11760938	11766912
Всього .	669512	613465	9631969	9820503	7501187	7229252	3977458	3972016	24139125	23608013

Всеукраїнський Кооперативний Банк „УКРАІНБАНК".

Загальний баланс на 1-е липня 1924 р.

Назва статів	Правління й Харківська контора	Філіяли	Разом	% %
А к т и в:				
1. Каса і біжучі рахунки	145927,67	766515,26	912442,93	3,7
2. Цінні папери	186851,18	170756,50	357607,68	1,5
3. Товарові операції	1415982,59	479998,16	1895980,75	7,8
4. Учотно-позичкові операції . .	2993893,96	6612683,60	9606577,56	39,4
5. Дебітори	813101,84	973949,23	1787051,07	7,3
6. Правління й філіяли	4471215,62	1902173,92	6373389,54	26,1
7. Кореспонденти	278157,03	—	278157,03	1,2
8. Видатки біжучого року . . .	535137,51	863740,55	1398878,06	5,7
9. Инші активи	1232016,77	551686,61	1783703,38	7,3
Баланс . .	12072284,17	12321503,83	24393788,00	100
П а с и в:				
1. Капітали й фонди	2867517,24	—	2867517,24	11,8
2. Вклади та біжучі рахунки . . .	2031658,00	5393414,33	7425072,33	30,4
3. Позики, спец. б./р. і переучот .	2307163,15	1625484,95	3932648,10	16,1
4. Кредитори	976452,47	536043,09	1512495,56	6,2
5. Філіяли й правління	2746106,50	3212691,24	5958797,74	24,4
6. Кореспонденти	276030,35	—	276030,35	1,1
7. Прибутки біжучого року, % % і комісія	499987,47	1016093,16	1516080,63	6,3
8. Инші пасиви	367368,99	537777,06	905146,05	3,7
Баланс . .	12072284,17	12321503,83	24393788,00	100

Перевірено 1948 р.

Видає—„Українбанк". Редактор—*Д. Є. Кудря.*

3670

На правах рукопису.

[332.1 (47.71)]

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „УКРАЇНБАНКУ“

№ 7 ВИДАННЯ ПЕРІОДИЧНЕ № 7

ЗМІСТ:

Нове в нашій роботі.

Наші методи в хлібних операціях.

Постанови Правління.

По Відділах н/Банку.

Товаровий Відділ (Огляд роботи за 2 останні декади б. р.)

Хлібний Відділ. (Відношення кооперації до хлібних операцій Українбанку).

Центральна Бухгалтерія. (Підготовка до річного звіту).

Вкладкові операції Українбанку

З життя н/Філіялів. (Нарада відповідальних співробітників Полтавської Філії).

Різне:

ХІВСЬКА ДЕРЖ. БІБЛІОТЕКА ім. В. І. Г. Короленка

33000

ВЕРЕСЕНЬ

ХАРКІВ 1924

Д.У.Д. Харків, № 9247.
Зам. 3993. Тир. 700.
Друкарня-літографія
КНИГОСПІЛКИ
Нетеч. наб., № 14.

Нове в нашій роботі.

Введення твердої валюти зменшило темп зросту нашого Банку, почало дуже ясно виявляти хиби в його роботі і наслідки від нечіткости її. Це виявляється не тільки по лінії внутрішньої, банківської, але й по лінії кооперативної кліентелі, а особливо гостро по лінії пасивної клієнтелі. Траплялось, що через цю нечіткість, ми втрачали інтересних клієнтів. а непорузумінь, що щастило полагоджувати, було дуже багато. Тому в останній період, як відповідальні робітники центру, так і робітники периферії почали шукати способів, щоб виправити всі ці основні хиби.

Минулий радзначний період не дозволяв думати про введення будь яких твердих планових заходів і політика всякої установи н/Банку визначалась часто випадково одержаною великою радзначною сумою і потребою вложити її в будь яку організацію, в будь яку справу, що траплялася. Центр давав філіям загальні директиви і в цьому полягало керовництво. Тому наші установи, особливо великі, фактично були місцевими окремими банками, звязаними з центром і поміж собою на федеративних основах і, зрозуміло, що в таких умовах їхню роботу, як поміж собою, так і з центром було досить важко ув'язати. Традицій цього недавнього минулого по інерції на жаль додержувались і додержуються, де-які наші філії й до цього часу, правда, таких філій не багато.

Робота н/Банку майже виключно провадиться н/Установами, тому справа Управління ними є справа центральна в роботі Правління. До цього часу ми не могли поставити цієї роботи як слід, не лише через те, шо існували згадані радзначні традиції у місцевих робітників, але й через те, що ми належно не підходили до розвязання цього питання, не давали н/Установам певности в тому, що їхні потреби буде задоволено своєчасно.

Таке відношення, инколи цілком справедливе, зводило нанівець вживані раніш заходи.

Основна причина цього була в тому, що Банк з самого початку працював не додержуючись прислів'я по „одежке протягивай ножки" і під натиском периферії, що потрібувала кредитів, ми вкладали в активні операції значно більше, аніж наш фінансовий стан дозволяв це робити. Звідціль постійна напруженість, звідціль часті випадки невиплати взятих на себе зобов'язань по переказах, інкасових операціях, звідціль иноді втрата, часто непорозуміння з пасивною кліентурою, а також ремствування Кооперації на Банк.

З'ясувавши ці хиби, проробивш аналіз становища Банку, ми на підставі цього аналізу складаємо план нашої роботи надалі. Основою цього плану є утворення вільних ресурсів, щоб забезпечувати безперебойні виплати по наших пасивних зобов'язаннях. Провести цей план в життя досить важко нашому Центру, а ще важче нашим Установам, бо це зв'язано зі зменшенням кредитування, а з останнього випливає необхідність досить жорсткої дисципліни.

Але це абсолютно необхідно для Банку і мусить бути, не зважаючи на всі трудноші, переведено в життя. В даних же умовах роботу Банку можна налагодити і провадити її як слід лише в умовах едности волі і чинности.

Справа ускладняється ще тим, що наша кооперативна клієнтура перебуває тепер в дуже важкому стані. Для нас, банківських робітників, не є новиною, що мінімально до 75% районових організацій є дефіцітні і що зменшивши цим кооперативним організаціям кредитування, ми зустрінемо опір не лишень з боку кооперативних кол, але й місцевої суспільности. Тут ми підходимо до иншої, не зовсім відповідної навіть для Кооперативного Банку властивости, що наш Банк дуже часто не має банківської душі. Становище багатьох кооперативних організацій таке, що ми навіть незалежно від нашого фінансового становища, мусили б кредит у них відібрати, через те надалі треба вести тактовну, з учотом усієї ситуації, але все таки жорстку політику. Це буде корисно не лише для Банку, але і, головним чином, для самої кооперації.

Ми певні в тому, що тимчасове зменшення наших активних операцій дасть можливість шляхом утворення відповідної готівки так в філіях. як і страховочного фонду в Центрі, для підкрепи випадкових несподіваних витрат на місцях, дасть можливість досягнути акуратности й чіткости в роботі по переказових, інкасових операціях, викликатиме довір'я до нас з боку пасивної клієнтури і сприятиме в недалекому майбутньому збільшенню наших вкладок та біжучих рахунків, збільшенню інкасових переказів, і дасть нам можливість з більшим успіхом відшкодувати кооперації тимчасове зменшення кредитування.

Намічений нами план роботи і всі заходи що до нього можна перевести в життя лише при тій умові, коли наші філії, переконавшись, що наші заходи правильні й зрозумівши їх, допоможуть Центрові перевести їх, на місцях. В усякому разі від поведінки місцевих робітників залежить дуже багато.

Ф. Іванов.

Наші методи в хлібних операціях.

Роля банку—дати приступний кредит, діставши потрібні для цього кошти від клієнтури в формі вкладок, а рівно-ж банк мусить використати довірря до нього клієнтури, як до банку, брати на себе організаційно-фінансову ролю в галузі товарообороту як між своїми пайщиками, так і між пайщиками і організаціями, які можуть дати, чи можуть взяти товари, яких одна з цих сторін потрібує. В цих операціях банк не мусить вкладати своїх коштів, як таких, навіть коли вони і були-б вложені, то лише в формі кредиту певній організації, яка ці кошти вкладає в товарові операції за свій страх і риск.

На цих засадах побудовано наші хлібні операції на 1924/25 рік.

Суть намічених хлібо-залогових операцій полягає в тому, що банк видає позику під готовий хліб в натурі, при умові, що цей факт доводиться чи прийомочним актом агента банку, чи посвідкою (варрантом) иншої нейтральної установи, яка прийняла згаданий хліб на схорону, чи в окремих випадках, в межах можливого довірря, схоронну росписку організації власника хліба. Як правило звичайно позика мусить видаватись з розрахунком на гірші можливості, вона мусить бути нижче цін часу видачі позики, щоб в разі, коли кон'юнктура і не погіршає і ціни лишаться не нижче дня прийому товару в заклад, розмір

позики з додатком до неї відсотків по позиці і всіх инших видатків, дали-б суму не вищу від тої, яка може бути виручена від реалізації заложеного хліба.

Але на цей рік і мабуть ще на кілька років доводиться приймати на увагу новизну цих операцій, повну непоінформованість широких кол продуцентів хліба і їхнє бажання одержати максимум можливого за свій товар „сьогодня“ і ставити їх так, аби вони були більш приємлемі населенню і видавати з певними застереженнями і обачністю (на кон'юнктуру ринку, кредитоздатність комітента і т. д.) до 100% ринкової вартости хліба, з точним зафіксованням, що переданий в залог товар лишається власністю комітента, що з ним буде поступлено згідно з вказівками комітента і за його страх і риск.

Постановка хлібо-залогових операцій, в умовах сучасного недороду і державної необхідности держати хлібні ціни на певному рівні, час од часу засобами державного апарату, регулюючи і ціни і напрямок руху хліба, не дає підстав поставити їх в точному розумінню цеї операції.

Видержування хліба довгий час, як то передбачається цими операціями, навряд чи буде можливе і комерційно доцільне. Так що залогова операція має стати власне залогово-комісовою операцією, коли комітент одночасно з одержанням позики під свій хліб дає сам вказівки, чи дає вільну руку банкові відправити хліб в певному призначенню до реалізації.

Отже ця форма залогових операцій навіть в умовах сучасного недороду і необхідности здержування цін на хліб, не представляє з себе загрози на штучне підвищення цін, а лише дає можливість продуцентові дістати за свій хліб не місцеву риночну ціну (місця врожайного), а ціну ринку споживання (внутрішнього чи зовнішнього).

Звичайно, в цім році трудно буде провести ці операції так, щоб результати їх попали повністю в руки продуцента хліба, а в більшості вони підуть в розпорядження кооперативних організацій I-го і II-го ступнів, які будуть купувати хліб у продуцента по твердій ціні і уже від себе передавати нам до реалізації.

Але ми мусимо вжити заходів і ставити умови в межах можливого здійснення, аби і посередні організації були в дійсності лише посередниками і послуги яких-би оплачувались можливо дешевше (2—3%).

В такому напрямку ми мусимо повести нашу роботу і добре вияснити це в зацікавлених колах суспільности, в яких останні часи почало складатись негативне відношення до цих операцій.

Суть чисто комісових посередницьких операцій полягає в тому, що ми не купуємо, не заготовляємо, а лише приймаємо доручення від наших кооперативних організацій уже готовий, чи в процесі заготовки, хліб для реалізації. Приймаємо його тоді, коли маємо вже певний ринок збуту, маємо для цеї операції відповідні кошти і маємо підставу, що ця операція буде безумовно вигідна, чи принаймні незбиточна для нашого комітенту.

Видача авансів під прийнятий хліб знов таки переводиться не вище 100% місцевої ринкової ціни з узглядненням кон'юнктури ринку чи попередньої умови, по якій цей хліб направляється в район споживання.

Всі результати реалізації хліба йдуть за рахунок комітента, а наша-ж участь в операції оплачується лише встановленими відсотками чистої комісії (2--3%).

Новизна операцій примушує нас бути особливо обережними і точними при їх проведенню, ніяких ухилів до удержування будь-яких „ріжниць“ крім встановленого відсотка, ніяких натяжок в цих операціях не можна допускати, аби тим самим не провокувати як самих методів, нами широко афішованих, так не провокувати і н/банку, довірря до якого взагалі і до оповіщених ним методів роботи мусять бути безсумнівними.

Переведення-ж операцій на инших підставах (крім залогових та комісових) мусить бути цілком викинуто з нашого вжитку остаточно і безповоротно.

Арк. Степаненко.

Постанови Правління.

Кредитування житлової кооперації.

Правління затвердило договір н/Київської Філії з Коопстрахом на утворення при філії спеціяльного фонду в 10.000 карб. для кредитування житлової кооперації.

Акти ревізій.

Правління затвердило акти ревізій Інспекцією таких н/Філій: Катеринослав, Суми, Таганрог, Маріуполь, Кривий Ріг, Біла Церква.

Анулювання договору з Подільськ. Робкопом у Київі.

Постановою Правління згідно з пропозицією н/Київської Філії анульовано договор з Робкопом на Подолі на мійське Комісіонерство при ньому.

Директива н/Філіям на Поділлі.

По докладу т. О. А. Макаревича Правління ухвалило дати вказівки н/філіям у Винниці, Проскурові та Кам'янці-Под. звернути більшу увагу на кредитування робкопів Поділля, даючи їм перевагу перед иншими галузями кооперації, виходячи з н/договору з Укрбюро ВЦСПС. Перед Укрбюро ВЦСПС вирішено поставити питання про % ставки по кредитуванню робкопів.

В справі фінансового стану Банку.

По докладу про фінансовий стан н/Банку постановлено:

1. Сума, вкладена в крам, одержаний від Південсталі та Металоб'єднання в покриття боргу по Головсоцстраху, негайно після реалізації краму повинна бути повернута Товаровим Відділом і філіями н/Правлінню.

2. Довести Центральний касовий резерв на 1 вересня до 400.000 крб.

3. Визнати необхідним, щоб філії мали в себе постійний резерв у розмірі 10—12% біжучих рахунків.

4. Визнати необхідним, щоб фінансування н/пайщиків Товаровим та Хлібним Відділами, а також шляхом товарових операцій провадились по рахунку у межах десятиразового співвідношення до паїв.

Про гарантійний кредит.

1. Для всіх установ Банку вводиться ліміт по гарантійних кредитах.

2. Зверх ліміту установи можуть відкривати кредити лише з попереднього дозволу Правління.

3. Установи (за винятком тих, що знаходяться в торговельних центрах) можуть використати лише 25% ліміту для свого ринку. На решту ліміту вони мають право видавати доручення н/Філіям у торговельних центрах України: Харків, Київ, Одеса, Катеринослав.

4. Комісіонерства та Агенства самі не мають права видавати гарантійних листів. Для них встановлюється ліміт лише для доручень иншим Філіям по гарантійних кредитах.

5. В кожному дорученню по видачі гарантії установи повинні вказати загальну суму виданих ними гарантій.

6. Гарантії видаються лише тим організаціям—Трестам, з якими складено гарантійні угоди, або тим, які кожного разу окремим листом прохають гарантії Укрінбанку. При видачі гарантій наші установи повинні розглядати гарантовану угоду по суті.

7. Рекомендувати н/установам приймати в забезпечення гарантій інкасовий портфель кооперативних організацій в н/Банку.

8. По Філіях затверджено такі ліміти гарантійного кредиту:

Київ	450.000 крб.	Запоріжжя	60.000 крб.
Одеса	350.000 „	Маріуполь	30.000 „
Вінниця	144.000 „	Сталін	45.000 „
Полтава	110.000 „	Кривий Ріг	25.000 „
Мелітополь	40.000 „	Бахмут	200.000 „
Житомир	90.000 „	Ізюм	35.000 „
Катеринослав	300.000 „	Москва	50.000 „
Умань	35.000 „	Ромни	30.000 „
Таганрог	96.000 „	Центр. К-ра	1.500.000 „
Луганськ	70.000 „	Красноград	12.000 „
Миколаїв	180.000 „	Біла-Церква	9.000 „
Черкаси	20.000 „	Гадяч	6.000 „
Павлоград	16.000 „	Кам'янець-Под.	15.000 „
Шахти	96.000 „	Конотоп	15.000 „
Бердянськ	40.000 „	Куп'янськ	18.000 „
Зінов'євськ	65.000 „	Кременчук	40.000 „
Суми	30.000 „	Проскурів	25.000 „
Херсон	48.000 „	Старобільськ	15 000 „

Про форми кредитування.

Правління ухвалило:

1. Визнати здоровішою формою кредиту звичайний вексельний кредит.

2. Гарантійний кредит додатковим до звичайного.

3. Розмір гарантійного кредиту встановити приблизно в 50% загальної суми звичайного кредиту.

4. Визнати справу з відчитністю по гарантійному кредиту по н/установах не задовольняючою.

5. Запропонувати н/установам вжити заходів до поліпшення справ з відчитністю по гарантійному кредиту також, як і по звичайному.

6. Запропонувати н/установам суворо додержуватись правил та роспоряджень по гарантійному кредиту.

7. Запропонувати н/Установам не видавати нових гарантій тим організаціям, що не покрили своєї заборгованости по попередніх гарантіях і не подали документів про погашення в строк цих гарантій.

8. Формою забезпечення визнати: для центрів і союзів покупательські векселі, або крам, для кооперативів 1 ступня—лише крамові, як виняток, соло векселі, коли це ухвалено Учотно-Позичковим Комітетом і затверджено Правлінням.

9. Вважати бажаним, щоб крам, куплений у борг по н/гарантіях, направлявся в адресу н/установ, які видають цей крам на місці частками після внесення відповідної готівки на біжучий рахунок, або після одержання відповідного твердого забезпечення.

Про закордонну работу.

Постановлено гарантії закордоном видавати лише по кредитах, відкритих у Харкові. Визнано доцільним, щоб Канадське Представництво провадило свою роботу через Лондон.

Про борги УКС.

Борги УКС Українбанкові по золотій позиці і промисловому кредиту вирішено списати на довжників УКС—райспілки: Харківську, Катеринославську, Хер-

соно-Дніпробузьку, Полтавську, Запоріжську, Кам'янець-Под., Одеську та Подільську, забезпечивши їх векселями.

Вияснюється можливість переписки боргів по инших райспілках.

Делегати Украïнбанку на Міжнародній Кооперативний Конгрес у Генті.

Правління командирувало на Гентський Конгрес Голову Правління М. Г. Бляхэра і Заступника його Д. Є. Кудрю.

Цій делегації, крім участи на Конгресі, доручено обслідувати роботу наших Берлінського та Лондонського Представництв і вжити заходів до одержання кредиту закордоном.

Сесія Ради.

Вирішено скликати чергову Сесію Ради Украïнбанку між 3 і 5 жовтня.

По відділах н/Банку.

Товаровий відділ.

Огляд роботи за 2 останні декади б. р.

Товаровий відділ за останні 3 місяці цілковито припинив операції за власний рахунок, занявшись операціями комісійно-гарантійного характеру, які балансовий ефект зможуть дати тільки по закінченню їх. Перехід до таких методів товарових операцій вимагав проведення певної організаційної роботи, яка ще й зараз не закінчилася.

Що до оперативної роботи, можемо підсумувати такі наслідки:

І. По фінансуванню.

А) Цукор.—Взято доручення на реалізацію цукру з нового виробництва від Украïнцукру на 100.000 пудів, Іванківської цукроварні на 100.000 пудів, ВПО дивізії Катовського на 20.000 пудів, Вовчанського Райсельсоюзу на 10.000 пудів, від 5 плантаторських гуртків Прилукщини на 3.000 пудів, від окремих плантаторів Поділля на 3.000 пудів. В пропозиції мається від Щедрівської цукроварні на 20.000 пудів, Лубенського Сельсоюзу на 7.000 пудів.

По перших 2 партіях маємо 3% комісії, по ВПО коло 8%, по плантаторських коло 10%, по райсельсоюзівських коло 6%. Фінансування переведено відповідно по 75 коп., 2 карб., 5 карб. і 3 карб. з пуда дорученого на реалізацію цукру.

З цієї кількости продано-Хлібопродукту 100.000 пудів, Русько-Азіятському Банку 50.000 пудів, Уцероbкопу 3.000 пудів, маємо вимоги на 300.000 пудів, але дальшу реалізацію затримали з мотивів комерційного характеру. Перевели реалізацію 10.000 пудів старого цукру в Персії, одержавши прибутку коло 12.000 карбованців. Цей ринок хочемо тримати за собою й надалі. Із н/установ виявила інтенсивність і певний інтерес в цій справі тільки Винниця. Останні мовчать. В справі реалізації—роботу провела Москва, хоч і досить таки не чітко.

Б) Худоба. Ефект занадто слабий. Причини—поліпшення кормових можливостей, наплив скоту до Москви й наша неактивність.

Надіслано Красноградом 50 голів некондиційного скоту, й Сумами 20 голів, ще не знаємо якого. До відправки маємо 300 голів, але-ж до вияснення

остаточних результатів реалізації пробних партій—утримуємося. Москва так само з інформацією що до цього—„утримується“ і цим занадто псує справу. Але поскільки нами ці операції намічались виключно в звязку з катастрофичним збутом селянської худоби, що припинилось само собою, в роботу відділу цей стан особливої дезорганізації не вніс.

В) Експорт сировини. Складаємо умову з Зовнішторгом на гарантію заготовок для нього низовою кооперацією експорт—сировини (щітина, кінський волос, прядиво, тютюн, шкіра), беручи одночасно на себе функції його уповноважених по де-яких районах в цій справі. Фінансує операції Зовнішторг через н/Банк, так само як і переводить всі розрахунки.

Г) Городина. Для досвіду розпочали фінансування сезонно-овочевих операцій Харьківського Райсельсоюзу (баклажани і цибуля), відправили коло двадцятьох вагонів на Москву. Реалізує уповноважений Союзу. Комісія крім учетного $^0/_0$—1$^0/_0$ від суми операції, яка розрахована на 100 вагонів.

Д) Олія. Намагаємось розпочати роботу по фінансуванню олійних операцій, але і Бердянськ і Куп'янськ і Старобільск уперто не покваплюються цією справою.

Е) Яйця. І досі не закінчені розрахунки з Вуксом по умові 23 року, від дальшого фінансування поки що утримуємось.

II. По постачанню.

А) Мануфактура. В порядку плановому не пропущено ще ні метра.

Б) Мішки. Пропущено 110.000 штук. Далі справа застопориться за відсутністю мішків в Укртекстильтресті.

В) Ліс. По умові з Укрлістопом пропущено через Бахмутську та Юзівську філіі з Гришинським склепом коло 150 вагонів, через відділ 66 вагонів.

Київом по умові з Сільгосподарем пропущено 100 вагонів, з Українлісом—47 вагонів, Гублісуправлінням—44 вагони. Відділом по умові з Двинолісом—коло 100 вагонів. Принято від нього-ж на реалізацію дров 750 вагонів. Всі операції виносять коло 270.000 карб. Комісія наша 3—5$^0/_0$.

Г) Залізо. По заборгованості Соцстраху пропущено 59.600 пудів, на суму коло 250.000 карб. Комісія—знижка—5$^0/_0$. Філії з розрахунками по ралізації цього заліза особливої жвавости не проявляють.

По умові з Уралметом поки що пропущено—3000 пудів.

З Югосталлю підписуємо умову, аналогично з її умовою з Промбанком.

Д) Шкіра. В плановому порядкові не пропущено ні фунта.

Е) Махорка. Пропущено 88 вагонів на суму коло 620.000 карб. Наша комісія 5$^0/_0$.

Ж) Сурик. По умові з Юртом пропущено 10 вагонів.

З) Сільоспмашини. По умові з Русгерторгом пропущено 1084 плуги і 1000 сепараторів. Умову було складено на 5000 плугів, 5 молотильних гарнитурів, 1000 сепараторів, 5000 лемешів, 80.000 шт. бармаків. За непоставкою машин Русгерторгом в умовлені сроки—справа в цьому зірвалась. Нині Русгерторг передав нам його машини на комісійну реалізацію з 2$^1/_2{}^0/_0$ комісії. Справу постачання запасними частинами до машин переводить Запорізька філія.

В останньому робота велась дрібними партіями, і тільки де-якими філіями: Сталінською (Юзівська) по н/умові з Електротрестом та Лакокраскою, Шахти по її умови з Нефесиндикатом та Полісторгом, Київська-Полісторгом, Моссукно, Єгорьєво-Раменським трестом і т. д.

Одночасно по відділу переводиться робота по ліквідації власного краму й прийнятого на комісію від Ліквідкома Українкустарспілки.

Але оскільки асортимент цього краму занадто великий і при тому дріб'язковий—кінця його ще не видно.

Що до наших установ, то відчувається робота Київа, Москви, Винниці, Сталіно, Краснограда, Катеринослава, Запоріжжя, Кривого-Рогу.

Слабіше—Одеси, Миколаїва, Херсона, Шахт, Таганрога, Бердянська, Маріуполя, Мелітополя, Бахмута, Полтави, Сум, Берліну. Зовсім не чути роботи в инших наших установах.

Бажано було-б, щобі ці останні про себе теж якось заявили.

С. Лимарь.

Хлібний Відділ.

Відношення кооперації до хлібних операцій Укрaінбанку.

Наші філії повідомляють:

Кременчуцька. Представник філії побував в 12 сільських кооперативних товариствах. Вияснив суть операцій і вигідність їх для товариств і продуцентів. Товариства обіцяли скористатись повністю послугами Укрaінбанку.

Бердянська. Дирекція філії зробила доклад про свої хлібні операції на засіданні Окрвиконкому, який прийняв до відому доклад н/філії.

В Запоріжжі. Філія вступила в близькі стосунки з низовою кооперацією і уже розпочала роботу, яка трохи загальмувалась через те, що н/банк не значиться основним хлібозаготовником. По останніх відомостях робота вже налагоджується.

Житомирська—повідомляє, що 29/VII відбулась нарада представників 2 райсельгоспсоюзів, 3 райсоюзів, 1 церабкоп і 1 с/госп. т-ва, на якому після докладу Дирекції філії н/Банку про план і методи хлібних операцій нарада ухвалила: „Визнати, що залогово-комісійні операції Укрaінбанку являються не тільки першою і своєчасною спробою внести в широкі кола селянства загальну ідею охорони своїх економичних інтересів. Залогово-комісійні операції рішуче необхідні, як один з засобів поширення для низової кооперації тих можливостей, якими можна проводити кооперативним шляхом в інтересах кооперації, держави і в цілому с/госп. вироби широких мас і недопустити до збуту приватного крамаря.

Визнати необхідним і просити Укрaінбанк, аби залогово-комісійні операції мали широкий реальний ужиток в найближчому часі.

Визнати необхідним, аби ці операції негайно були поширені на низову споживчу та с/г кооперацію в першу чергу, та іхні першоступневі об'єднання-райсоюзи. Кооперативні об'єднання Райсельсоюзи та Райсоюзи приймають на себе зобов'язання порушену вперше на Волині ідею залогово-комісових операцій, маючу величезне економичне та політичне значіння, через свої організаційні апарати широко пропагандувати та практично проводити в життя в колах працюючого кооперованного селянства своїх районів.

Постанова Правління Вукс'а

По інформаційному докладові про методи хлібних операцій Укрaїнбанку-Правління Вукопспілки ухвалило: запропонувати Хлібному відділові виявляти в оперативній роботі можливу підтримку Укрaїнбанку, зберігаючи при тому інтереси відділу.

Цілеві хлібні кредити.

18 серпня одержано другу долю в сумі 300.000 карб. в рахунок 750.000 карб. цілевих кредитів, асігнованих Повком РПО на хлібні операції першоступневої с/г і споживчої кооперації України. Кошти роз'асигновані по районах в порозумінню з кооп. центрами і розсилаються на місця для негайної їх видачі кооперації.

Перша сума в 150.000 карб. була одержана 29/VII і вже роздана на місцях.

Інструкції і матеріяли по хлібних операціях.

Розроблені Хлібним відділом оперативні і бухгалтерські інструкції і форми по хлібо-залогових і комісових операціях вже друкуються і незабаром будуть розіслані установам н/Банку.

Центральна бухгалтерія.

Підготовка до річного звіту.

Наближається 1-же жовтня, коли закінчується другий операційний рік Украïнбанку й коли установи банку мають приступити до складення річного звіту.

Але перед тим, як складати річний відчит, за той час, що остався до 1-го жовтня, треба провести підготовчу роботу. Треба виявити рентабельність установи, виявити її працездатність, виявити наскільки вона життьова й чи не лягає її існування важким тягарем на бюджет банку.

Для цього насамперед треба перевести, так би мовити, „чистку“ балансу. Треба переглянути балансові рахунки й найпильніше увагу звернути на робочий актив; переглянути борги, зокрема кожного клієнта, по учоту, по спецрахунках, позиках і т. и.; вжити заходів до ліквідації боргів, що мають затяжний характер. А найголовнійше, треба звернути особливу увагу на перехідні та підвідчитні суми. По цих рахунках установи залишають великі суми, які на 1-ше липня ц. р., по зведеному балансу установ до загальної суми цього балансу складають: перехідні суми 1,6%,
підвідчитні „ 0,9% разом 2,5%.

Таке явище ненормальне і його треба ліквідувати. Воно говорить за те, що по перехідних сумах проводяться такі операції, які стосуються до инших рахунків і повинні бути проведені по цих рахунках.

Треба пам‘ятати, що по перехідних сумах можуть проводитись лише суми, природа, суть яких в момент проводки невідома й мусить бути з‘ясована, і, після з‘ясування, віднесена на відповідний рахунок.

І коли сальдо на перехідних сумах на 1-ше число будь-якого місяця на протязі року могло би ще залишитись на балансі, то при закінченню річного відчиту всі такі суми повинні бути з‘ясовані й віднесені на належні рахунки.

Перехідних сум активних по балансу на 1-ше жовтня не повинно бути.

Так само і з підвідчитними сумами. Всі ці суми повинні бути списані на відповідні рахунки й по балансу на 1-ше жовтня їх також не повинно бути.

По пасиву, свої борги треба зменшити до мінімума, нарахувати й перевести всі належні установі %% та комісію й після цього приступити до складання річного відчиту.

За минулий операційний рік складання відчиту тягнулось занадто довго. Де-які установи банку, не вважаючи на кількаразові нагадування з центру, надіслали свої відчити майже на передодні скликання загальних зборів пайщиків.

Правда, таке запізнення в складанні й надсильці відчиту за минулий операційний рік пояснювалось, з одного боку, відсутністю відповідної кількости рахівничих сил, а инсді й відсутністю кваліфікованих бухгалтерів, а з другого—веденням рахівництва в кількох валютах і складанням відчиту в двох івалютах: радзнаках і червінцях. Разом з тим на перешкоді була також відсутність у співробітників належної практики.

В цьому-ж році складання відчиту має проходити при значно легших умовах. Установам банку даються належні вказівки, що до складання відчиту

розсилаються зразки, по яких ці відчити мають складатись; відчит складатиметься в одній валюті і взагалі в цьому році підготовка до складання річного відчиту переводиться більш організованим порядком.

Напевно й в цьому році не обійдеться без того, щоб не виникло будь-яких перешкод до своєчасної надсилки відчиту тою чи иншою установою.

Треба ці перешкоди усунути заздалегідь, поки ще є час.

Ів. П—к.

Вкладкові операції Укрaїнбанку.

Стан вкладкових операцій н/Банку і склад вкладчиків по групах виявляється з таких статистичних даних:

	Кооперація	% до заг. сум.	% зросту	Профес. органи	% до заг. сум.	% зросту
На 1/X — 23 р.	200172	11,2	100	572784	32,1	100
„ 1/II — 24 р.	557803	11,0	278	1459323	28,7	255
„ 1/IV „ „	650702	11,9	325	1126414	20,0	197
„ 1/VII „ „	814036	11,4	407	1213297	17,0	212

	Соцстрах.	% до заг. сум.	% зросту	Держ. орг. й трести	% до заг. сум.	% зросту
На 1/X — 23 р.	—	—	—	897433	50,4	100
„ 1/II — 24 р.	—	—	—	1962097	38,6	219
„ 1/IV „ „	1235560	22,0	100	1982318	35,3	221
„ 1/VII „ „	1014532	14,3	82	2568658	36,6	286

	Громадськ. і приватн.	% до заг. сум.	% зросту	Разом	% до заг. сум.	% зросту
На 1/X — 23 р.	113059	6,3	100	1783448	100	100
„ 1/II — 24 р.	1105094	21,7	978	5297399	100	297
„ 1/IV „ „	612803	10,8	742	5607791	100	314
„ 1/VII „ „	422749	5,9	374	7425072	100	416

Примітка. Ріжниця між сумами та % по кожній групі й загальною сумою на 1/VII—24 р. припадає на підконтрольні установи—Агентства 327610—4,6% та Робкаси—764113—10,7%.

З цієї таблиці можна зробити такі висновки: кооперація, як вкладчик Банку, дає постійну і відносно мало рухливу решту вкладок від 11 до 12%, абсолютна сума їх дає незмінну картину зросту. Професійні організації, як видно з таблиці, свої вкладки відносно зменшили за останні місяці.

Група Соцстраху окремо виділена лише з 1 квітня. Треба зазначити, що суми вкладок Соцстраху здебільшого поступають не готівкою, а переводяться як заборгованність ріжних установ Соцстрахові в формі векселів.

Державні органи і трести дають великий відсоток вкладок пересічно до 40%, причому досить постійний і сталий відсоток сума по цій групі весь час дає зріст.

Що до громадських та приватних установ, то ми бачимо, що нормальний відсоток їх вкладів 6—7% на 1 лютого під час підупаду грошевої валюти, коли всі стабілізували свої радзнаки в твердій валюті, збільшується до 21,7%, але потім з встановленням твердої валюти знов займає своє певне місце.

Порівнюючи зріст вкладкової операції зі зростом активного кредитування,

	Вкладки		Кредитування кооперації	
	% до бал.	% зросту	% до бал.	% зросту
На 1-е жовтня	15,6	100	41,8	100
„ „ лютого	33,7	319	36,2	128
„ „ квітня	30,2	336	38,2	159
„ „ липня	30,4	416	39,4	201

бачимо, що головна активна операція нашого балансу відносно відстає од зросту головного пасиву.

Що до ролі вкладкової операції у балансі, Українбанк займає поважне місце серед инших банків, що видно з такої таблички на 1-е липня 1924 року:

Держбанк УСРР .	16,8%	балансу займають вкл. і біж. рах.
Промбанк СССР .	35,2 „	„ „ „ „ „ „
Українбанк . . .	30,4 „	„ „ „ „ „ „
Всекобанк . . .	22,8 „	„ „ „ „ „ „
Укрсельбанк . . .	23,0 „	„ „ „ „ „ „
Харк. Комун. Банк	53,4 „	„ „ „ „ „ „

Е. Р.

З життя н|філіялів.

Нарада відповідальних співробітників Полтавскої філії відбулася 9 серпня б. р.

Член Правління т. Кудря зробив інформацію про біжучу роботу Банку.

1. В справі взаємовідносин з Держбанком тов. Кудря повідомив, що умова з ним має бути цими днями підписана. По цій умові Держбанк зобов'язується кредитувати Українбанк в сумі, потрібній для задоволення кредитом первісної кооперації. Держбанк лишає собі для безпосереднього кредитування кооперативні центри і Київській ЦРК і, крім того, кредитує на 75% ще 87 великих Райсоюзів України. За Українбанком залишається кредитування на всі 100% первісної кооперації, решти Райсоюзів і 25% згаданих вище 87 великих Райсоюзів.

Згідно з умовою Держбанк видає гарантії по гарантійних кредитах Українбанку 20% з виданої суми гарантій до 8.000 карб.

Крім всього Держбанк підписує з Українбанком звичайну кореспондентську умову.

Обидва Банки зобов'язуються усунути моменти конкуренції по пасивних операціях.

2. Українбанк одержує спеціяльний кредит для хлібозаготовок в сумі 750.000 карб. для виключного кредитування первісної кооперації. Хлібозаготовка будуть вестись Українбанком у формі комісійно-посередницьких і хлібозалогових операцій. Українбанк кредитуватиме цукрових плантаторів при умові заключення твердих договорів на певну кількість продукту.

3. З Соцстрахом цими днями закінчуються переговори, після чого буде складено генеральну умову на всю Україну. Центральні робітничі органи підтримують цілком домагання Українбанку, виходячи з того, що Українбанк грішми, зібраними від професійних та робітничих установ, кредитує виключно робітничу кооперацію.

4. Робкаси можна відкривати в зазначених економичних осередках району, звертаючись за дозволом Правління в кожному окремому випадкові.

5. Спроба Харкова, Київа і инш. Філій н/Банку в справі інкасування грошей в кооперативних та державних торговельних установах дає реальні наслідки і тому рекомендується вводити ці операції по всіх Філіях н/Банку.

Нарада між иншим ухвалила:

а) В справи кредитування кооперації:

виходячи із обмеженности коштів Філії і додержуючись розпоряджень Правління і маючи на увазі перехід кредитування кооперативів II ступня до Держбанку, визнати потрібним намічати конкретний план кредитування на кожний місяць, маючи за основу працездатність кооперативної установи, характер діяльности її і кількість набутих паїв, проявляючи неухильно тенденцію до утворення певної кількости сильних кооперативів 1-го ступня, як матеріяльної бази існування Філії.

б) Про робкаси:

Визнати доцільним відкриття нових Робкас у Карлівці, Прилуці, Миргороді, Зінькові і Опішні.

Різне.

Укрбюро ВЦСПС за Робітничі Каси Укрaїнбанку.

Як повідомляє газета „Коммунист", Держбанк і НКФ звернулися до Укрбюро ВЦСПС з пропозицією популярізувати серед робітників державні ощадні каси.

Укрбюро відхилило цю пропозицію, підтвердивши, що робітничі доощаднення повинні вносити до Робітничих Кас Українбанку, який ними збільшує кредитування робітничої кооперації. Вважаючи на те, що Українбанк не досить охопив своїми касами робітничі райони, Укрбюро постановило запропонувати Українбанкові розвинути свою мережу Робкас так, щоб цілкомзадовольнити потреби робітництва.

Торговельна Нарада Райспілок України про роботу Українбанку.

Торговельна Нарада Райспілок, що відбулася при Вукопспілці в липні біжучого року, заслухавши доклад представника Українбанку, ухвалила резолюцію де відзначує, такі дефекти кредитуваня

1. Несоответствие открываемых кредитов с возможностью их фактического использования, что создавало на местах излишнюю нервность и взаимоотношения между Украинбанком и его пайщиками.

2. Нездоровое увеличение гарантийных кредитов, способствовавших отчасти затовариванию некоторых райсоюзов и СельЕПО.

3. Увлечение товарными операциями в ущерб основной банковской работе.

Для усиления работы Украинбанка и выправления линии в работе Совещание рекомендует:

1. Решительно отказаться от несвойственных банку операций или от операций, не отвечающих в данный момент интересам пайщиков.

2. Упорядочить выдачу гарантийных кредитов.

3. Увеличить и усилить паевые капиталы Украинбанка кооперацией как путем приобретения новых паев, так путем своевременной и аккуратной оплаты своих обязательств по паевому капиталу.

4. Увеличить паевые капиталы Украинбанка путем приобретения государством (по примеру образования паевых капиталов Всекобанка, Сельбанка и Укрсельбанка) одной трети паев Украинбанка.

5. Добиться значительного увеличения кредитования со стороны Госбанка, увеличения пассивов Украинбанка (вкладов и текущих счетов) за счет кооперативных источников и большего соответствия между открытыми Украинбанком кредитами и возможностью использования этих кредитов кооперацией, для чего Украинбанк в дальнейшем должен открывать кредиты, исходя из учета своих реальных средств.

6. Поскольку в настоящее время нет определенных стимулов для помещения госорганами своих текущих счетов в Украинбанке, необходимо, чтобы кооперация

содействовала Украинбанку в увязке тесных взаимоотношений между Украинбанком и госорганами, путем проведения через Украинбанк своих переводны и инкассовых операций, а также путем проведения всех своих денежных рассчетов с трестами и хозорганами через Украинбанк.

Фінансування Кооперації Союзних Республік.

Як повідомляє „Фінансова Газета“ РПО визнала за необхідне видати з союзного кооперативного фонду безпосередньо в роспорядження білоруської кооперації такі суми: 70.000 кбр. Білоруському Сільськосоюзу, 48.960 крб.— Білоруській Промспільці 140.000 крб., Білоруській Робітничій Кооперації, всього 258.960 крб. В справі фінансування кооперації инших союзних республік, РПО доручила НКФ у найближчий час з'ясувати можливість додатково видати позики на підтримку кооперації РСФРР, З СФРР і УСРР.

З приводу десятиліття імперіялістичної війни.

2 серпня 1924 р. відбулися загальні збори співробітників Українбанку, присвячені протестові проти імперіялістичної війни, на яких ухвалено резолюцію протесту проти імперіялістичної війни і підготовки буржуазією нових війн з закликом боротися проти капіталізму під проводом Комінтерну.

3/VIII у підшефній колективу Українбанку комуні імени тов. Воровського села Олексіевки Харк. Окр. Колом. району після інсценовки мобілізації і наслідків імперіялістичної війни ухвалено таку резолюцію:

„Ми, селяне села Олексіевки Коломацького району Харківської округи, в день протесту працюючих всіх країн проти імперіялістичних війн звертаємось через Селянський Інтернаціонал до селян всіх країн з закликом: „Селяне всіх країн. Пора зрозуміти, що наші інтереси з'єднались. Не було і не може бути більше причин до війни селян одної проти селян другої країни.

Мільйони жертв імперіялістичних війн, руїни наших сел і міст—це все робилось в інтересах ненажерливої буржуазії, котра на наших нещастях ще більше багатіла.

Ми, батьки й матері, чиї діти загинули за інтереси буржуазії, ми діти убитих, ми жінки, ми каліки й інваліди звертаємось до селян всіх країн із закликом, з закликом недопустити будучих імперіялістичних війн, а це можна зробити єдиним шляхом, шляхом озброєного повстання проти гнобителів під проводом Комуністичного Інтернаціоналу.

Скажіть своїм синам, братам, що служать в буржуазних військах, а також тим, що будуть служити, щоб вони навчились добре володіти зброєю, але не використовували-б її проти страйкуючих робітників або повставших робітників і селян своєї і чужих країн, а проти буржуазії, а також не брали-б участь у війнах, початих вашою буржуазією проти инших країн.

Не вірте буржуазним лакеям, соціял-демократам, соціял-націоналам, котрі в тяжкий час завше переходять на бік буржуазії. Знайте, що єдина партія, що захищає ваші інтереси—це є Комуністична Партія. Гуртуйте свої сили навколо неї. Ваш штаб—це Селянський Інтернаціонал.

Єдина війна у ваших інтересах—це війна робітників і селян проти буржуазії, бо ця війна є остання. Коли пролетаріят заволодіє у всіх країнах, він знищить зброю, як непотрібну річ.

Ми знаємо, що революція вимагає жертв, але ми ці жертви принесли й готові в грозний час вам допомогти, їх принести, як каже славний великий вчитель т. Ленін, що краще „кінець із жахом, ніж жах без кінця“.

Хай живе всесвітня революція.

Хай живе й міцніє братерство й єдність селян всіх країн під проводом Селянського Інтернаціоналу.

Хай живе єдність робітників і селян всього світу під проводом Комуністичного Інтернаціоналу.

Поправка.

В № 6 п. «Інформ. Бюлетеню» в замітці «Херсонська філія» помилково надруковано, що баланс філії тримається в межах 26.000.000—27.000.000 карб. Треба читати 260.000 -270.000 карб.

Редакція.

Телеграфна позиційна відо

УСТАНОВИ	Готівка			Кредитування кооперації		
	1/VIII	11/VIII	21/VIII	1/VIII	11/VIII	21/VIII
1. Бахмут	83750	11593	27593	424437	459814	458509
2. Бердянськ	4588	3216	25185	94495	109080	112018
3. Біла Церква	4841	3544	3963	30189	32516	31868
4. Винниця	12518	2786	4972	292708	296412	297150
5. Гадяч	1378	592	5703	23215	23565	24001
6. Єлисавет	17984	33304	15884	164096	157814	166898
7. Житомір	9959	18152	1860	230974	249044	274390
8. Запоріжжя	26293	96942	24693	269814	255556	254916
9. Ізюм	12475	3544	8422	164102	159968	154372
10. Кам.-Подільськ	2337	2117	3374	29699	29368	26441
11. Катеринослав	21105	10650	33028	776742	774862	707171
12. Київ	53732	57977	64223	732027	794298	775427
13. Конотоп	4175	4175	1980	39594	39594	52519
14. Красноград	1872	3538	4642	51561	56364	59027
15. Кременчук	1971	8478	2780	125433	129114	129190
16. Кривий Ріг	5371	24034	5414	74720	73882	73039
17. Куп'янськ	3884	3884	1970	94158	94158	92828
18. Луганськ	12760	8436	35148	168485	157340	140785
19. Маріуполь	5881	5895	1697	55693	54880	59389
20. Мелітополь	16356	10340	9262	107539	109944	117081
21. Миколаїв	30620	41419	24985	384383	366149	350270
22. Москва	28537	9689	51223	86480	100349	92018
23. Ніжин	931	931	—	16381	16381	—
24. Одеса	39311	49364	28049	787354	752507	759668
25. Павлоград	3537	6423	3904	43276	57198	61421
26. Полтава	30074	19895	33044	280890	290804	296498
27. Проскурів	6103	3290	2363	55269	56531	58683
28. Ромни	11284	3902	6411	57116	61765	61342
29. Старобільськ	6806	4221	302	40259	34853	40927
30. Суми	25669	15212	14191	117326	117882	113580
31. Таганрог	21223	6371	12353	176034	193172	212389
32. Умань	3939	5331	8030	106952	113860	98758
33. Херсон	18870	9776	27662	267007	262012	244055
34. Черкаси	599	1528	1355	70780	71191	66741
35. Чернигів	1747	11290	4119	133896	132889	139019
36. Шахти	29961	26285	17496	182710	198278	149827
37. Сталін	3934	27549	26982	135277	134657	149274
Разом по філіях	566375	475673	544262	6891071	7018051	6902389
Центр. Бухгалт.	—	—	—	—	—	—
Хлібний відділ	—	—	—	47625	47821	35225
Товаровий відділ	—	—	—	—	—	—
Харківська к-ра	179640	189735	302572	2854596	2832242	2531256
Разом по Правлінню	179640	189735	302572	2902221	2880063	2566481
Разом по н/Банку	746015	665408	846834	9793292	9898114	9468870

мість установ Українбанку.

Вкладки й біжучі рахунки			Позики			Баланс		
1/VIII	11/VIII	21/VIII	1/VIII	11/VIII	21/VIII	1/VIII	11/VIII	21/VIII
485528	376391	398603	89549	109832	119832	720936	618640	629535
40240	60847	81602	24834	28695	22700	132276	162965	173241
25221	27318	25158	—	—	—	37580	38806	39162
139292	135791	128943	58667	61197	67987	535764	536664	524509
9956	12145	15342	1800	1800	1800	52306	53551	62085
112866	93544	72931	47134	39034	45794	219203	216151	207890
269569	316707	323330	19514	15014	30526	302796	345591	357528
136235	159853	149646	67796	35396	30488	532884	563516	547804
106033	89469	78258	33000	45000	45000	231520	230861	210488
16687	15569	14383	8699	7498	8498	41998	40724	39872
607711	529200	612566	342687	342687	283997	1132129	1094358	1115660
622784	567395	595782	276281	307464	307295	1319490	1328095	1355387
25811	25811	25552	—	—	—	50418	50418	60327
32683	39782	42330	11072	11076	12000	125364	137288	129141
36716	38141	29304	34972	33483	33878	213661	224969	221472
27070	36911	25074	7867	11667	10787	164778	185285	165762
36277	36277	28208	7000	7000	7000	105207	105207	102316
115938	97934	110977	9664	16664	30114	191698	199619	226601
61223	62087	74277	19955	16154	14717	103774	108225	118820
75731	77699	86225	9000	9000	17000	160001	157460	166088
330251	312254	333706	78496	85476	88496	577437	568919	611447
462326	448324	444038	54827	90729	113668	1294568	1193803	1248742
12611	12611	—	—	—	—	22523	22523	—
561778	516130	445286	211840	236681	191103	1016333	1007992	976766
19866	25675	32072	5380	4700	5150	53576	67831	73206
85280	70648	79535	39664	40959	44995	390230	390757	412927
34427	26790	24089	12000	12000	11060	80725	81753	82996
36692	29184	33266	21500	21500	17500	169215	153594	163019
34073	33246	26024	—	—	—	52847	46212	45515
129896	125975	108428	5000	5000	5000	241321	221413	199887
204726	210920	186618	31537	53044	64598	353018	388077	372504
60137	61590	81380	18392	24392	48392	143532	144472	168319
146162	140339	170313	6000	9000	9000	364662	350697	358958
22973	19292	16854	9998	7398	16111	97774	98937	92449
88535	100066	90157	69455	69455	66655	228421	240113	231829
201025	181493	194767	23950	49700	25839	353619	347774	303894
87971	110991	112448	25409	25409	30409	202450	212030	222051
5502300	5224391	5302472	1682939	1834104	1827389	12016034	11935290	12018197
—	—	—	387685	387685	387685	4054218	4103854	4103854
—	—	—	1210747	1362724	1244317	2349911	2388576	2273771
—	—	—	2385	2385	2385	416522	487957	487957
1930993	1974572	1808806	553892	573735	840933	5572403	5724500	5629575
1930993	1974572	1808806	2154709	2326529	2475320	12393054	12704887	12495157
7433293	7198963	7111278	3837648	4160633	4302709	24409088	24640177	24513354

Преса про Українбанк.

За серпень про Українбанк було надруковано по таких виданнях:

1. Коммунист	№ 170,	26 - VII	Совещание Украинбанка.
2. »	№ 183,	19 - VIII	Хлебозаготовки Украинбанка.
3. »	№ 186,	15 - VIII	Упорядочение мелколавочного кредита.
4. »	№ 189,	20 - VIII	Хранение рабочих сбережений в Українбанке (пост. Укрбюро ВЦСПС 19, VIII - 24).
5. Укр. Экономист	№ 110,	3 - VIII	Українбанк и низовая кооперация (о Мариупольской филии), ст. Юр. Месяцева.
6. Укр. Экономист	№ 111,	5 - VIII	Два года работы Українбанка, ст. Высочанского.
7. Укр. Экономист	№ 118,	14 - VIII	Финансирование хлебозаготовок низовой кооперации Українбанком і С.-Г. банком (в Госплане).
8. Вісти	№ 177,	6 - VIII	Хлібозаготовки Українбанку.
9. Пролетарская Правда	№ 167,	24 - VIII	Деятельность Киевских банков Українбанка.

Перевірено 1948 р.

Видає — „Українбанк“. Редактор — *Д. Є. Кудря.*

4/45

На правах рукопису.

[332.1 (47.71)]

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „УКРАЇНБАНКУ“

№ 8 ВИДАННЯ ПЕРІОДИЧНЕ № 8

Число, присвячене Сесії Ради Українбанку.

ЗМІСТ:

Сесія Ради Українбанку.

Протокол засідань Ради.

Доклад Правління про роботу Банку в 1923-24 опер. році.

Становище філіялів Українбанку.

Попередній фінансово-кредитовий план Українбанку на 1924-1925 операційній рік.

План товарових операцій:

I. по хлібному п/відділу.

II. по п/відділу фабрикатів.

Видатково-прибутковий кошторис Українбанку на 1924-1925 операційній рік.

Пояснююча записка до попереднього бюджету на 1294-25 рік.

Різне:

ЖОВТЕНЬ

ХАРКІВ 1924

Д.У.Д. Харків, № 10062.
Зам. 86. Тир. 700.
Друкарня-літографія
КНИГОСПІЛКИ
Нетеч. наб., № 14.

Держ. Бібліотека Харківська ім. В. Г. Короленка

СЕСІЯ РАДИ УКРАЇНБАНКУ.

7—8 жовтня 1924 р., відбулася сесія Ради Українбанку. Сесія зробила попередні підсумки роботи Банку за минулий операційній рік і визначила попередній план на майбутній рік. Нижче ми містимо доклади, заслухані Сесією й протокол її засідань.

ПРОТОКОЛ

Засідання Ради Українбанку 7—8 жовтня 1924 р.

Ранішнє засідання 7-го жовтня.

Присутні: Члени Ради—Бесіда І. М. (Катерин. Сільхоз.), Мамов М. І. (Член Рев. Ком. Сільх.), Наріжний А. В. (Катерин. Райсп.), Філіпович М. Ф. (Член Полт. Сп. Т-ва), Кельмансон (ВУКС), Шульга (ВУКС), Дражевський А. М. (УКС), Каган М. О. (Держбанк), Кольчинський (Сільський Господарь), Гетлер Е. А. (Книгоспілка), Арсон (Держбанк), Бас (Новомоск. Єд. Сп. Т-во), Шніпко П. Є. (Сільський Господарь), Кутузов Д. І. (Всекобанк) і член ревіз. комісій—Румянцев Г. А. Всього—15 Осіб.

Члени Правління Банку—т.т.: Бляхер (Голова), Кудря, Макаревич, Хотовицький, Іванов, Височанський. Всього—6 Осіб. Головує—тов. Кельмансон.

Початок засідання о 12-й годині дня.

Засідання відкривається промовою Заступника Голови Ради Банку тов. Кельмансона, після чого приймається слідуючий порядок денний:

1) Доклад Правління про діяльність Банку і його Установ за минулий 1923—1924 операційний рік, і попередній план діяльности на майбутній рік.
2) Попередній кошторис Банку.
3) Зміни Статуту Банку.
4) Зміни в складі Правління.
5) Затвердження нових пайщиків.
6) Біжучі справи: Придбання Українською Кооперацією через Українбанк паїв:
а) В Лондонському Лімітеді б. М. Н. Б.
б) В Рижському Кооперативному Транзітному Банку.
в) В Акц. Т-ві УКР. НАР. ХАРЧ.

Після затвердження порядку денного приймається регламент Засідання Ради.

Слово дається для докладу Правління Заступникові Голови Правління Д. Є. Кудрі.

(Доклад нижче).

Далі слово дається для содокладу про „Становище Філіялів н/Банку“ П. О. Христюку.

Далі було заслухано доклад Плюто А. Д. „Попередній фінансово-кредитовий план на 1924—1925 операційний рік“.

Після цього було заслухано доклад Коліуха Д. С. про товарову роботу Банку по Хлібному Відділу і по Відділу Фабрикатів).

Дискусії по заслуханих докладах перенесено на вечірнє засідання.

О 3-й годині дня ранішнє засідання Ради Банку закривається і переноситься на 5 годин вечора.

Вечірнє засідання.

Відкрито о 5 год. 35 хвил.

Присутні: Крім зазначених в протоколі ранішнього засідання т.т. Івлев і Паліев П. С. (чл. Рев. Комісії).

Головує—тов. Кельмансон.

Слово дається для відповіди на запитання по докладу Правління—Кудрі Д. Є.

Далі засідання приступає до дискусій по докладах.

Слово дається тов. Шульзі.

Тов. Шульга—одмічає неналагодженість справи з переказами, наприклад, перекази на Москву де кілька днів не оплачувались. Банк працює не досить чітко та акуратно. В докладі нам не з'ясовано: чому до 12-ти Установ Банку дають збитки. Гадаю, що в цьому повинно й часте пересування відповідальних співробітників. Треба цього уникати. Українбанк і досі веде операції за свій рахунок як товарові, так і хлібо-заготовчі. Це породжує паралелізм в роботі Банку з Кооперативними Центрами.

Івлев—(Одеса).—Українбанк кредитує кооперацію в дуже обмежених розмірах, непропорційно пайовому капіталу. Кооперація примушена шукати кредит в инших Банках, що може відбитися на зменшенні паїв в Українбанку. Така тенденція помічається на Одещині.

Тов. Наріжний—(Катеринослав). Заява Правління, що перше-ступнева Кооперація платить краще, ніж друго ступнева—не вірна. Треба її провірити. Райсоюзи не платять іменно через те, що їм не оплачує своїх боргів перше-ступнева Кооперація.

Гарантійна операція роскладає низову Кооперацію: низова Кооперація цей кредит вживає на закупку нехідких товарів, які залежуються по 2—3 місяці. Треба краще налагодити інформацію Членів Ради про роботу Банку.

Тов. Кутузов—(Всекобанк). Правління повинно щомісячно давати огляд роботи Банку і розсилати членам Ради. Відмічає перебільшення штатів співробітників Українбанку, що відбивається на його рентабельности.

Рада повинна звернути увагу на дуже малий кредит від Держбанку цей кредит не відповідає власним капиталам Банку. Це питання необхідно підняти своєчасно, тому, що на-днях буде затверджено в СТО положення про спецкредитування Держбанком Кооперації.

Полоцький О. А. Нерентабельність Банку пояснюється дорогими грішми для самого Банку, дешевих кредитів від Держбанку Українбанк не одержував. Коли прийняти на увагу, що Українбанк має в три рази більше пайщиків ніж Всекобанк, а штат менший ніж у Всекобанку, то признати цей штат перебільшеним не можна, бо тут треба виміряти не по розміру балансу, а по

кількости пайщиків. Несвоєчасна виплата переказів пояснюється грошевою скрутою під час грошевої реформи. Зараз перекази оплачуються своєчасно. Часто директорів приходилось пересовувати по вимогах Райсоюзів з якими ті чи инші директори не вживались. Від товарових і хлібо-залогових операцій на комерційних началах Банк зараз відмовитись не може. Розмови про слабу інформацію—це непорозуміння. Ми розсилаємо бюлетені Банку, де вміщено головніші інформаційні відомості про діяльність Українбанку.

Кельмансон—(Вукопспілка). Зазначає нерентабельність Банку в зв'язку зі збиточністю Робкас. Це вдорожує кредит для Кооперації. Свою роботу Українбанк повинен вести зі здоровими в фінансовому відношенню Кооперативними організаціями. Товарові операції за свій рахунок Українбанк повинен припинити. Гарантійний кредит для низової Кооперації—шкідливий, бо низова Кооперація на цей кредит закуповує нехідкий товар, який залежується. Сельським ЄСТ гарантій не слід видавати.

Іванов Ф. Я.—(Українбанк). Пояснює, що скарги де-яких кооперативних організацій на неповне кредитування Українбанком має місце, дякуючи тому, що Українбанк не може додержуватись 10-ти кратного розміру кредитування. Правління виробило нову шкалу кратности кредитування. Ми будемо додержуватись її твердо і в той же час вимагатимемо оплати паїв Кооперативними організаціями. Будемо розвертати роботу з низовою Кооперацією.

Збиточність де-яких філій пояснюється тим, що Правління відбирало від них гроші і філії таким чином, виплачуючи відсотки за пасиви, не одержували відповідних відсотків по активах. Роботу кожної Установи ми вивчили і де котрі хиби виправили. Організуючи Робкаси, ми на перший час сподівались збитків, але коли проробити аналіз роботи і прийняти на увагу, що Робкаси активних операцій не ведуть, а дають Банку більш одного міліону карбованців, одержуючи за це понижений о/о, то, по мойому, говорити про нерентабельність їх рано. Через них ми збіраємо значні кошти від основних вкладчиків Соцстраху і Профспілок, від чого відмовитись недоцільно.

Можна погодитись, що частину гарантій ми видали таким Кооперативам, які виявили себе некредитоздатними. Зараз ми для гарантій встановили ліміти, в основу яких поклали 2-х краткий розмір до паїв.—В інтересах Кооперації відмовитись від гарантійного кредиту не можливо. Гарантії дають ув'язку Українбанка з Трестами, бо Трести по гарантійних умовах зобов'язуються держати у нас на біжучих рахунках свою готівку. Від таких пасивів ми відмовитись не можемо.

Коли б зобов'язання до ВУКС і УВК були погашені, то ми закінчили б рік без збитків.

Далі Головує Кутузов Д. І.

Румянців—(Т. С. Т. Південн.) відзначає, що Державний Банк не досить кредитував Українбанк. Він безпосередньо кредитував міцні Кооперативні організації. Такої ж лінії почав додержуватись і Всекобанк, через те протести векселів в них мають незначне місце. Таким чином на долю Українбанку припадало кредитувати неміцні кооперативні організації. Всекобанк береться кредитувати і транспортну кооперацію. Всекобанк одержує від ВЦСПС один мілійон карбованців, отже він може кредитувати, а Українбанк таких коштів не має.

Арсон—(Держбанк) поставив де-які питання, на які просив в кінцевому слові дати відповідь.

Зазначає неудачний договір з Соцстрахом в Катеринославі. Пропонує кредитувати лише здорові Кооперативні організації, які мають здоровий баланс.

Кудря Д. Є.—(Українбанк). Заключне слово. Інформацію про роботу Правління ми даємо в своїх бюлетенях.

Перекази зараз оплачуються своєчасно, про те, що було під час грошевої реформи, ми говорили в свій час. Товарових і хлібо-залогових операцій ми

за свій рахунок не вели. Ведемо лише комісово-посередницькі операції і по цільовому кредиту. Пересувати директорів треба було; від директорів багато вимагалось: щоб був кооператором, і банковиком, і до вподоби Правлінням місцевих Райсоюзів. Гарантії низовій Кооперації ми давали в погодженні з друго-ступневою Кооперацією. Взагалі ми цю операцію впорядковуємо. Про побільшення кредитів в Держбанкові ми піднімали питання в Держплані в УЕР і до цього часу позитивних наслідків не маємо.

В слідуючому році ми предбачаємо одержати від Держави поверх міліона за паї. По сути ми не розраховуємо на продаж паїв Кооперативним Центрам, а навіть маємо на увазі списати з них неоплачені паї і росподілити між Кооперацією.

Після цього Голова Засідання Кутузов вносить пропозицію обрати Комісію для зредагування резолюції по вислуханих докладах. Рада погоджується. В комісію обрані: т. т. Гетлер, Івлев, Шульга, і представник від Правління Банку.

По слідуючому питанню (розгляд бюджету Банку) вносить пропозицію тов. Полоцький обрати Комісію з 3-х осіб: для попереднього розгляду, в Комісію вибрані. т. т. Дражевський, Румянців, і один від Правління Банку.

На пропозіцію Височанського додатки до статуту також передаються на розгляд попередньої Комісії.

Далі було заслухано доклад Д. Є. Кудрі про зміни в складі Правління.

Вихід зі складу Правління тов. Полоцького і вступ тов. Бляхера головою Правління затверджується.

Далі по § 5 повістки—затверджується список нових пайщиків. (Список додається до протоколу).

Засідання закінчується о 8 годині вечора.

Слідуюче Засідання переноситься на 11 годин ранку 8 Жовтня 24 р.

8-го Жовтня 1924 року. Ранішнє засідання.

Присутні: тіж-самі, що були на вечірньому Засіданні 7 Жовтня б/р. і крім того член ревіз. комісії М. М. Стасюк.

Початок в 11 1/2 год. ранку.

Головує тов. Кутузов.

Слово дається Заст. Голови Правління тов. Кудрі в справі про придбання Україбанком акцій Лондонського Ліміту б. М. Н. Б. та Кооперативного Транзітного Банку в м. Ризі.

Інформаційні відомости про становище і діяльність вищезазначених Банків подає Д. І. Кутузов.

Після обміну думок ухвалюється така постанова:

1. Уповноважити Правління придбати акції б. М. Н. Б. Лімітед в м. Лондоні в розмірі 20% загальної кількости акцій, по ціні собівартости їх Всекобанкові. Що до нового випуску акцій М. Н. Б., то дозволити Правлінню набувати їх в кількости, яку визнає необхідним Правління, в порозумінню з Українськими Кооперативними Центрами.

2. Надати право Правлінню придбати акції Транзітного Кооперативного Банку в м. Різі в разі, коли Правління визнає придбання акцій доцільним після обміркування цього питання з Кооперат. Центрами.

Слово дається для докладу Члену Правління Ф. Я. Іванову в справі придбання Україбанком паїв акційного Т-ва Українського Народнього харчування.

Після обміну думок ухвалюється:

а) в придбанню акцій відмовити,

б) дозволити Правлінню кредитувати означене Т-во в разі потреби.

Слово дається представникові Комісії Дражевському в справі затвердження попереднього кошторису Банку на 1924-25 операційний рік.

Після розгляду кошторису Рада ухвалює постанову:

Поданий Правлінням обрахунок вважати орієнтовочно нормальним, поскільки він відповідає фінансовому та иншим планам Правління, але приймаючи на увагу, що видатки можуть бути збільшені через ріжного роду непередбачені обставини, а прибутки через ті самі обставини зменшені, Правління користуючись цим кошторисом до затвердження його Загальним Зібранням пайщиків, і має в процесі роботи вживати всіх заходів, що до максимальної економії засобів по всіх видаткових статтях.

Слово дається Дражевському та Інспекторові Банку Павловському в справі змін в Статуті Банку".

Розглянувши зміни Рада ухвалює:

1) Запропоновану редакцію § 4 Статуту затвердити.

2) § 57 статуту змінити в тім напрямку, що Члени Правління Банку обираються терміном на 3 роки і вибувають по третинам (перший раз по жеребку, а далі по черзі.

3) Згідно з постановою Загальних Зборів Пайщиків від 15-16 лютого 1924 року, уповноважити Правління внести Статут в остаточній редакції, з зазначеними вище змінами, на затвердження відповідних Державних організацій.

Далі Рада затверджує по докладу Кудрі Д. Є. вступ нових пайщиків до складу Українбанку.

Слово для докладу від Комісії в справі резолюції по загальному докладу Правління надається Гетлеру А. Е.

Ухвалюється слідуюча резолюція (запропонована Комісією з змінами й додатками, внесеними під час обговорення).

В справі загальної діяльности:

1. Визнати, що Українбанк, виникши в тяжку пору фінансово-економичних криз, обслуговуючи Кооперативну клієнтелю з досить незначними фінансами, будучи єдиним Банком на території всього Радянського Союзу, що не одержав від Уряду ніяких коштів ні в формі пайового капіталу, ні в формі дотації, маючи дуже обмежені вексельні та инші кредити,—досяг в своїй роботі позитивних наслідків, наблизившись до кооперативної периферії, розвинувши широку роботу по обслуговуванню Кооперації.

2. Визнаючи, що Банк в цілому заківчив свій організаційний період, що утворена ним система Установ цілком може охопити всю Кооп. периферію,—дальнійше поширення сітки припинить, а саму сітку переглянути з боку доцільности існування установ в тім чи иншім районі з боку рентабельности і результати перегляду внести на затвердження Ради.

3. Констатуючи, що діяльність Філій і % їх коштів в балансі Банку невпинно зростають, вважати і надалі правильним принціп перенесення центру ваги роботи на периферію.

4. Маючи на увазі необхідність дальнійших поліпшень в роботі Банку, доручити Правлінню і надалі звертати належну увагу на поліпшення постановки роботи в Філіях:

а) Шляхом планомірного переведення ревізій,

б) упорядкування відчитности і удосконалення банківської техніки,

в) підвищення кваліфікації і встановлення сталих штатів співробітників,

г) встановлення точної, акуратної роботи що до виконання всією системою Банку всіх банківських операцій.

5) Приймаючи до уваги порівнююче низьку рентабельність н-Банку і неоднакове співвідношення між статтям прибутків та видатків по ріжних Філіях, доручити Правлінню вжити в новому операційному році належних заходів до підвищення рентабельности зазначених Філіалів і до урегулювання їх бюджетів.

6. Маючи на увазі пояснення Правління, що Робітничні Каси Кооперативного Кредиту відіграли значну ролю в справі стабілізації робітникам зарплатні, зміцнили ідею дрібних ощаджень, сприяли популярізації Українбанку і зростові його пасивів, доручити Правлінню вжити заходів до найкращої постановки операції Робкас і врегулювання їх бюджетів з боку рентабельности. Доручити Правлінню на слідуючу Сесію Ради внести доклад про переведену роботу.

7. Визнати доцільним встановлення кореспондентських стосунків з кооперативною периферією ріжних ступнів.

В справі товарової діяльности банку.

8. Остаточний перехід в товаровій роботі від операцій за власний рахунок до операцій посередницько-комісових, вважати доцільним, відповідаючим напрямку загально-банківської роботи і інтересам Кооперації в цілому. Пропонувати Правлінню на слідуючу Сесію Ради внести доклад про реалізацію цього пакту.

9. В справі посередницько-комісових та комісово-гарантійних операцій в порозумінню з Кооперативними Центрами намітити методи роботи.

10. Обслуговуваиня Банком імпортних операцій, а також фінансування заготовчої та експортної діяльности Кооперації,—вважати необхідним.

11. Вважати доцільним повне припинення Банком заготовки зернопродуктів і встановлення основних методів хлібних операцій Українбанку 1924-25 року в таких формах:

а) Видача позик під заставу хліба окремим продуцентам з незаможних та середняцьких верств селянства через первісну Кооперацію;

б) Переведення комісово-посередницьких операцій: 1) по збуту прийнятих під заставу зернопродуктів Кооперативних Установ першого та другого ступня та 2) по постачанню хліба як кооперативним, так і Державним установам.

12. З метою популяризації зазначених операцій, дозволити на перший час, в окремих випадках, залишати зерно-хліб на схороні в коморах позичальника, з відповідним оформленням цього.

13. Визнати правильним і доцільним, а також відповідаючим моменту та інтересам продуцентів, переведення комісово-посередницьких та хлібних операцій таким чином:

а) Виконання комісових доручень Кооперативних Організацій по постачанню населення неврожайних районів зерно-продуктами через ці організації;

б) Реалізація зерно-продуктів як на Українських, так і на инших споживчих ринках С. Р. С. Р. та

в) Експорт зерно-хліба,—видаючи комітентові повну вартість зерно-хліба з утриманням лише дійсних накладних видатків та встановлених %% комісової нагороди по операціях.

14. Визнати доцільним позичково-заставні та комісово-посередницькі операції з продукцією інтенсивних культур та кукурузою.

15. Визнати доцільним фінансування Кооперативних підприємств по переробці зерно-хліба і збуту його на комісових умовах в перероблепому вигляді (борошно, крупа і т. инш.)

16. Для провадження Українбанком хлібо-заставних і комісово-посередницьких операцій, а також для фінансування товарових операцій Кооперації,—тимчасово дозволити Правлінню виділити з оборотніх коштів Банку до 5% з суми загального кредитування Кооперації, і, одноразово з цим, доручити Правлінню вжити всіх заходів до одержання для цієї мети як звичайних, так і спеціяльних цілевих кредитів.

В справі Фінансово-Кредитової Роботи Банку.

17. Визнати доцільним заходи Правління в справі придбання Державою, протягом найближчого часу, паїв Українбанку на суму крб.—1.650.000.

18. Визнаючи, що кредити Держбанку в порівнянні з иншими коштами Банку, мають надзвичайно малий розмір, доручити Правлінню вжити всіх заходів до збільшення звичайного кредиту в Держбанку до розміру, при якому Банк мав би можливість задовольнити потреби Кооперації в кредиті, а також до одержання спеціяльних і довготермінових кредитів в Н. К. Ф. та инших Державних органах.

19. Доручити Правлінню вжити заходів до того, щоб надалі всі Кооперативні організації зосереджували всі свої кошти в Українбанку, а також переводили через Українбанк всі розрахункові операції з Трестами, Держорганами та поміж собою.

20. Визнати правильним припинення Правлінням росповсюдження паїв у борг і вжити заходів до ліквідації попередніх боргів по пайовому капіталу, доручивши Правлінню, протягом 1924/25 року остаточно їх ліквідувати.

21. Констатувати позитивні наслідки концентрації Профспілками Соцстрахом та иншими робітничими організаціями вільних коштів в Українбанкові, що мало вплив на збільшення кредитування Кооперації, і доручити Правлінню вжити заходів, щоб і надалі Профспілки, Соцстрах і другі робітничі організації зосереджували свої вільні кошти в Українбанкові.

22. Виходячи з реальних можливостей Банку, визнати правильним встановлене Правлінням кратне співвідношення до паїв: (без гарант. кредиту):

Для Кооперативних центрів	2-х	разове.
„ Райспілок	5-ти	„
„ Кооперативів 1-го ступня	6-ти	„
„ Центр. Роб. Кооперат.	3-х	„
„ роб. Кооперат. 1-го ступня	8-ми	„

Доручити Правлінню поступово реалізувати цю постанову.

23. Визнати правильними визначені в фінансовому плані принципи:

а) Втягнення пайщиків в переведення ними пасивних та розрахункових операцій через н/ Банк;

б) Оздоровлення вексельного потрфелю Банку;

в) Підходу до кредитування окремих галузів і ступнів Кооперації.

г) Переведення гарантійного кредитування та його лімітування. Гарантійний кредит відкривається, як додаток до звичайного, при чім загальна сума відкритих пайщикам кредитів (звичайних і гарантійних) не може перевищувати десятикратного відношення до придбаних пайщиком паїв, а загальна сума виданих гарантій Банком не повинна перевищувати 2-х кратного розміру пайового капіталу Банку.

д) Заходів до збільшення терміну кредитування і до зменшення відсотків та комісії по активних операціях;

24. Признати необхідним щоб гарантійний кредит Кооперат. 1-го ступня відкривався в погодженні з відповідними Райспілками.

25. Попередній план діятельности Банку за 1924 25 операц. рік. затвердити.

Під час обговорення й голусування зазначеної резолюції Арсоном (Держбанк) було внесено ряд додатків й пропозицій, які Радою відкинуто.

Наприкінці Рада ухвалює постанову, аби відчит, який буде подано Правлінням Загальним Зборам пайщиків, а також план діяльности був уважно переглянутий Президією Ради.

Після цього слово дається Голові Правління Банку Бляхеру М. І. Сесія Ради Банку дала цінні, конкретні вказівки що до дальнійшого напряму роботи Банку, якими Правління й буде керуватися в дальнійшій своій роботі.

В роботі н/ Банку мається 3 моменти, на які належить звернути особливу увагу.

Перший—це надзвичийно велика й відповідальна робота по оздоровленню Кооперативної периферії на Україні. Ця робота не під силу самому Українбанкові її необхідно буде переводити в повному контактові з Українськими Кооператцентрами.

Як що буде здорова й життєздатна Кооперативна периферія—будуть міцні і життєздатні Українські Коопорганізації; тоді знайде твердий грунт для своєї роботи і Українбанк.

Другий момент—це загальне налагодження операційної работи апарату н/Банку як в розумінню чіткости роботи, так і в розумінні зміцнення відповіеальности за неї всіх співробітників Українбанку від члена Правління до найменшого техничного робітника. На нечітку та недосить акуратну роботу є чимало нарікань; в цьому є доля правди; наше чергове завдання—усунути, як найскоріше помічені хиби.

Третій момент—урегулювання справи з товаровою роботою н/Банку. Переведення товарових операцій за власний рахунок ми не можемо собі дозволити при сучасному становищі н/Банку. Одначе гарантійно-комісові операції ми мусимо переводити, уникаючи при цьому конкуренції з Кооперативними Центрами. З цією справою тісно звязані наші операції по гарантійному кредитові: ми зменшимо ці операції й внесемо в них певну систему відповідно до вказівок даних нам Радою Банку на цьому засіданні.

Маються ще инші чергові невідкладні завдання, на яких не будемо тут зупинятися.

Наш Банк росте й розвивається; перед ним великі перспективи; ми певні, що недалеко той час, коли Українбанк дійсно перетвориться в міцний національний Кооперативний Банк на Україні.

Кутузов дякує членів Ради і Правління за пророблену роботу й о 2-й годині для оголошує Сесію Ради закінченою.

ДОКЛАД ПРАВЛІННЯ

про роботу банку в 1923-1924 операційному році.

1923—1924 операційний рік почався в умовах осінньої кризи збуту, „ножниць“ і грошевої депресії, що примушувало зменшувати темп розвитку активних операцій. Вийшовши з цієї кризи і направивши роботу Банку, довелось знов пережити новий критичний період, звязаний з переведенням грошевої реформи й викликаною нею скрутою на грошзнаки.

Кінець 1923 р. і початок 1924 р. позначився надзвичайним темпом падіння радзнака, що викликало величезну хуткість оборотів радзначної валюти і вимагало такого маневрування готівкою, щоб не терпіти великих збитків на курсовій ріжниці. Але проте Українбанк а ні на хвилину не припиняв прийому на біжучі рахунки радзначної валюти в червонім вирахованні, що в періоди напливу радзнаків погрожувало певним риском, але Банк ішов на це в ім‘я завоювання клієнтури. Це дало свої позитивні наслідки, і вкладні операції Банку після де-якого відпливу в березні—квітні неухильно-помітно розвивалась ввесь час.

Вся робота в умовах радзначної валюти трудно вкладалась в єдиний план. І становище банку через це не могло бути зовсім ясне. Лише після того, як

остаточно завершено грошову реформу і зведено підрахунки наслідків попередньої роботи, почало прояснюватися загальне становище банку.

Треба відзначити, що періоди до реформи і після реформи значно одріжняються між собою. В той час, як до реформи операції банку розвивались досить хутко, в часи реформи банк пережив кризу, що вдарила особливо по вкладковій операції, коли відплило до 800000 карб. вкладок. Треба сказати, що під час грошової депресії банк виходив із скрутного стану лише власними силами. Хоч він і одержав страховий кредит від Держбанку в розмірі 350000 карб., але цей кредит одержано було з великим запізненням і він не відповідав сумі відпливу вкладок.

Після реформи розвиток банку пішов значно повільнішим темпом. Ріжницю в темпові розвитку банку до реформи і після реформи видно хоч із таких цифр. Від 1 Жовтня до 1 березня сума вкладок і біж. рах. збільшалися від 1.783 тис. до 6.091 тис. карб., давши пересічний місячний зріст на 48%, а в відношенню до балансу ця сума дала збільшення від 15,6% до 33,2%. Після ж 1 березня сума вкладок зменшувалася аж до 1 травня, при чім в середині квітня відплив проти найвищої суми дав до 800 тисяч карб. Виправлятися вкладна операція почала лише з травня, при чім зріст проти суми, що була до реформи за ввесь цей період, себ то за п'ять місяців майже до 1 Жовтня виявився лише в 30%. Пайовий капітал до 1-IV зріс на 93%, а після 1-IV до 1-VIII лише на 30%.

Правда це й передбачалося нашими планами, але не в такій мірі, як це виявилось в дійсності. До звуження розмаху операцій спричинилося ще й відносне зменшення в обороті України грошевих знаків від 14% до 12 у відношенні до всієї СССР.

Через ці причини розрахунки, на підставі яких складався план на 1923—1924 опер. рік виявилися перебільшеними, а план в цілому не мог бути здійснений. Можна вважати, що цей план до кінця року буде виконаним на 100% лише в росповсюдженні пайового капіталу. Сума вкладок і біж. рах. в силу означених причин виносить 60% планової. Сума позик у банках виносить лише 30% планової (в грубих цифрах). Отже відповідно до того, що пасивів зібрано загалом лише 45% проти планового завдання, це відповідно відбилося й на активі. В кредитуванню кооперації передбачалось вкласти—25.875.000 карб., а реально вкладено 40% цієї суми.

Але що до напрямку роботи у виконанні плану, то основну директиву загальних зборів пайщиків, дану Правлінню, а саме,—центр ваги в роботі перенести на низову кооперацію, можна вважати цілком виконано.

Це виявляють і нижчеподані числові наслідки роботи в головних її ділянках.

Пайова кампанія.

Число пайщиків і паїв в операційному році зростало в такій прогресії:

Дата	Число пайщиків	% зросту	Число паїв	% зросту
1-X—23 р.	1060	100	20179	100
1-I—24 р.	1173	111	26924	133
1-IV—24 р.	1915	180	38500	191
1-VII—24 р.	3097	292	48429	240
1-VIII—24 р.	3469	327	50354	250

Отже, темп втягування кооперації в число пайщиків банку, де далі все збільшується, при чім число пайщиків росте значно швидче, ніж число придбаних паїв, що свідчить за те, що в пайщики банку вступають переважно дрібні, тоб то низові організації. Що це справді так, видно з таких даних.

За ввесь період число пайщиків—кооперативних центрів і райспілок майже не змінилося, число останніх навіть зменшилося в наслідок ліквідації й злиття де-яких райспілок. Всі центральні кооперативні організації й усі райспілки на всі 100% входять у число пайщиків Українбанку. При чім центри (власне „Сільський Господарь", що підписався на 6.000 паїв для низової своєї периферії) за звітний період збільшили число паїв у півтора рази:

	Пайщик	Паїв	% до заг. числа	% зросту
1-X—23 р.	8	10345	51%	100
1-IV—24 р.	9	15463	40,2	148
1-VIII—24 р.	9	15660	31,1	151

і як бачимо з квітня місяця уже не збільшували зовсім пайового капіталу банку. Те саме в певній мірі можна сказати й про райспілки, хоч тут збільшування все ще хоч і повільно, продовжується:

	Пайщ.	Паїв	% до заг. числа	% зросту
1-X—23 р.	140	4627	23%	100
1-IV—24 р.	135	7038	18,2	152
1-VIII—24 р.	137	8790	17,6	190

Але відсоток до загальної суми паїв по обох цих групах зменшується. Зовсім иншу картину дає пайова кампанія по першоступневій кооперації.

Дата	Число пайщиків	% зросту	Число паїв	% до заг. числа	% зросту
1-X—23 р.	911	100	4407	22,0	100
1-I—24 р.	1029	113	5555	20,7	126
1-IV—24 р.	1770	194	10199	26,6	231
1-VII—24 р.	2949	324	18257	37,5	414
1-VIII—24 р.	3322	365	20104	39,8	456

Таким чином число пайщиків—первісних кооперативів за 10 місяців збільшилось у 3,6 рази, а число придбаних ними паїв у 4,6 рази. У відношенні до всього пайового капіталу роля їх зросла від 22% до 40%. Втягування низової кооперації продовжується. На 1-VIII банком охоплено 28% всієї низової кооперації.

В рухові пайщиків і паїв по галузях кооперації, як видно з таблиць маємо такі зміни. *По споживчій кооперації*: *Загально-Громадянська* за 10 місяців дала збільшення числа пайщиків в 3 1 рази, паїв—в 1,6 рази, % пайщиків до всього числа їх від 51% зменшився до 48%, а % паїв у загальнім числі від 52,5% до 34,4%.

Робітнича кооперація дала збільшення: числа пайщиків в 1,9 рази паїв—3,1 рази. У загальнім числі паїв роля роб. кооперації зросла від 15% до 18,6%. *Сільсько-Господарська* кооперація в числі пайщиків має 31,5—37,7%, збільшивши його в 3,9 рази; число паїв зросло в 4,6 рази, а % у числі паїв збільшився від 15,5% до 27,8%. Ця галузь кооперації дала в пайовій кампанії найбільший ефект. *Кустарно-промислова* кооперація в числі пайщиків займала незначне місце 2,5—3,5%, збільш. число пайщиків у 4,1 рази, а число паїв лише в 1,3 рази. В числі паїв роля цієї галузі впала від 9,5 до 5,1%.

Ступінь охоплення української кооперації пайовим капіталом Українбанку характеризується такими данними (табл. № 1). Споживча кооперація втягнута в число пайщиків на 35%, в тім числі робітнича кооперація на 88%, сільсько-господарська кооперація на 23%, кустарно-промислова на 38% инші на 74%.

Загальний охват кооперації на 1/VIII—29%.

Пайовий капитал, установлений другими загальними зборами пайщиків 15—16 лютого 1924 року до 1 серпня 1924 р. реалізовано на 84%.

Сумарні наслідки пайової кампанії на 1 серпня мають такий вигляд.

По галузях:

	Пайщиків	Паїв	%
Споживча Заг. Громад. . .	1662	17328	34,4
Робітнича	256	9368	18,6
Сільсько-госп.	1311	14004	27,8
Кустарно-Пром.	120	2565	5,1
Инші галузі	119	1289	2,6
Всекобанк	1	5800	11,5
Разом	3469	50354	100

По ступенях:

Центри	9	15660	31,1
Райспілки	137	8790	17,4
Першоступнева	3322	20104	40,7
Всекобанк	1	5800	11,5
Разом	3469	50354	100

Кредитування Кооперації.

Грошеве кредитування кооперації в минулім операційнім періоді зростало так:

Дата	Сума кредиту	% зросту	Припадає на І пай
I-X — 23	4.768.440	100	236
I-I — 24	5.007.330	105	234
I-IV— „	7.571.130	159	232
I-VII— „	9.605.577	201	198
I-VIII— „	10.056.808	211	200

Отже зріст кредитування відстав од пайової кампанії. Що до росподілу кредитів *по ступенях*, маємо такі зміни: кредитування *центрів* від 37,6% всього кредиту зменшилось за звітний період до 23,3%,а на 1 пай від 173 карб. до 150. Абсолютний зріст в I,3 рази. Райспілки—відносно зменшення від 42,8% всього кредиту до 22,9%, а на 1 пай—від 441 карб. до 262 карб. Абсолютний зріст зовсім незначний в 1,1 рази. Протилежна картина по першоступневій кооперації. Доля в кредитуванні зросла від 19,6% до 53,8%, на 1 пай від 213 карб. до 269 карб. Абсолютний зріст в 5,8 рази.

Таким чином у кредитуванню низової кооперації Банк у повній мірі виконав завдання підтримати її в першу чергу. Тим часом, як у пайовому капіталі перший ступінь займає 39,8%, у використаному кредиті 53,8%.

По галузях такі зміни: *Загально-громадська споживча кооперація*: % кредитування відповідає %-ові в пайовому капіталі,—зменшення від 47,3% до 36,2%; сума на 1 пай залишилась майже без зміни—213—210 карб; по I ступню цієї галузі збільшення в 5 3 рази, а на один пай од 178 до 210 карб. Абсолютний зріст в 1,6 рази. Велике збільшення по *робітничій* кооперації: відсоток загальної суми кредитів зріс від 19,5% до 33,3%; на 1 пай збільшення від 304 карб. до 358 карб. Абсолютний зріст у 3,6 рази.

По Сільсько-господарській кооперації картина така: доля її в кредитуванню впала від 24,9% до 21,9%; сума на один пай зменшилася від 388 до 157 карб. Абсолютний зріст в 1,8 рази. Падіння дав центр від 316 до 104 на пай і Райспілки—від 485 до 227. Низова збільшення від 106 до 173. *Кустарно-промислова* кооперація: кредити відповідають паям. На один пай сума кредиту збільшилась від 181 до 215 карб. Значно збільшилося кредитування инших дрібних галузей кооперації.

Сумарні данні по грошевому кредитуванню мають такий вигляд на 1-ше серпня 1924 року.

По галузях:

Споживча загально-громадська	3.638.686	36,2%
Робітнича	3.354.076	30,3 „
Сільсько-господарча	2.201 018	21,9 „
Кустарно-промислова	550.352	5,5 „
Инші галузі	317.676	3,1 „
Разом	10.056.808	100 „

По ступенях:

Центри	2.345.936	23,3%
Райспілки	2.301.063	22,9 „
Першеступневі	5 409.759	53,8 „
Разом	10.056.808	100 „
Кредитування через Товаровий і Хлібний Відділ	1.428.813	
Загальне кредитування	11.485.321	

Із цієї суми припадає на кооперативні центри, Київський Сорабкоп і Союздонбасейн 2.695.986 — 24 „

На решту кооперації 8.789.336 — 76 „

Разом 11.485.321 — 100 „

Центр ваги по кредитуванню кооперації лежить на філіях Банку, що видно з таких данних:

По центральній Конторі	2.889.999	30 „
По філіях	7.166.809	70 „
Разом	10.056.808	100 „

Треба зауважити, що по Центральній Конторі кредитуються всі кооперативні центри, що й збільшує кредити по центру. Крім того по Центральній Конторі кредитується не тільки кооперація Харківського району, а й дуже багато кооперативів инших районів, що носить характер випадкового кредитування. Але оскільки Банк веде лінію на звуження кредитування центрів і маючи на увазі, що заборгованність центрів головним чином припадає на цільові кредити (зол. позика й промкредит), які тепер погашаються, то й у росподілі кредитів між нашим центром і перифирією збільшуватиметься роля останньої.

Крім звичайних кредитів Банк відкриває гарантійний кредит, підсилюючи цим товарооборот Кооперації.

В позабалансових рахунках маємо такі суми виданих гарантій за останні місяці, коли особливо розвинулась ця форма кредитування.

1 Травня	4.278.323 карб.
1 Червня	4.656.385 „
1 Липня	6.541.900 „
1 Серпня	8.636.435 „

Ці суми здебільшого перебільшені, бо не всі покриті зобов'язання своєчасно списуються в книгах через запізнення повернення оплачених гарантій. Фактична сума виданих гарантій на 1 Серпня приблизно . . 6.750 тис. карб.

Гарантійне кредитування росподіляється між кооперацією так на 1 Серпня:

По галузях:

Спож. заг.-Гром . . .	39%
Робітнича	17 „
Сільсько-господ	40 „
Куст.-пром.	1 „
Інші	3 „
Разом .	100 „

По ступенях:

Центри	41%
Райспілки	19 „
І ступень	40 „
Разом .	100 „

Отже центр ваги і тут лежить на первісній кооперації, хоч у великій мірі цю форму кредиту використовують і центри.

Загальна сума всіх кредитів, виданих Українбанком кооперації на 1 серпня виносить—18.236 тис. карб.

Порівняння грошевого кредитування кооперації з иншими Банками дає таку картину: (данні по инших банках орієнтировочні на 1 липня).—До центрів однесено кооперативні центри, Союздонбасейн і Київській Сорабкоп, решта до периферії.

	По центрах	*По периферії*	*Разом*
Держбанк . .	5.630.000	5.753.000	11.383.000
Промбанк . .	1.130.000	1.567.000	2.197.000
Київ. Філія Всекобанку . .	235.000	557.000	792.000
Українбанк .	12.696.000	8.789.000	11.485.000

Отже в кредитуванню кооперації Українбанк стоїть нарівні з Держбанком, а в кредитуванню кооперативної периферії стоїть на першому місці.

Становище кооперації.

Ця політика Банку була правильна, свідчать такі статистичні данні про становище кооперації в 1924 році. Тим часом, як кооперативні центри і великі об'єднання збільшили свій баланс за півріччя на 20—40%, сільєства збільшили його на 103%, мійськєства на 208%, ЦРК на 123%, а с.-г. Т-ва на 172%. Пасиви центрів, а також робітничої кооперації, насичені кредитами—грошевими й товаровими—на 70—80%, а пасиви низової сільської кооперації лише на 40%.

Виявлено, що за півроку низова с.-г. кооперація значно втяглася в кредитовий оборот, збільшивши свою заборгованність в 7 разів, а у відношенні до балансу від 14% до 41%.

Загалом можна сконстатувати зріст сільської низової кооперації, підтримання цього зросту є основа сучасної економичної політики на сєлі. Що ж до робітничої кооперації, то великий зріст її дебіторів говорить за значні досягнення в кредитуванню нею робітників, але це поруч із відсутністю капіталів ставить її в скрутне становище.

Загальна картина скрутного становища кооперації виявляється і масовим протестом векселів. На підставі данних, що має Українбанк у своєму роспорядженні, найбільш протестується споживча кооперація—80% усіх протестів. По ступенях протестів приходиться на центри 6%, на Райспілки—30%, на низову кооперацію 64%. Такий великий % протестів низової кооперації ніби не пояснюється становищем її балансу. Воно не пояснюється, очевидно, і короткими строками кредитування, бо пересічний строк торговельного обороту по низовій споживчій кооперації (а протестується найбільше споживча) досить короткий-рівний 1,5%. З'окрема робітнича кооперація часто протестується з вини Трестів через неакуратну оплату ними своїх боргів робітн. кооперації по кредитуванню нею робітників в рахунок заробітної платні.

Можна гадати, що це явище пояснюється в де-якій мірі тим, що Райспілки, попадаючи в протест, підводять під протест і векселі з своїм жиро низових кооперативів, а також тим, що низова, особливо сільська кооперація, ще не досить інструктована в справі вексельних операцій.

Практика ж Українбанку показує, що саме низові кооперативи найакуратніше покривають свої борги Банкові.

Зріст і структура балансу.

Баланс банку в 1923—1924 опер. році планово збільшується, дійшовши на 1 серпня суми 25,5 міл. карб. збільшившись у 2,2 рази. Пасив зростає переважно коштом вкладок і біжучих рахунків і пайового капіталу. Балансова сума пайового капіталу збільшилась за 10 місяців у 2,5 рази відповідно до розвитку пайової кампанії, а у відношенні до балансу дала збільшення од 8,6% до 9,7%. На 1-ше серпня пайовий капітал 2.484.000 карб.

Найбільші наслідки у збіранню пасивів дала вкладкова операція. Сума вкладок і біжучих рахунків збільшилася в 4,4 р., а в відношнню до балансу від 15,6% до 30,8%, На цю операцію Банк звертав особливу увагу. З професійними організаціями і соцстрахом існують договори, на підставі яких ці організації тримають свої вільні кошти в Українбанку, і ці кошти йдуть на збільшення кредитування робітничої кооперації, через що на пай робітничої кооперації припадає кредитів більше, ніж по инших галузях.

Також низка державних установ тримають свої кошти в Українбанку. Мережа робітничих кас так само дає наслідки в притягненню вкладок.

Незначна роля кооперативних вкладок пояснюється не тільки тим, що кооперазія хронично терпить грошеву скруту і не має лишків, а й тим, що кооперація однобічно дивиться на Банк, тільки як на джерело кредиту, не вважаючи потрібним входити з ним в глибші стосунки. Через те головними вкладчиками є державні установи й підприємства, профорганізації й Соцстрах. Група громадських установ і приватніх осіб дала великий зріст через те, що сюди входять вклади зібрані підконтрольними установами,—агенствами й робітничими касами. Самі лише робітничі каси на 1-VIII зібрали 805.000 карб. або 11% усіх вкладок і біжучих рахунків, а всі підконтрольні установи 15% усіх вкладок.

Натомісць позики, переважно в Держбанкові розвиваються мало, що свідчить за те, що Банк працює переважно власними пасивами.

Таким чином кошти Банку складаються з таких сум на 1-VIII:

Пайовий капітал	2.484 000 карб.	19,5%
Позики в Держбанку за винятком кредиту на хлібні операції	2.351.000 „	18,5%
Вклади і біж. рахунки	7.885.500 „	62,0%
Разом . .	12.720.500 карб.	100%

В суму позик входить також значна сума не покритого ще дрібнокрамничного кредиту, що належить до повернення. Таким чином реальний кредит у Держбанкові не перевищує 1.900.000 карб.

Це і є ті кошті, що ними роспоряджає Банк, переводячи свої активні операції, переважно кредитування кооперації.

Переказові операції.

Розвиток переказових операцій (виданих і одержаних по *н/Центральній Конторі переказів*) виявляє, що ці переказові операції розвиваються. Сума виданих по-місяшно переказів зросла від 200.551 карб. у жовтні місяці до 796.888 у липні (табл. № 5). В Серпні впала до 262.421 карб.

Сума виконаних переказів найбільша була в січні—лютому, а проти жовтня щомісяшне одержання в квітні—серпні було в двічі більше. Найбільше переказів одержується й видається на наші філії (90% усіх переказів). Закордонні

перекази поки що невеликі, але вони захоплюють широкі кола населення і послідовно збільшуються. Найбільше закордонних переказів йде через СЕНБ. Ведеться робота також через Роскомбанк, Лондонське представництво УКРКОП, Варшавський Кредитн. Банк, Моск. Нар. Банк, Лімітед у Лондоні й Берлінське Представництво. В останні місяці звернуто особливу увагу на акуратне й точне виконання переказових доручень, збільшено для цього касовий резерв, що дає надію на ширші розміри цих операцій.

Крім цих Банків кореспондентські зносини провадяться з такими Банками: Варшавський Народній Банк (Варшава і Львів) Чеський Коопер. Банк у Празі. Робітничий Банк у Відні, французькій Кооперативний Банк. Ведуться переговори про кореспондентські зносини ще з низкою закордонних Банків.

Рентабельність.

Проблема рентабельности гостро повстала після переходу на тверду валюту. Збиток на курсовій ріжниці давив на становище прибутків і збитків Банку. Точно сума активної курсової ріжниці виявилася лише в балансі на 1/VII—161.000 карб. в попередніх балансах вона фігурувала в сумі 130—140 тис. карб. З другого боку видатки Банку були досить великими через високу заробітню платню та інші видатки. Перед Правлінням Банку гостро стало питання боротьби за скорочення бюджету і унормування штатів, звівши їх до певної норми. А в зв'язку з цими завданнями треба було проробити роботу по аналізу фінансового й організаційного стану всіх установ Банку в переходовий момент, що й було пророблено. Далі переглянуто й скорочено було штати. Взагалі проблемі рентабельности багато було віддано уваги і коли дефіцітність балансу ще й не зліквідована, то вже вияснено, що операційний рік буде зведено без дефіциту. Становище прибутків й видатків на 1/IX виявляється такими данними:

Видатки:		*Прибутки*:	
Біжучі видатки	1.737.590	% біж. року.	703.646
%% біж. року	5.998	Комісія	1.193.111
Курс. ріжн.	239.105	Курс. ріжниця	75.361
Разом. . . .	1.982.693	Разом. . . .	1.972.118

Отже сума збитку на 1/IX—1924 р. виносить 10.575 карб., а коли звідси викреслити повернені збитки попереднього року 7.409 карб., то виходить чистий збиток—3.166 карб.

Коли взяти на увагу, що не по всіх операціях проведено розрахунки і нараховано прибутки, то треба сподіватися, що операційний рік закінчиться без збитків.

Місце Українбанку серед кредитових установ України.

В загальному балансі кредитових установ України (на 1/VI) Українбанк займає 11%. На першому місці стоїть Держбанк—61% загального балансу, на другім—Промбанк—14,2% і на третьому—Українбанк. Темп зросту балансу Українбанку (224%) цілком відповідає темпові зросту балансу всіх кредитових установ України (228%). Учотно-позичкові операції в балансі Українбанку займають таке саме місце—40%, як і в зведеному балансі кредитових установ. Вкладна операція в Українбанкові стоїть значно вище за пересічну по всіх Банках, де % вкладок 22,5%. Але порівнюючи з иншими наш Банк бідний на капітали.

Пересічний % капіталів до загального балансу 45%, а у нас 12,4. Правда, великий % капіталу в Держбанку (64,5%), але за винятком Промбанку, який по українських установах має капіталів лише 4%, Українбанк стоїть позаду від усіх инших Банків.

Проте загалом, коли взяти на увагу економично-фінансову слабість кооперації можна визнати, що Українбанк займає досить солідне місце в кредитовому обороті України.

ПАЙОВА

	НА 1-е ЖОВТНЯ								
	Кількість кооп. орг.	Пайщиків	% охопл. кооп. орг.	% до заг. суми	Зріст	Паїв	% меж. гал.	% до заг. суми	Зріст
I. Споживча загальн.-гром.:									
а] центри	—	2	—	0,2	100	6959	65,6	34,5	100
б] районові	—	46	—	4,3	100	2382	22,4	11,8	100
в] 1 ступінь	—	485	—	45,7	100	1269	12,0	6,3	100
Разом . . .	—	533	—	50,2	100	10610	100	52,6	100
II. Робітнича:									
а] центри	—	2	—	0,2	100	416	13,7	2,1	100
б] районові	—	1	—	0,1	100	286	9,3	1,4	100
в] 1 ступінь	—	129	—	12,3	100	2348	77,0	11,6	100
Разом . . .	—	132	—	12,6	100	3050	100	15,1	100
III. Сільсько-господарська:									
а] центри	1	1	100	0,1	100	750	24,6	3,7	100
б] районові	68	79	100	7,4	100	1807	59,2	8,9	100
в] 1 ступінь	5578	253	4,5	24,0	100	497	16,2	2,5	100
Разом . . .	5647	333	5,9	31,5	100	3054	100	15,1	100
IV. Кустарно-промислова:									
а] центри	1	1	100	0,1	100	1720	89,7	8,8	100
б] районові	16	13	80,1	1,2	100	150	7,8	0,8	100
в[1 ступінь	291	15	5,2	1,4	100	47	2,5	0,3	100
Разом . . .	308	29	9,4	2,7	100	1917	100	9,9	100
V. Інші галузі:									
а] центри	2	2	100	0,2	100	500	66,8	2,5	100
б] районові	1	1	100	0,1	100	2	0,3	—	100
в] 1 ступінь	109	29	26,6	2,7	100	246	32,9	1,2	100
Разом	112	32	28,5	3,0	100	748	100	3,7	100
Всекобанк	—	1	—	—	100	800	—	3.6	—
Всього	—	1060	—	100	100	20179	100	100	100
По ступенях:									
а] центри	8	8	100	—	100	10345	—	51,3	100
б] районові	132	140	100	—	100	4627	—	22,9	100
в] 1 ступінь	10473	911	8,7	—	100	4407	—	21,8	100
Всекобанк	—	1	—	—	100	800	—	4,0	100
Всього . .	10613	1060	10,0	—	100	20179	—	100	100

КАМПАНІЯ.

Таблиця № 1.

НА 1-е СЕРПНЯ									ПРИМІТКА
Кількість кооп. орг.	Пайщиків	% охопл. кооп. орг.	% до заг. суми	Зріст	Паїв	% в межах гал.	% до заг. суми	Зріст	
3	3	100	0,1	150	7059	40,8	14,0	102	На 1/X-23 р. % втягнення по всій споживчій кооперації.
44	44	100	1,3	96	4583	26,4	9,1	192	
5568	1615	29,2	46,5	333	5686	32,8	11,3	448	
5615	1662	29,6	47,9	312	17328	100	34,4	163	Центри—100%. Райспілки—100%. 1 ступінь—13,6%.
2	2	100	—	100	416	4,4	0,8	100	
1	1	100	—	100	286	4,1	0,5	100	
287	253	88,2	7,3	196	8666	91,5	17,3	370	
290	256	88,3	7,3	194	9368	100	18,6	307	
1	1	100	—	100	5965	42,6	11,9	795	
73	73	100	2,1	92	3473	24,8	6,9	192	
5600	1237	22,1	35,7	489	4566	32,6	9,0	919	
5674	1311	23,1	37,8	394	14004	100	27,8	458	
1	1	100	—	100	1720	67,0	3,4	100	
14	14	100	0,4	108	436	17,0	0,9	291	
300	105	35,0	3,1	700	409	16.0	0,8	870	
315	120	38,1	3,5	414	2565	100	5,1	134	
2	2	100	—	100	500	38,8	1,0	100	
4	4	100	0,1	400	12	0,9	—	200	
158	113	71,5	3,4	390	777	60,3	1,6	312	
164	119	72,6	3,5	372	1289	100	2,6	172	
—	1	—	—	—	5800	—	11,5	725	
12058	3469	28,8	100	327	3469	100	100	250	
9	9	100	0,3	113	15660	—	31,2	151	
137	137	100	3,9	98	8790	—	17,4	190	
11912	3322	27,9	95,8	365	20104	—	40,0	456	
—	1	—	—	—	5800	—	11,4	725	
12058	3469	28,8	100	327	50354	—	100	250	

ЗРІСТ І СТРУКТУРА

Дата	Каса	% зросту	% до вкл.	Кредитування	% зросту	% балансу	Товар. оп. акт.	% зросту	% балансу	Пайовий капітал
	Сума			Сума						
На I/X —23	255199	100	14,3	4768440	100	41,8	1438925	100	12,6	977478
„ I/I —24	913315	358	23,6	5007387	105	36,1	2863893	199	20,6	1311097
„ I/IV — „	494896	194	8,3	7571135	159	38,2	3715694	258	18,7	1888160
„ I/VII— „	912443	358	12,3	9606578	202	39,4	3683032	256	15,1	2346347
„ I/VIII— „	930878	365	11,8	10056808	211	39,4	3883527	270	15,2	2484244

ВКЛАДЧИКИ

Дата	Кооперац.	% % заг. суми	Проф-організ.	% % заг. суми	Соціал. страхування
На I/X —23 р.	200172	11,2	572784	32,1	—
„ I/I —24 р.	464877	12,0	1190538	30,7	—
„ I/IV — „	650702	11,9	1126411	18,8	1235560
„ I/VI — „	634110	9,5	1244322	18,6	1495239
„ I/VII— „	814036	11,0	1213297	16,4	1014532
„ I/VIII—	734043	9,3	1196805	15,2	1191352

Таблиця № 3.

БАЛАНСУ БАНКУ.

% зросту	% балансу	Вкл. й біжуч. рахунки	% зросту	% балансу	Позики	% зросту	% балансу	Товар. опер. пасиву	% зросту	% балансу	БАЛАНС	
100	8,6	1783448	100	15,6	2752389	100	24,1	1980288	100	17,4	11401886	100
134	9,5	3874384	217	27,9	2552223	93	18,4	1579947	80	11,4	13854187	122
193	9,5	5991822	336	30,2	3540896	129	17,8	1925745	97	9,7	19837370	174
240	9,6	7425072	416	30,4	3932648	143	16,1	1650507	83	6,7	24393788	214
254	9,7	7885509	442	30,8	3987974	145	15,6	1971530	99	7,7	25552473	224

Таблиця № 4.

УКРАЇНБАНКУ.

% до заг. суми	Держ. организ. і трести	% до заг. суми	Громадськ. і приватні	% до заг. суми	РАЗОМ	%	% зріст
—	897432	50,4	113060	6,3	1783448	100	100
—	1167100	30,1	1051869	27,2	3874384	100	217
20,6	1982318	33,1	996831	15,6	5991822	100	336
22,3	2324166	34,7	993231	14,9	6691068	100	375
13,7	2568658	34,6	1814549	24,3	7425072	100	416
15,1	2742955	34,8	2020354	25,6	7885509	100	442

Таблиця № 2.

Росподіл використаних кредитів.

ГАЛУЗІ та СТУПНІ	НА 1 ЖОВТНЯ 1923 р.					НА 1 СЕРПНЯ 1924 р.				
	Сума	% в межах галуз.	%% до заг. суми	Зріст	Сума кред. на 1 п.	Сума	% в межах галуз.	%% до заг. суми	Зріст	Сума кред. на 1 пай
I. Споживча загальн. гром.:										
1) центри . . .	1190191	52,7	24,9	100	171	1234393	34,0	12,3	104	175
2) райсоюзи . .	842021	37,4	17,7	100	354	1206455	33,2	12,1	143	263
3) к-ви 1 ступ. .	225508	10,0	4.7	100	178	1192838	32,8	11,8	529	210
Разом. .	2257720	100	47,3	100	213	3633686	100	36,2	161	210
II. Робітнича:										
а) центри	28389	3,0	0,6	100	68	76658	2,3	0,8	270	184
б) райсоюзи . .	284689	30,7	6,0	100	996	209240	6,2	2,1	73	732
в) к-ви 1 ступ. .	615512	66,3	12,9	100	262	3068178	91,5	30,4	499	354
Разом. .	928590	100	19,5	100	304	3354076	100	33,3	361	358
III. Сільско-госп:										
а) центри	236810	19,9	5,0	100	316	622206	28,2	6,2	263	104
б) райсоюзи . .	877120	73,9	18,4	100	485	786812	35,8	7,8	90	227
в) к-ви 1 ступ. .	82520	6,2	1,5	100	166	792000	36,0	7,9	957	173
Разом. .	1187450	100	24,9	100	389	2201018	100	21,9	185	157
IV. Куст-пром.:										
а) центри	311620	88,9	6,5	100	181	366753	66,7	3,7	117	202
б) райсоюзи . .	33950	9,8	0,7	100	226	91057	16,6	0,9	270	209
в) к-ви 1 ступ. .	4200	1,3	0,1	100	90	92542	16,7	0,9	2203	226
Разом. .	346630	100	7,3	100	181	550352	100	5,5	159	215
V. Инші галузі:										
а) центри	15360	32,0	0,3	100	31	45976	14,5	0,4	300	902
б) райсоюзи . .	16690	34,7	0,4	100	8346	7499	2,4	0,1	45	625
в) к-ви 1 ступ. .	16000	33,3	0,3	100	60	264201	83,1	2,6	1651	340
Разом. .	48050	100	1,0	100	64	317676	100	3,1	661	246
Всього. .	4768440	—	100	100	236	10056808	—	100	211	200
По ступенях:										
а) центри	1792780	—	37,6	100	173	2345986	—	23,3	131	150
б) районові . . .	2039000	—	42,8	100	441	2301063	—	22,9	113	262
в) I ступня . . .	936660	—	19,6	100	213	5409759	—	53,8	577	269
Всього. .	4768440	—	100	100	236	10056808	—	100	211	200

Таблиця № 5.

Перекази видані Центральною Конторою Укрaїнбанку.

МІСЯЦЬ	На н/філії		На н/кореспо.		На инш. уст.		На закордон.		Разом	
	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума
Жовтень . .	78	111762	27	27280	9	59870	15	1639	129	200551
Листопад . .	137	253545	38	86955	6	68695	8	1224	189	410419
Грудень . . .	212	272998	22	79616	2	34500	8	402	244	387516
Січень . . .	238	470417	25	146037	—	—	17	7455	280	623919
Лютий . . .	297	619950	24	22132	—	—	20	1566	341	643648
Березень. . .	210	564605	16	18220	7	6600	34	2454	267	591879
Квітень . . .	188	396395	10	4750	4	11234	38	5672	240	418051
Травень . . .	193	475230	2	1034	5	4050	43	3847	243	484161
Червень . . .	138	299947	4	2500	18	63854	48	27872	208	394173
Липень . . .	181	716973	5	15348	13	54462	40	10105	239	796888
Серпень . . .	84	240691	1	3750	3	13980	52	4000	140	262421
	1956	4422513	174	407622	67	317245	323	66236	2520	5213626

Перекази виконані Центральною Конторою.

ДАТА	Н/філіями		Н/кореспо.		Иншими уст.		Закордон.		Разом	
	Число	Сума	Число	Сума	Число	Сума	Число	Сума	Число	Сума
Жовтень . .	64	84379	15	20131	2	4390	322	13667	403	122567
Листопад . .	144	126832	30	62943	4	820	117	5140	295	195735
Грудень . . .	216	231361	23	17165	—	—	49	3548	288	252074
Січень . . .	327	527164	47	81287	—	—	—	—	374	608451
Лютий . . .	312	435215	46	50386	—	—	20	500	378	486101
Березень . .	216	296286	26	33768	—	—	100	2875	342	332929
Квітень . . .	141	217437	14	9714	—	—	205	8323	360	235474
Травень . . .	162	218867	8	920	—	—	641	31477	811	251264
Червень . . .	147	187081	10	7672	—	—	485	31220	642	225973
Липень . . .	156	216846	6	1866	—	—	462	23231	624	241943
Серпень . . .	164	211951	6	7468	—	—	60	6000	230	225419
	2049	2753369	231	293320	6	5210	2461	125981	4747	3177830

Таблиця № 6.

ВІДОМІСТЬ

про рух та кількість комісійних документів, що пройшли через н/Центральну Контору з I/X—1923 року.

Назва місяців	Кількість документів	Сума	% відношення сум	%%% відношен. докум.	Примітка
Жовтень	141	179070	51	100	100
Листопад	159	283181	12	+ 58	+ 12
Грудень	118	146426	51	— 19	— 16
Січень 1924 р.	208	372349	62	+108	+ 47
Лютий	368	768180	56	+429	+162
Березень	361	700240	40	+391	+155
Квітень	313	466694	68	+261	+122
Травень	338	644336	78	+359	+139
Червень	372	504407	23	+282	+171
Липень	702	725679	24	+405	+403
Разом	3080	4790566	65	—	—

Становище філіялів Українбанку.

на I/IX—1924 р.

Доклад Правління Банку Сесії Ради Банку.

I. Сітка філіялів Українбанку.

Сітка Установ нашого Банку складається в 1) філій, комісіонерств та агенств і 2) сітки Робкас.

Сітка філіялів складається на 1 жовтня (октября) 1924 р. з 42-х Установ:

26 — філій
9 — комісіонерств і
7 — агенств, підконтрольних філіям.

Кількість Робітничих Кас Кооперативного Кредиту виносила на жовтень 105 Кас, з них:

Районових . . . 48,
міських 57

Існуюча мережа філіялів н|Банку була утворена протягом двох минулих операційних років. За 1923/1924 операційний рік сітка збільшилась на 214 установи, тоб то приблизно на 50%, з 28 філіялів на 1 жовтня (октября) 1923 року до 42 установ (крім Центральної К-ри в Харькові при Правлінні) на 1 жовтня 1924 року.

Збільшення філіялів відбулось майже виключно в формі відкриття комісіонерств та агенств — тоб-то невеликих банківських установ, що вимогали зовсім невеликої затрати коштів на свою організацію та утримання апарату, а саме:

1) Число філій *збільшилось* з 16 на 1/X—1923 р. до 26 на 1/X—1924 р., тоб то всього *на 10*, але це все К-ва, перетворені в Філії.

2) Число Комісіонерств зменьшилось з 12 до 9 (хоч було одкрито нових 10).

3) Число агенств збільшилось на 10, з них закрито 5 і 2 К-ва перетворені в Агенства.

Перетворення Комісіонерств в Філії—самостійні, незалежні від союзів—Комісіонерів Установи—викликалось розвитком операцій Комісіонерств та загальним їхнім зміцненням.

Переведення грошової реформи викликало часткову грошову депресію. Само собою зрозуміло, що ми мусимо взяти це на увагу і підходити до справи відкриття н/Установ дуже обережно. Відповідні вказівки ми мали також від Ради н/Банку. Крім того і вищі державні органи, поставивши на порядок денний загально-державне питання про перегляд і встановлення нормальної сітки кредитових установ на Україні, запропонували нам не відкривати нових філіялів н/Банку до того часу, доки зазначене питання не буде розв'язано остаточно.

2. Охоплення периферії

Доцільність існуючої сітки установ обгрунтовується як розвитком кооперативного будівництва, так і минулою та сучасною роботою н/Банку.

Поруч зі збільшенням числа філіялів н/Банку йшло інтенсивне обхоплення нами кооперативної периферії. За що свідчить і зріст пайщиків Банку (див. поперед. доклад).

3. Зріст балансів філіялів.

Зріст числа нових установ, а також і розвиток діяльности старих філіялів н/Банку викликав безперервний зріст зведеного балансу філіялів і збільшення їхньої удільної ваги в загальнім зведеним балансі Банку.

Зріст балансу філіялів.

Звед. баланс. Банку.

На 1 Жовтня 1923 р.	баланс.	філілялів	виносив	4.452.305 крб. 39%
„ 1 Листопаду „	„	„	„	4.672.315 „ 46%
„ 1 Грудня „	„	„	„	5.452 045 „ 47%
„ 1 Січня 1924 р.	„	„	„	6.374.538 „ 46%
„ 1 Лютого „	„	„	„	8.541.686 „ 51%
„ 1 Березня „	„	„	„	9 324.580 „ 51%
„ 1 Квітня „	„	„	„	9.588.856 „ 48%
„ 1 Травня „	„	„	„	9.888.161 „ 50%
„ 1 Червня „	„	„	„	10.772.984 „ 49,7
„ 1 Липня „	„	„	„	12.321.503 „ 50,5
„ 1 Серпня „	„	„	„	13.031.044 „ 51%

Як бачимо, навіть грошова депресія, викликана грошовою реформою не спинила росту баланса наших філіялів, хоч і зменьшила темп зросту в Березні, Квітні і Червні.

Коли поділити філіяли н/Банку на групи відповідно до величини їхніх балансів (на I-VIII-б/р.), то будемо мати такі три групи:

I-ша група (баланс від 250.000 до 1.500.000 крб.):

1. Київ	баланс	1.347.420 крб.
2. Москва	„	1.342.697 „
3. Катеринослав	„	1.257.904 „

4. Одеса	„	1 143.894	„
5. Бахмут	„	871.956	„
6. Запоріжжа	„	600.186	„
7. Винниця	„	597.802	„
8. Миколаїв	„	577.437	„
9. Житомир	„	542.367	„
10. Херсон	„	437.842	„
11. Полтава	„	400.429	„
12. Таганрог	„	352.718	„
13. Шахти	„	380.454	„
14. Чернигів	„	295.400	„
15. Ізюм	„	252.866	„

II-а група (баланс від 50.000 до 250.000 карб.)

1. Суми	баланс	241.242
2. Луганськ	„	219.698
3. Зінов'євськ	„	219.203
4. Сталіно	„	202.450
5. Ромни	„	164.857
6. Кривий Ріг	„	164.788
7. Мелітополь	„	160.081
8. Бердянськ	„	123.459
9. Умань	„	143.532
10. Красноград	„	124.064
11. Черкаси	„	98.823
12. Проскурів	„	80.725
13. Конотоп	„	54.953
14. Павлоград	„	53.576
15. Старобільськ	„	52.847
16. Гадяч	„	52.306
17. Маріуполь	„	103.774
18. Куп'янськ	„	103.341
19. Кременчук	„	215.544

III-я група (баланс менше 50 тисяч карб.)

1. Кам'янець-Под.	баланс	41.098 карб.
2. Біла-Церква	„	37.580 „
3. Ніжин	„	24.969 „
4. Агенства		

4. Розвиток вкладкової операції. На успіх роботи н/Банку в цілому і з'окрема наших установ на периферії вказує розвиток вкладкової операції.

В цім відношенні н/Банк весь час іде попереду багатьох инших банків. Біля половини філіялів н/Банку мають на рахунках—вкладів та біжучих рахунків від 50 до 83% балансу і працюють майже виключно на власні пасиви.

Докладніше:

а) 13 філіялів мають 50 і більше %% власн. пасивів;

б) 20 філіялів мають власних пасивів від 50—25%% і лише 4 філіяли мають власних пасивів меньше 25%.

Найбільшу суму вкладів маємо в Центральній К-рі Банку 1.499.000 крб., далі йдуть філіяли: в Катеринославі—(на I-X) 925.687 крб., в Бахмуті—672.780 к., в Київі—551.145 к. Найменьша сума вкладів в Гадячі—19.401 крб.

Власні пасиви наших установ загалом становлять значний % в зведеному балансі філіялів, при чому інтересним позитивним явищем являється постійна тенденція до збільшення цього відсотку, як це видно зі слідуючої таблиці:

Дата	Власні пасиви Сума	% до звед. бал. філ.	Зведений баланс філіялів.
На 1-X — 23 р.	864.120	19,4	4.452.300
„ 1 XI „	921.620	18,2	4.672.310
„ 1 XII „	1.545.740	28,5	5.452.040
„ 1-I — 24 р.	2.378.000	37,3	6.374.530
„ 1-II „	3.964.210	46,4	8 541.680
„ 1-III „	4.152.340	43,4	9.324 580
„ 1-IV „	4.179.870	43,6	9.588.856
„ 1-V „	4.266.910	43,2	9.888.161
„ 1-VI „	4.804.810	44,6	10.772.984
„ 1 VII „	5.393.410	43,8	12.321.503
„ 1-VIII „	6.028.800	46,2	13.031.044

5. Роля позик в Держбанку і коштів Правління.

Позики в Держбанку і кошти Правління відогравали другорядну ролю в пасивах н/установ. Як це видно з нижченаведеної таблиці, роля позик в Держбанку в балансі наших установ весь час дуже помітно зменьшується:

Число	Позики в Держбанку Сума	%% до бал.
На 1-X—23 р.	1.465.815	32,9
„ 1-XI	1.374,302	29,8
„ 1 XII	1.168.587	21,4
„ 1-I—24 р.	842.505	13,2
„ 1-II „	566.893	6,6
„ 1-III „	1.025.254	11,0
„ 1 IV „	1.306.479	13,6
„ 1-V „	1.105,230	11,2
„ 1-VI „	1.186.817	11,0
„ 1-VII „	1.147.527	9,3
„ 1 VIII „	1.192.583	9,2

Як бачимо, на початку біж. операційного року позики в Держбанку виносять біля 33% балансу філіялів, а в останні місяці 9—10%.

Головна активна робота н/філіялів—це кредитування кооперації. В цю операцію н/установи вкладають не лише свої власні пасиви, але й значну частину позик в Держбанку.

6. Розвиток операцій по кредитуванню Кооперації.

Розвиток операції по кредитуванню кооперації видно зі слідуючої таблиці:

Кредитування кооперації філіями (абсолютні суми і %% до зведеного балансу філіялів):

Дата	Загальна сума кредитування по філіялах	%%	II ступ. кооп.	%% до заг. суми кред.	I ступ. кооп.	%% до заг. суми кред.	Кооп. центри	% %
1-X—23	3293355	74,0	1831240	56,6	759720	23,1	702400	21,3
1-XI—23	3243618	69,4	—	—	—	—	—	—
1-XII—23	3319050	60,9	—	—	—	—	—	—
1-I—24	3480641	54,6	1719580	49,4	1110100	31,9	706670	20,3
1-II—24	4341184	50,8	1782042	41,0	1518932	34,9	1062280	24,4
1-III—24	6717218	50,6	1896000	40,2	1890000	38,1	986000	20,9
1-IV—24	5125099	53,4	2213580	43,1	2739420	53,4	186130	3,5
1-V—24	4959457	50,2	1791390	36,1	2745400	55,2	420620	8,5
1-VI—24	5754909	53,4	1972408	34,3	3356262	58,3	462289	8,3
1-VII—24	6612683	53,7	2228836	33,7	4027752	60,9	356095	5,4
1-VIII - 24	7166808	55,0	2105720	29,4	4748740	66,2	312349	4,4

Як видно з наведених цифр наші філіяли завши вкладали в кредитування кооперації не менше 50% свого балансу, доводячи в окремі місяці цей відсоток до 74%.

З цієї таблиці видно, як планово пересовується центр ваги кредитування від центрів та союзів на 1 ступ. кооперацію.

Коли на 1-X 1923 р. кредитування 1 ступ. кооперації виносило всього 23% загальної суми кредитування, то на 1-VIII воно становило вже 66,2%. Кредитування центрів зменшилось з 21,3 до 4,4%.

Що до характеру операцій наших філіялів, то вони мають, як це вже видно із сказаного вище, переважно кредитово-банківський характер.

Товарові операції відограють незначну ролю, ведуть їх на всі н/установи; вони мають головним чином комісійно-посередницький характер, при чому Правління веде рішучу лінію до ліквідації товарових операцій за твердий рахунок.

7. Рентабельність.

Справі рентабельности Банку Правління Банку уділило багацько уваги. Між иншим було докладно проаналізовано баланси наших філіялів на 1-ше липня біж. року, з'ясовано характер операцій кожної філії, структуру її пасивів і робочого активу і намічено низку заходів до підвищення рентабельности Банку—як по лінії оперативній, так і по лінії скорочення видатків.

Між иншим орієнтировочні підрахунки, зроблені на підставі аналізу роботи н/Установ на 1-ше липня біж. року, дали підстави для висновку, що наші філії в цілому закінчать рік з прибутком (приблизно в 240 тисяч карб.).

Коли взяти баланси на 1-VIII—1924 року, то маємо:

І. Рентабельні Філії:

1. Одесса	2255	13. Ромни	2590
2. Винниця	5212	14. Луганськ	29652
3. Полтава	2378	15. Умань	621
4. Чернигів	2767	16. Черкаси	5034
5. Проскурів	1560	17. Гадяч	593
6. Миколаїв	12048	18. Мелітополь	1171
7. Кременчук	1376	19. Кривий Ріг	2927
8. Зіновьевськ	8490	20. Херсон	786
9. Суми	2914	21. Ізюм	4452
10. Бердянськ	2585	22. Москва	37410
11. Запоріжжя	24492	23. Старобільск	569
12. Юзівка	2106	24. Куп'янськ	1989
		Разом	155.976

ІІ. Нерентабельні філіяли.

1. Київ	1461	7. Кам.-Подільськ	378
2. Бахмут	32982	8. Красноград	1654
3. Катеринослав	572	9. Шахти	16379
4. Житомир	2488	10. Біла Церква	780
5. Таганрог	17531	11. Павлоград	1590
6. Маріуполь	12857	12. Конотоп	811
		Разом	99.453

Прибуток 56523 по філіях за виключенням Центральної Контори.

Особливу увагу Правління звернуло на скорочення біжучих видатків—зокрема на утримання штату та на командіровки; по всіх установах було переведено з Липня скорочення штатів.

Правління сподівається, що в результаті вжитих заходів наші філії загалом скінчать операційний рік без збитку.

8. Технично-організаційна постановка справ.

Що до технично-організаційної постановки справ в філіялах, то в цім напрямі Правлінням проведено певну роботу.

Правління вживало заходів до поліпшення роботи шляхом: а) докладного аналізу роботи кожної філії по місячних відчитах і вичерпуючих вказівок, що до виправлення помічених хиб, як оперативного, так і техничного характеру; б) планового обревізування наших філіялів; в) спеціяльних виїздів членів правління на місця для налагодження роботи філіялів і вжиття певних заходів по кооперативній лінії.

До 1-X б/р. переведено:

повних ревізій в 30 установах

зроблено обслідування в 6 установах.

Переводяться ревізії—в Одесі, Бахмуті, Кременчуці.

Залишилось необревізованими 2 установи, а саме: Харків, Київ.

Вищезазначені ревізії та обслідування в 36-ти установах переведено 8-ми Інспекторами Банку.

На ревізію одної установи затрачувалось біля 15 днів.

9. Персональний склад.

За відчитний період Правлінню довелось звернути велику увагу на підбор співробітників для філій: в першу чергу директорів і бухгалтерів. В звязку з цим довелося робити досить багацько звільнень, переміщень і нових призначень.

Рух кількости відповідальних співробітників по філіях характеризується слідуючими данними:

На 1-е число	Директ.	В. директ.	Бухгалт.	Інспек. кооп. кредиту	Разом
На 1-X—1923	28	30	27	21	106
„ 1-I—1924	35	29	38	26	129
„ 1-VI—1924	48	33	40	35	151
„ 1-IX—1924	43	33	42	36	154

На 1-X—1924 р. було партійних:

Директорів	27
Віце-Директорів	4
Бухгалтерів	—
Інспекторів Кооп. кред. . .	4
Всього . .	35

З огляду на те, що найгостріший організаційний момент пройшов, що утворились більш-меньш нормальні умови для роботи (тверда валюта і т. инш.), а також з огляду на те, що з'ясувався характер і приблизний обсяг роботи н/філіялів, Правління приступило до розроблення сталого скороченого адміністративного апарату н/установ.

10. Становище робкас Кооперативного Кредиту.

Вище було вказано, що ми маємо на I/X-1924 р. 105 Робкас Кооперативного Кредиту.

Зведений баланс Робкас на I вересня 1924 року виносить 1.291.560 карб. (збільшення проти балансу на 1 Червня в два рази: на 1 червня баланс—603.868 корб.).

Вкладки та біжучі рахунки виносять в зведеному балансі Робкас на 1 вересня—1.019.424 корб. тоб-то 78, 9% балансу робкас.

Роля зведеного балансу Робкас в зведеному балансі всього банку і пасивів Робкас в загальних пасивах Банку, видно зі слідуючих таблиць.

1. Складова участь балансів робкас в балансах Українбанку.

	Зведен. баланс Банку		Баланс Робкас		% %
На 1 червня . .	21642949	53	603868	70	2,8
„ 1 липня . .	24393788	—	935886	85	3,8
„ 1 серпня . .	25552473	12	1047141	48	4,1
„ 1 вересня .	25020633	99	1291560	09	5,2

2. Порівняння пасивів робкас з загальною сумою пасивів Українбанку.

	Пасиви по всьому Банку		Пасиви Робкас		%%
На 1 квітня . .	5991821	65	486941	05	8,1
„ 1 травня . .	5928568	01	542275	03	9,1
„ 1 червня . .	6691088	49	585295	24	8,7
„ 1 липня . .	7425072	33	786132	08	10,6
„ 1 серпня . .	7855509	44	838823	29	10,6
„ 1 вересня .	7539304	57	1019424	11	13,5

Видатки й прибутки робкас.

	На I/VII	%	На I/VIII	%	На I/IX	%
Видатки .	51141 63	5,4	58191 10	5,6	77892 40	6,0
Прибутки	17351 89	1,9	31533 11	3,0	46180 25	3,6
Перевишка видатків над прибутками .	33789 74	3,5	26657 97	2,6	31812 15	2,4

Висновки. Сказане вище про становище і діяльність філіялів н/Банку дає підстави зробити такі загальні висновки:

1. Наш Банк, будучи єдиним на території всього Союзу Радянських Республик, що не одержав від Правительства ніяких коштів, ні в формі пайового, ні в формі дотаційного капіталу в той же час, маючи дуже обмежені вексельні й инші кредити, розвинув широку роботу по обслуговуванню кооперації (на власні пасиви).

2. Не зважаючи на те, що н/Банк не закінчив ще остаточно періоду своєї внутрішньої організації, вже ясно намітилась основна лінія його роботи, з'ясувався і усталився характер його пасивів.

3. Банк зайняв цілком певне місце в фінансово-кредитовій сітці в загальнім економічнім життю УСРР., зав'язавши ділові фінансово економічні зв'язки з професійно-робітничими державними і господарчими організаціями, заключивши низку генеральних договорів і умов загально-республіканського характеру, міцно звязавши ними великі господарчі організації з кооперативною периферією.

4. Не зважаючи на кілько фінансово-економичних криз, пережитих нашим господарством, Українбанк в цілому і кожна його установа з'окрема поступово розвиваються, як в розумінню обхоплення кооперативної периферії, так і в розумінню зібрання власних пасивів та загального регулювання фінансово-торговельної діяльности кооперації. Але перед нашим Банком стоїть ще велика робота по дальнішому охопленню кооперативної периферії і поглибшенню роботи з нею, зокрема в напрямі навязання тісніших кореспондентських зносин з кооперативними організаціями.

5. Організація Робітничих Кас Кооперативного Кредиту, не зважаючи на нерентабельність їх, мала позитивне значіння:

а) Робкаси стабілізували робітництву заробітну платню в період Радзначної валюти, спопуляризували Українбанк серед

робітництва і б) поширили серед робітництва ідею необхідности дрібних заощаджень.

Попередній фінансово-кредитовий план Українбанку

на 1924-1925 операційний рік.

Розвиток операцій Банку різко поділяється на два періоди: до грошової реформи, коли помічається стихійний буйний зріст і, після грошової реформи, коли спостерігається початок повільного розвитку операцій Банку.

За час після грошової реформи, основні статті пасивних операцій Банку збільшилися лише на 30%.

Для виявлення фінансової кон'юктури Українбанку в 1924-1925 році, ми беремо не баланс в цілому, а лише ту частину його, яка може піти на продуктивно-активні операції Банку і, головним чином, на кредитування пайщиків.

Розвитку инших частин балансу ми не передбачаємо, поскільки вони з'являються маневровими й впливу на основні операції Банку не мають.

За підставу, при складанні фінансового плану, не можна взяти розвиток операцій Банку за 1923--1924 операційний рік в цілому, поскільки в перших двох кварталах на розвиток операцій, до періоду грошевої реформи, мала вплив радзначна сістема і звязана з нею потрібність страхування коштів від обезцінення.

Доводиться базуватися на розвиткові операцій Банку після грошової реформи, себ-то з Травня 1924 року, і то з обережністю, поскільки цей період реорганізації фінансової сістеми і банківської роботи не з'являється типовим, а з другого боку припадає на період природнього торговельного застою.

ПАСИВ

Стан на 1-X 1924 р.

Основні пасивні кошти Банку на початок року в круглих цифрах дають такі орієнтовочні суми:

Пайовий капітал	3.000.000	крб.
Вклади та біжучі рахунки . . .	8.000.000	„
Кредит в Держбанку	1.650.000	„
Позики НКФ по золотій позиці й промкредиту	330.000	„
Цілевий кредит для хлібних операцій низової кооперації . . .	490.000	„
Кредит на комісово- закл. операції .	300.000	„
Нерухома решта коштів по переказових та інкасових операціях .	60.000	„
Разом	13·830.000	„

Пайовий капітал зазначено разом з паями, які умовно придбав НКФ на суму біля 250.000 крб. і які ще не оформлені.

Крім зазначеного в таблиці Держбанком ще відкрито кредит в 250.000 крб., який буде Банком використано в початку 1-го кварталу майбутнього операційного року.

Ми передбачаємо, що розвиток пасивних операцій на майбутній рік матиме такий вигляд:

Пасивні кошти

Кошти	На 1-X —1924	% % зр. за кв.	На 1-I —1925	% % зр. за кв.	На 1-IV —1925	% % зр. за кв.	На 1-VII —1925	% % зр. за кв.	На 1-X —1925
Пайовий капіт.	3000000	—	3500000	—	4000000	—	4400000	—	4400000
Вклады та б. р.	7950000	15	9150000	20	10960000	10	12100000	10	13250000
Кр. в Держбан.	1650000	—	2400000	—	340000	—	3900000	—	4400000
Поз. в НКФ по зол.поз.й промкр	330000	—	—	—	—	—	—	—	—
Ціл. кр. д-хл.оп. Низової коопер.	490000	—	425000	—	125000	—	—	—	750000
Кр. по хл. експ. та хл. загот.оп.	300000	—	460000	—	310000	—	150000	—	600000
Кред. під експ. операції	—	—	250000	—	250000	—	250000	—	250000
Нерухом. сальдо кошт. по перек. інкасов. опер.	60000	—	65000	—	75000	—	75000	—	80000
Разом . .	13830000	—	16280000	—	19120000	—	20875000		23730000

Пайовий капітал.

На протязі майбутнього року передбачається збільшення пайового капіталу лише за рахунок паїв, які має придбати Держава через Держбанк, згідно постанови У.Е.Н. на суму в 1.650.000 крб. Поскільки НКФ уже придбано умовно паїв на 250.000 (двісті п'ятдесят тисяч) передбачається збільшення пайового капіталу на 1.400.000 крб.

Крім цього, збільшення пайового капіталу, передбачається повна ліквідація боргів за паї, поскільки наявність в Банкові боргів за паї весь час робила негативне враження в плануючих та фінансових органах Держави.

Борги за паї поділяються на.

1.—строкові позики, що видані пайщикам (Низовій Кооперації) для придбання паїв, які складають 442.700 крб.

2.—борги за паї Кооперативних Центрів під соло-векселі на суму 535.900 крб.

Строкові позики на придбання паїв мають тверде забезпечення й певні строки й будуть покриті на протязі першого й другого кварталів рівними частинами.

Що ж торкається боргів за паї Кооперативних Центрів, то передбачається, що самі пентри оплатять паїв на суму 65.000крб. на протязі першого й другого кварталу, а останні 570.900 будуть до 1-VIII—1925 року, передані кооперативній периферії.

Приймаючи на увагу, що в минулому році росповсюджено й цілком оплачено паїв на 1.000.000 крб., можна бути певним, що паї на суму 570.900 крб. легко будуть росповсюджені серед пайщиків.

Вклади та біж. рах.

Вклади за минулий рік збільшились к 4,5 рази, а протягом Травня-Вересня на 30%.

На майбутній рік передбачаємо збільшення вкладів на протязі першого кварталу на 15%, другого кварталу, як найбільше живого в торговельному відношенні, на 20%, третього—четвертого кварталів, половина яких припадає на торговельний застой, на 10% в кожному.

При складанні плану розвитку вкладкових операцій мається на увазі:

1.—що всі свої розрахункові та інкасові операції пайщики Банку сконцентрують в своєму кредитовому центрові;

2.—що більшість своїх коштів вони будуть депонувати в Українбанку;

3.—що Професійні Організації та Страхоргани, як і раніш будуть тримати свої кошти в Українбанкові;

4.—розвиток операцій Робітничих Кас Кооперативного Кредиту які зараз уже займають значне місце,—11% всіх вкладів Банку і які в майбутньому році мають поширити свою роботу.

Позики в Кред. Установах.

До цього часу Українбанк користувався незначним основним кредитом по переучоту векселів у Держбанку.

Учитуючи роботу кооперації в теперешній момент і перспективи її в майбутньому, а також те, що частково Кооперацію задовольняють кредитом инші Банки, приходиться констатувати, що банківські кредити, які кооперація одержує від н-Банку, так і инших банків в цілому не з'являються достатніми для задоволення потреби кооперації в банківському кредиті.

Особливо спостерігається потреба в банківському кредиті для низової кооперації. Поскільки вона може бути найбільш повно обслуженою лише Українбанком, апарат якого найбільш наближено і пристосовано до неї, недостатня сума повинна бути Українбанком одержана від Держбанку, як додатковий кредит.

В плані одначе нотуємо ту обмежену суму кредиту в Держбанку, яку передбачаємо одержати, як відповідаючу по розміру нашому пайовому капіталу, на що є умовна договореність з Держбанком.

Крім цих кредитів Українбанкові виділено для кредитування хлібо-заготовчих операцій Низової Кооперації крб.—525.000—з цієї суми уже одержано карб. 487.500, передбачається одержати крб. 37.500.

Ця сума має бути покритою починаючи з 15-го Грудня 1924 року протягом двох місяців.

В четвертому кварталі ми сподіваємость ще раз одержати такий кредит в сумі, яка спочатку була визначена для Української Кооперації, себ то 750.000 крб.

На хлібо-експортні й хлібо-закладні операції мається в розпорядженню Банку кредит в сумі 300.000 крб., що залишилися від минулої хлібної кампанії. Крім того передбачається одержати новий кредит до крб. 300.000.

Для фінансування експортних операцій Кооперації Банки має можливість одержати до крб. 250.000.

Позики в НКФ. Позики в Н. К. Ф. по золотій позиці й промкредиту будуть зліквідовані протягом 1-го кварталу. На майбутній рік нових позик від Н. К. Ф. в план не вкладаємо, але Правління буде вживати всіх заходів до того, щоб одержати від Наркомфіну цілеві і довготермінові кредити для кооперації.

Нерухома решта коштів по переказових та інкас. опер. В роспорядженні Банку весь час залишається нерухома решта коштів по переказових та інкасових операціях, які збільшують оборотні кошти Банку. Поскільки передбачається розвиток переказових та інкасових операцій на майбутній рік, ми вводимо збільшення нерухомої решти коштів по цих операціях на 30%.

Актив.

Стан на 1-X 1924 р. На 1/X—24 року кошти Банку по активу в круглих цифрах росподілено таким чином:

Кредитування Кооперації по вексельному кредиту . . .	8.895.000
Цілевий кредит під товарові операції (хліб та фабрикати) .	1.800.000
Касовий резерв	1.135.000
Строкові позики на придбання паїв Кооперат. периферії .	445.000
Борги за паї, придб. Коопер. Центрами	635.000
Цінні папери, паї акції в инших Установах і рухоме майно.	840.000
Разом	13.830.000

Роспод. коштів по активу. Розвиток активних операцій на майбутній рік передбачається в такому вигляді:

	на 1-X-24	% зр. закв.	на 1-I-25	% зр. закв.	на 1-IV-25	% зр. закв.	на 1-VII-25	% зр. закв.	на 1-X-25
Кред. п-век. . .	8895000	—	11680000	—	15255000	—	17535000	—	17840000
Кред. п-товар. опер. (хліб і фабрикат).	1800000	—	1670000	—	1125000	—	650000	—	3250000
Касов. резерв .	1135000	—	1370000	—	1650000	—	1800000	—	2000000
Стр. поз. на придб. паів Коопер. періф.	445000	—	225000	—	—	—	--	—	--
Борги за паї придб. К. Цен. . . .	635000	—	470000	—	300000	—	150000	—	—
Цінности, що не подл. хутк. ліквід.	840000	—	835000	—	790000	—	740000		640000
Разом	13830000		16250000		19120000		20875000		23730000

Співвідн. кредитув. до паїв. Згідно статуту н/Банку пайщики мають право кредитуватися в десятиразовому відношенню до паїв. Одначе через особливий характер і обмеження пасивних коштів Банку, а також загальну фінансову ситуацію Кооперації, Банк не має можливости задовольнити своїх пайщиків кредитами в десятиразовому відношенню до паїв і примушений був кредитувати їх пересічно, як показав досвід, в п'ятиразовому розмірі.

Коли взяти реальні кредитування пайщиків (без боргів Кооперативних Центрів по паях і по золотій позиці), а також прийняти на увагу лише реальні паї (за винятком боргів по паях

Кооперативних Центрів), кредитування пайщиків Українбанком має такий вигляд:

Галузі та ступні Кооперації	Кількість оплачен. паїв	Сума боргу	Припадає боргу на 1 пай
1. Споживча Заг.-гром:			
а) центри	1059	341002	322
б) райсоюзи	4583	1206455	263
в) Коопер. 1 ступня . .	5686	1192838	209
Разом . .	11328	2740295	241
2. Робітнича:			
а) центри	416	76658	184
б) райсоюзи	286	209240	631
в) Коопер. 1 ступня . .	8666	3068178	354
Разом . .	9368	3354076	358
3. Сільсько-Господарча:			
а) центри	747	210597	281
б) Райсоюзи	3473	786812	226
в) Коопер. 1 ступня . .	4566	792000	173
Разом . .	8786	1789409	203
4. Кустарно-Промислова:			
а) центри	220	128129	582
б) Райсоюзи	436	91057	208
в) Коопер. 1 ступня . .	409	92542	226
Разом . .	1065	311728	292
5. Інші галузі:			
а) центри	500	45976	92
б) Райсоюзи	12	7499	624
в) Коопер. 1 ступня . .	777	264201	340
Разом . .	1289	317676	246
Разом по Банку . .	31836	8513184	267
Центри	2942	802362	272
Райсоюзи	8790	2301063	264
Кооперативи 1 ступня . .	20104	5409769	269

Як видно з зазначеної таблиці, Кооперація в середньому кредитувалась тільки трохи більше п'ятиразового відношення до реальних паїв.

Кооперативні Центри кредитувалися в 5-ти разовому відношенню до реальних паїв через те, що в минулому році кредитування Центрів вираховувалось до загальної кількости їх паїв і борги за паї до уваги не приймалися. В сумі боргу Центрів зазначено також позика по промкредиту і цілеві позики (дрібнокрамничний кредит).

Сільсько-Господарча Кооперація кредитувалася лише в 4-х разовому відношенні до паїв. Це пояснюється тим, що вона крім Українбанку, кредитувалася також в Укрсельбанку і в губерніяльних товариствах сільсько-господарського кредиту.

Коли прийняти до уваги, що в минулому році всі хлібні операції переважно переводилися через С/Г. Кооперацію, а зараз цілеві кредити на хлібні операції також проходять по більшій части через неї, що в таблиці не відбивається на кратньому

співвідношенні, слід рахувати, що в дійсности кредити С/Г. Кооперації є більші ніж зазначено вище.

На майбутній рік передбачається це співвідношення замінити в той спосіб, щоб пересічна сума кредиту на 1 пай по всіх галузях Кооперації відповідала фактичній можливости Банку.

По цих міркуваннях, а також в залежности від характеру діяльности кожного ступеня Кооперації Правління встановило для грошевого кредитування таке співвідношення до паїв.

Для Кооперативних Центрів	2-х	разове
„ Райспілок	5-ти	„
„ Кооперативів 1-ступня	6-ти	„
„ Центрів Роб. Кооперації	3-х	„
„ союзн. Об'єдн. Роб. Коопер. . .	6-ти	„
„ Роб. Кооперативів 1—ступня . .	8-ми	„

Для робітничої кооперації збільшено кратне співвідношення до паїв з тої причини, що значну суму вкладів Профспілок та инших Робітничих Організацій внесено в Українбанк з умовою, що ці кошти підуть на додаткове, до основного кредитування Робітничої Кооперації.

Заходи до оздоровл. портфелю.

Банк вживає всіх заходів до того, щоб в його портфелі не було так званих „дружніх" векселів і щоб ввести сувору вексельну дисципліну. В той же час веде переговори з Держбанком про те, щоб останній приймав, в забезпечення позик, соло-векселі Низової Кооперації з жиро н/Банку. Можна сподіватися, що Держбанк нарешті буде приймати від Українбанку частину його портфелю соловекселями і Банк зможе відповідно поширити кредитування Низової Кооперації під її соло векселі.

Буде також звернуто відповідну увагу на те, щоб пайщиками своєчасно покривалися борги. Ніяких відстрочок, як сістему, давати по платіжах Банк не буде, а для того щоб надалі, перейти до кредитування в твердій формі, вважаємо за необхідне перевести більш значну, ніж в минулому році, частину кредитування на учот векселів і зменшити кредитування в формі спеціяльних біжучих рахунків (on-coll).

Політика кредитування.

При кредитуванні пайщиків Банк буде підходити до кожного (в широкому розумінню) ступня Кооперації з'окрема:—Кооперативні Центри мають кредитуватись лише під тверде вексельне забезпечення, переважно в формі учоту векселів.

Райспілки, які по стану свого балансу, з'являються кредитоздатними, будуть задовольнятися кредитом під тверде вексельне забезпечення, а також під товари й товарні документи, як в формі спеціяльних біжучих рахунків, так і по учоту векселів.

Ц. Р. К. крупних робітничих центрів будуть кредитуватися переважно під торговельні векселі тих господарчих органів, робітники яких ними обслуговуються. Кредитування під соло-векселі буде допускатись лише яко виняток, не більш 10% відкритого кредиту під короткострокові векселі.

Горпо і Робкопи мають кредитуватися: частково під векселі господарчих органів, робітники яких ними обслуговуються, а частково в формі векселедавства з жиро Кооперативних Союзів. Після того, як з Держбанком буде закінчена справа з соло-векселями, ці

Організації мають також частково кредитуватись під соло-векселі але не більш 10% загального відкритого кредиту.

Селянські Низові Кооперативи мають кредитуватися переважно по векселедательському кредиту по векселях з жиро відповідних Райсоюзів, а після закінчення справи з соло векселями під соло-векселі до 30% відкритого кредиту.

На майбутній рік передбачається збільшити кредитування Житлової Кооперації, яка зараз починає займати значне місце в кооперативній системі і яка до цього часу мало втягнена в роботу Банку.

Маючи на увазі склад своїх пасивів Банк переважно буде видавати короткотермінові кредити орендним Товариствам, в той же час вживаючи заходів до одержання спеціяльних коштів на довготермінове кредитування будівельних, житлових Товариств.

Що до кредитування Ощадно-Позичкових Товариств, то ми передбачаємо, що в майбутньому році ми зуміємо задовольнити їх потребу в короткотерміновому кредиті.

Видачу довготермінового кредиту ми зможемо переводити в разі одержання від Держави спеціяльних коштів (до 300000 крб.) на видачу позик в основні капітали Ощадно-Позичкових Товариств.

Ми добились постанови Держплану про асігнування спеціяльних коштів на це.

Селянську кредитову кооперацію ми будемо задовольняти тільки короткотерміновими кредитами, поскільки довготермінові кредити в основні капітали вони одержують від Губерніяльних Товариств Сільсько-Господарчого Кредиту.

Взагалі ж, ми повинні зазначити, що перевагу в кредитуванні Банк, з комерційних міркувань, примушений віддавати тим Кооперативним Організаціям, які переводять всі свої розрахунки, інкасові та переказові операції з Госпорганами й Трестами, через Українбанк і держать у нього на біжучих рахунках свої вільні кошти.

Кредитування пайщиків, що перебувають в скрутному стані або допустили свої векселі до протесту, допускатиметься лише з метою врятування організацій тільки при умові твердого забезпечення інтересів Банку.

Строки кредитування.

Теперішня фінансова ситуація Банку дозволяє йому поступово переходити до збільшення строку кредитування і довести в майбутньому році при кредитуванні обертання оборотнього капіталу до 5-ти разів на рік. В межах цього обертання капіталу для кожної галузі і кожного ступня кооперації, в залежности від характеру їх роботи будуть встановлені окремі строки.

Гарантійне кредитування.

За друге півріччя минулого року гарантійне кредитування пайщиків Українбанком значно збільшилось. Це негативно відбивалось на Банку тому, що останньому часто приходилось викупати гарантовані ним зобовязання пайщиків з тим, щовони тільки через де-який час оплачувались своїми пайщиками.

Крім того, виявлення на ринку багатьох гарантій Банку теж робить негативне враження.

Це примусило Банк ввести для своїх філій обмежені ліміти для гарантійного кредитування, що передбачається також на майбутній рік.

Ми вважаємо, що гарантійні кредити Українбанку не можуть бути постійним методом страхування Трестів від неплатіжів Кооперації, а тільки з'являются засобом зв'язку Кооперації з Трестом.

А тому ми вважаємо, що Кооперативні Центри при їх зносинах з Російськими Торговельними Організаціями не повинні користуватися гарантійними кредитами в Українбанку.

Кооперативним Центрам відкривається гарантійний кредит головним чином для їх зносин по закордонній роботі.

Райсоюзи мають користуватися гарантійними кредитами лише при їх торговельних зносинах з торговельними організаціями центральних ринків. Для місцевого-ж ринку, як правило, гарантійні кредити їм видаватися не будуть.

Низова Робітнича Кооперація, ГорЕПО і крупні низові сільські кооперативи користуються гарантійними кредитами в Українбанку в залежности від розміру і роду їх операцій. Селянська низова кооперація, потреби якої в краму задовольняють Райспілки, гарантійним кредитом користуватися не може.

Банк видає гарантії лише кредитодатнім пайщикам. Протестованим пайщикам гарантії Банком видаватися не будуть, навіть і тоді коли ці гарантії цілком забезпечені, поскільки це робить негативне враження про Банк.

Видача гарантій вводиться в сістему загального кредиту і з'являється додатковим кредитом. Цей кредит разом з звичайним кредитом не може перевищувати 10-ти разової вартости набутих паїв.

Загальна сума всіх виданих по банку гарантій не повинна перевищувати двухразової суми пайового капіталу Банку.

Цілеві кредити під хлібні і товарові операції.

Пересічна сума власних коштів Банку, що асігнуються на кредитування під товарові операції, складає не більше 10% загальної суми продуктивно-активних операцій Банку.

Касовий резерв.

Для нормальної роботи Банку в сучасних умовинах необхідно, щоб касовий резерв складав 15% вкладів та біжучих рахунків, з яких 10% знаходяться в філіях, а 5% складають Центральний резервний фонд, який перебуває в роспорядженні Правління й використовується для підкрепи тих філій, де помічається виборка. вкладів. На перший погляд зазначений вище касовий резерв в 15% до вкладів та біж. рахунків є великий, але, приймаючи на увагу потрібність певної касової броні для виправдання невиплачених переказів і сум по інкасових операціях, цей % не є перебільшений.

Цінности, що не повертаються на продукт. активні операції.

Зараз в роспорядженні Банку мається:

Цінні папери	307.889 крб.
Паї Банку в инших устан.	386.835 „
Рухоме майно	138.000 „
Разом	832.724 „

На протязі майбутнього року ми передбачаємо з цих цінностей реалізувати цінних паперів на 200.000 крб.

Баланс Банку.

Крім зазначених вище основних рахунків балансу, на балансі Банку ще маються слідуючі рахунки.

По пасиву:

Розрахунки між Правлінням і філіями	6.201.012	крб.
Кредит під старі експортні операції	1.317.326	„
Кредитори	1.416.279	„
Результативні рахунки	1.894.904	„
Инші рахунки	1.363.662	„
Разом	12.193.183	„

По активу:

Крам по хлібних операціях	1.685.125		
Крам по опер. з фабрикатами	53.485		
		1.737.610	крб.
Розрахунки між Правлінням і філіями		5.903.024	„
Дебетори		1.550.902	„
Результативні рахунки		1.897.029	„
Инші рахунки		1.103.624	„
Разом		12.193.183	„

На рахунку власного краму рахується значна сума по хлібних операціях—1.685.125 крб. Це той хліб, який находиться в експорті ще з попередньої хлібної кампанії, але поскільки до цього часу розрахунки по цій операції ще не переведені, він залишався на балансі.

Кредит по старих хлібо-експортних операціях в сумі крб. 1.317.326 фактично є покриття за експортний хліб.

По операціях з фабрикатами рахується власного краму на крб. 53.435. Цей лишок краму залишався переважно від операцій Банку з Югосталью.

В останні часи операції за власний рахунок припинені й на балансові буде значитися лише той власний крам, який випадково попаде в Банк по розрахунках з пайщиками, або иншими організаціями.

Рахунки дебіторів і кредиторів, які займають в балансі Банку значне місце залишились від попередніх операцій.

Надалі передбачається зменшення цих рахунків.

Розрахунки між Правлін. і Установ.

Весь час, і особливо після грошевої реформи, помічається значна заборгованість з одного боку де-яких філій Правлінню, а з другого боку Правління де-яким філіям.

Ця заборгованість склалась тому, що в де-яких філіях, після грошевої реформи, була значна вийомка вкладків. Крім того богато н/філій не мають можливости задовольнити своїх пайщиків кредитами за рахунок власних пасивів і проводять кредитування пайщиків за рахунок своєї заборгованности Правлінню.

В останні часи Правління прагне до того, аби зменшити сальдо цього рахунку шляхом урегулювання цієї заборгованости. Таким чином цей рахунок залишається лише як розрахунковий між Установами Банку. По результативних рахунках активу значиться на 1/XI б./р.—1.897.023 крб., а по пасиву на теж число,—1.894.904. Таким чином по балансу значиться збитків на 2.119 кар. Але, можно сподіватись, що після закінчення

операційного року й виявлення всіх прибутків по товарових і хлібних операціях, рік закінчиться з невеликими прибутками.

Инші рахунки (перехідні суми, підвідчітні суми, нерухоме майно фонд нерухомого майна), як по активу, так і по пасиву, майже балансуються.

Кореспондентські зносини.

На території Союзу Банк має угоди з трьома кореспондентами-Банками (Всекобанк, Роскомбанк, Гомельский Роб. Банк). По цих угодах Банку дано кредит в розмірі 50.000 карб. Надалі Банк вважає за необхідне вступити в кореспондентські зносини з Держбанком, Промбанком і де-якими комунальними Банками.

Поширення кореспондентських зносин має велике значіння для Банка, поскільки, завдяки цьому, він буде мати можливість збільшити свої інкасові та переказові операції.

З закордоном Банк має кореспондентські зносини з 12 кореспондентами—Банками: Англії, Німеччини, Італії, Франції, Польші, Чехо-Словаччини, Угорщини, Америки, Палестини, Латвії та инш.

При цих зносинах Банк має кореспондентський кредит в О.Є.Н. Б.— 5.000 фунт. ст., а французькому кооперативному Банку по 10.000 франків. По ходу операцій минулого року можна передбачати на протязі майбутнього року значне збільшення переказових та інкасових операцій з закордоном.

Інкасові та переказові операції.

За друге півріччя минулого року Банк значно збільшив свої переказові та інкасові операції, які по Центральній К-рі збільшились приблизно в 4 раза.

На майбутній рік передбачаємо, що н/пайщики всі свої переказові та інкасові операції будуть провадити через н/Банк і гадаємо, що ці операції значно збільшуться. Крім прибутків, пошире ня переказових та інкасових операцій має вплив на збільшення біжучих рахунків Банку і на поширення його клієнтелі.

Операційний тариф.

За друге півріччя минулого року Банком встановлені %% ставки, які, по активних операціях, на 50% перевищують ставки Держбанку. Не було можливости зменшити ці відсотки тому, що Банк платив дуже високий відсоток (до 10% річних), Держбанкові а також платив високий %% по вкладкових операціях. Крім того Банку, з метою децентралізації, приходилось наближати свій апарат до периферії шляхом відкриття нових Установ.

В майбутньому році, поскільки передбачається значне збільшення пайового капіталу, а також зменшення організаційних видатків звязаних з організацією нових Установ і %%, які Українбанк виплачує Держбанкові, можливо, що удасться по активних операціях зменшити %%. Тому, при складанні кошторису на рік, ми беремо 13% річних на кредитування. Передбачається також зменшення комісії по кредитуванню в середньому до 1-2% .

По вкладкових операціях Банк платить в середньому від 6—9% річних в залежности від характеру вкладів (стабільні вклади і ті, що швидко обертаються).

По всіх коштах Банк платить в середньому приблизно до 9% річних і, таким чином, %% напруження получається 4, який в найближчі часи Банком не може бути зменшений.

Поскільки Банку зараз ще приходиться вжити заходів до поширення своєї клієнтури по вкладах, на протязі першої половини майбутнього року, не передбачається зменшити відсотки по вкладкових операціях.

При проведенні, на протязі майбутнього року, фінансового плану передбачається одержати прибутків в сумі 3.346.392 крб. і перевести витрат в сумі 3.136.973 крб.

Бюджет Банку. Таким чином майбутній рік має закінчитися з прибутком в сумі крб. 209.419, що до пайового капіталу аа I-X—1924 року складає 7%.

План товарових операцій.

I. По хлібному п/відділу.

Хлібні операції. 1. Характер сільського господарства, що має основною статею свого бюджету „реалізацію врожаю“ та незабезпеченість його оборотніми коштами, ставить перед необхідністю продавати зернохліб в часи несприятливі, хліб продається за низькі ціни, а иноді й зовсім не буває змоги продати зернохліб.

2. В нормальних умовах переведення хлібної торговлі вимагає утворення звязку поміж споживачем та продуцентом, що можливо лише при правильній організації кооперативного збуту зернохліба шляхом хлібозаставних та комісійно-посередницьких операцій.

Уже в минулому році це питання було на черзі, але ми не були підготовлені практично перевести це в життя. В цьому році Українбанк це питання наперед розробив, накреслено було плани переведення в життя цих видів хлібних операцій й ухвалено його вищими відповідними Держустановами—Держпланом та УЕР-ою, але потім по виявленню неврожайности зернохліба перевести хлібні операції по цьому планові не було можливим, через що примушені обмежити хлібо-заставні та комісійно-посередницькі операції до мінімальної кількости, які надалі послужать досвідом до правдивої постановки їх.

Методи переведення хлібних операцій. 3. Основними методами переведення хлібних операцій в 1924—25 р. Хлібний Відділ Українбанку ставить:

а) позичково-заставні та

б) комісово-посередницькі операції по збуту зерно-продуктів кооперативних установ першого й другого ступенів та по постачанню, як кооперативних так і Державних установ. *Заготовка зернопродуктів рішуче припинена.*

Завдання відділу. 4. Переводячи хлібні операції зазначеним методом Українбанк ставить своїм завданням: 1) фінансуючи хлібозаставні операції в згаданій формі—дати своїм клієнтам кооперативній периферії і пайщикам Українбанку—можливість реалізувати зернохліб в час сприятливий, 2) схоронити й привести в кращий вигляд зібраний нами зернохліб (очистка), 3) дати змогу своїм пайщикам безпосереднього виходу на зовнішній ринок, усунувши досить дорогих і зайвих посередників, 4) реалізувати зернохліб в переробленому вигляді, фінансуючи кооперативні підприємства

по переробці зернохліба і цим самим збільшити вартість його, а також залишити в господарствах послід для годівлі худоби, цим сприяючи розвиткові скотарства, 5) дати змогу своїому комітентові одержати повну вартість пропонованого Українбанкові для комісової реалізації зернохліба з удержанням лише дійсних витрат звязаних з переведенням цеі операції та комісової нагороди по встановлених мінімальних відсоткових ставках.

Спосіб переведення хлібних операцій.

5. Хлібні операції Ухраїнбанк має переводити переважно з хлібом кооперативних установ своїх пайщиків і в части з хлібом кооперативних селян-продуцентів через свої кооперативні Товариства.

6. В заставу та для комісової реалізації чи постачання має прийматись зернохліб експортних культур встановленого стандарту. Особлива увага має бути звернена на інтенсивні культури: 1) бобові—а) горох, б) квасолю, в) чичевицю, г) віку, 2) олійні —сояшник, 3) кукурузу та 4) продукти переробки зернохліба: а) борошно, б) висівки, в) крупу, г) макуху.

Розмір хлібних операцій.

7. Згідно урядового плану кооперативними установами має бути заготовлено в хлібну кампанію біля 72 міл. пуд. зернохліба. Приймаючи на увагу новизну справи, загальну неврожайність цього року, великий розмір необхідних для переведення хлібних операцій средств, до де-якої міри техничну непідготованість апарату. Хлібний Відділ Українбанку гадає в біжучу хлібну кампанію провести хлібозаставну та комісово-посередницькі операції, а саме прийняти в заставну лише біля 5,5% всієї заготовки зернохлібу кооперативними організаціями—4 міл. пуд., та за 2 міс. майбутньої хлібної кампанії—серпень та вересень 1925 р.—2,5 міл. пуд., а разом 6,5 міл. пудів.

Цю кількість можна вважати нормальною, відповідаючою дійсноти і можливою що до переведення відносно фінансових коштів Українбанку.

Поку льтурах ця кількість поділяється так: а) жита—500 т. пуд., б) пшениці—1100 т. пуд., в) ячменю--200 т. пуд., г) вівса—50 т. пуд., д) гречки—150 т. пуд., е) проса—250 т. пуд. ж) кукурузи—800 т. пуд., з) бобові - 350 т. пуд., і) сояшнику 500 т. пуд., і к) макухи—100 т. пуд., разом—4 міл. пуд.

Спосіб і строки реалізації.

8. 3—4 міл. пуд. зернохліба одержаного для комісової реалізації предбачається реалізувати на закордонних ринках—експортувати біля 2 м. пудів, решта реалізується на ринках союзу та України.

9. По місяцях хлібні операції передбачається переводити в такій кількости.

а) Хлібні операції кампанії 1924—25 р.

Жовтень	800 т. пуд.	Березень	300 т. пуд.
Листопад	600 „ „	Квітень	300 т. „
Грудень	500 „ „	Травень	400 т. „
Січень	400 „ „	Червень	200 т. „
Лютий	500 „ „		
		Разом . .	4. міл. п.

б) Хлібні операції кампанії 1925—26 р.

Серпень	1000 т. п.	Вересень	1500 т. п.
		Разом на 2 м.	2.500 т. п.
		Всього за рік	6. 500 т. п.

Вартість зернохліба.

10. Допускаючи, що ціни на зернохліб пересічно на протязі хлібної кампанії орієнтовочно за один пуд будуть жито—65 к., пшениця—1 крб., 10 к., ячмінь—65 к., овес—75 к., кукуруза—60 к., бобові—1 крб. сояшник—90 к., або при орієнтовочному росподілові зернохліба по культурах пересічна ціна обезліченого одного пуду зернохлібу виносить 80 к., що складає суми, необхідні для переведення хлібних операцій:

1) хлібної кампанії 1924—25 р. на 4 м. п. а 80 к. 3200.000
2) на Серпень, Вересень, 1925 р. 2,5 м. п. а 80 к. 2000.000

Разом . . 5.200.000

Джерела коштів.

11. Передбачається що біля 30%, зазначеної вище вартость зернохлібу, що прийнято в заставу та для комісової реалізації має буди одержано від Держбанку та Експорт хлібу—за експортний зернохліб, що складає 1.560.000, крб. решту коштів для переведення хлібної кампанії необхідно виділити зі звичайних зворотніх средств Українбанку а саме—3.640.000.

На підставі попереднього досвіду строк обігу коштів, загружених в хлібні операції становить 1½—2 місяця. Виходячи з таких міркувань щомісяшна та щоквартальна загрузка коштами буде така.

	Пуди в тис,	à	Кошти (тис. крб.) Разом	Держб. Експ. хліб.	Власні	Повор. кошти Разом	Держб. Експ.	Влас.	Щоміс. загруза Разом	Держб. Експ.	Власн.
Жовтень	800	80	640	190	450	—	—	—	640	190	450
Листопад	600	„	480	140	340	—	—	—	1120	330	790
Грудень	500	„	400	120	280	640	190	450	880	260	620
Разом за 1—кварт.	1900	„	1520	450	1070	640	190	450	880	260	620
Січень	400	„	320	100	220	480	140	340	720	220	500
Лютий	500	„	400	120	280	400	120	280	720	220	500
Березень	300	„	240	70	170	320	100	220	640	190	450
Разом за 2 кварт.	1200	„	960	290	670	1200	360	840	693	210	483
Квітень	300	„	240	70	170	400	120	280	480	140	340
Травень	400	„	320	100	220	240	70	170	560	170	390
Червень	200	„	160	50	110	240	70	170	480	150	330
Разом за 3 кварт.	900	„	720	220	500	880	260	620	506	150	356
Липень	—	„	—	—	—	320	100	220	160	50	110
Розом за хліб. камп.	4000	„	3200	960	2240	3040	910	2130	640	192	458
Серпень	1000	„	800	240	560	160	50	110	800	240	560
Вересень	1500	„	1200	360	840	—	—	—	2000	600	1400
Разом за 4 квар	2500	„	2000	600	1400	480	150	330	986	296	690
Разом за 2 м. хл. кам 25 р	2500	„	2000	600	1400	160	50	110	1400	420	980
Всього за рік	6500	„	5200	1560	3640	3200	960	2240	770	230	540

Максимальна загрузка коштів.

12. Таким чином загальна максимальна загрузка коштами спадає на Листопад місяць біжучої хлібної кампанії (не рахуючи Серпня та Вересня 1925 р.) . . . . . 1.120 тис. карб
з них необхідно виділити з власн. кошт. . . . 790 „ „
Пересічна ж заг. щомісяшна загрузка є . . . 640 „ „
виділен. власних зворотніх коштів . . . . . 458 „ „

Росподіл цільових кред.

12. На підставі угоди з Держбанком і цільовий кредит, асигнований державою росподіляється поміж низовою кооперацією на заготовку нею зернопродуктів в загальній сумі 525 тис. карб. з яких уже одержано й росподілено . . . . . 487,5 „ „

Окрім того з минулої хлібної кампанії залишалось ще не повернуто Держбанкові цільових кредитів:

а) для низової кооперації . . . . . 123.492—10 к.

б) для власн. хліб. опер. Українбан. . . . 173.730

З приводу цих кредитів піднято прохання про продовження терміну поверення цих кредитів.

II. По п/в. фабрикатів.

В минулий відчитний рік Українбанк переводив товарові операції, як комісово-посередницького характеру, так і за власні кошти які були передбачені затвердженим зборами пайщиків планом.

З другої половини року Українбанк рішуче одмовився від переведення товарової роботи за власний рахунок, обмежившись провадженням лише комісово-посередницької роботи фінансуванням кооперативного збуту, та-переведенням комісово-гарантійних операцій по заключенню генеральних умов з трестами і сіндікатами на збут їх краму для кооперації.

По плану, прийнятому Правлінням в Червні м-ці ц/р було визнано доцільним переводити справу з фінансуванням цукру, яець, худоби, птиці, хмелю, тютюну олії, то-що.

До Жовтня м-ця було прийнято й реалізовано 262000 пудів цукру, видано на фінансування яешної операції 200.000 кар. на фінансування птиці видано 60.000 карб.. До Жовтня м-ця по дорученню Житомирського Райсельсоюзу продано 700 пудів хмелю; ця кількість хмелю в той-же час зфінансована, гроші на неї одержані від покупця. Реалізовано власного та комісового краму за минулий рік на суму біля 2.000.000. карбованців в центрі, не рахуючи операцій по філіях.

Найбільш видатними операціями були операції з цукром, якого продано 67.000 пудів на суму більше 600.000 карб..

Махорки продано 23 з половиною тисяч скринь на суму 528.000 карбованців. Заліза 60.000 пудів на суму 235.000 карбованців.

Взагалі треба сказати, що операції по реалізації, як власного, так і комісового краму були мало рентабельні, загальна сума прибутків виносить біля 50 тисяч карбованців. Проте ця сума не характерна, бо прибутки одержувалися безпосередньо по філіях, а за відсутністю річного відчіту остання сума ще невідома.

Крім цієї роботи переводилась робота по заключ. гарантійних умов з трестами й сіндікатами, при чім умови було заключено приблизно з 20 організаціями.

На майбутній операційний рік намічається план роботи по фінансуванню цукру 500.000 пудів, птиці 500 вагонів, яєць 1.000 вагонів, хмелю 10.000 пудів, тютюну 300.000, олії 100.000 п.

Загрузка коштів Банку на І-ше Жовтня виявляється в сумі 860.000 карбованців. На перше Січня ця сума має винести 220.000 карб., на 1-ше Квітня 370.000 карб., на 1-ше Липня—220.000 кар., і на 1-ше Жовтня 680.000 карб

З'окрема по товарових операціях передбачається вкласти біля 5%, загальних коштів Банку. Крім цих операцій мають переводититсь, як і в минулому році операції по заключенню генеральних комісових гарантійних умов з трестами й сіндікатами, а також намічається робота по увя'зці з ними роботи Банку в справі фінансування заготовчої операції, як експортної, так і імпортної, потрібним для кооперації крамом.

Всього прибутку передбачається по всіх товарових операціях за весь рік до 500.000 карб.

ВИДАТКОВО-ПРИБУТКОВИЙ КОШТОРИС

ВИДАТКИ:

Видаткова частина бюджету н/Банку на 1924/1925 рік.

Адміністративно-господ. видатки:				
1. Утримання співроб. Українбанку	828387	—		
а) 10% соцстраху	132500	—		
б) 2% місткому	16566	—		
в) 1% культфонду	8283	—		
г) 10% запасного й кваліфікаційного фонду на утримання апарату	98750	—	1084306	—
2. Утримання помешкання:				
а) н/Установ	167401	—		
б) власних будинків	4000	—	171401	—
3. Канцелярські видатки:				
а) поштово-телеграфні	39612	—		
б) телефони	26013	—		
в) книги—бланки	52830	—		
г) канцелярське приладдя	44430	—		
д) об'яви, реклами, друк. балансів	25634	—		
е) друкування відчиту	1000	—		
ж) газети і журнали і инша література	10654	—	200173	—
4. Збори та податки:				
а) урівнюючий збор	88652	—		
б) особистий промисловий податок	7775	—		
в) гербовий податок	3612	—	100039	—
5. Инші господарчі витрати:				
а) роз'їзди та командір.	84210	—		
б) благодійні й допомога	14107	—		
в) судові витрати	15212	—		
г) страхівля майна н/Банку	1875	—		
д) инші дрібні видатки	11296	—		
е) 8% амортизації рухомого майна н/Банку	11100	—		
ж) 2% „ нерухомого майна	7860	—	145660	—
Операційні видатки:				
Відсотки:				
1. По вкладах і біж. рахунках з середньої суми, згідно фінансового плану 10.682.000 карб. з 7 1/2 річних	—	—	801330	—
2. На позики у Держбанку з середньої суми, згідно фін. плану 3.200.000 карб. за 10 1/2 % річн.	—	—	336000	—
3. По кредитах на переведення хлібних операцій, згідно опер. плану Хлібо-Залогового Відділу	—	—	50924	—
4. По кореспондентських рахунках	—	—	49838	—
Комісія:				
5. а) переказових операцій	13200	—		
б) инших дорученнях	86495	—		
в) кореспондентських рахунках	5003	—	104698	—
3% непередбачені	—	—	92604	—
Разом по видатковій частині бюджету	—	—	3136973	—
Прибутки по бюджету	—	—	209419	—
ВСЬОГО	—	—	3346392	—

УКРАЇНБАНКУ НА 1924/1925 РІК

ПРИБУТКИ:

Прибуткова частина бюджету н/Банку на 1924/1925 рік.

Відсотки:				
1. По вексельному кредитуванню, згідно фінансового плану з середньої суми 14.000.000 карб. з 13% річних . . .	—	—	1820000	—
2. По кредитуванню під хлібні операції, згідно операційного плану Хлібо-Залогового Відділу	—	—	118776	—
3. По біжучих рахунках у других кредитових установах, згідно фінансового плану, з середньої суми 748.000 карб. з 5% річних	—	—	37400	—
4. По кореспондентських рахунках	—	—	43310	—
5. По цінних паперах (золотій і селянській позиці), згідно фінансового плану з середньої суми 150.000 крб. з 6% річних	—	—	9000	—
Комісія:				
6. По кредитуванню з пересічної суми в 14.000.000 карб., згідно фінансового плану, по 1/2% на квартал	—	—	280000	—
7. По хлібо-залогових і комісово-посередницьких операціях, згідно операційного плану Хлібо-Залогового Відділу . .	—	—	182375	—
8. %% та комісія по товарових операціях, згідно операційного плану Відділу фабрикатів	—	—	263987	—
9. По інкасових операціях згідно фінансов. плану. . . .	—	—	115795	—
10. По інвалютних операціях, „ „ „	—	—	7313	—
11. По гарантійному кредиту з загального обороту 24.000.000 к. згідно фінансового плана при 1%	—	—	240000	—
12. По переказових операціях	—	—	148730	—
13. Инших операцій	—	—	50879	—
14. По кореспондентських рахунках	—	—	4827	—
15. Прибутки від експлоатації власного нерухомого майна. .	—	—	24000	—
ВСЬОГО	—	—	3346392	—

Пояснююча записка

До попереднього бюджету Українбанку на 1924/1925 рік.

Відсутність в н/роспорядженні конторисів н/Установ на майбутній рік не дає змоги представити Раді фактичний бюджет на 1924/1925 рік, чому ми обмежуємось лише попереднім конторисом.

За основу попереднього конторису прийнято досвід дійсних витрат і прибутків за минулий рік, а також передбачаємий фінансовим та товаровими планами розвиток операцій Банку.

Видаткова частина Бюджету.

Адміністративно-господарчі видатки.

Утримання персональн. складу.

Штат співробітників по всьому Банку після перегляду його і відповідного скорочення на 1-X б. р. складає 851 осіб з них:

а) По Головному Управлінню	117
б) По Центральній Конторі з Хлібним та Товаровим Відділами	112
в) По Установах I-го поясу	390
г) По Установах II-го поясу	182
д) По 26-ти Робкасах	51
	851

Пересічну суму місячного утримання 1—співробітника

для Головного Управління взято	105	крб.	— коп.
для Центральної Контори . .	90	„	— „
для Установ I-го поясу в губернських містах	80	„	— „
для Установ I-го поясу в район. містах	76	„	— „
для Установ II го поясу в губерн. містах	70	„	— „
для Установ II го поясу в район. містах	64	„	— „

Таким чином, вартість апарату складає на рік крб. 828.387 яка з видатками по соцстраху, місцькому, культфонду (по ставках існуючих зараз) складає карб. 985.736.

Можливо, що видатки по соцстраху та инш. будуть зменшені. На передбачені витрати по утриманню взято 10% загальної суми утримання.

Утримання помешкання для Устан. Банку.

Сума витрат прийнята в розмірі видатків минулого року зі збільшенням на 25%.

Канцелярські видатки.

В зв'язку з закінченням організаційного періоду, який викликав збільшення канцелярських видатків: проти минулого року вони зменшені по центру на 20%,—по периферії на 15%.

Збори та податки. Відповідно передбачаємому збільшенню операцій Банку урівнюючий податок збільшено проти минулого року на 25%, гербові видатки збільшені на 10%, особисто-промисловий взятий в сумі фактичних витрат минулого року.

Інші видатки. З зв'язку зі взятою лінією на обмеження благодійних, господарчих та инших витрат, дійсні витрати минулого року зменшені: по центру на 20%, по периферії на 15%.

%% до виплати.

Операційні видатки.

Загальна фінансова кон'юнктура вимогає від Банку виплати по вкладкових операціях 7—½% річних, через що зазначена в таблиці пересічна сума вкладів та біж. рахунків потрібує видатків по %% карб. 801.330.

Пересічна сума н/позик в Кредитових Установах, виходячи з тарифу: по центру—9%, по периферії—11%, а пересічно—10½%, потрібує виплати %% по них в сумі—крб. 336.000.

По цілевих кредитах на хлібні операції взято 9%, т. як розрахунки по них Банком переводиться в центр і

Комісія по переказових, інкасових та кореспондентських операціях, в зв'язку з передбачаємим збільшенням цих операцій, збільшена проти минулого року на 50%, що дає загальну суму 104.698 крб.

Непередбачені видатки. На непередбачені видатки взято 3% з загальної суми витрат 92.604 крб.

Таким чином видаткова частина кошторису в 1924-1925 році буде виносить 3.136.973 крб.

Прибуткова частина бюджету.

Поскільки зазначена в видатковій частині бюджету сума може бути покрита лише за рахунок единих прибуткових частин бюджету, відсоток по активних операціях та комісії по кредитуванню й товарових операціях, %% напруження в н/Банку повинні бути не менш 4%.

По вексельн. кредит. Тому % по кредитуванню пересічно проти 9%, що платить Банк по пасивних операціях може бути встановлений в 13%.

Поскільки пересічна сума вексельного кредитування в н/фінансовому плані виноситя 14.000 000, %% по вексельному кредитуванню дадуть 1.820.000 крб.

%% по цілевих кредитах під хлібні операц. Поскільки видача цілевого кредиту під хлібні операції зв'язана з переведенням Банком комісових операцій по хлібу, основний розмір %% нами вираховується до 10—12% річних.

Виходячи з цього прибуток по одержаних %% по цілевих кредитах дасть суму крб. 118.776.

%% по б. р. в иниш. кр. устан. Фінансовий план передбачає депонування нами по біж. рах. Держбанку 50% касового резерву при 5% річних, що платить Держбанк, по н/вкладах крб. 748.000, сума одержаних %% дасть крб. 37.400.

Відсотки по цін. пап. В зв'язку з передбачаємою реалізацією 50% наявних в портфелі н/Банку цінних паперів пересічна сума вартости залишившихся в Банку цінних паперів, дасть прибуток (5%) крб. 9.000.

Комісія. Комісія по вексельному кредитуванню вирахована із пересічної суми вексельного кредиту в крб. 14.000.000 по 1/2% на квартал, що дає загальну суму прибутку по цій статті крб. 280.000.

Комісія як по хлібних операціях, так і по товарових (фабрикати) вирахована в сумі 446.362 карб. (див. окремий план Товарового Відділу).

Інкасові, інвалютні, переказові, кореспондентські та инші операції з міркувань, що представлені в фінансово кредитовому плані дадуть банкові в майбутньому році комісію карб. 327.541—1% делькредере від загального обороту від гарантійного кредиту дасть крб. 240.000. Від эксплоатації нерухомого майна Банку маємо одержати прибутків 24.000 крб.

Таким чином, прибуткова частина бюджету за 1924-1925 рік виносить 3.346.392 крб., яка при видатках в крб. 3.136.973 дасть прибутку за майбутній операційний рік крб. 209.419 або 7% до пайового капіталу Банку на 1/X-24 р.

ПОПРАВКА.

В № 6 Інформаційного Бюлетеню надруковано постанову ЦВК та Раднаркому Союзу СРР від 6-го червня б-р. про оплату гербовим податком біжучих рахунків, в якій трапилась помилка: під літ. „а" п. 2-го надруковано—„коли сума вкладів не перевищує 100 карб.", а треба—„*перевищує*".

Преса про Українбанк.

З 20-VIII по 10-X про Українбанк було надруковано по таких виданнях.

1. Укр. Экономист № 125—23-VIII Реализация Украинбанком облигаций крестьянского займа.
2. „ „ „ 126—24-VIII Почему необходимы хлебо-залоговые операции. Ст. Арк. Степаненко.
3. „ „ „ 127—26-VIII Целевая ссуда кооперации на хлебо-заготовки (хроника).
4. „ „ „ „ „ Денежное обращение за июль 1924 р.
5. „ „ „ 130—29-VIII Банки на Подолии (ст. Гольдинера).
6. „ „ „ 131—30-VIII О кредитоспособности кооперации ст. т. Высочанского.
7. „ „ „ 134— 3-IX Кредитование низовой кооперации.
8. „ „ „ 136— 5-IX Финансирование госбанком укр. хлебозаготовит.
9. „ „ „ 137— 6-IX Сеть кредитных учреждений. Окунев.
10. „ „ „ „ „ Итоги дискуссии о гарантийном и органе.
11. „ „ „ 145—16-IX Расширение заграничных кореспондентских сношений Українбанка.
12. „ „ „ 147—18-IX Из банковой практики на местах, ст. Каценельсон
13. „ „ „ „ „ Українбанк и рабочая кооперация.
14. „ „ „ 149—20-IX Результаты обследования кредитных учреждений Одессы.
15. „ „ „ 150—21-IX Київська філія Українбанку (розм. з директ. Столяренком).
16. „ „ „ 230— 1-X Достижения Украинбанка (Одесская філія) П.О.
17. „ „ „ 7— 8-X Сессия Совета Українбанка.

18. Вісти № 191—24-VIII Звільнення робкас Україбанку від обов'язкового мінімуму.
19. „ „ 192—26-VIII Більше уваги кредитовій кооперації.
20. „ „ 193—27-VIII Хроніка про Україбанк.
21. „ „ 194—28-VIII Угода Губпрофради з Україбанком (хрон.)
22. „ „ 195—29-VIII Діяльність укр. кооперації в Англії (розмова з Меєровичем, директ. н/представництва).
23. „ „ 208—13-IX Гарантійний комітет. Ст. т. Височанського.
24. „ „ 210—16-IX Діяльність Україбанку (УЄР).
25. „ „ 213—19-IX Про впорядкування кредитової роботи П. Христюк.
26. „ „ 215—21-IX Наші банки. Христюк П.
27. „ „ „ „ Про робітничі каси в Укрбюро ВЦСПС.
28. „ „ 218—25-IX Подяка Виконбюро ІНГ колективу н/Банку за виставу.
29. „ „ 228— 7-XI До сесії ради Україбанку.
30. „ „ 229— 8-X Сесія Ради.
31. Фин. Газета № 188—26-VIII Размежевание деятельности банков, ст. Юровского.
32. „ „ „ 223— „ Участие Государства в основном капитале Украинбанка.
33. Голос Труда (Полтав.) № 188—20-VIII Діяльність Полтавської філії Україбанку.
34. „ „ „ „ 196—29-VIII Деятельность местных банков Д. Донской.
35. Нова Громада № 28-26 Зиновьєвська філія Україбанку.
36. Плуг і Молот № 92 Україбанк. Коновецький.
37. Вестник профдв. Укр. № 46 Украинбанк и рабочая кооперация.
38. Роб. сел. Правда № 131 Хлібо-заставні оцерації Уманської філії Україбанку.
39. Коммунист № 217—21-IX О работе сберегкас (Укрбюро ВЦСПС).
40. Торг. Пром. Бюллетень Киев. Тов. Бирм № 204 Деятельность Киевской филии Украинбанка.
41. Більшовик № 212—18-IX Розвиток діяльности Київської філії Україбанку (зріст пайщиків).
42. Фин. Бюллетень № 43 Мелкий кредит. Пр. Соболев.
43. Известия (Одесса) № 1442 Кредитование рабочей кооперации Украинбанка.
44. Вісти від 10-IX 24 р. Баланс Україбанка на 1-VIII-24 р.
45. „ № 228—7-X „ „ „ 1-IX
46. Укр. Эконом. № 7—8-X „ „ „ „

Обіжно.

До місцевих зборів пайщиків.

До всіх установ н/Банку.

Незабаром закінчується операційний 1923-24 рік роботи н-Банку. В звязку з цим на місцях будуть скликатися районові Збори пайщиків н-Банку.

Бажано було би, аби ці Збори відбувалися в Листопаді місяці б/р.

На порядок денний обов'язково слід поставити такі питання (крім тих, які Ви сами найдете необхідними):

а) Доклад про роботу н/Банку в цілому і з'окрема філій за 1923-1924 операційний рік.
б) Інформаційний доклад про майбутню роботу філій.
в) Вибори (чи довибори) членів учотно-позичкового К-ту і
г) біжучі справи.

Про час призначення загальних зборів пайщиків В-району прохаємо заздалегідь повідомляти нас.

Протоколи Зборів надсилайте (в копіях) до Інспекції н/Банку.

Всеукр. Кооп. Банк.

Телеграфна позиційна відо

УСТАНОВИ	Готівка				Кредитування кооперації			
	1/IX	11/IX	21/IX	1/X	1/IX	11/IX	21/IX	1/X
1. Бахмут	49049	103407	115851	79870	419817	481080	473222	511864
2. Бердянськ	15958	25421	28844	34181	99300	113595	135440	139996
3. Біла Церква	6334	2677	7742	2845	31691	42528	47355	56961
4. Винниця	10938	10938	11496	12136	315265	315265	343653	332323
5. Гадяч	5703	10659	7204	7204	24901	27680	31677	31677
6. Єлисавет	29599	24787	19883	20915	166137	173871	190465	194385
7. Житомір	21099	18606	18096	47670	307712	299350	318069	322938
8. Запоріжжя	19415	36185	17200	13950	232497	227747	180563	184190
9. Ізюм	20397	31378	14252	31812	156316	156726	153483	159447
10. Кам.-Подільський	6388	7033	9245	3897	32945	31555	34117	43010
11. Катеринослав.	40135	24403	16743	118549	456872	538800	625180	675163
12. Київ	115374	32599	84472	83878	741062	732528	701150	690220
13. Конотоп.	1980	1145	1145	1145	52519	62040	62040	62040
14. Красноград	506	3336	2970	3915	65140	63860	67337	69098
15. Кременчук.	3419	4683	5886	14040	127076	133230	133214	40428
16. Кривий-Ріг.	6847	11811	8031	11563	91210	105120	112921	91939
17. Купянськ	1970	4098	4783	3989	92828	105918	96458	96285
18. Луганськ.	35142	18254	35668	30362	135750	181778	142192	154208
19. Маріуполь	7866	7866	32332	30882	57919	57919	51351	67991
20. Мелітополь.	15885	36670	24410	36828	128100	146889	148387	154542
21. Миколаїв	26620	24365	19328	19328	324332	339305	340345	340345
22. Москва	24109	35203	28142	38748	75405	81195	49342	40834
23. Нікополь	—	—	1336	3827	—	—	56874	54302
24. Одеса	41203	102933	75486	153805	655760	621184	583273	589025
25. Павлоград	11621	5040	9461	16504	63761	65428	81407	87023
26. Полтава.	36799	19900	17115	40721	302110	295154	280087	280816
27. Проскурів	5776	3660	6236	6236	61162	59581	57128	57128
28. Ромни	6548	5763	9681	9085	58362	57724	72559	63048
29. Старобільськ	1445	1154	16634	11118	38492	34778	37128	44312
30. Суми.	19979	20752	10259	9193	116626	120876	130688	124710
31. Таганрог	18493	12470	22337	22266	215118	228839	258472	252494
32. Умань	5328	16475	9526	35293	111095	111238	100239	113837
33. Херсон	5677	53262	50523	59829	240217	215934	254230	271751
34. Черкаси.	2212	3461	6127	3188	66500	69212	81511	86819
35. Чернигів	11453	17659	14143	5729	125571	130976	129234	136479
36. Шахти	17751	9784	9784	8236	148966	141503	141503	114615
37. Сталін	5876	9703	2019	46623	140548	144544	141372	156092
38. Першотравенськ.	—	—	6939	5062	—	—	92035	82080
39. Тірасполь	—	—	9407	8757	—	—	12650	12500
Разом по філ.	654894	768540	790756	1093184	6479072	6714950	6948351	6986915
1. Центральна Бухгалт.	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Хлібний Відділ	—	—	—	—	35225	30140	30140	30140
3. Товаровий Відділ	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Харьківська К-ра	139441	179727	223112	148788	2408271	2506908	2514488	2467782
Разом по Правлінню	139441	179727	223112	148788	2443496	2537048	2544628	2497922
Разом по н/Банку	794335	948267	1013868	1241972	8922568	9251998	9492979	9484837

Видає—**Українбанк.**

5961b

міcть установ Українбанку

Вкладки й біж. рах.				Позики				Баланс			
1/IX	11/IX	21/IX	1/X	1/IX	11/IX	21/IX	1/X	1/IX	11/IX	21/IX	1/X
393008	637342	567671	674760	88198	96112	65021	53326	669592	956540	920988	969175
57789	80951	125818	108432	22500	17525	7025	21025	154582	176488	221208	220165
27330	25059	32441	28630	—	2000	2000	2000	41152	48480	58726	65506
126073	126073	138451	144626	68137	68137	92244	66544	511332	511332	605153	606413
15342	24304	19401	19401	1800	—	—	—	62085	73225	74847	74847
74381	74398	71440	113982	46444	48831	55691	40626	218668	222191	237146	246731
362009	346326	342262	387701	826	15826	29826	826	420200	408959	448219	488982
135474	147594	97930	114348	24493	21502	24752	22755	530742	529118	486499	498112
96025	92480	97917	99996	45000	45000	45000	45000	219731	238460	213141	226044
13603	18332	24638	24223	8498	7498	4098	5832	47799	47530	52817	56278
702468	720218	777633	925687	72800	55508	111300	121931	1015459	1050148	1173709	1354343
571148	626174	601100	551146	285032	238394	243062	238132	1335258	1319210	1326721	1302419
25552	39740	39740	39740	—	—	—	—	60327	85880	85880	85880
36796	34947	33506	38419	11975	11975	11075	10870	115015	116835	88041	92442
30798	44002	42886	62580	34648	23654	31399	28648	212363	217005	237095	281238
32450	38637	55145	49899	9277	8177	12617	12752	173187	191173	196805	175080
28208	32330	31971	36300	7000	15990	7100	7100	102316	118345	120808	117326
108825	107486	109286	129215	34664	49760	27890	28577	218823	233057	212319	214826
70251	70251	78922	108133	18922	18922	12838	8155	115096	115096	126878	152367
90728	129170	124820	136193	17000	17000	17000	16200	183558	223569	218560	233738
336012	362475	338530	338530	69171	66421	66421	66421	591666	600441	568175	568175
443128	442499	360378	384526	47383	43016	34485	41841	1086073	1084797	1234746	1447385
—	—	36195	49885	—	—	—	—	—	—	66733	81180
441285	456314	502920	517869	229619	230839	142692	218659	968778	1018750	957305	1059188
33963	25028	28587	32160	51500	5950	7952	5502	82368	76107	97967	111248
65180	63055	63360	96666	42691	44198	29215	37105	427863	393114	378828	401614
21979	30993	28735	28735	11160	12000	11820	11820	91422	88802	89554	89554
38044	37080	46947	30659	18500	21000	19250	22219	171807	174688	166950	144289
32468	31630	49509	70377	—	—	—	—	48748	48371	78105	98942
114100	111507	105477	122449	5000	5000	19000	14000	199975	194730	218019	207599
199843	198345	234268	199377	54081	56918	60350	84048	402553	404410	440630	449034
61055	70472	55730	84471	23392	30392	30392	30997	140229	150000	150000	173852
94521	205090	272186	286322	9000	8000	3000	—	327686	370789	411379	425985
17292	21008	22503	23357	12111	14811	19611	15092	99208	108513	103064	110174
83085	96780	82881	82793	54780	55365	53475	46801	241434	256659	242466	231363
174991	176733	176733	122005	30977	30655	30655	28293	295536	283009	283009	225493
87055	83166	77219	144529	30409	25409	25409	22729	191340	192839	183923	262933
—	—	37221	33816	—	—	—	—	—	—	105604	91439
—	—	21660	23451	—	—	—	—	—	—	23945	24557
5232259	5827989	5954017	6464488	1540638	1411725	1353655	1375826	11773969	12328660	12905962	13666416
—	—	—	—	72349	72349	72349	72349	3558006	3593517	3593517	3642463
—	—	—	—	1244317	1423729	1540557	1590323	2273771	2525735	2446019	2491176
—	—	—	—	2385	2385	2385	2385	767824	796847	796847	790681
1868362	1508776	1638026	1645337	817809	884431	886745	870433	5551030	6060378	6171310	5603843
1868362	1508776	1638026	1645337	2136860	2382894	2502036	2535490	12150631	12753459	13007693	12528163
7100621	7336765	7592043	8109825	3677498	3794619	3855691	3911316	23924600	25082119	25913655	26194579

Редактор—*Д. Є. Кудря.*

Державна
Наукова Бібліотека
ім. Короленко. Харків

Перевірено 1948 р.

50616

5311